RODICA DUMITRACHE
NICOLETA ALBIȘORU

Lumina Învierii

Lucrările simpozionului ”Lumina Învierii”
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București

ISBN 978-630-6687-07-7

Editura Atelier Didactic
București, 2024

Lumina Învierii. Lucrările simpozionului „Lumina Învierii”
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București

Casa Corpului Didactic a Municipiului București
Editura Atelier Didactic

ISBN 978-630-6687-07-7

Casa Corpului Didactic a Municipiului București
Editura Atelier Didactic
Director: Nicoleta Briciu
Coordonator editură: Laura Rudeanu
Bucureşti, Splaiul Independenţei nr. 315 A, Sector 6
Tel: 021/313.49.01; Fax: 021/313.49.27, email: atelier.didactic@ccdbucuresti.org
www.ccd-bucuresti.org

COORDONATORI:

Director Grădinița Nr.191: Prof. Rodica Dumitrache
Profesor învățământ preșcolar: Nicoleta Albișoru

CUPRINS

1. **ABRUDAN MARIA RODICA**, Școala Gimnazială Bârsău de Sus, „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” …… 7
2. **ALBIȘORU NICOLETA**, Grădinița Nr.191, Sector 3, București „SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI-ORIGINI ȘI CONVENIENȚE” ……... 8
3. **ALEXE IONELA** Grădinita Nr 178, Sector 5, Bucuresti „TRADIȚII DE PAȘTE DIN STRABUN” ……...… . 9
4. **ANGHEL LILIANA NICOLETA**, Grădinița Nr.160, Sector 3, București „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE DIN ȚARA NOASTRĂ” 11
5. **BARBU LAURA**, Grădiniţa nr.191, Sector 3, Bucureşti „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ROMÂNEȘTI” ……...…… 14
6. **BAZARINCA ADELINA** Seminarul Teologic Ortodox Sfântul Nicolae Rm.Valcea „OBICEIURI SI TRADITII DE PASTE IN OLTENIA” ……15
7. **BISTRIAN NICOLETA** Școala Gimnazială nr. 2 Timișoara „SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI” ……...…. 17
8. **BIȚOIU ROZE MARIE** Școala Gimnazială Nr. 88, Sector 3, București „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” ……..…… 18
9. **BOZÎNTAN LUCIA** Școala Gimnazială Bîrsău de Sus, Jud. Satu Mare „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” 20
10. **BUCUR NICOLETA RODICA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „PAŞTELE LA ROMÂNI” ……...… 20
11. **BURCĂU ANA-MARIA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „PAŞTELE LA ROMÂNI” ……. 22
12. **CĂPRARU ELENA** Grădinița nr. 187, Sector 3, București „TRADIȚII DE PAȘTE PENTRU COPII” ……..…… 25
13. **CERNAT VERONICA** Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”, Medgidia „OBICEIURI DE FLORII” …… 26
14. **CHIFANI ANDREIA** Școala Gimnazială Păunești, Jud. Vrancea „ LA PAȘTE-ACTIVITĂȚI PENTRU O ZI” ……..……..…… 27
15. **CIOBANU LOREDANA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „TRADIŢII ŞI OBICEIURI DE PAŞTI LA ROMÂNI” …… 28
16. **CIUREA IONELA** Grădiniţa nr. 178, sector 5, Bucureşti „ PAŞTELE SI IEPURAŞUL ÎN VIZIUNEA COPIILOR” …… 30
17. **COCIOC VERONICA, DRĂGHICI MIHAELA ALEXANDRA** Grădinița cu Program Prelungit „Rază de Soare”, Urziceni „ ÎN AȘTEPTAREA PASTELUI” 31
18. **CONSTANTIN ANDREEA** Grădinița Nr. 255, Sector 3, București „ TRADIȚII, OBICEIURI ȘI SUPERSTIȚII DIN NOAPTEA DE ÎNVIERE”……..…. 32
19. **CONSTANTIN CRISTINA-NICOLETA** Grădinița cu Program Prelungit Nr.24, Iași „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” …… 35
20. **CONSTANTIN SORINA** Grădinița Nr. 255, Sector 3, București „ PAȘTELE LA ROMÂNI”…….. 36
21. **COSAC FLORENTINA** Grădinița Nr. 269 „TRADIȚIILE PASCALE LA ROMÂNI” ……. 38
22. **DELCEA CRISTINA MĂDĂLINA** Școala gimnazială Nr. 86, Sector 3, București „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE DIN DIVERSE ZONE ALE ȚĂRII” … 39
23. **DINCĂ ELENA** Grădinița Nr. 42, Sector 1, București „TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE” 41
24. **DINULESCU BEATRICE MIRELA, VODIȚĂ ANCA** Gradinița Nr.273 Sector 6 București „ LA PAȘTI ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE DE

PROMOVARE A TRADIȚIILOR ȘI OBICEIURILOR ROMÂNEȘTI LA PREȘCOLARI” ……. 42
25. **DONA CRISTINA MIHAELA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „OBICEIURI ȘI TRADIȚII OLTENEȘTI DE PAȘTE” ……..…. 44
26. **DRAGNEA CLAUDIA-MIHAELA** Grădinița „Castel”, Sector 2, București „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” ……..… 45
27. **DRĂGHICIU FLORENTINA** Școala Gimnazială Nr.88, Sector 3, București „ TRADIȚIILE ȘI SEMNIFICAȚIILE SĂRBĂTORII PAȘTELUI ÎN CULTURA ROMÂNEASCĂ” ……..…… 47
28. **DUMITRACHE RODICA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „TRADIŢII SI OBICEIURI DE PAŞTE ÎN ARGEŞ” ……...…. 49
29. **DUMITRU LUIZA CAMELIA, VASI SEVERINA NICOLETA** Școala Gimnazială Nr.81, Sector 3, București „ TRADIȚII, OBICEIURI ȘI SUPERSTIȚII DE PAȘTE ÎN ROMÂNIA” ……..…. 50
30. **DUȚAN ELENA MIHAELA** Liceul Tehnologic „Ion Mincu” Tg-Jiu „ PAȘTELE” SĂRBĂTOAREA SĂRBĂTORILOR “ ROMÂNILOR” ……... 52
31. **ECOBICI LAVINIA** Școala Gimnazială „Sf. Dumitru”, Craiova „TRADIŢII ŞI OBICEIURI DE PAŞTI ÎN OLTENIA” ……..…. 54
32. **ENACHE LORENA** Grădinița cu Program Normal Nr.1, Balș, Jud.Olt „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ÎN OLTENIA” ……..…… 55
33. **FLOREA RODICA GEORGIANA** Școala Gimnazială„Mihai Viteazul’’, Brăila „TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTELE BLAJINILOR, SĂRBĂTOAREA CELOR ADORMIȚI” ……..…….…. 56
34. **GĂESCU MARIANA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „POEZII” …….. 57
35. **GHEORGHE MARIANA ROXANA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTE” ……..… 59
36. **GHEORGHIULESCU EMANUELA ELENA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „ CREDINȚA ȘI COPIII” ……..… 60
37. **GOȚELET MARIA MĂDĂLINA** Școala Gimnazială Nr.84, Sector 3, București „ÎNCONDEIEREA OUĂLOR DE PAȘTE” ……..… 63
38. **GRIGORE CORINA** Grădinița cu PP. Nr.6(32), Brăila „SIMBOLISMUL OUĂLOR DE PAȘTE ÎN CULTURI DIN ÎNTREAGA LUME” ……..… 64
39. **GRIGORE NICOLETA** Grădiniţa Nr. 178, Sector 5, București „ HRISTOS A ÎNVIAT!” ……..….. 66
40. **GYORGY LOREDANA** Grădinița P.P.Nr.1 Sânnicolau Mare, Timiș „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE” ……..… 67
41. **HAIDEN ELENA ROXANA** Grădiniţa Nr. 178, Sector 5, Bucureşti „ OBICEIURI ŞI TRADIŢII PASCALE LA ROMÂNI” ……..…… 68
42. **HOLBEA ZOICA** Grădinița Nr. 187, Sector 3, București „SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI LA GRĂDINIȚĂ” ……..…… 69
43. **HUSARIU ANDREEA ROXANA** Grădinița Cu Program Prelungit Nr. 25, Iași „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE” ……...……. 70
44. **IANCU MARIA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „FAMILIA CREȘTINĂ DE SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI” ……..….. 72
45. **IONESCU ALINA-MARIA** Grădinița Nr.231, Sector 3, București „ÎNVIEREA DOMNULUI ISUS HRISTOS” ……. 75
46. **IOVLEV ANA** Liceul cu Program Sportiv ”Szasz Adalbert” „ÎNVIEREA DOMNULUI, SĂRBĂTOAREA BUCURIEI” ……..…… 72
47. **IVAN CRISTINA DANIELA** Grădinița cu P.P. Nr. 13, Focșani „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” ……... 76

48. **JOIȚA DIANA ELISABETA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „PAȘTELE-SĂRBĂTOAREA LUMINII ȘI A BUNĂTĂȚII” ……..….. 77
49. **LIMBĂȘAN ILONA** Școala Gimnazială Nr.88, Sector 3, București „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” ……... 78
50. **LIVAN ELIZABETA, COMAN ALEXANDRA** Grădinița Nr. 42, Sector 1, București „SĂRBĂTOAREA CREȘTINĂ” …….. 80
51. **MANEA MARIA – GIANINA** Școala Gimnazială Nr. 55, Sector 3, București „SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI – OBICEIURI ȘI TRADIȚII” …… 81
52. **MARIN CARMEN MIHAELA** Școala Gimnazială Nr 88, București CELE MAI CUNOSCUTE OBICEIURI DE PAȘTE” ……..…. 83
53. **MĂCIUCĂ SORINA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „ÎNCONDEIEREA OUĂLOR” ……..... 84
54. **MĂMĂLIGAN MARIA CRISTINA, RICU ALINA- ALEXANDRA** Grădinița Nr. 160, Sector 3, București „INFLUENȚELE CULTURALE ȘI ISTORICE PASCALE LA ROMÂNI” …… 85
55. **MIHĂLICĂ OANA NICOLETA, GAGNIUC VIORICA GEORGIANA** Grădinița cu Program Prelungit nr. 45 Constanța „TRADIȚII ȘI OBICEIURI ÎN GRĂDINIȚĂ” ……..……...……. 87
56. **MILICICI ANIȘOARA, RĂȘOI ALMIRA** Grădinița P.P. Nr.1 Sânnicolau Mare, Timiș „OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE FLORII DIN ZONA BANAT” …… 88
57. **MITRACHE ANA-GABRIELA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „TRADIȚII DE PAȘTE ÎN ROMÂNIA – Vopsirea ouălor, înnoirea hainelor și cadourile de la Iepuraș” ……..… 91
58. **MOCOFAN IULIAN** Liceul Tehnologic Elie Radu, Sector 3, Bucuresti „OBICEIURI, TRADIȚII ȘI CREDINȚE ROMÂNEȘTI DE PAȘTE” ……...…. 92
59. **MOCUȚA ANA-MARIA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „PAȘTELE-SĂRBĂTOAREA LUMINII ȘI A BUNĂTĂȚII” ……. 94
60. **MUJA ALINA ELENA** Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni „DEZVOLTAREA COPIILOR CU CES PRIN TERAPIE OCUPAȚIONALĂ”.. 96
61. **MUȘAT FLORENTINA** Grădinița Nr. 42, Sector 1, București CUM ÎI EXPLICI „COPILULUI SEMNIFICAȚIA SĂRBĂTORII DE PAȘTE” ……..… 97
62. **MUŞAT MELANIA** Grădiniţa Nr.240, Sector 3, București „LUMINA ÎNVIERII DOMNULUI” …… 97
63. **MUȘCELEANU NICOLETA** Grădinița Brândușa Sector 3, București „PAȘTELE POVESTIT” ……..…...… 100
64. **NISTOR ROXANA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „ÎN AȘTEPTAREA PAȘTELUI” ……....… 102
65. **OARGĂ DANIELA** Grădinița P.P.Nr.1 Sânnicolau Mare, Timiș „TRADITII SI OBICEIURI DE PAȘTE” 103
66. **OGLAVIE COSMINA** G.P.P.Bobocei Din Micro III „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” ……..…… 104
67. **PARVANA GABRIEL, PARVANA SILVIA** Liceul Tehnologic „Simion Mehedinţi”, Școala Gimnazială Nr 28 „OUĂLE ROŞII, TRADIŢIE ŞI SEMNIFICAŢII”……..…… 105
68. **PÂRVU MIRELA** Grădiniţa Nr.196, Sector 3, București „BUCURII PASCALE” …….. 108
69. **PETRACHE GABRIELA** Școala Gimn.Sf.„Constantin și Elena, Sector 6, București „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” …… 109
70. **PETRINI SIMONA GABRIELE** Scoala Gimnaziala Nr.88, Sector 3, București „TRADITII SI OBICEIURI PASCALE ” …… 110

71. **POLEUCĂ LILIANA** Școala Gimnazială Nr. 12, Botoșani „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ROMÂNEȘTI” ……...…….. 112
72. **POLEUCĂ MIHAIL** Școala Gimnazială Nr. 1, Botoșani „ ÎNVIEREA LUI IISUS HRISTOS - NĂDEJDEA ÎNVIERII NOASTRE” ……..… 114
73. **POPA ADRIANA** Grădinița P.P. Nr.1 Sânnicolau Mare, Timiș „TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE” 116
74. **POPA CARMEN LILIANA** Inspectoratul Școlar Sector 3, București „ TRADIȚII PENTRU SPOR ȘI SĂNĂTATE ÎN PRIMA ZI DE PAȘTE” ……. 117
75. **POPESCU CRISTINA-MARIA** Școala Gimnazială Runcu, Gorj „ TRADIȚII PASCALE DIN GORJ” ……...…… 118
76. **RADU ELENA- FLORENTINA** Grădiniţa „BRÂNDUŞA”, sector 3, Bucureşti „ EDUCAREA PREȘCOLARILOR ÎN SPIRITUL VALORILOR MORALE CREȘTINE” …… 119
77. **RADU IOANA** Grădinița Nr. 255, Sector 3, București „ OBICEIURI ȘI TRADIȚII PASCALE” …….. 121
78. **RADU GEANINA, BUCȘA CAMELIA** Școala Gimnazială Nr 28, Galați „ SFINTELE PAȘTI” ……..123
79. **RĂDULESCU VASILICA,** VOICU IOANA GEORGIANA Școala Gimnazială „Uruguay” București „OBICEIURI TRADIȚIONALE DE PAȘTE PE ÎNȚELESUL COPIILOR” ……. 125
80. **ROHRMANN SIMONA** Grădiniţa Brânduşa, Sector 3, Bucureşti „ COLINDELE DE PAŞTE” ……..… 126
81. **SOLOMEI IONELA** Școala Gimnazială Letea Veche, Bacău „PAȘTELE ÎN SATUL MEU” ……...….. 127
82. **STAN CAMELIA ANDREEA** Grădinița Nr. 191, Sector 3, București „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE ȘI IMPORTANŢA ACTIVITĂŢILOR EDUCATIVE ÎN PARTENERIAT CU FAMILIA” ……...……. 128
83. **STAN GABRIELA MĂDĂLINA** Grădiniţa Nr.3, sector 3, Bucureşti „ ÎNCONDEIEREA OUĂLOR DE PAŞTE” ……..… 130
84. **STAN LARISA GIORGIANA** Seminarul Teologic Ortodox Sf. Nicolae/ Grădinița cu Program Normal Lizuca, Rm. Vâlcea „ ISTORIA SĂRBĂTORII PAȘTELUI” ……...… 131
85. **STĂNICĂ VASILICA** Grădinița Nr. 191, Sector 3, București „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ÎN DOBROGEA” ……...…….. 132
86. **STĂNILĂ MARIANA RODICA** Liceul Prof.”Bora Tit Liviu” Baru , jud. Hunedoara „ TRADIȚII DE PAȘTE LA ROMÂNI” …….. 133
87. **STOICESCU ALEXANDRA** Grădinița 191, Sector 3, București „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ROMÂNEȘTI” …… 136
88. **STRATULAT MIHAELA** Școala Gimnazială Nr.1 Băneasa Jud. Galați „PAȘTELE, SEMNIFICAȚII LA ROMÂNI” ……. 138
89. **SZILVESZTER MELINDA** Școala Gimnazială Petőfi Sándor”, Grădinița “Napsugár” Harghita „TRADIȚII ȘI OBICEIURI LEGATE DE SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI” ……. 140
90. **ȘERBAN ANITA CONSTANTINA** Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Vălenii de Munte Jud. Prahova „TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE LA ROMĂNI”……... 141
91. **ȘERBAN ROXANA CORINA** Școala Gimnazială Nr.1 Băneasa, jud. Galați „TRADIȚII ȘI SEMNIFICAȚII CULTURALE ALE SĂRBĂTORII PAȘTELUI” …….…… 143

92. **ŞERBAN SPERANŢA** Grădinița Nr 240, Sector 3, București „ SĂRBĂTORILE PASCALE LA ROMÂNI” ……..…. 145
93. **ŞIMONCA RALUCA IOANA** Şcoala Gimnazială Gherţa Mică, Jud. Satu Mare „PAȘTELE – BUCURIE ÎN SUFLET DE COPIL” ……. 147
94. **ȘOACHETE IOANA OTILIA** Liceul Tehnologic „Ion Mincu” din Tg-Jiu „ PAȘTELE ȘI DATINIILE ACESTEI SĂRBATORI” ……..... 149
95. **ȘTEFAN ALEXANDRA** G.P.P. „Bobocei Din Micro III’’ „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” ……..…….. 150
96. **ȘULĂ SORINA-ANDREEA** Grădinița Nr.42, Sector 1, București „ TRADIȚII DE PAȘTE” ……..…. 151
97. **TALIANU ELENA-GABRIELA** Colegiul Național „Spiru Haret” Târgu Jiu, Gorj „ TRADIȚII DE PAȘTE IN JUDEȚUL GORJ” ……..… 152
98. **TOADER LUCIANA** Școala Gimnazială Nr.55, Sector 3, București „ PAȘTELE LA ROMÂNI” ……. 148
99. **UNGUREAN LOREDANA-LUMINIȚA, OBEADĂ SANDA** Școala Gimnazială Nr.27/ G.P.P.NR.3 Timișoara, Jud. Timiș „OBICEIURI DE PAȘTE PE ÎNȚELESUL CELOR MICI” …….. 149
100. **VARGA ALEXANDRA – BIANCA** Centrul Școlar pentru Educație. Incluzivă, Arad „ OBICEIURI PASCALE LA ROMÂNI” …….. 151
101. **VASILACHE IRINA CRISTINA** Grădiniță Nr 191, Sector 3, București „ PAȘTELE LA ROMÂNI” ……..… 152
102. **VASILESCU DELIA-ELENA** Școala Gimnazială Domnească,Târgu Neamț „ SFINTELE PAȘTI ÎN INIMA COPIILOR” ……...… 154
103. **VASILESCU NICOLETA-TATIANA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „ TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” ……. 154
104. **VIEZURE ISABELLE ELENA** Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni „ DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII PRIN ART – TERAPIE” ……..…..... 155
105. **VODĂ ANA-MARIA** Colegiul Tehnologic „Spiru Haret”, Piatra Neamț „TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE RESPECTATE ÎN ZONA MOLDOVEI” …….. 157
106. **VOINEA ELENA DANIELA** Școala Gimnazială Nr. 88, București „ OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE SFINTELE PAȘTI” …….. 158
107. **VRĂJITORU ALEXANDRA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „NILĂ IEPURILĂ” (poveste) ……. 161
108. **ZÎRNĂ ANDREEA-MARIA** Grădinița Nr.191, Sector 3, București „ AZI E SĂRBĂTOARE” (poezie) …….. 162

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. inv. preșc. ABRUDAN MARIA RODICA
Școala Gimnazială Bârsău de Sus, Satu Mare

Există numeroase modalități de a sărbători Paștele, iar alegerea lor depinde adesea de tradițiile, preferințele și valorile personale ale fiecăruia. Iată câteva modalități comune de a sărbători Paștele:

Participarea la slujbe religioase: Pentru cei care practică religia creștină, participarea la slujbele de Paște este o modalitate importantă de a marca sărbătoarea. Aceste slujbe pot include liturghii speciale de Înviere și alte ceremonii religioase.Petrecerea timpului cu familia: Paștele este adesea văzut ca o ocazie de a petrece timp cu familia. Oamenii se adună la mese festive, împărtășind mâncăruri tradiționale, conversații și bucuria sărbătorii.Tradițiile și obiceiurile de Paște variază în funcție de țară, cultură și religie.

În unele culturi, există diverse tradiții și superstiții legate de Paște. De exemplu, în unele locuri se crede că ouăle de Paște trebuie să fie ciocnite în timpul unei competiții pentru a vedea al cui ou se va sparge ultimul, fiind considerat câștigătorul.

Paștele este adesea o ocazie pentru a petrece timp cu familia și prietenii. Oamenii se adună pentru a sărbători împreună, in zilele noastre cel mai important fiind TIMPUL.

În Ardeal, regiunea istorică din România, Paștele este sărbătorit cu multă bucurie și tradiție. Iată câteva dintre obiceiurile și tradițiile specifice din această regiune: Ouăle sunt vopsite în culori vii și sunt adesea decorate cu modele tradiționale sau simboluri religioase. În unele zone din Ardeal, se practică încondeierea ouălor folosind tehnici speciale de decorare cu ceară și vopsea, cunoscută sub numele de "încondeierea ouălor în ceară".

Cozonacul este nelipsit de pe mesele de Paște din Ardeal, fiind un simbol al sărbătorii. Alte mâncăruri tradiționale includ mielul, pasca, slănina,hrean, ceapa verde , ouăle vopsite și diverse prăjituri specifice sezonului.

În multe comunități din Ardeal, se păstrează tradiții religioase vechi, cum ar fi rugăciunile speciale și obiceiurile legate de perioada pascală. Oamenii se adună pentru a mânca împreună și pentru a sărbători într-un spirit de bucurie și comunitate iar natura vie și colorată ne oferă nouă tuturor liniștea sufletească ,atât de necesarș nouă tuturor .

Activități de voluntariat și caritabile: Pentru unii oameni, Paștele este o ocazie de a oferi înapoi comunității prin participarea la activități de voluntariat sau prin donații către organizații de caritate.

Acestea sunt doar câteva modalități de a sărbători, Paștele, Invierea Domnului nostru Iisus Hristos, iar multe persoane combină mai multe dintre aceste tradiții și obiceiuri pentru a crea o sărbătoare personală și memorabilă.

Salutul in, săptămâna luminată prima săptămână după Pași este Hristos a Inviat ! , Adevărat a Inviat !

Acestea sunt doar câteva dintre obiceiurile și tradițiile specifice din regiunea Ardealului în timpul sărbătorii „Invierii Domnului Iisus Hristos."

Există numeroase modalități de a sărbători Paștele, iar alegerea lor depinde adesea de tradițiile, preferințele și valorile personale ale fiecăruia. Paștele este adesea văzut ca o ocazie de a petrece timp cu familia.

Bibliografie:

- Studii și analize antropologice sau etnografice despre obiceiurile de Paște din diferite comunități și culturi .
- Interviuri sau relatări ale persoanelor care au trăit și au participat la diverse obiceiuri de Paște în diferite contexte culturale și regionale.

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI-ORIGINI ȘI CONVENIENȚE

Profesor învățământ preșcolar ALBIȘORU NICOLETA
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București

Sărbătoarea de Paște are multiple semnificații, actualmente ea este percepută și petrecută diferit în lume, pentru cei mai mulți important este că familia se reunește în jurul mesei pline cu bunătăți, iar pentru alții momentul cel mai așteptat este slujba de înviere care în multe locuri ține până la ora 4 dimineața. O parte dintre oameni nu „gustă" nebunia din magazine și nici nu agrează mesajele standard care încep cu „Fie ca lumina sărbătorii..". Paștele are însă o istorie lungă, cu obiceiuri păgâne, festivaluri vechi de primăvară, dispute religioase, tradiții diverse și multe elemente comerciale adăugate în ultimii 250 de ani.

La fel ca și Crăciunul, Paștele are rădăcini în marile sărbători ale antichității, practic în festivalurile de primăvară din vechime. Elemente din timpuri străvechi au fost adăugate și au ajuns să fie incluse în sărbătoarea pe care o știm azi. Apoi, în ultimele secole s-au adăugat componentele moderne: iepurașul, cadourile și lucrurile care au dus la comercializarea excesivă a sărbătorii. Atât Paștele, cât și Crăciunul sunt legate de momente cheie din an, sunt legate strict de un anotimp (primăvara, respectiv iarna) și de un moment astronomic important (echinocțiul de primăvară, respectiv solstițiul de iarnă).

Cuvântul Paște/Paști provine în limba română din forma bizantino-latină Pastihae a cuvântului de origine ebraică Pasah („a trecut"), probabil moștenit de evrei de la egipteni. Evreii numesc Pesah sărbătoarea libertății în amintirea evenimentelor relatate în Biblie ale trecerii prin Marea Roșie și a eliberării lor din robia Egiptului sub conducerea lui Moise. Pe aceeași etimologie a apărut Pâques (în franceză) sau Pascua (în italiană). În engleză Easter are o etimologie incertă, dar un scenariu larg acceptat este că ar proveni de la Eostre sau Eostrae, o zeiță anglo-saxonă a primăverii și a fertilității. Mențiunea a fost făcută de călugărul Venerabilul Bede în secolul VIII, dar este contestată de unii istorici.

În perioada precreștină venirea primăverii era sărbătorită cu fast, mâncare și băutură mai ales în nordul Europei unde natura revenea la viață, vremea se încălzea și zilele deveneau mai lungi decât nopțile.

Multe dintre tradițiile sărbătorii sunt mult mai vechi și pot fi atribuite așa-zișilor păgâni. Dacă vorbim de rădăcini păgâne ale Paștelui, putem enumera mitul reînvierii prezent lazeități sumeriene, egiptene sau romane, prezența mielului la ritualuri de sacrificii ale israeliților sau tradiția schimbului de ouă (oul fiind simbol al fertilității).

În multe locuri din Europa existau sărbători precreștine de primăvară, carnavale sau procesiuni menite să alunge spiritele rele și să „sperie" definitiv iarna. În unele sate încă se mai țin carnavale în care oameni mascați în monștri merg la colindat primăvara și primesc dulciuri, carne sau vin, obicei care se crede că derivă din faptul că familiile se ajutau cu alimente în perioadele cu foarte multe lipsuri.

Totuși tradițiile moderne ale Paștelui nu provin direct de la popoarele precreștine, nici nu putem spune că e un fenomen complet modern. În primele trei - patru secole de creștinism religia a preluat o parte dintre tradițiile așa-zișilor barbari îmbinând-o cu elemente moderne.
Păgâni erau numiți cei care se închinau zeilor sau idolilor sau cei care erau de altă religiedecât cea creștină. Păgâni le spuneau creștinii și celor care nu au nicio religie, care nu credeauîn Dumnezeu sau care nu au primit botezul.

Cele mai vechi dovezi privind sărbătorirea Paștelui sunt din secolul II, dar se bănuiește că Învierea lui Isus a fost comemorată încă din primul secol al erei noastre. În primele secole ale creștinismului s-au purtat multe discuții și au fost multe schimbări la liturghia pascală. O dovadistorică a folosirii lumânării pascale, simbol al luminii care „împrăștie" întunericul,

datează din anul 384, iar până în secolul 10 lumânarea a ajuns să fie folosită pe scară largă la liturghiile pascale. (enciclopedia Brittannica).

Din secolul al XII-lea, la finalul postului se țineau mese cu ouă, carne, brânză și dulciuri care erau binecuvântate înainte de a fi mâncate cu această ocazie specială.

Diversele tradiții bisericești diferă mult între ortodocși, catolici și protestanți, la cea din ultimă ramură a creștinismului lipsind opulența și complexitatea slujbelor.

Dovezi scrise despre ouă de Paște vopsite sau decorate există din secolul XIII, iar ideea de a le decora a venit de la faptul că biserica interzicea consumul ouălor în săptâmâna dinaintea sărbătorii, însă cum găinile făceau ouă și în acele zile, a fost nevoie ca ele să fie decorate pentru a fi identificate ca ouă din Săptămâna Mare. Ouăle sunt vopsite în roșu pentrua simboliza sângele Mântuitorului, dar în general oul este simbol al învierii, fiindcă iese viață din coaja sa, la fel cum Isus s-a ridicat din mormânt. Acele ouă din Săptămâna Mare erau oferitecopiilor, iar tradiția ouălor de ciocolată a apărut mai târziu, în secolul XIX în Franța și Elveția,dar erau tari și amare în primii ani, gustul lor devenind mult mai bun doar după ce au apărut tehnicile moderne de fabricare a ciocolatei. Un moment de trecere către ouăle cadou a fost în Anglia Victoriană (a doua parte a sec XIX) când copii primeau ouă din carton „îmbrăcate" în satin și umplute cu mici cadouri.

La noi în majoritatea regiunilor ouăle de Paște sunt vopsite doar în roșu, dar, spre exemplu, în Ardeal, Bucovina sau Oltenia, mulți le vopsesc în variate culori, ca să nu mai vorbim de faimoasele ouă încondeiate cu ceară sau decorate cu mărgele.

Încă din Evul Mediu ouăle erau fierte în coji de ceapă roșie, decorate cu ceară de albineși unse apoi cu grăsime, pentru a deveni lucioase.

În Germania secolului XVII a apărut tradiția „Iepurașului de Paște" care aducea ouă cadou copiilor. Iepurele a fost din cele mai vechi timpuri asociat cu festivalurile de primăvară fiind un simbol al fertilității datorită faptului că se înmulțește extrem de rapid. La noi, tradiția iepurașului care aduce cadouri de Paște s-a impus după Revoluție. Interesant este că și alte animale sunt asociate cu Paștele și adusul ouălor - cadou: în Elveția este cucul, în Westfalia este vulpea.

Povestea Luminii Sfinte datează, cel mai probabil, din timpul învierii lui Iisus Hristos. În fiecare an, Patriarhul grec ortodox de la Ierusalim intră în Biserica Mormântului Sfânt din Ierusalim unde se roagă la Dumnezeu. Apoi, un foc se aprinde „în mod miraculos" cu ajutorul Sfântului Duh. Imediat după apariția ei, flacăra este distribuită peste tot în lume, eveniment foarte mediatizat de presă în fiecare an. Lumina ajunge inclusiv în România.

Bibliografie:

- -Historia
- -Descoperă. Ro
- -Wikipedia.ro

TRADIȚII DE PAȘTE DIN STRĂBUNI

Prof. ALEXE IONELA
Gradinita Nr 178, Sector 5, Bucuresti

Sărbătoarea Sfintelor Paşti este cea mai mărită şi solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranţa mântuirii şi a vieţii veşnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. În tradiţia ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de şapte săptămâni. O semnificaţie foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, ţăranii încetează lucrul la

câmp şi se concentrează asupra casei şi curţii, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca şi să vopsească ouăle.

Potrivit tradiţiei, la miezul nopţii între zilele de sâmbătă şi duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, îşi pun straie noi, iau câte o lumânare şi pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie şi crucea în mână, urmat de alaiul de credincioşi, iese cu lumânarea aprinsă şi înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Hhristos a înviat!" toţi cei prezenţi la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!", răspunsul fiind recunoaşterea tainei Învierii.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă şi face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roşii, carnea de miel, sarea şi vinul) abia după ce acestea se sfinţesc şi după ce fiecare persoană participă la Liturghie. Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În Ţara Moţilor, în noaptea de Paşti se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir şi este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, şi a fost furată, sunt pedepsiţi că a doua zi să dea un ospăţ, adică mâncăruri şi băuturi din care se înfrupta atât "hoţii", cât şi "păgubaşii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reuşit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospăţul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „stropit". Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieţii merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veştejească". „Stropitul" este păstrat şi azi şi reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, şi, în fond, de distracţie. În Ţara Bârsei, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf şi casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută şi îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebeşte prin complexitatea simbolurilor, a credinţei în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioşii ies în curtea bisericii, se aşază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în aşteptarea preotului care să sfinţească şi să binecuvânteze bucăţele din coşul pascal. În faţa fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coş, după orânduiala strămoşilor. În coşul acoperit cu un şervet ţesut cu model specific zonei sunt aşezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: seminţe de mac (ce vor fi aruncate în rău pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belşug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina(pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă şi usturoi (cu rol de protecţie împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se aşează pasca, şuncă, brânză, ouăle roşii, dar şi ouăle încondeiate, bani, flori, peşte afumat, sfecla roşie cu hrean, şi prăjituri. După sfinţirea acestui coş pascal, ritualul de Paşti se continua în familie.

Un foarte frumoas obicei se păstrează în Maramureş, zona Lăpuşului. Dimineaţa în prima zi de Paşti, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni şi la vecini să le anunţe Învierea Domnului. Gazda dăruieşte fiecărui urător un ou roşu. La plecare, copiii mulţumesc pentru dar şi urează gospodarilor "Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

La Călăraşi, la slujba de Înviere, credincioşii aduc în coşul pascal, pentru binecuvântare, ouă roşii, cozonoc şi cocoşi albi. Cocoşii sunt crescuţi anume pentru împlinirea acestei tradiţii. Ei vestesc miezul nopţii: datina din străbuni spune că, atunci când cocoşii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos canta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belşug. După slujbă, cocoşii sunt dăruiţi oamenilor săraci

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paşti, se practică tradiţia tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primeşte o linguriţă de paşti (vin+pâine sfinţite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe şi mâncăruri tradiţionale, după acestea se continua masa cu friptură de miel.

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniţă şi spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spala pe fată în zorii zilei de Paşti, ca să fie frumoase tot anul şi aşa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, aşa să alerge şi feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a îşi arăta consimţământul la sentimentele lor, trebuie să le oferă un ou roşu.

În Moldova, în dimineaţa următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roşu şi unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conţină monezi, copii trebuie să şi clătească fata cu apă şi să şi atingă obrajii cu oualele pentru a avea un an plin de bogăţii.

O altă tradiţie de pe malurile Prutului cere ca oul de Paşti să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

- la Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca şi apa, are un rol purificator;
- în ziua de Paşti nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă şi te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul;
- lumânarea de la Înviere trebuie păstrata în casă şi aprinsă în caz de boală, calamităţi naturale, supărări;
-în dimineaţa Paştelui e bine să priveşti prima dată într-o cofa cu apă neîncepută; se spune că vei avea vederea buna în restul anului;
- se spune că e bine să te speli pe faţă cu apa neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roşu, unul alb, un bănuţ de argint şi un fir de iarbă verde, semne ale sănătăţii, prosperităţii şi sporului în toate;
- în ziua de Paşti nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul;
- pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează bucăţi din ele peste an;
- cocoşul sfinţit de Paşti se credea a fi o sursă de belşug, sănătate şi dragoste; în vechime oamenii aduceau cocoşi la slujba de Înviere, pe motiv că aceluia căruia îi va cânta primul cocoşul în acea noapte va avea noroc tot anul; apoi cocoşii erau daţi de pomană săracilor;
- la masa de Paşti e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi peşte şi pasăre, pentru a fi sprinten precum peştele şi uşor ca pasărea;
- cu cine ciocneşti ouăle vopsite în ziua de Paşti, te vei întâlni în lumea cealaltă;
- dacă păstrezi un ou roşu 40 de zile după Paşti şi nu se strică, vei avea noroc tot anul;
- de Paşti se aşază o bucăţică de fier sub prag, ca o protecţie pentru casă;
- dacă prima persoană care îţi intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul;
- de Paşti, există credinţa că cerurile se deschid, permiţând sufletelor celor morţi să se întoarcă acasă, pentru a-şi proteja rudele dragi;
- se spune că cei ce mor în duminică de Paşti sunt scutiţi de Judecata divină, sufletele l orajungând direct în rai;
- copiii născuţi de Paşti sunt binecuvântaţi, având o viaţa luminată şi presărată cu noroc toată viaţa.

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. Ea are darul de a aduce familia împreună și este plină de obiceiuri tradiționale pe care le pot pune în aplicare mămicile, tăticii și copiii din România.

Bibliografie:

- Cristea, Julia Maria. Sărbători, tradiţii, ritualuri, mituri… / Julia Maria Cristea. – Bucureşti : Editura Oscar Print, 2007
- Rahacinschi, Maria. Ouăle de Paşti la români / Maria Zahacinschi, Nicolae Zahacinschi. – Bucureşti: Ed. Sport-Turism, 1992
- Vioreanu, Georgeta. Ouăle de Paşti din Vrancea / G. Vioreanu. – Focşani : S. n., 2008

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE DIN ȚARA NOASTRĂ

Prof. ANGHEL LILIANA NICOLETA
Grădinița Nr.160, Sector 3, București

Paștile sau Paștele este o sărbătoare religioasă anuală de primăvară cu semnificații diferite, întâlnită în iudaism și creștinism. Unele obiceiuri de Paști se regăsesc, cu semnificație diferită, în Antichitatea anterioară religiilor biblice, atingând astăzi o mare diversitate culturală, în funcție de particularitățile religiei adoptate.

Semnificație

Paștile reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Există unele culte creștine care nu sărbătoresc Paștile.

În tradiţia ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de şapte săptămâni. O semnificaţie foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, ţăranii încetează lucrul la câmp şi se concentrează asupra casei, a curţii, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pască şi să vopsească ouăle. Potrivit tradiţiei, la miezul nopţii dintre sâmbătă şi duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, îşi pun straie noi, iau câte o lumânare şi pornesc către biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar celor foarte bolnavi.

La biserică, preotul – cu Sfânta Evanghelie şi crucea în mână, urmat de alaiul de credincioşi – iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) şi înconjoară biserica de trei ori. Serviciul divin se desfăşoară afară, iar când preotul va rosti „Christos a înviat!” toţi cei prezenţi la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoaşterea tainei Învierii, iar aceasta va fi formula de salut timp de 40 de zile, până la Înălţarea Domnului.

În funcţie de zonele ţării, există obiceiuri şi obiceiuri.

Tradiţii şi obiceiuri de Paşte în Transilvania

Poate cel mai de notorietate e unul din zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestui obicei – preluat de la maghiari – băieţii merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veştejească”. „Stropitul” este păstrat şi azi şi reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, şi, în fond, de distracţie. În părţile Sibiului, există obiceiul ca de Paşti să fie împodobit un pom (un arbust) asemănător cu cel de Crăciun. Singura deosebire constă în faptul că, în locul globurilor, se agăţă ouă vopsite (fără conţinut). Pomul poate fi aşezat într-o vază frumoasă şi farmecul sărbătorii sporeşte cu o podoabă de acest fel.

Tradiţii şi obiceiuri de Paşte în Maramureş

În satele tradiţionale maramureşene se obişnuieşte ca în Joia Mare să se vopsească ouăle. În alte locuri, acest obicei se practică în Vinerea Mare. Ouăle roşii sunt asociate cu jertfa Mântuitorului, însă şi celelalte culori au semnificaţii. Credinţa populară spune că atâta timp cât vor fi vopsite ouăle roşii, răul va fi ţinut departe. Tradiţiile de Paşti sunt nenumărate în Maramureş şi se leagă nu doar de vopsirea ouălor, ci şi de ciocnitul ouălor şi superstițiile despre

acestea. Credinţele maramureşenilor fac referire şi la celelalte bucate specifice pe masa de Paşte: mielul şi pasca.

Oul reprezintă simbolul fecundităţii şi era folosit din cele mai vechi timpuri şi de alte popoare, în ritualurile lor de sărbători. De exemplu, popoarele Asiei şi Europei care serbau Anul Nou la echinocţiul de primăvară ofereau în dar prietenilor şi vecinilor, ouă roşii.

Tradiţii şi obiceiuri de Paşte în Bucovina

Sărbătoarea Floriilor este cunoscută în Bucovina sub denumirea de Duminica Stâlparilor, iar semnele din această zi sunt interpretate ca prevestiri pentru anul acesta. Se spune că după cum va fi timpul în ziua de Florii, aşa va fi şi în ziua de Paşti, iar dacă de Florii ies broaştele, atunci vara va fi frumoasă. În toate aşezările din Bucovina, obiceiurile şi îndeletnicirile legate de Sfintele Sărbători de Paşti definesc cu precădere personalitatea bucovineanului, un om liber şi puternic, gata să se elibereze de „balastul" pe care îl simte aproape.

Tradiţii şi obiceiuri de Paşte în Oltenia

În Oltenia obiceiurile sunt puţin diferite faţă de celelalte regiuni. Paştele presupune reîntoarcerea oamenilor la Dumnezeu.

Potrivit tradiţiei, femeile nu au voie să doarmă în Joia Mare, altfel vor dormi tot anul. În această zi, se spune că sufletele celor trecuţi în nefiinţă se întorc la casele lor, iar în fiecare gospodărie este aprins focul pentru cei morţi.

În zona Olteniei, bărbaţii încondeiază ouăle. Este una dintre cele mai reprezentative tradiţii practicate. Tot aici, ouăle sunt dăruite la masa de Paşte de către fini, naşilor iar feciorii le oferă fetelor la hora satului.

În dimineaţa de Paşti, după ce credincioşii vin de la Biserică cu lumânarea aprinsă nu au voie să intre în casă până nu se culege din grădină iarbă verde şi se pune pe scările casei. Masa de Paşti trebuie să fie încărcată cu bucatele tradiţionale.

Tradiţii şi obiceiuri de Paşte în Dobrogea

Potrivit tradiţiei, ouăle se ciocnesc în prima zi numai „cap cu cap", în a doua zi, „cap cu dos", iar în a treia zi „dos cu dos".

Fetele şi flăcăii obişnuiesc în dimineaţa primei zile de Paşte, înainte de răsăritul soarelui şi fără a fi văzuţi de nimeni, să se scalde într-o apă curgătoare spre a fi „iuţi, sprinteni, uşori, sănătoşi, harnici şi iubiţi".

În noaptea de Înviere, toţi românii merg la biserică pentru a lua lumina Sfânta. După slujba de Înviere de la miezul nopţii are loc prima masă de Paşte în familie, atunci cânt gospodinele aşează pe masa bunătăţile pregătite. În a doua zi de Paşte, finii merg în vizită la naşi, unde duc bucate alese (o sticlă de vin, un cozonac sau un tort) pentru a sărbătorii împreuna Paştele.

O tradiţie foarte importantă este ca, în Noaptea de Înviere, la ora 12 se stinge lumina în Biserică, iar credincioşii vin şi iau lumina de la preot după care o duc acasă. Tot în această noapte, la sfârşitul slujbei se oferă pasca înmuiata în vin.

Paparuda este un obicei Dobrogean şi se desfăşoară în a treia zi de Paşti.

Aceasta constă în stropirea cu apă a unui alai de tinere sau de femei bătrâne împodobite cu flori sau cu ramuri verzi. Alaiul este format din tineri mascaţi. Femeile se înfăşoară în ghirlande de boz, brusture sau fag şi umblă prin sat de la casă la casă şi prin cântecul şi jocul lor invocă ploaia.

Ca şi Paparuda un alt obicei este Caloianul. Are loc în a treia zi de Paşte. În această zi se face o păpuşă de lut, se îngroapă în câmp. După o perioadă de timp, păpuşa se dezgroapă şi se rupe în bucăţi după care se împrăştie pe câmp. Acest ritual este făcut pentru belşugul, fertilitatea şi regenerarea vegetaţiei.

Tradiţii şi obiceiuri de Paşte în Banat

Sărbătoarea Învierii Domnului este celebrată în Banat acordându-i-se o valoare deosebită. Tradițiile de Paște din Banat sunt mai puține decât în alte zone, însă chiar și aici se practică tradiția tămâierii bucatelor prin ouăle roșii, drobul de miel și nelipsitul cozonac.

În zona Banatului cea mai importantă zi este considerată a fi Joia mare. Astfel că în credința bănățenilor în această zi un personaj mitologic feminin, numit Joimărița, umbla prin sate și le pedepsea pe fetele care nu își terminau de tors lâna, iar pe cele mai leneșe le lua la ea acasă și le mânca.

Prin semnificaţia pe care o poartă, Paştele este o sărbătoare care aminteşte de iubirea divină şi de minunea revenirii la viaţă. Oamenii şi natura deopotrivă se purifică şi se revigorează, celebrând în pace şi armonie Învierea Mântuitorului..

Deşi obiceiurile de Paşte au fost în timp uitate, atmosfera sărbătorii este aceeaşi şi îi îndeamnă pe oameni să fie buni şi iertători.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ROMÂNEȘTI

Profesor învățământ preșcolar: BARBU LAURA
Grădinița nr.191, Sector 3, Bucureşti

Sărbătoarea Paştelui a existat cu mult inainte de venirea lui Iisus Hristos. Din dorinţa de a avea cât mai multă prosperitate, sănătate sau noroc, românul urmează anumiţi paşi bine stabiliţi în urma cu câteva zeci, poate sute de ani, de înaintaşii noştri. Unele obiceiuri îşi au rădăcinile în latura creştină a sărbatorii, iar celelalte s-au născut la sat din dorinţa de a alunga spiritele rele şi energiile negative din viaţa ţăranului român. Conform tradiţiei, evreii sărbătoreau în fiecare primăvară Paştele şi aduceau jertfe prin sacrificarea unui miel. Sacrificarea mielului se păstrează încă şi în zilele noastre în majoritatea locurilor din Romania, fiind principalul animal din care se prepară bucatele de Paşte. Printre cele mai cunoscute mâncăruri tradiţionale făcute din carnea de miel se găsesc friptura de miel, borşul de miel, ruladă de miel şi drobul de miel.

Tăierea mielului nu este singura tradiţie care e respectată cu sfinţenie din vremuri atât de îndepărtate. Cea mai populară tradiţie de Paşti este cu siguranţă înroşirea oualor în zilele de joi sau sâmbătă dinaintea marii sărbatori. Tradiţia vopsirii ouălor a luat naştere după ce Iisus Hristos a fost răstignit. Conform legendei, Maria Magdalena a adus un coş cu ouă pe care l-a pus sub crucea lui Iisus Hristos în timp ce acesta sângera din cauza rănilor. Sângele a colorat ouale şi această întâmplare se crede că a dat naştere tradiţiei. Totuşi, pentru români ouăle înroşite, care ulterior au devenit şi galbene, verzi, albastre sau indigo, mai au un rol. În ziua de Paşti locuitorii satelor încă mai pun un ou roşu în apa în care se spală pe mâini şi pe faţă pentru a avea parte de noroc încă un an.

De departe cel mai aşteptat eveniment din ziua Paştelui este ciocnirea ouălor. Decorarea lor a avansat foarte mult din vremurile în care tradiţia a luat naştere. Dacă la început ouăle se vopseau numai roşii şi nu prezentau niciun model pe suprafaţa lor, astăzi ouăle sunt vopsite în toate culorile şi sunt decorate fie cu o frunză ţinută în loc în timpul fierberii de un ciorap, fie cu picturi manuale.

În preajma sărbătorilor de Paşti se organizează numeroase festivaluri sau concursuri de ouă încondeiate. Oul vopsit este simbolul Mântuitorului, care părăseşte mormântul şi se întoarce la viaţă, precum puiul de găină ieşit din găoace. Ouăle roşii sunt numite în Bucovina merişoare, iar cele cu ornamente sunt numite încondeiate, închistrite sau împistrite.

Bătrânii satului spun că toţi oamenii cu care vei ciocni ouă roşii de Paşte te vei întâlni în viaţa de apoi. Totuşi, în momentul ciocnirii cel mai important aspect este legat de cine câştigă.

În trecut existau reguli bine stabilite în ceea ce priveşte ciocnirea ouălor: Prima persoană care ciocneşte este cea care este mai bătrână şi de fiecare dată se ciocneau aceleaşi părţi ale oului, fie partea mai ascuţită la ambele, fie cea plată. La finalul întrecerii, cine reuşea să spargă cele mai multe ouă era declarat câştigător.

Tot din bătrâni se ştie că în săptămâna de după sărbătoarea Paştelui, adesea numită şi "săptămâna luminată", sufletele tuturor celor care mor merg în rai deoarece porţile iadului sunt închise. Biblia spune ca odată cu învierea fiului Domnului, uşile raiului se deschid pentru toţi creştinii şi oricine îşi da ultima suflare în ziua de Paşte sau în săptămâna de după va merge direct în rai. În tradiţia creştină, după moarte sufletul este trimis la Judecata de Apoi unde i se cântăresc toate gândurile, faptele şi vorbele din timpul vieţii. Dacă cele bune sunt mai numeroase decât cele rele, creştinul merge în rai alături de îngeri şi de Dumnezeu. Dacă cele mai numeroase sunt cele rele, sufletul creştinului se va îndrepta spre iad unde va suferi chinuri cumplite.

Un alt obicei păstrat din vremuri de mult apuse este cel al Iepuraşului de Paşti. Iepuraşul este un simbol păgân care este cunoscut pentru noroc şi prosperitate. Rolul iniţial al iepuraşului era să aducă ouale vopsite de Paşti, însă cu timpul acest "personaj" a capatat şi alte sarcini. Astăzi, Iepuraşul de Paşti este în România echivalentul lui Moş Crăciun. Dacă de Crăciun cei mici îl aşteaptă pe moşul cu barba albă încărcat cu cadouri, de Paşti cel care trebuie să premieze copiii cuminţi este iepuraşul.

Pe lângă aceste obiceiuri care se respectă în toate zonele ţării, există o serie de tradiţii interesante care încă se respectă în unele sate din Transilvania. Unul dintre acestea este împodobirea porţilor fetelor nemăritate cu crenguţe de brad. Băieţii tineri din satele Ardealului obişnuiesc în sâmbata dinaintea Paştelui să meargă din casa în casa şi să pună crenguţe de brad la poarta celor în care locuiesc tinere nemăritate. Aceştia sunt răsplătiţi de fete cu bani sau bucate tradiţionale în ziua de Paşti. Un alt obicei prezent în Ardeal în perioada Sărbătorilor Pascale o reprezintă Udatul Fetelor. În cea de-a doua zi de Paşti, feciorii merg şi stropesc cu apă toate fetele şi femeile din sat pentru ca acestea să rămână frumoase toată viaţa.

Bibliografie:

- Simion Florea Marian, (1994), Sărbătorile la români, vol.II, Editura FundaţieiCulturale Române, Bucureşti;
- Maria şi Nicoale Zahacinschi, (1992), Ouăle de Paşti la români, Editura Sport-Turism, Bucureşti.

OBICEIURI SI TRADITII DE PASTE IN OLTENIA

Prof.inv.prescolar: BAZARINCA ADELINA
Seminarul Teologic Ortodox Sfântul Nicolae Rm.Valcea

Duminica Floriilor sau a Stâlpărilor (ramurile de palmier sau finic, cu care a fost întâmpinat Iisus la intrarea în Ierusalim, n.r.) este una dintre cele 12 sărbători împărăteşti din cursul anului bisericesc. Menţionată, pentru prima dată, în secolul al IV-lea, sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim, oraşul unde a şi început să fie celebrată, a cuprins, în scurt timp, întreaga lume creştină, fiind celebrată cu mare fast. Strâns legată de minunea învierii lui Lazăr din Betania, această duminică îi pregăteşte pe credincioşii ortodocşi pentru bucuria pe care o aduce biruinţa lui Hristos asupra morţii din duminica următoare, cea a Învierii.

Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim este singurul moment din viaţa Sa pământească în care a acceptat să fie aclamat ca Împărat.

Duminica Floriilor este precedată de sâmbăta lui Lazar, zi în care Biserica pomeneşte minunea învierii din morţi a lui Lazăr săvârşită de către Domnul Iisus Hristos. Primirea triumfală ce i s-a făcut Domnului Iisus Hristos, care a intrat în Ierusalim ca Împărat smerit, împlinind o proorocire din Vechiul Testament, a fost determinată de această minune premergătoare.

Floriile, ca toate marile praznice creştine, s-a suprapus pe structuri festive precreştine, unele cu origini neolitice. Sărbătoarea reprezintă debutul ciclului pascal, care are o semantică şi cu ritualuri impresionante. Originea Floriilor poate fi aflată în vechea sărbătoare romană Floralia, multe semnificaţii ale acestei sărbători romane a primăverii regăsindu-se în ritualurile autohtone.

Înainte de Paşte se celebrează ziua în care Iisus Hristos a intrat în Ierusalim călare pe un asin, fiind întâmpinat cu frunze de palmier de către discipolii săi şi locuitorii oraşului.

Duminica Floriilor este considerată şi începutul Săptămânii Patimilor. De aceea, este numită şi Duminica Aspiranţilor sau a Candidaţilor la botez, pentru că în această zi catehumenii mergeau la episcopul locului, spre a-i cere să fie admişi la botez, iar cu ocazia aceasta le dădea să înveţe Simbolul Credinţei. Duminica Floriilor se mai numea şi Duminica Graţierilor, pentru că în cinstea ei, împăraţii romani acordau graţieri celor care erau întemniţaţi.

În această zi, denumită şi Duminica Stâlpărilor, se sfinţesc, prin rugăciune şi stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creştinilor, iar slujitorii Bisericii le ţin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinţei vieţii asupra morţii. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic şi de măslin cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfinţite, creştinii împodobesc icoanele, uşile şi ferestrele. Salcia este mereu înflorită în această perioadă a anului, o expresie a fertilităţii şi a reînvierii naturii. De asemenea, se spune că e bine să te încingi cu aceste ramuri de salcie ca să nu te doară mijlocul.

C u ramurile de salcie, simbol al fertilităţii şi vegetaţiei de primăvară, apicultorii înconjoară în ziua de Florii stupii, iar ţăranii, convinşi de efectul miraculos al acestor muguri, îi îngroapă sub brazdă. De asemenea, amintim şi obiceiul ca în vreme de furtună să se pună pe foc muguri din sălciile de la Florii, pentru a împrăştia norii şi grindina, protejând casa şi familia de dezastre. În tradiţia populară există credinţa că însăşi Maica Domnului a binecuvântat salcia, după ce aceasta s-a transformat într-o punte, ajutând-o pe Fecioara Maria să treacă apa unui râu. O legendă care avea să se transmită din generaţie în generaţie, şi care spune că, în Săptămâna Patimilor, Maica Domnului, aflând despre caznele la care a fost supus Iisus, s-a grăbit să ajungă la locul cu pricina. Un râu vijelios însă i-a oprit drumul. Dar o salcie pletoasă de la marginea apei şi-a întins ramurile şi astfel Maica a reuşit să treacă şi să-l vadă pe Iisus crucificat..

De Florii, atenţia comunităţii tradiţionale era îndreptată, pe lângă sărbătoarea religioasă, către renaşterea vegetaţiei. De fapt, denumirea populară a sărbătorii vine de la zeiţa romană a florilor, Flora, peste care creştinii au suprapus sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim. Astfel, pe lângă sărbătoarea creştină a Intrării Mântuitorului în Ierusalim, au apărut şi nenumărate obiceiuri şi tradiţii, atât în mediul rural, cât şi în cel urban. De exemplu, de Florii se obişnuieşte să se facă "de ursită", astfel că fetele află, prin diverse procedee, dacă se vor căsători sau nu în acel an. Tot de Florii, mărţişorul purtat până în această zi se pune pe ramurile unui pom înflorit sau pe un măceş, iar zestrea se scoate din casă pentru aerisire.

Săptămâna dinaintea Paştelui, cunoscută şi ca Săptămâna Mare, este,ca de altfel întreaga Sărbătoare a Paştelui, plină de semnificaţii.

Tradiţia spune că în Săptămâna Patimilor trebuie să se facă curăţenie: se curăţă curţile, se adâncesc şi se curaţă şanţurile, se văruiesc casele, se spală perdelele şi mobilierul, se şterg geamurile, se aerisesc hainele, aşternuturile sau covoarele. Mai mult, bărbaţii muncesc la câmp

până în Joia Mare, iar apoi îşi ajută nevestele la treburile casnice. Fiecare zi a acestei Săptămâni simbolizează ceva, însă cele mai importante sunt Joia şi Vinerea. În Joia Mare oamenii se spovedesc şi se împărtăşesc. Seara, lumea se duce la priveghi, iar la Denie (se vine cu flori la biserică şi se trece de 3 ori pe sub masă) oamenii vin îmbrăcaţi cu haine de doliu (haine din pânză albă cusute cu negru). În această zi se pot vopsi ouăle.

În Vinerea din Săptămâna Patimilor, Vinerea Mare, se ţine post negru şi nu se lucrează nimic, iar la biserică nu se trag clopotele. Ziua de vineri se încheie cu Prohodul Domnului, iar la sfârşitul slujbei se înconjoară biserica cu Sfântul Aer, pe sub care trec apoi credincioşii. Sâmbăta Mare este ultima zi de pregătire a Paştelui. Se pregătesc mâncărurile tradiţionale: drobul, friptura şi borşul de miel. Unul dintre obiceiuri (care place doamnelor şi domnişoarelor) vorbeşte de faptul că în noaptea de Înviere şi în zilele de Paşte este obligatoriu să porţi ceva nou: femeile o cămaşă, iar barbaţii o pălărie nouă. Spre miezul nopţii se merge la biserică ca să se ia Lumină şi apoi se revine acasă. La masa de Paşte se adună toată familia unde se mănâncă miel şi cozonac.

Fie că respectaţi cu stricteţe tradiţiile şi obiceiurile Paştelui, fie că v-aţi adaptat societăţii actuale în care datinile sunt uitate, important este să sărbătoriţi pe cei cu nume de flori în Duminica Floriilor şi să vă pregătiţi în Săptămâna Patimilor pentru un „Paşte Fericit!„

Bibliografie:

- Ghinoiu I., Sărbători şi obiceiuri româneşti, Editura Elion, Bucureşti, 2003;
- Gorovei A., Credinţe şi superstiţii ale poporului român, Editura Grai ţi suflet - Cultura Naţională, Bucureşti. 2003;
- Marian S. Fl., Sărbătorile la români, vol. 1, Editura Grai şi suflet- Cultura Naţională., Bucureşti, 2001;
- Nicolau I., Credinţe şi superstiţii româneşti, Editura Humanitas, Bucureşti, 2001

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI

Prof: BISTRIAN NICOLETA
Școala Gimnazială Nr. 2, Timișoara

Noapte, zi. Timpul trece repede
Pe lângă mine, creștinul sfios,
Care așteaptă cu smerenie
Învierea Bunului Domn Hristos.

Între două dictări și-un test fulger
Am timp să îi scriu Iepurașului
Să trimită amicii la mine
La prânz, după primirea Paștelui.

Căci mama așază pe masă tot
Ce a gătit, cu pură dragoste,
Iar eu, creștinul matelot,
Prietenilor le-am dat de veste.

Vedeta, coșul cu ouă roșii,
Tronează la mijloc, sfidător,

Dar noi, umilii, ambițioșii,
Le ciocnim cu credință și mult spor.

Apoi navigăm veseli, în grabă,
Spre casa prietenului care,
Cu chipul împodobit de fală
Strigă: Eu am un coș și mai mare!

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. BIȚOIU ROZE MARIE
Școala Gimnazială Nr. 88, București

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante şi mai frumoase sărbatori ale creştinătăţii. Ea are darul de a aduce familia împreună, fiind plină de tradiţii şi semnificaţii străvechi, mult mai vechi decât sărbătoarea în sine.

În România sărbătoarea pascală, este alături de cea de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregăteşte cu mult timp înainte prin post. Românii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paşti prin "postul Paştelui", post care durează 40 de zile. Sâmbătă seara, îmbrăcaţi cu haine noi, oamenii merg la slujba de Înviere.

Lumânarea folosită la slujbă reprezintă biruinţa vieţii asupra morţii şi a binelui asupra răului. După slujbă, oamenii duc lumânarea acasă aprinsă. Lumânarea de la Înviere nu se aruncă, ci este păstrată cu sfinţenie pentru a fi aprinsă la necazuri. Lumânarea de Înviere se aprinde în faţa unei icoane în caz de primejdie sau necazuri mari, la cutremure şi vreme rea.

Pe masa de Paşte a românilor există ouă roşii, pască şi miel. Ouăle roşii sunt un obicei transmis din timpuri străvechi şi au la bază o legendă care spune că, însăşi Maica Domnului ar fi pus un coş cu ouă sub crucea pe care fiul ei era răstignit. Erau ouăle pe care voia să le dea soldaţilor ca să-i înduplece să aibă milă de fiul ei. Sângele Mântuitorului, simbol al vieţii, care a curs peste ouăle din coş, le-a înroşit. Ouăle de pe masa de Paşte, simbolizează jertfa Mântuitorului, sângele vărsat şi bucuria Învierii. Ouăle se ciocnesc din prima zi de Paşte până la Înălţare şi se rosteşte cu bucurie formula tradiţională "Hristos a înviat!" la care cealaltă persoană răspunde, "Adevărat a înviat!" Acestea sunt nelipsite de pe masa copioasă din prima zi a acestei sărbători şi face deliciul celor mici, care abia aşteaptă să le ciocnească.

Vopsitul lor are loc in joia din săptămâna de dinaintea Paştelui, niciodată în Vinerea Mare. Oul vopsit este simbolul Mântuitorului, care părăseşte mormântul şi se întoarce la viaţă. Ouale roşii sunt numite în Bucovina merişoare, iar cele cu ornamente sunt numite încondeiate, închistrite sau împistrite. Apoi, cojile ouălor, sunt aruncate în râu, pentru ca apa să le poarte la "Blajini" (fiinţe imaginare, încarnări ale copiilor morţi nebotezaţi, al căror loc de vieţuire se află la "capătul lumii", aproape de Apa Sâmbetei). În felul acesta şi Blajinii ştiu că pentru toţi creştinii a venit Paştele.

În dimineaţa din duminica Paştelui, ţăranii aveau obiceiul să-şi spele faţa cu apă nouă sau apă neîncepută, în care pun un ou roşu, având credinţa că astfel vor fi frumoşi şi sănătoşi tot anul ca un ou roşu. După consumarea ouălor, cojile roşii sunt păstrate pentru a fi puse în brazde, la arat, crezându-se astfel că pământul va da rod bun.

Carnea de miel servită la masa de Paşte poate fi preparată sub diverse forme. Fie că este vorba despre friptură sau drob, cei mici şi cei mari se bucură de carnea gustoasă.

Mielul este simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea. Se crede ca mielul de Paşte este bine să fie sacrificat în Vinerea Mare făcându-se, în acest fel, o apropiere

între sacrificiul lui Hristos, care este răstignit şi cel al mielului, care este unul din simbolurile sub care, înainte de instituirea oficială a religiei creştine, era reprezentat Domnul Iisus Hristos. În Câmpia Transilvaniei, de Paşti există un obicei cu scop moralizator, numit „briscălitul”. În ziua de Paşti se pedepseau acei feciori care încălcau morala satului în ”postul mare”. În funcţie de gravitatea faptelor lor, ”poliţeii” le aplicau pedepse cu lovituri de nuiele peste spate.” Conform tradiției, în ziua de Paşti oamenii au locuințele curate şi alimentele rituale pregătite. Pasca, ouăle roşii şi mielul constituie elemente purtătoare ale simbolului sacrificiului pascal şi al Învierii.

Un alt obicei practicat şi la Gura Rîului, judeţul Sibiu este mersul cu udatul. Băieții stropesc fata cu parfum, după care sunt răsplătiţi cu ouă roşii, băutură şi prăjituri. Se obişnuieşte ca în cea de a doua zi de Paşti, atât bărbaţii căsătoriţi cât şi băieţii, să stropească femeile şi fetele. Au prioritate rudele sau persoanele cu care există relaţii de prietenie. Stropitul simbolizează dorinţa de bunăstare şi beatitudine.

La Călăraşi, la slujba de Înviere, credincioşii aduc în coşul pascal, pentru binecuvântare, ouă roşii, cozonoc şi cocoşi albi. Cocoşii sunt crescuţi anume pentru împlinirea acestei tradiţii. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoşii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocoş cânta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belşug. După slujbă, cocoşii sunt dăruiţi oamenilor săraci.

În Maramureş, în zona Lăpuşului, dimineaţa, în prima zi de Paşti, copiii merg la prieteni şi la vecini să le anunţe Învierea Domnului. Gazda dăruieşte fiecărui urător un ou roşu. La plecare, copiii mulţumesc pentru dar şi urează gospodarilor "Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paşti, se practică tradiţia tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primeşte o linguriţă de paşti (vin+pâine sfinţită). La această masă festivă se include ciolanul de porc fiert, ouăle albe şi mâncărurile tradiţionale, adică friptura de miel.
În Ţara Moţilor, în noaptea de Paşti, se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir şi este pazită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine şi a fost furată, sunt pedepsiţi ca a doua zi să dea un ospăţ, adică mâncăruri şi băuturi din care se înfruptă atât "hoţii", cât şi "păgubaşii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reuşit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospăţul.

În zona Braşovului, se face o petrecere la care se adună întreaga comunitate, numită Junii Braşovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de căluşari sau de colindători, cu vătaf şi casier, strâng ouă de la tinerele fete, dupa care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri.

În Moldova, în dimineaţa următoare după noaptea Învierii se pune un ou roşu şi unul alb într-un bol cu apa ce trebuie să conţină monezi, copiii trebuie să-şi clătească faţa cu apă şi să-şi atingă obrajii cu ouă pentru a avea un an plin de bogăţii.

Copiii de pretutindeni aşteaptă această sărbătoare sfântă, ce este celebrată în diferite moduri cum ar fi: În România are loc un fel de „întrecere”: oul cărui copil va rămâne întreg după ce va fi ciocnit de celelalte? Un moment deosebit de important aşteptat, de copii, este venirea Iepuraşului. Se crede că Iepuraşul de Paşte işi are originea în credinţele pre-creştine ale fertilităţii. Iepurele, cel mai fertil animal, era văzut ca un simbol al renaşterii întregii naturi în această perioadă a primăverii. Pentru că Iepuraşul are obiceiul să lase cadourile pe unde nici nu gândeşti, copiii sunt trimişi să le caute pe afară, în grădină, realizând vânătoarea de ouă.

Bibliografie:

- Simeon Florea Marian, 2012, *Sărbătorile la români*, Editura Saeculum I.O.,București;
- Zamfir Dejeu, 1976, *Cântece, dansuri, obiceiuri din Câmpia Transilvaniei*, Cluj Napoca.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

PROF. ÎNV. PREȘC. BOZÎNTAN LUCIA
Școala Gimnazială Bîrsău de Sus, Jud. Satu Mare

Paștele, una dintre cele mai importante și iubite sărbători ale creștinătății, are o semnificație specială în inimile copiilor. Pentru aceștia, Paștele este mai mult decât o simplă sărbătoare religioasă - este o bucurie a primăverii, a ouălor colorate, a iepurașilor jucăuși și a dulciurilor delicioase.

Încă de la o vârstă fragedă, copiii învață despre tradițiile și obiceiurile legate de Paște. De la vopsirea ouălor în culori strălucitoare, până la participarea la slujbele religioase sau căutarea ouălor ascunse, fiecare moment este plin de magie și entuziasm.Una dintre cele mai îndrăgite activități este vopsirea ouălor. Copiii se străduiesc să creeze cele mai frumoase și colorate ouă, fie că folosesc tehnici tradiționale sau inovează cu abordări moderne. Fiecare ou devine o mică operă de artă, iar procesul de vopsire este plin de zâmbete, vesele și urlete de bucurie.Iepurașul de Paște este un personaj îndrăgit, un simbol al generozității și al darurilor. Copiii își pregătesc cu nerăbdare coșulețele pentru ouăle colorate și dulciurile pe care le vor primi de la iepurașul harnic. În unele culturi, această figură adorabilă este prezentă în jocuri, desene animate și povești care încântă sufletele celor mici.

Căutarea ouălor ascunse este, fără îndoială, unul dintre cele mai așteptate momente. Copiii aleargă prin grădini, parcuri sau chiar prin case, cu ochii mari și inimile pline de emoție, căutând fiecare colțișor în speranța găsirii ouălor ascunse. Bucuria este de nedescris atunci când descoperă un ou colorat sau un coșuleț ascuns cu grijă de iepurașul de Paște.

Paștele înseamnă și sărbătoare religioasă, iar mulți copii participă la slujbele speciale organizate de biserici sau la activități educative despre semnificația acestei sărbători. În timp ce se îmbracă în haine frumoase și colorate, copiii învață despre tradițiile și învățăturile care stau la baza sărbătorii, descoperind astfel importanța credinței și a spiritualității.În sufletul copiilor, Paștele este o sărbătoare plină de magie, culoare și bucurie. Este momentul în care își dezvoltă imaginația, creativitatea și spiritul de aventură, bucurându-se de fiecare moment alături de familie și prieteni. Prin tradițiile și obiceiurile pe care le învață și le trăiesc în această perioadă, copiii își formează amintiri de neuitat, care vor rămâne în inimile lor pentru totdeauna.

Astfel, sărbătoarea Paștelui în sufletul copiilor reprezintă un amestec minunat de tradiție, bucurie și spiritualitate, în care fiecare moment este trăit cu intensitate și entuziasm, învăluindu-i într-o atmosferă magică și plină de iubire.

Bibliografie

- "Paștele, sărbătoarea luminii și a bucuriei" de Maria Greceanu
- "Sărbătorile Pascale în folclorul românesc" de Elena Roșu

PAŞTELE LA ROMÂNI

Profesor învăţământ preşcolar: BUCUR NICOLETA RODICA,
Grădinița Nr. 191, Sector 3, Bucureşti

Educarea copiilor în spiritul calităţilor moral- creştine trebuie să înceapă de timpuriu, o datorie sfântă având-o atât părinţii cât şi educatoarele, aceea de a forma copiilor un ritm de viaţă spirituală creştină şi anumite deprinderi morale şi civice, ce le vor fi de folos pe parcursul vieţii.”Baza educaţiei creştine o constituie formarea religioasă...iar religia are o puternică

dimensiune moralizatoare. Ea este legea care stă în noi, este morala aplicată la cunoaşterea lui Dumnezeu. Dacă religia nu se uneşte cu moralitatea, ea nu rămâne decât un simplu mod de a solicita pronia cerească. Religia se împlineşte doar în acele inimi însufleţite de ideea datoriei morale".

Ultima mare sărbătoare a creştinilor a fost aceea a Paştelui, sărbătoare sfântă ce semnifică Învierea Domnului Iisus Hristos. Săptămâna mare am realizat cu grupa pregătitoare pe care o conduc un proiect tematic intitulat „Paştele la români".

Obiectivele urmărite la derularea proiectului au fost:

- cunoaşterea unor simboluri pascale;
- însuşirea logică şi raţională a evenimentelor specifice Săptămânii Patimilor;
- înţelegerea semnificaţiei vopsirii ouălor roşii;
- realizarea de lucrări artistico- plastice proprii, utilizând tehnici de lucru variate;
- mânuirea cu interes a materialelor folosite;
- memorarea şi redarea corectă a poeziilor şi rugăciunilor învăţate;
- respectarea regulilor de convieţuire socială, manifestând un comportamentadecvat în relaţiile cu cei din jur.

Colaborând frumos cu părinţii, aceştia m-au ajutat la dotarea mediului educaţional aducând la grădiniţă diverse materiale: ouă, capace, lumânări, deşeuri textile , iar eu am îmbogăţit centrul tematic cu imagini de pe Internet, cărţi de poezii, cărţi de colorat, şi o planşăilustrând Paştele, realizată din materiale refolosibi-le.

Pe parcursul acestei săptămâni, prin activităţile comune desfăşurate, am reuşit sătransmit copiilor cunoştinţe despre obiceiurile creştine specifice acestei sărbători religioase.

Prin activitatea de cunoaştere a mediului desfăşurată la începutul săptămânii, am reuşitsă descopăr ceea ce ştiau deja copiii legat de tema propusă, şi ceea ce doreau să afle mai nou. Ce ştiau copiii:

- despre sărbătorile ce se desfăşoară în anotimpul de primăvară;
- cum se pregătesc oamenii pentru Paşte;
- cine vine de Paşte la copiii buni, harnici şi cuminţi;
- rugăciunile tradiţionale învăţate în familie.Ce nu ştiau copiii:
- care sunt obiceiurile legate de Paşte;
- că Iisus a înviat a treia zi de la punerea în mormânt;
- istoricul ouălor roşii;
- legende, povestiri, cântece şi poezii legate de această sărbătoare.Ce doreau să afle:
- ce reprezintă crucea;
- ce reprezintă oul;
- care este simbolul iepuraşului şi al mielului.

Alte activităţi ce s-au derulat pe parcursul acestei săptămâni au fost:

Educaţie muzicală: „ Hristos a înviat!"- audiţie muzicală;
Educaţie pentru societate: „A venit un iepuraş!"- memorizare;
Educaţie plastică: „ Încondeiem ouă de Paşte"- ornarea ouălor cu semne grafice;
Activitate practică: „Iepuraşul cu ouă roşii"- lipire, îmbinare, desen;
Activitate matematică: „Ce a găsit iepuraşul?"- joc didactic;
Prin aceste activităţi am reuşit să trezesc interesul copiilor spre orizontul cunoaşterii, săle clarific anumite lucruri pe care erau dornici să le cunoască.

Au aflat că:

- sfânta cruce reprezintă simbolul crucificării, al credinţei;
- oul este semnul naşterii, al învierii, pentru că el conţine sămânţa din care apare viaţa, reprezentată de un puişor; nu numai roşul sângelui sugerează viaţa ci şi alte culori: verdelefrunzelor, galbenul soarelui, albastrul cerului şi al apelor;

- iepuraşul este simbolul rodniciei, pentru că el naşte cel mai mulţi pui. Acest semn al iepurelui este foarte vechi, fiind legat de muncile câmpului.Se spune că iepuraşul aducătorde ouă roşii provine de pe meleaguri germane şi simbolizează fertilitatea. Germanii au duscu ei simbolul pascal al iepuraşului şi în America;
- mielul simbolizează victoria vieţii asupra morţii şi îl reprezintă pe Cel care trebuie sacrificatpentru propria mântuire. Mieii sunt membrii turmei lui Dumnezeu. De Paşte se sparg ouă roşii şi se taie miei, sugerând sacrificiul lui Iisus. Acesta însă este făcut pentru o cauză deosebită ca oamenii să fie mai buni, mai generoşi, mai prietenoşi.

Jocurile şi activităţile alese au avut un rol deosebit şi dintre cele realizate amintesc:Jocuri de rol: „De-a magazinul", „De-a gospodinele";
Jocuri de masă: „Jocul umbrelor", Puzzle (Iepuraşul de Paşte, Coşul cu ouă roşii, Micii gospodari).
Construcţii: „Biserica din cartier", „Drumul spre biserică", cu materiale din natură;
Biblioteca:"Spune ce vezi"(Citire de imagini din Biblia pentru copii), Poveste dupăilustraţii-„Familia iepuraşilor", lectura educatoarei – „Tradiţii populare de Paşte".
Artă: Desen „Imagini despre Paşte: iepuraşi cu daruri, ouă roşii", „Confecţionăm singurijucării".

Un rol important l-a avut şi vizita la biserica din sat în vinerea mare , unde copiii s-au închinat frumos şi au ascultat explicaţiile date de preotul paroh cu privire la Sfântul Aer (Epitaf). Pe ansamblu, toate activităţile desfăşurate în cadrul acestui proiect, au condus copiii spre explorarea şi descifrarea unor necunoscute.

Metodele tradiţionale, dar mai ales cele activ – participative, au dat posibilitatea fiecărui copil să se manifeste, să-şi spună părerea, să descopere singur, să pună întrebări şi să găsească răspunsuri.

Cu ocazia derulării acestui proiect, sala de grupă s-a schimbat: am pus noile ornamente, iepuraşi, colaje,desene, cununa de ouă, am realizat decorul pentru expoziţia care urma, tot cu ajutorul lor am realizat un afiş prin care am invitat preşcolarii de la alte grupe să vadă expoziţia. Evaluarea finală s-a făcut prin realizarea unui album cu fotografii din timpul derulării proiectului, o expoziţie cu lucrări sub genericul „ Hristos a înviat!", şi prin prezentarea unei şezători cu acelaşi titlu.

Bibliografie

- Elena-Fâcă, Podolianu, Maria ,Jipa Popa *Mugur de lumină,* Piatra-Neamţ,Editura Alfa, 2004
- Alexandra, Vidu *Sărbătoarea Paştelui,*Bucureşti Erc Press, 2007
- Băncilă, Vasile *Iniţierea religioasă a copiilor*, Bucureşti, Ed. „Anastasia, 1996

TRADIȚII, OBICEIURI, DATINI ȘI SUPERSTIȚII DE PAȘTI

Profesor învățământ preșcolar: BURCĂU ANA-MARIA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

Paștele este sărbătoarea luminii, a libertății și a bucuriei creștine împărtășite și exprimate printr-o serie de acte și evenimente care pomenesc Învierea Mântuitorului. Pe minunea Învierii se întemeiază credința creștinilor din întreaga lume.

Ca semn al nădejdii în făgăduința învierii tuturor celor ce cred în Hristos, această Taină este pomenită la toate soroacele cultului, dar cu cel mai mare fast și bucurie este săvârșită în slujbele de Paști, evenimentele sărbătorii fiind însoțite de numeroase tradiții, obiceiuri, datini și

superstiții, pentru care familiile se adună și se bucură împreună, alături de cei apropiați lor, urmând astfel, porunca Mântuitorului care spune: *Bucuraţi-vă!* (Filipeni 4, 4-7).

Multe obiceiuri au dispărut, multe s-au păstrat și foarte probabil că multe se vor adăuga în viitor, iar Biserica socotește ca bună și folositoare diversitatea actelor care însoțesc Paștele fiindcă ea se naște ca exprimare liberă și cu bun simț a bucuriei ce vine din nădejdea învierii noastre.

În acest fel, unele elemente din timpuri străvechi au fost adăugate și au ajuns să fie incluse alături de cele firești în sărbătoarea Paștelui. Apoi, în ultimele secole s-au adăugat și componente moderne: iepurașul, cadourile și lucrurile care duc uneori, prin exces, la o comercializare excesivă a sărbătorii.

Aceste lucruri ne îndeamnă să nu uităm, că, evenimentele din Sărbătoarea Paștelui exprimă și împărtășesc lumina, libertatea și bucuria fiecărei persoane, într-o manifestare comună. Să ne bucurăm așadar, împreună, îngăduind diversitatea de exprimare cu bun simț care însoțește orice sărbătoare creștină, căci atunci când, cineva, se bucură cu sufletul de cele sfinte, el lucrează binele, deci chiar fără să își propună, el lucrează pentru Dumnezeu și implicit împotriva diavolului.

Mântuitorul a spus: „*Nu-l opriţi, pentru că cine nu este împotriva noastră este pentru noi*” (Marcu 9, 38-40) îngăduind libertate de exprimare unor credincioși care însoțeau și repetau lucrarea ucenicilor, fără să fie la rândul lor ucenici. Această îngăduință ne cheamă pe toți să fim mai buni cu ceilalți și să răspândim bunătatea pretutindeni.

Când este vorba de tradiții pascale, mâncarea este la loc de cinste și, la fel cum la români pasca și drobul de miel sunt la loc de cinste, multe alte țări au bunătăți tradiționale de Paște. Francezii au tartă cu lămâie, spaniolii au o mulțime de gogoși glazurate, grecii au pâine cu mirodenii tradiționale, italienii au adevăratul panettone, iar rușii au plăcinte cu brânză. Din mulțimea acestor tradiții pascale vom încerca să prezentăm cu deosebire pe acelea care se referă la *Ouăle vopsite de Paște*. La noi se mai folosesc și ouă încondeiate, în locul celor vopsite.

Oul în sine are o simbolistică precreștină, ca orice lucru existent înainte de creștinism, fără ca această simbolistică să fie o cauză a simbolului creștin. Astfel, știm că în Joia Mare din Săptămâna Patimilor, creștinii ortodocși vopsesc un număr de ouă, de obicei, în roșu, ca amintire pentru viața Mântuitorului care s-a dat pentru păcatele lumii. Astăzi se folosesc și alte culori – galben, verde, albastru -, pentru a vopsi ouăle de Paște creștinii arătându-și astfel bucuria pentru primăvara care începe.

Ouăle simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morți. De aceea, când sparg ouăle prin ciocnire, dar și când se salută (40 zile de la Paște) creștinii își spun: „Hristos a Înviat! Adevărat a Înviat!”. Pentru copii, distracția este să se vadă al cui ou iese „campion” la ciocnit. În multe familii este tabu să ciocnești oul altfel decât cu partea ascuțită. O altă tradiție (îndrăgită de către copii) este să meargă din casă în casă în ziua de Paște și să ureze *Hristos a Înviat!* Li se răspunde cu *Adevărat a Înviat!,* și primesc ouă vopsite (și dulciuri).

Popoarele germane au născocit povești pentru copii în care se spunea că *Iepuraşul de Paşte* aduce, sau chiar „depune”! ouă roșii, de aceea și erau îndemnați să-i pregătească mici „cuibare” din frunze și flori de primăvară. Iepuraşul simbolizează fertilitatea, primăvara, bucuria. În satele din Transilvania, saşii aveau acest obicei al iepuraşului, pe care îl ascundeau în grădină, printre firele de iarbă, iar în Duminica de Paşti, copiii trebuiau să îl caute şi să îl găsească, pentru că el aducea primăvara şi ouăle roşii, ascunse şi ele prin iarbă.

La creștinii români există credința că:

Prin consumul de ouă roșii la Paște persoana respectivă va ferită de boli șiorganismul i se va purifica.

Cu cine ciocneşti ouăle vopsite în ziua de Paşti, te vei întâlni în lumea cealaltă.

Dacă păstrezi un ou roşu 40 de zile după Paşti şi nu se strică, vei avea noroc tot anul.

Oul sfințit se consuma în mijlocul familiei pentru ca cel ce îl mănâncă să găsească drumul înapoi, în cazul în care se rătăcește.
Oul înroșit și sfințit are proprietăți energizante și protectoare: uneori un ou era îngropat în vie pentru a o feri de grindină. Fetele de măritat își așezau ouă de Paștesub pernă, în ideea că se vor căsători.

Găinile vor face multe ouă dacă vor mânca din rămășițele mâncărurilor de Paște.
În Moldova, în dimineaţa următoare după noaptea Învierii se pune un ou roşu şi unulalb într-un bol cu apă ce trebuie să conţină monezi, copii trebuie să-şi clătească faţacu apă şi să-şi atingă obrajii cu ouăle pentru a avea un an plin de bogăţii.

O altă tradiţie de pe malurile Prutului cere ca oul de Paşti să fie mâncat, iar cojile săfie aruncate neapărat pe drum.

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniţă şi spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spală pe faţă în zorii zilei de Paşti, ca să fie frumoase tot anul şi aşa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, aşa să alerge şi feciorii la ele. Pe de altă parte, flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a îşi arăta consimţământul la sentimentele lor, trebuie să le oferă un ou roşu.

În ziua de Paşti nu trebuie mâncat oul cu sare, altfel, se spune că transpiri tot anul.

La masa de Paşti e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi peşte şi pasăre, pentru a fi sprinten precum peşteleşi uşor ca pasărea.

În zona Bihorului, există o tradiţie care arată că oul împodobit de Paşte prevesteşte norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă. Tot în această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire şi tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la ţintă.
În zona Valea Arieşului există obiceiul „rostogolitului ouălor” care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ.

În părțile Sibiului, există obiceiul ca de Paști să fie împodobit un pom (un arbust) asemănător cu cel de Crăciun, cu deosebirea că în locul globurilor se agață ouă vopsite (golite de conținutul lor). Pomul poate fi așezat într-o vază frumoasă și farmecul sărbătorii sporește cu o podoabă de acest fel.

În Argeș, printre dulciurile pregătite de Paști se numără covrigii cu ou (numiți așa pentru că în compoziția lor se adaugă multe ouă, 10-15 ouă la 1 kg de făină). Fiecaregospodar se străduiește să pregătească o astfel de delicatesă, care este și simbolul belșugului.
Iar pentru cei ce caută înțelepciunea (din sărbători) amintim că în multe locuri din Europa au existat sărbători precreștine de primăvară, carnavaluri sau procesiuni menite să alunge spiritele rele și să „sperie” definitiv iarna și ele au furnizat multe elemente care au fost preluate și adaptate de creștini la sărbătoarea Paștelui, fără ca aceste sărbători să se confunde între ele.

Bibliografie:

- Narcisa Știucă, *Spirala sărbătorilor. Rosturi, tâlcuri şi desluşiri*, Sibiu, Astra Museum, 2014.

TRADIȚII DE PAȘTE PENTRU COPII

Prof. inv. Prescolar Căpraru Elena,
Grădinița Nr. 187, Sector 3, București

Paştele sau Învierea Domnului este alături de sărbătoarea Crăciunului, cea mai mare şi îmbucurătoare dintre toate sărbatorile de peste an, întâi pentru că în această zi Hristos a înviat din morţi, şi în al doilea rând pentru că ea cade întotdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos şi mai plăcut, când natura renaște la viață, asociind astfel Învierea lui Hristos cu învierea naturii. Astfel de activități derulate de către cadrele didactice pentru copiii de la grădiniță, îi determină pe aceștia să își însușească cunoștințe generale despre educația moral-religioasă care este necesară în formarea conduitei lor.

Copiii sunt foarte curioși să afle cât mai multe despre Iisus și despre tradițiile și obiceiurile de Paște. Acest lucru ne oferă o oportunitate excelentă de a le explica semnificația acestei sărbători, de a stimula curiozitatea și interesul lor pentru a cunoaște mai multe despre tradițiile și obiceiurile de Paște.

La grădiniță, mai ales cu preșcolarii de la grupele mari se pot derula activități care aduc în prim-plan tradiții ce au legătură cu sărbătorirea Paștelui. Astfel putem să derulăm cu copiii activități ce țin de sărbătorirea Floriilor. Există în țara noastră credința populară că ramurile de la Florii aduc rodire şi belşug oriunde ar fi aşezate – în grădini, pe ogoare, în livezi, la ușile caselor, etc. Astfel de crenguțe pot fi realizate și de preșcolari în activitățile practice și împletite în coronițe pe care le pot lua acasă.

Obiceiul încondeierii ouălor conservă procedee arhaice de realizare şi motive ornamentale. Obiceiul vopsirii sau încondeierii ouălor cu multe simboluri are o vechime foarte mare. Oul simbolizează renaşterea ciclică a naturii, revigorarea. El este socotit ca fiind posesorul unor virtuţi speciale, este înconjurat de viaţă, vigoare şi sănătate, simbolizând rodul naturii şi prosperitatea. Astfel preșcolarii pot realiza prin activitățile de educație creativă ouă încondeiate sau pictate prin care pot învăța tehnica de încondeiere și pot duce mai departe acest obicei specific acestei mari sărbători. Culoarea care predomină pentru vopsirea unui ou este culoarea roşie ce reprezintă focul şi puterea lui purificatoare, dar şi sângele, adică viaţa. „Frumos şi sănătos ca un ou roşu" este zicala care domină încă spiritualitatea poporului român.

Prin intermediul activităților derulate în grădiniță, preșcolarii își pot stimula creativitatea, pot cunoaște și valorifica obiceiuri și tradiții din diferite zone ale țării noastre astfel ei își dezvoltă diferite capacități și talente dar trezirea în ei a conștientizării ideilor privind păstrarea tradițiilor strămoșești.

Le putem povesti copiilor istoria și semnificația Paștelui, utilizând cărți frumos ilustrate precum Biblia pentru copii. Le putem vorbi despre Iisus, cine a fost El și ce înseamnă pentru noi, oamenii, învierea Lui. Putem organiza activități împreună cu părinții deoarece este o sărbătoare a familiei și putem realiza expoziții cu lucrări, decorațiuni pentru sala de grupă sau pe care copiii le pot lua acasă și pot orna masa festivă de Paște. Putem organiza serbări tematice cu poezii sau rugăciuni pentru copii. Putem realiza felicitări tematice de Paște, pe care copiii le pot da rudelor sau celor dragi lor, se pot organiza jocuri în care pot căuta ouă pentru exersarea atenției și a concentrării a autocontrolului și a memoriei de scurtă durată ceea ce conduce spre dezvoltarea relației părinte-copil și a motricității fine și grosiere. Chiar dacă Paștele reprezintă un subiect complex, delicat, iar explicațiile trebuie date în funcție de vârsta și puterea de înțelegere a celor mici. Paștele nu înseamnă numai iepurașul care aduce cadouri și ouăle roșii de pe masă, Paștele reprezintă cea mai mare sărbătoare ortodoxiei, este adevărata lecție a iubirii creștine pe care noi cadrele didactice alături de familii trebuie să o sădim în sufletele copiilor de timpuriu dar pe înțelesul lor.

În concluzie copiii trebuie însă să înțeleagă de mici că adevăratul spirit al Paștelui nu sunt cadourile aduse de Iepuraș (acesta este de fapt o invenție laică, fără legătură cu morala creștină), ci iubirea, bunătatea, credința și speranța!

BIBLIOGRAFIE

- *Sfintele Paşti în datini şi obiceiuri*. – Iași: Editura Porțile Orientului, 1994
- August Scriban, *Dicționaru limbii românești*, Iași, 1939.
- Radu Anton Roman, *Mese și obieiuri românești*, Ed. Paideia, 2008.
- Ion Ghinoiu, *Zile și mituri – calendarul țăranului român*, Ed. Univers Enciclopedia

OBICEIURI DE FLORII

Prof. înv. Primar: CERNAT VERONICA
Şcoala Gimnazială „Mihail Sadoveanu", Medgidia

Sâmbăta Florilor este serbată la români în amintirea a trei Lazăr (cel sărac, Lazăr de Vitania pe care l-a înviat Domnul Iisus Hristos şi Lazăr numit şi Lăzărică, mort de dorul plăcintei). În sâmbăta aceasta nu este bine de tors, pentru ca să nu aştepte morţii în zadar la poarta raiului. Gospodinele dau în această zi de pomană.

Floriile –Duminica Floriilor, care precede pe cea a Paştilor, este începutul săptămânii mari şi ne aminteşte intrarea Mântuitorului în Ierusalim, primirea triumfală şi întâmpinarea cu ramuri de finic şi alte flori. La noi, finicul a fost înlocit cu mlădiţe de salcie, iar la italieni cu ramuri de măslini. Din această zi a Floriilor încep toţi pomii şi toate florile a înmuguri şi a înflori. De aceea, salcia este de mare preţ în această zi şi fiecare credincios se întoarce de la biserică cu rămurele de salcie, pe care le păstrează cu sfinţenie lângă icoană, ca păzitoare de rele.

Cu crengile de salcie aduse de la iserică sunt atinşi copiii mici, ca să crească şi să înflorească la fel ca salcia. Stupii de albine se încing cu salcie. Ei vor fi ţinuţi tot anul aşa. Se spune că stupii vor rodi din belşug. Pe cine-l baţi la Florii cu mâţişori d salcie aduşi de la biserică, nu-l mai dor urechile în tot timpul anului. Ei se mai întrebuinţează ca leac împotriva mai multor boli, cum ar fi gâlcile, frigurile, durerea de gurmaz. Cei ce au aceste boli înghit câte unul până la trei mâţişori şi le trece, iar vitelor le dau în tărâţe şi se afumă cu ei.

Există şi credinţa că, dacă fetele dau cu salcie prin păr, în zoua de Florii, le creşte părul mare şi frumos. În noaptea de Florii, se fierbe apă cu busuioc şi cu fire de la canafurile ce se află la prapuri, furate de la vreo înmormântare a unei fete mari. În yiua de Florii, fetele şi femeile se spală cu această apă pe cap, ca să aibă păr frumos şi să strălucească asemenea firelor de la prapuri şi să fie plăcute ca şi cum se bat flăcăiidupă busuioc. După aceea, toarnă apa rămasă la rădăcinile unui păr, spunând astfel: „Cum îi părul când îi înflorit frumos, aşa să fiu şi eu de frumoasă! Cum se uită oamenii la un păr înflorit, aşa să se uite şi la mine!"

Se crede că acela ce se va împărtăşi în ziua de Florii, înainte de a se apropia de preot ca să se împărtăşească, orice va gâni în acel moment, Tatăl ceresc îi va îndeplini dorinţa.

Pentru a-ţi feri casa de trăsnete, se aruncă mâţişori de salcie în focul încins din vatră.

Masa trebie să stea întinsă toată ziua.

Dacă vor cânta broaştele până la Florii, vara va fi frumoasă.

Cum va fi ziua de Florii, aşa va fi ziua de Paşte.

În săptămâna dinaintea Floriilor nu e bine să se semene şi nici să se planteze nimic, pentru că nu vor creşte şi nici nu vor rodi plantele acelea.

În unele zone ale ţării, oamenii iau mâţişori de salcie şi-i pun pe răzătoare ca să nu mănânce viermii legumele.

Nici un bărbat nu trebuie să se spele pe cap în ziua de Florii, nici să se radă, de teamă că înfloreşte (albeşte) ca pomii. Unii bărbaţi din Banat, dimpotrivă nu se spală pe cap în săptămâna dinaintea Floriilor, dar în ziu de Florii îşi spală capul cu apă descântată, anume ca să le crească şi să li se păstreze părul.

Unii oameni iau de la biserică câte o nuia zicând că au noroc să crească cânepa. După ce o aduc acasă, o pun colac la icoane în casă şi, în timpul grindinei, o aprind şi afumă cu ea sau o pun pe acoperişul casei, ca să înceteze grindina.

Dacă te încingi cu salcie nu te mai doare mijlocul. În ziua de Florii nu se lucrează, singura activitate îngăduită, ba chiar recomandată, este scoaterea tuturor hainelor în curte pentru aerisire.

BIBLIOGRAFIE

- Boris Crăciun, „Sfintele Paşti în datini şi obiceiuri”, Iaşi, Editura Porţile Orientului”, 1997
- Gabriela Barbu, „Vin Floriile cu soare şi soarele cu Florii”, Mangalia, Editura CallasPrint, 2007;
- Mihai Pop, Pavel Ruxăndoiu, „Folclorul literar românesc”, Bucureşti, Editura Didactică şi
- Pedagogică, 1990;

LA PAȘTE- ACTIVITĂȚI PENTRU O ZI

Prof. CHIFANI ANDREIA
Școala Gimnazială Păunești, Jud. Vrancea

Clasa I
OBIECTIVE OPERAȚIONALE:
Cognitive:
OC1: să completeze propoziția lacunară aducând argumente clare și concise;
OC2: să alcătuiască enunțuri pe marginea imaginilor date folosind cel puțin 5 cuvinte
OC3 : să opereze cu terminologia matematică, sintagme de tipul: în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în față, în spate, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic, interior, exterior;
OC4: să realizeze o scenetă estetic și creativ în spațiul de lucru elementele componente respectând modelul;
OC5: să aprecieze calitatea produsului propriu sau al colegilor, prin raportare la criteriile de evaluare.
Afective: Elevii:
OA1: vor manifesta interes în timpul activității;
OA2: vor coopera cu interes pentru realizarea sarcinilor.
Psihomotorii
OPM1: să execute mișcări ale aparatului verbomotor în conformitate cu cerințele date;
OPM2: să reprime tendința de a practica mișcări inutile în timpul activității.
Competențe specifice:
DP: 3.2. Evidențierea importanței învățării pentru propria persoană

Activitate de învățare: Cadrul didactic propune exprimarea opiniei personale continuând propoziția incompletă: „*Pentru mine este important să cunosc tainele Paștelui deoarece...”*. Fiecare elev își face cunoscută părerea. În cazul în care sunt elevi care nu au punct de vedere, argumentează spusele unui coleg.

CLR: 2.4. Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine

Activitate de învățare: La videoproiector prezint o suită de imagini pe marginea temei discutate, Paștele. Vom crea o poveste în grup pornind de la imaginile date. Învățătorul va scrie la tablă enunțurile. Vom decupa propozițiile create și vom înmâna câte una unei perechi de elevi având ca sarcină să ilustreze propoziția atribuită. La final, vom reconstitui povestea alcătuită. Individual elevii vor nota pe un postit un titlu potrivit.

AVAP: 1.3. Manifestarea curiozității față de explorarea de mesaje artistice simple, exprimate vizual

Învățătorul înmânează fiecărui elev un set de creioane colorate/carioci și o coală de hârtie albă, având ca sarcină să realizeze un desen potrivit pornind de la tema dezbătută, Paștele. Toate lucrările elevilor vor fi expuse la flanelograf, urmând Turul galeriei. Se vor face aprecieri verbale.

MEM: 2.1. Orientarea şi mişcarea în spațiu în raport cu repere/discuții date folosind sintagme de tipul: în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în față, în spate, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic, interior, exterior

Cadrul didactic va numerota lucrările elevilor realizate la disciplina AVAP. În 2 coșuri se regăsesc bilețește astfel: în primul coș numerele elevilor atribuite lucrărilor și în al doilea coș bilețele cu sintagme de tipul: în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în față, în spate, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic, interior, exterior. Fiecare elev va extrage câte un bilet din fiecare coș și va alcătui o propoziție de tipul: *În lucrarea cu numărul 20 observ lângă coșul cu ouă roșii un iepuraș bicolor.*

MM: 2.1. Cântarea individuală sau în grup, asociind mișcarea sugerată de text și de ritm

Colectivul de elevi va reproduce cântece însușite intuitiv, respenctând sincronizarea pe marginea temei discutate.

Bibliografie:

- Mâță, L. (2010), *Ghid pentru pregătire psihopedagogică pentru grade didactice*, Bacău, Editura Alma Mater;
- Ministrul Educației Naționale, *Programe pentru clasa pregătitoare, clasa I, clasa a II-a,* aprobată prin ordinul ministrului nr. 3418/19.03.2013;

TRADIŢII ŞI OBICEIURI DE PAŞTI LA ROMÂNI

Profesor învățământ preșcolar: CIOBANU LOREDANA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București,

Paştele este cea mai veche şi cea mai importantă sărbătoare creştină, fiind celebrat încă din epoca apostolică. Sfântul Apostol Pavel a fost primul care a vorbit despre Sărbatoarea Pesah, a evreilor, lui Iisus Hristos şi i-a îndemnat pe creştini să-l omagieze pe Mântuitor. Numele de Paşti a fost rostit de primii creştini la comemorarea anuală a Cinei de Taină. Farmecul deosebit este dat atât de semnificaţia religioasă cât şi de tradiţii: oul pictat sau încondeiat, iepuraşul, masa cu mâncăruri tradiţionale, cozonac, pască, miel, slujba de sâmbata seara cu luarea luminii. În seara de Înviere, conform tradiţiei, toată lumea merge la biserică pentru a participa la slujbă şi pentru a lua lumină.

De Sfintele Paşti, în satele şi comunele din nordul Sucevei se pregătesc diferite dulciuri, în mod special " Babele", prăjitura făcută din cozonac, ce se toarnă în forme speciale.Umplutura se pregăteşte din nucă, rahat şi stafide. "Babele" sunt duse la slujba de Înviere. Dupăterminarea

acesteia, credincioşii merg la cimitir, cu lumânările aprinse, pentru a duce lumină celor dragi, plecaţi la viaţa veşnică. Tradiţia din noaptea de Sfintele Paşti este continuată prin participarea la slujba de la ora 4 dimineaţa.

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniţă şi spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apa se spală pe faţă în zorii zilei de Paşti, ca să fie frumoase tot anul şi aşa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, aşa să alerge şi feciorii la ele. În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebeşte prin complexitatea simbolurilor, a credinţei în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioşii ies în curtea bisericii, se asază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în aşteptarea preotului care să sfinţească şi să binecuvânteaze bucatele din coşul pascal.

În părţile Sibiului, există obiceiul ca de Paşti să fie împodobit un pom (un arbust) asemănător cu cel de Crăciun. Singura deosebire constă în faptul ca în locul globurilor se agaţă ouă vopsite (golite de conţinutul lor). Pomul poate fi aşezat într-o vază frumoasă şi farmecul sărbătorii sporeşte cu o podoabă de acest fel.

La Călăraşi, la slujba de Înviere, credincioşii aduc în coşul pascal, pentru binecuvântare, ouă roşii, cozonac şi cocoşi albi.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paşti, se practică tradiţia tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primeşte o linguriţă de paşti (vin și pâine sfinţite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe şi mâncăruri tradiţionale, după acestea se continuă masa, cu friptură de miel.

Tradiţia vopsirii ouălor în roşu este des întâlnită. Ouăle simbolizează mormântulpurtător de viaţă al Domnului nostru Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morţi. Deaceea, când sparg ouăle prin ciocnire, dar şi când se întâlnesc unii cu alţii, creştinii îşi spun: "Hristos a înviat!, Adevărat a înviat!". Aceste formule se folosesc numai patruzeci de zile, până la Înalţarea Domnului. Culoarea roşie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus care s-a scurs pe cruce pentru mântuirea lumii.

Pasca se coace de către gospodinele creştine numai o dată pe an, de Sfintele Paşti. Ea are o formă rotundă pentru că se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Având la mijloc o cruce, pasca este împodobită, pe margini cu aluat împletit. În momentul în care se pune în cuptor, femeile de la ţară fac semnul crucii. Despre originea păstii există o legendă care spune că, în timp ce predica împreună cu apostolii, Iisus a fost găzduit la un om foarte primitor care le-a pus în traistă, la plecare, pâine pentru drum fără ştirea lor. Întrebându-l pe Hristos când va fi Paştele, Mântuitorul le-a spus că atunci când vor găsi pâine în traistă. Căutând, apostolii au găsit în traistă ce le pusese acel om. De atunci, fac femeile pasca. După tradiţie, în familiile creştine se mănâncă în zilele de Paşti carne de miel. Mielul îl simbolizează pe Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, care S-a jertfit pentru păcatele lumii şi a murit pe cruce ca un miel nevinovat. Învierea lui Iisus este pentru noi creştinii o certitudine, un adevăr de credinţă şi totodată, un adevăr istoric, un adevăr suprarațional devenit o realitate. Este o minune a lui Dumnezeu demonstrată istoric, un miracol înscris cu martori în filele istoriei, pentru eternitate.

BIBLIOGRAFIE

- Kiseleff, Beatrice, -1998, „Paştele, obiceiuri, legende şi mâncăruri tradiţionale” - Editura Elis, Bucureşti, 56p.
- Crăciun, Boris, -1998, “Sfintele Paşti - Fascinanta sărbătoare a creştinilor mici şi mari”, Editura Porţile Orientului, Bucureşti, 160p.
- Szabo, Lucian Vasile - 2009, „Tradiţii şi credinţe de Paşti” , Editura Bastion, Colecţia Amalgam, 90p.

• Ghinoiu, Ion -2008, ,,Mica enciclopedie de tradiţii româneşti -Sărbători. Obiceiuri. Credinţe. Mitologie" - Editura Agora, Colecţia Memoria Omenirii, 359p.

PAŞTELE SI IEPURAŞUL ÎN VIZIUNEA COPIILOR

Prof. CIUREA IONELA
Grădiniţa Nr. 178, Sector 5, Bucureşti

Paştele este o sărbătoare plină de bucurie, o celebrare luminată, încărcată de semnificaţii, simboluri şi tradiţii. Lumina sfântă este cea dătătoare de speranţă oamenilor, arătând că miracolele încă sunt posibile.

Despre Iepuraşul de Paște

Personaj folcloric transformat în simbol al acestei sărbători, Iepuraşul de Paşte este cel care aduce ouă încă din dimineaţa celebrării Învierii Domnului. Provenind din credinţele germanilor luterani, acest iepuraş a avut la început un rol similar cu al lui Moş Craciun, el judecând copiii după nivelul acestora de obedienţă şi doar acelora cuminţi lăsându-le ouă colorate. Legenda ni-l înfăţişează transportând în coşul său ouă pictate, dar şi numeroase dulciuri pe care le lasă pe la casele copiilor.

Iepuraşul de Paşti este adesea înveşmântat cu haine colorate fiind şi un simbol al renaşterii naturii în anotimpul primăvara. Tradiţie păgână îmbrăţişată în mai toată lumea, iepuraşul este substituit şi de alte animale. De exemplu, în Elveţia, responsabil cu căratul ouălor este nimeni altul decât cucul, iar în alte regiuni europene, vulpea le transportă cu succes.

Ideea unui iepure care să dăruiască ouă şi dulciuri de Paşte a fost preluată şi îndrăgită rapid, iar astăzi, copiii din întreaga lume îl aşteaptă pe personajul simpatic cu daruri , Iepuraşul de Paşte devenind una dintre cele mai iubite tradiţii şi datini pascale din rândul celor mici.

Tradiţii şi datini pascale la români

Deşi de-a lungul timpului interculturalitatea şi-a spus cuvântul şi am „importat" multiple obiceiuri noi, avem încă tradiţii şi datini pascale nealterate de secole întregi pe care, voluntar sau involuntar le respectăm an de an.

Postul Paştelui este urmat în majoritatea caselor de români, la fel şi deniile premergătoare duminicii Învierii, rugăciunile, curăţenia în locuinţe şi reunirea familiei la masă în ziua de Paşte.

În Maramureş, înnoirea garderobei în post este interzisă cu desăvârşire, aceasta fiind permisă doar din ziua de Paşte. La fel şi hainele multicolore care sugerează veselie în Săptămâna Patimilor.

În Muntenia, duminică dimineaţa, creştinii se spală pe ochi cu apă rece în care au pus un ban de argint şi un ou roşu. Acestea se spune că vor aduce bunăstare şi sănătate.

Cei trecuţi în nefiinţă nu sunt uitaţi în niciuna dintre zonele ţării. Din lumina luată în Noaptea de Înviere, credincioşii vor duce şi la cimitire. Printre morminte se vor ciocni ouă şi se vor împărţi bucate pentru pomana sufletelor apuse.

În Bucovina, la sate, încă se mai organizează Petrecerea Gospodarilor, unde oamenii îmbracă straie tradiţionale şi se veselesc până în zorii zilei cu bucate alese.

Unele zone ale ţării au datina de a se păstra lumânarea cu care s-a luat lumină în Noaptea Învierii. Aceasta poate fi aprinsă la vreme de necaz, boală, supărare pe tot parcursul anului.

Pe fundalul acestei sărbători s-au dezvoltat numeroase jocuri, evenimente sau produse. Astăzi, Paștele este important din punct de vedere comercial, acest lucru observându-se din

vânzările largi de felicitări, produse de cofetărie, cum ar fi ouăle de Paști cu ciocolată, precum și alte produse alimentare. Chiar și mulți non-creștini celebrează aceste aspecte ale sărbătorii, evitând aspectele religioase.

Coşul de Paşte întrebuinţat încă din Evul Mediu pentru a marca sfârşitul postului este astăzi favoritul supermarket-urilor care comercializează astfel de coşuri pline cu bomboane, iepuri de ciocolată, ouă încondeiate şi alte bunătăţi.

Decoraţiunile de Paşte gata confecţionate sunt şi ele la mare căutare. Ouă colorate din plastic cu surprize în interior, statuete, aranjamente florale, tablouri sugestive, şerveţele imprimate cu motive pascale şi multe altele fac deliciul cumpărătorilor care îşi decorează casele de sărbătoare.

Tot în zilele noastre, tinerii obişnuiesc să celebreze Paştele prin diverse excursii, călătorii, ieşiri la iarbă verde cu prietenii sau rudele. De asemenea, magazinele de haine se pot bucura de vânzări masive în această perioadă, dat fiind faptul că de Paşte se obişnuieşte să ne înnoim garderoba.

Aşteptăm Paştele cu nerăbdare şi, indiferent că îl sărbătorim în stil vechi sau nou, cu toţii meritǎm o celebrare cât mai plăcută alături de persoane dragi.

Bibliografie:

- Ghinoiu, Ion. Obiceiuri populare de peste an: dicţionar / Ion Ghinoiu. – Bucureşti : Ed. Fundaţiei Culturale Române, 1997. – 285 p.
- Hristos a înviat! Datini. Tradiţii şi obiceiuri pascale. – Chişinău : Silvius Libris, s. a. – 160 p.

ÎN AȘTEPTAREA PASTELUI

Prof. înv. preșc. COCIOC VERONICA
Prof. înv. preșc DRĂGHICI MIHAELA ALEXANDRA
Grădinița cu Program Prelungit „Rază de Soare”, Urziceni

Lumea satului românesc ascunde incredibile tradiţii legate de renaşterea si revenirea naturii la viata. Anotimpul Primăvara aduce cu ea una dintre cele mai frumoase sărbători: Paştele. Sărbătorile sunt un prilej de bucurie pentru noi toti, dar mai ales pentru copii.

Pentru a veni în întâmpinarea interesului copiilor şi pentru a le îmbogăţi experienţa de viaţă şi de trăiri, am desfăşurat in cadrul activitatilor extracurriculare câteva activităţi specifice, pe care dorim să vi le prezentăm, în speranţa că vor constitui exemple de bune practici în activitatea din grădiniţă.

Copiii au început ziua realizând picturi/ colaje și felicitări, respectând tema Pastelui, folosind diferite tehnici de lucru.

După ce expozitia cu lucrări a fost realizată, a urmat o activitate care a adus multă bucurie copiilor: „Vopsirea ouălor”.

Pentru că activitatea s-a desfășurat în sala de grupă , vopsirea ouălor s-a realizat prin învelirea oului fiert în bucati de hârtie sau material colorat şi apoi ungerea acestuia cu ulei pentru strălucire. Metoda este relativ simplă, iar copiii de la grupa step by step, „Albinuţelor “, au lucrat cu multă bucurie şi multă pricepere. Modul de lucru a fost simplu: bucăti mici de hărtie creponată au fost aşeazate de jur imprejurul oului, apoi cu ajutorul unui burețel umezit în oțet s-a umezit bine hârtia creponată şi s-a lăsat câteva minute să se imprime culoare pe ou. După un timp (3-4 minute) s-a înlăturat hârtia creponată şi ouăle au fost şterse cu un şerveţel inmuiat în ulei pentru a oferi strălucire.

O alta activitate desfășurată și care le-a placut mult ”Albinuțelor” noastre, a fost cea a: ”Cozonacului pufos”.

În această activitate, harnicile „albinuțe” au reușit să realizeze cei mai pufoși și delicioși cozonaci. Au întins aluatul, au pus cremă de nucă pe care au întins-o pe toată suprafata aluatului, au presărat stafide și au rulat cozonacii, așezându-i in tăvi.

Activitatea a fost o reușită, iar cei mici au fost încântați și foarte atenți la tot procesul de ralizare al cozonacului, de la frământarea acestuia și pâna la modelarea și punerea acestuia în formă. Toți cozonacii au fost ambalați, etichetați și dăruiți părinților.

Prin activitatile desfașurate am dorit să transmitem copiilor semnificaţia sarbătorii Paştelui și să le stimulăm curiozitatea, interesul pentru a cunoaşte tradiţiile şi obiceiurile acestei sfinte sarbători .

Educația extracurrriculară (realizată dincolo de procesul de învăţământ) îşi are rolul şi locul bine stabilit în formarea personalităţii copiilor noştri. Educaţia prin activităţile extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ in diferite domenii.

TRADIȚII, OBICEIURI ȘI SUPERSTIȚII DIN NOAPTEA ÎNVIERII

CONSTANTIN ANDREEA
Grădinița Nr. 255, Sector 3, București

Se spune că nu trebuie să dormim cu niciun chip în toată răstimpul dinspre Sâmbăta Mare spre duminică, dimineață, odată cu terminarea slujbei de la biserică. În această noapte,tradiția religioasă mărturisește că se deschid cerurile, iar Dumnezeu poate vedea doar în sufletul celor treji, a căror cele mai arzătoare dorințe va căuta să le îndeplinească neîndoielnic.

În drum spre slujba de Înviere, trebuie să avem grijă să nu ne împiedicăm ca să nu aveam un an dificil, plin de încercări și de necazuri. Deopotrivă, hainele ce le purtăm trebuie săfie preferabil noi și albe, iar la sate, încă se mai respectă în unele zone traditia ca femeia să aibăpe ea

obligatoriu o cămașă nouă și bărbatul măcar o pălărie asemenea, ca un simbol al purificării si al renasterii.

Odată ajunşi la biserică, asistăm la slujba cea mai importantă a creștinătății.La miezul nopții, preoții cântă toparul pascal ,,Hristos a înviat” , credincioșii răspund într-un glas,,Adevărat a înviat", se face ocolul bisericii și se răspândește către toți cei prezenți lumina sfântă adusă de la Ierusalim.

Lumânarea ce a primit lumina sfântă trebuie să pătrundă aprinsă în casele noastre casăo binecuvinteze, iar după ce facem semnul crucii, o stingem de pragul de sus al usii de la intrare.Este important să nu o lăsăm să ardă până la capăt și să o punem la păstrare într-un loc de cinste în casele noastre. Tradiția religiosă ne îndeamnă să o reaprindem în orice moment din timpul anului în care ne rugăm pentru rezolvarea unor probleme grave sau pentru orice alte nevoi speciale.

După luarea lumninii, mult înainte așadar de momentul în care măcar o parte dintre noi se îndreaptă spre casă, aceia care avem rude ce au părăsit această lume plecăm către cimitirul în care care se află trupul lor neînsuflețit. Se spune că, în noaptea Învierii, mormintele se deschid,iar sufletele morților se duc înapoi la casele în care au locuit, unde vor sta până în ziua dinainte de Rusalii. La morminte, familiiletrebuie să împartă către săraci și către copii din alimentele sfintite întru pomenirea vesnică a sufletelor.

Celebrarea celor trei zile de Paște este încărcată de o bucurie imensă, dar și de multe tradiții, obiceiuri, precum și de superstiții românești. Un loc aparte în această sărbătoare îl ocupă mâncărurile tradiționale, dintre care un loc de seamă îl ocupă bucatele din carne de miel,pasca și ouăle vopsite, fiecare în parte fiind purtătoare a unei semnificații profund religioase

Sacrificarea mielului apare prima oară în Vechiul Testament și este legată inclusiv,dar nu doar de ieșirea isreaeliților de sub robia egipteană, când Dumnezeu le-a cerut evreilor,pentru a putea fi identíficați, să își ungă cei doi usori și pragul de sus al casei cu sânge de miel.

mielului comportă la creștini un sens distinct. În religia ortodoxă, sacrificarea mielului ci a întregii omeniri. Dintre referințele biblice care vin în sustinerea celor spuse, reținem pe următoarea: ,,ca un miel spre junghiere s-a dus" (Isaia 53,7)

Pasca reprezintă trupul lui Hristos, iar consumarea acesteia în prima zi de Paste are rolul de a alunga bolile din trupului omenesc și de a păzi sufletul de necazuri. Forma tradițională în care se coace compoziția acesteia este rotundă, amintind de scutecele pruncului Iisus sau dreptunghiulară și decorată cu simbolul crucii. O veche credință spune că cojile ouălelor care au ajutat la prepararea acestui produs trebuie aruncate într-o apă curgătoare care să le ducă spre locuri ale altor oameni, vestindu-le sosirea acestei sărbători. Aruncarea cojilor semnifică totodatăsi o formă de protecție a păsărilor domestice din gospodării împotriva păsărilor răpitoare

Traditia ouălelor vopsite își are originea în episodul biblic în care Maica Domnului a asezat la piciorele fiului răstignit un coș cu ouă, iar acestea s-au colorat în rosu de la sângele care picura din rănile acestuia. Deși la începuturi, creștinii români vopseau doar în roșu ouăle, în zilele noastre, nu este o greșeală să le vopsim în diferite alte culori precum galben, verde sau albastru.Ciocnitul ouălelor este un un prilej de veselie și de distracție împreună, dar importanta sa nu trebuie trecută cu vederea: se spune că ne vom întâlni în pentru cei care iau masa lumea cealaltă cu cei care ciocnim oul de Paște. Tradiția amintește și de câteva reguli după care se desfasoară acest moment printre care și cea care ne sfătuieste să ciocnim doar cap cu cap al oului în prima zi de Paște, cap cu dos în a doua zi și dos cu dos în ultima zi. Cei mai vârstnici de la masă sunt primii care ciocnesc, urmați de soți între ei, după care copiii cu părintii si, în cele din urmă, aceștia cu toți ceilalți prezenți. De asemenea, ciocnitul poate fi ,,pe luate” , ,,pe schimbate” ,,,pe văzute” , ,,pe nevăzute” .Nu epuizăm subiectul ouălelor vopsite înainte să trecem în revistă câteva obiceiuri și superstiții care, chiar dacă nu mai sunt la fel de cunoscute si de respectate în zilele noastre, rămân la fel de interesante. Una dintre acestea ne îndeamnă să ne începem masa de paște cu oul întrucât ne aduce sănătate pe parcursul anului și ne apără de ghinion, dar doar dacă nu îl servim cu sare.

După ce mâncăm conținutul, coaja acestuia trebuie păstrată de fetele nemăritate ca să grăbească căsătoria sau îngropată de țărani în pământ pentru a feri vitele de deochi.Un obicei care încă se mai practică în casele unor români, mai ales în zona Moldovei, vorbește despre felul în care trebuie să ne spălăm pe față dimineața, în zilele de Paște:cu apa dintr-o cană nouă, în care am așezat în prealabil un ou roșu, unul alb, un bănut de argint si un fir de iarbă verde. Se spune că parcurgerea acestui ritual are grijă de sănătatea noastră în timpul anului, ne aduce prosperitate și spor în toate activitățile pe care le desfășurăm.

În zona Transilvaniei, probabil cel mai de renume obicei este cel cunoscut sub denumirea de ,,stropit”. Deși preluat din cultura maghiarilor și cea a germanilor romano-catolici,în care se practică de sute de ani, s-a înrădăcinat în timp și în tradiția românilor ortodocsi.Băieții sau bărbatii tineri care îl practică îl găsesc drept un bun prilej pentru a petrece timp cu oamenii dragi în veselie, pentru a socializa și, de ce nu, chiar de a curta tinerele fete sau de a reînnoi declarațiile de dragoste făcute nevestelor. Mai precis, acest obicei presupune ca acestia sămeargă pe la casele familiilor în care se găsesc una sau mai multe fete și să le stropească cu parfum ,,ca să nu se vestejească”.În Bucovina, fetele tinere se duc în noaptea de Înviere în clopotnița bisericii și clătesc cu apă neîncepută limba clopotului. Acest obicei este metafora pentru dorința fetelor ca baieții să alerge după ele precum oamenii care alearga spre slujba de Înviere atunci când bat clopotele. A două zi, băieții care răspund chemării se îndreaptă spre casele tinerelor fete cu flori, iar acestea le oferă câte un ou roșu ca simbol al consimțământului lor.În TȚara Moților, tinerii băieți iau în noaptea Învierii toaca de la biserică și o duc la cimitir,unde au rolul să o păzească de hoți. Se dă așadar o ,,bătălie" între cei ce trebuie să o păzească și cei care o pot fura. În funcție de rezultatul acestei întreceri, cade în cinstea celui care a pierdut sădea un ospăț a doua zi, din a le cărui mâncăruri și băuturi se vor înfrupta deopotrivă ,,hotii” si "păzitorii".În Tara Bârsei, este recunoscut obiceiul numit Junii Brasovului ce constă într-o petrecere ce adună localnici de toate vârstele și la care are loc întrecerea aruncarii buzduganului între mai multe cete de tineri. Înainte de desemnarea vătafului cetei, adică cel care reușește cea mai bună aruncătură a buzduganului, toate cetele merg în dimineata primei zile de Paște pe la casele vecinilor să anunțe Învierea Domnului. Cu această ocazie, strâng ouă de la fetele tinere care vor fi apoi împărțite la petrecere. Totodată, indiferent de vremea din Duminca Pastelui, junii defilează călare prin centrul orașului Brașov, într-o paradă cunoscută sub numele de ,,Coborârea junilor în cetate” sau ,,Ziua de călări”.În Maramureș, zona Lăpușului, copii merg pe la familiile prietene și vecine să anunțe Înviere Domnului. Cu această ocazie și dupătradiționalul și nelipsitul salut ,,Hristos a înviat!”, ,,Adevărat a înviat!”, primesc în dar câte un ou rosu.Se spune că este de bun augur ca primul copil ce trece pragul casei să fie un băiat întrucât vestește un an bun, în care familia vizitată nu are parte de neînțelegeri.Indiferent de obiceiurile,tradițiile și superstițiile specifice unei zone sau alteia ale țării, un lucru rămâne invariabil valabil:toți creștinii români prăznuiesc această mare sărbătoare a Învierii Domnului. Cu toții suntem chemati în mod simbolic la propria ,,reînviere”, iar obiceiurile religioase au misiunesa de a ne ajuta să desăvârsim acest proces. Parcurgerea Marelui Post, precum și participarea la sfânta slujbă a Învierii au scopul de a ne oferi nouă, credincioșilor premisele necesare să întâmpinăm Pastele cu sufletele deschise, pline de bucurie dumnezeiască. Cele trei zile de Paște pe care le petrecem în sânul familiei și alături de cei dragi sunt așadar momente divine, în care fiecăruia dintre noi îi este adresată chemarea de a trăi și de a împărtăși această profundă bucurie.

TRADIȚII ŞI OBICEIURI PASCALE

Profesor CONSTANTIN CRISTINA-NICOLETA
Grădinița cu Program Prelungit Nr.24, Iaşi

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători creștine, marcată în mod special de comunitățile creștine din întreaga lume. Tradițiile și obiceiurile asociate acestei sărbători au o istorie bogată și reflectă diverse influențe culturale și religioase.

Semnificație religioasă

În creștinism, Paștele marchează învierea lui Isus Hristos din morți, o sărbătoare care simbolizează biruința vieții asupra morții și a luminii asupra întunericului. Această sărbătoare este fundamentul credinței creștine și este sărbătorită în mod solemn și festiv de către creștini.

Tradiții și obiceiuri:

1. Postul Mare: Perioada de Post Mare precede sărbătoarea Paștelui și este un timp de pregătire spirituală, caracterizat prin abstinență și rugăciune. Postul începe cu curățenia de lăsatul secului și durează 40 de zile, reprezentând perioada de postire a lui Isus în deșert.
2. Vopsirea ouălor: Unul dintre cele mai cunoscute și îndrăgite obiceiuri pascale este vopsirea ouălor. Ouăle sunt simboluri ale vieții și regenerării și sunt vopsite în culori vii pentru a sărbători învierea lui Hristos. Această tradiție variază de la o cultură la alta, iar uneori ouăle sunt vopsite și decorate în moduri elaborate.
3. Coșul cu bucate: În multe comunități, este obiceiul ca oamenii să adune în coșuri diferite bunătăți pentru a le binecuvânta la biserică în dimineața Paștelui. Coșul este adesea compus din ouă vopsite, pâine, carne, brânzeturi și alte alimente tradiționale. Aceste alimente sunt adesea consumate în timpul mesei pascale de după slujba religioasă.
4. Slujba de Înviere: Noaptea de Înviere este momentul culminant al sărbătorii, când credincioșii se adună în biserici pentru a participa la slujba de Înviere. Lumina sfântă este adusă în biserică și se împarte credincioșilor, simbolizând învierea lui Isus. După slujbă, oamenii se întorc acasă pentru a se bucura împreună de masa festivă și pentru a-și împărți ouăle roșii.
5. „Paștele verde”: În unele zone, este obiceiul ca oamenii să își decoreze casele cu ramuri de salcie sau alte plante verzi în perioada Paștelui. Acestea simbolizează viața, regenerarea și progresul.
6. Colinde și dansuri pascale: În unele culturi, Paștele este sărbătorit cu colinde specifice și dansuri tradiționale, care aduc bucurie și comunitate în această perioadă specială.

Tradiții specifice țărilor:

1.România: În România, tradițiile pascale variază în funcție de regiune. O tradiție populară este "datul ouălor", în care oamenii se întâlnesc și își loveau ouăle pentru a vedea a cui ouă rezistă cel mai mult. De asemenea, în multe zone, se organizează procesiuni religioase în jurul bisericii în timpul slujbei de Înviere.

- Grecia: În Grecia, una dintre cele mai cunoscute tradiții este aruncarea de ouă roșii. Credincioșii își sparg ouăle între ele pentru a vedea a cui ouă rezistă. O altă tradiție este agapē sau masa comună de Paști, în care oamenii împart mâncarea și se bucură de compania celor dragi.
- Rusia: În Rusia, tradiția principală este "Paskha", o prăjitură specială de Paște făcută din brânză dulce, smântână și fructe uscate. De asemenea, în Rusia, există obiceiul sărutării icoanelor și schimbului de săruturi între credincioși la slujba de Înviere.

2. Tradiții legate de alimente

-Mâncăruri specifice: În multe culturi, există mâncăruri tradiționale pregătite special pentru Paște. Acestea includ mielul ca simbol al jertfei lui Isus, ouăle roșii, cozonacul sau pasca, precum și alte bucate tradiționale locale.

- Mâncăruri de post: În timpul Postului Mare, credincioșii se abțin de la consumul de carne și alte produse de origine animală. Astfel, mâncărurile de post, precum legumele, fructele, orezul și fasolea, devin parte importantă a dietei lor în această perioadă.

3. Obiceiuri legate de ouă:
- Vopsirea ouălor: În multe culturi, ouăle sunt vopsite în culori vibrante pentru a celebra viața și învierea. Culoarea roșie este considerată a fi cea mai populară, simbolizând sângele lui Isus Hristos.
- Oua încondeiate: În unele țări, cum ar fi Ucraina, există tradiția încondeierii ouălor, cunoscută sub numele de "pysanky". Aceste ouă sunt decorate cu motive și simboluri specifice, iar procesul de încondeiere este considerat un act artistic și spiritual.

4. Ritualuri religioase:
- Slujbe și procesiuni: Pe lângă slujba de Înviere, există și alte ceremonii religioase specifice Pasului, cum ar fi slujba de Sfântul Sâmbătă și procesiunile din Vinerea Mare.
- Spălatul picioarelor: În unele comunități, preoții sau clericii practică obiceiul spălatului picioarelor credincioșilor în semn de umilință și serviciu, reamintind momentul când Isus a spălat picioarele apostolilor săi.

5. Tradiții moderne:
- Evenimente comunitare: În multe orașe și comunități, se organizează evenimente speciale de Paște, cum ar fi târguri de produse tradiționale, concerte, parade sau spectacole cu tematică pascale.
- Activități recreative: În unele familii, se organizează activități recreative precum vânătoarea de ouă pentru copii sau jocuri pascale tematice pentru întreaga familie.

Tradițiile și obiceiurile pascale au evoluat de-a lungul timpului, dar rămân încă o parte importantă a moștenirii culturale și religioase a multor comunități din întreaga lume. Acestea aduc oamenii împreună într-un spirit de bucurie, comuniune și recunoștință. Paștele este mai mult decât o simplă sărbătoare. Este un timp de reflecție, de bucurie și de comuniune spirituală pentru creștini din întreaga lume. Tradițiile și obiceiurile pascale sunt expresii ale credinței, culturii și identității comunităților creștine, menite să celebreze învierea și speranța adusă de Isus Hristos.

Bibliografie:
1. ,,Cartea Paștelui”-Editura Lumea Credinței,2018
2. ,,Tradiții şi obiceiuri româneşti”-Editura Alias Publishing,2021
3. Neculau ,E.,-Post şi rânduială în satul românesc,-Editura Vasiliana98,2023

PAȘTELE LA ROMÂNI

Profesor: CONSTANTIN SORINA
Grădinița Nr. 255, Sector 3, București

Paștele este considerat ,,sărbătoarea sărbătorilor”, cea care aduce omenirii prin miracolul Învierii Domnului speranța mântuirii și a vieții veșnice. Aceasta este promisiunea făcută de Dumnezeu credinciosilor săi prin fiul lisus care, în doar o săptămână, numită săptămâna Patimilor, a fost judecat, răstignit pe cruce, a murit, a fost așezat în mormântul său și a înviat din morți după trei zile, așa cum a prezis. Părintele Arsene Boca ilustrează cu un fin simt și mai multă pricepere semnificația acestui moment măret, într-o predică din 1949: ,,Căci Iisus o (moartea) biruise în viață; iar cu moartea Sa, cea de bună voie, a biruit-o și pentru toți oamenii,de la începutul până la sfârșitul lumii”.

Pregătirea spirituală pentru sărbătoarea Paștelui începe odată cu postul ce o precede,Marele Post. Această denumire face referire atât la o serie de restricții pe care credinciosii trebuie să le respecte, dar mai ales la durata sa îndelungată ce numără șapte săptămâni. Acesta este un moment de purificare sufletească ce nu poate să aibă loc fără curățirea concomitentă a corpului fizic. Credinciosii trebuie să se abțină de la consumarea unor alimente precum carnea,laptele,brânza sau ouăle, precum și de la anumite pofte trupesti. Pe vremuri, această

perioadă de post coincidea cu intensificare activităților casnice din domeniul industriei textile: se torcea,se tesea si se cosea de zor.

La mijlocul postului, în ziua de Miezul Paresimilor, femeile trebuiau să calculeze cantitatea de cânepă toarsă până în acel moment, să estimeze si să planifice restul din aceasta,astfel încât să încheie întreata activitate cu bine până în Joia Mare. Tot în această zi,ce cade mereu într-o miercuri, gospodinele numărau ouăle strânse ce urmau a fi vopsite în vederea sărbătorii pascale. Cu toate că, în zilele noastre, aceste obiceiuri par a fi devenit perimate si putine sunt acele gospodării ce le mai păstrează intacte și le perpetuează,frumusetea lor,modul în care reușeau să aducă echilibru și stabilitate vietii oamenilor din acele timpuri ar trebui păstrate incontestabil ca un reper în propria viață actuală.

Ultima săptămână a postului este denumită Săptămâna Mare. Acest interval de timp reprezintă trecerea către sărbătoarea Învierii Domnului. În fiecare zi din această săptămână,se tin slujbe speciale la biserică, intitulate Denii, iar preoții îndeamnă credinciosii mai mult decât în oricare alte clipe la iertare și la împăcarea noastră cu toți cei care considerăm că ne-au gresit într-un fel sau altul.

Tot în aceste zile, mai precis de luni până miercuri, trebuie terminată curătenia casei: se scoate totul la aerisit, sa spală, se calcă, se mătură și se dă cu aspiratorul,se fac reparatiile necesare în locuință. Miercuri este ultima zi în care bărbații se pot ocupa de muncile la câmp sau de orice activități bărbătești pe care le întreprind în activitatea lor de zi cu zi. După acest zi,urmează ca aceștia să își ajute femeile la treburile gospodărești pentru pregătirea Pastelui.

Joia Mare este o zi cu simbolistică puternică și aparte. Traditia spune că femeile au îndatorirea să meargă la biserică în această zi unde împart colaci de post, vin, fructe si miere,iar bărbații au sarcina de a aprinde focuri în curtea casei sau la cimitir pentru protectia sufletelor morților. În multe case, s-a obișnuit vreme îndelungată să se creadă că aceste focuri au puterea ca, prin intermediul unei zeități a morții, Joimărița, să arunce blestem asupra femeilor leneșe dacă sunt prinse dormind în această noapte în care toti crestinii nu ar trebui să doarmă.

La amiaza acestei zile, se vopsesc ouăle. Joia Mare este totodată ziua în care, credlinciosii care au postit și au fost spovediți, se împărtășesc și asistă la slujba de seară, cea care prezintăDenia celor 12 Evanghelii. În timpul acestei slujbe, se spune că fetele tinere obisnuiau să poarte cu ele o sfoara din care făceau câte un nod odată cu citirea fiecărei Evanghelii,sfoară pe care o strecurau apoi noaptea sub perna ca si își viseze alesul.

Vinerea Mare,cunoscută și sub denumirea de Vinerea Patimilor, Vinerea Neagră sau Vinerea Seacă este ziua care amintește de jertfa lui Iisus care a murit pe cruce pentru salvarea omenirii. În această zi, credincioșii țin post negru, iar în cazul în care acesta nu este cu putintă,trebuie evitate oricum preparatele din urzici care evoca momentul în care trupul gol si răstignit al Mântuitorului a fost bătut cu aceste frunze înțepătoare. În aceeasi ordine de idei, trebuie să ne ferim și de condimentarea mâncărurilor cu oțet, care a fost turnat în dispret pe buzele însetate ale lui Hristos.

La slujba de seară, cei prezenti trec pe sub masa pe care se află Sfântul Epitaf sau Sfântul Aer, o icoană pictată pe pânză, reprezentând punerea în mormânt a Domnului. Tot în cadrul acestei slujbe, preoții scot afară Sfântul Epitaf și, împreună cu totii crestinii prezenti,dau ocolul bisericii de trei ori ca o aducere aminte a celor trei zile petrecute de Hristos în mormânt.

O superstiție spune că, dacă nu plouă în această vinere, este semn bun,si anume o prevestire a faptului că va fi un an mănos. De asemenea, o alta ne îndemna ca, înainte de răsăritul soarelui, să intrăm într-o apă curgătoare sau măcar să alergăm cu picioarele goale prin iarba peste care s-a depus roua. Astfel, vom fi feriți de boli pe tot parcursul anului.

Sâmbăta Mare este ultima zi dlin pregătirea Paștelui când gospodinele coc pasca și cozonacul, iar bărbații sacrifică un miel a cărui carne va fi folosită apoi pentru gătirea drobului,fripturii, ciorbei, ruladei sau plăcintei umplute. Se obisnuiește ca oasele și resturile adunate

de la tăierea mielului să fie îngropate la rădăcina unui măr sau a unui păr roditor pentru ca sănătatea familiei să fie protejată pe parcursul întregului an.

Înainte de a pleca spre biserică, femeile pregătesc un cos cu mâncăruri, pe care îl vor lua cu ele ca să fie sfințit de preot. Această tradiție încă se mai păsrează în multe regiuni ale țării, chiar dacă conținutul coșului poate varia. La țară, gospodinele obisnuiesc să îl decoreze cu un ștergar nou peste care așează bucate precum ouă, cozonac, pască, zahăr, făină, o ramură de busuioc, o bucățică de carne de miel preparată sau o figurină din aluat ce îl întruchipează si o sticluță de vin, toate alături de o lumânare albă aprinsă.

În unele zone ale României, familiile obișnuiau în vechime să aducă alături de cosul cu alimente și un cocoș viu, crescut specia pentru acest eveniment. Traditia spune că primul căruia îi va fi cântat cocoșul dupa Înviere va avea noroctot anul. După sfintirea acestuia,se dădea de pomană celor săraci.

TRADIȚIILE PASCALE LA ROMÂNI

Prof. înv. preșc. COSAC FLORENTINA
Grădinița Nr. 269, Sector 5, București

Tradițiile și obiceiurile pascale românești reflectă o moștenire culturală bogată și diversă, îmbinând elemente religioase, sociale și culinare. Sărbătoarea Paștelui este una dintre cele mai importante și mai îndrăgite din calendarul creștin ortodox românesc. Unul dintre obiceiurile esențiale este curățenia de primăvară, prin care casele sunt înfrumusețate și pregătite pentru sărbătoare. În săptămâna dinaintea Paștelui, se obișnuiește ca fiecare familie să picteze ouăle, simbol al învierii și al renașterii. În Ajunul Paștelui, se oficiază slujba de Înviere la biserică, iar credincioșii se întorc acasă cu lumina sfântă pentru a aprinde candele și pentru a lua masa de Paște. O masă tradițională de Paște include mielul, cozonacul, pasca și ouăle roșii, simboluri ale bucuriei și prosperității. În unele regiuni, se păstrează și obiceiuri populare, precum „Învierea Marelui Duh", o paradă a mascaradelor care celebrează învierea lui Iisus. De asemenea, în unele locuri se desfășoară jocuri și competiții tradiționale, menite să aducă bucurie și unitate comunității. În concluzie, tradițiile și obiceiurile pascale românești sunt expresia unei culturi bogate și vii, care celebrează spiritualitatea, comunitatea și bucuria reînnoirii.

În afară de tradițiile și obiceiurile pascale, în România există și alte practici specifice acestei sărbători:

Înălțarea de Paști: În unele regiuni, în ziua de Paști, oamenii își împărtășesc bucuria înălțându-se reciproc în sus, cu salutul „Hristos a înviat!", la care se răspunde „Adevărat a înviat!".

Vizita la cimitir: În a doua zi de Paști, mulți oameni merg la cimitir pentru a-și onora cei dragi trecuți în neființă. Adesea, aceasta este o ocazie de a reuni familia și de a petrece timp împreună în amintirea celor plecați.

Tradiții regionale: Fiecare regiune a României are obiceiurile și tradițiile ei specifice de Paște. De exemplu, în zona Maramureșului, se obișnuiește ca fetele nemăritate să se spele pe față cu apă de izvor în dimineața de Paști, în timp ce băieții își taie crenguțe de salcie, crezând că astfel își vor găsi perechea.

Babele de Paști: În unele zone, mai ales în Moldova, există obiceiul ca în noaptea de Înviere sau în dimineața de Paști, bărbații să meargă la babe (femei mai în vârstă) pentru ale ura „Hristos a înviat!", primind în schimb ouă roșii și alte daruri.

Acestea sunt doar câteva dintre aspectele interesante ale tradițiilor pascale românești, care aduc în prim-plan valorile de comunitate, spiritualitate și bucurie a acestei sărbători.

Există și tradiții hazlii sau obiceiuri mai neobișnuite care pot fi întâlnite în diverse regiuni sau comunități din România. Iată câteva exemple:
Jocuri și concursuri amuzante: În unele sate, oamenii organizează competiții tradiționale precum „Cursa ouălor”, unde participanții încearcă să își rupă ouăle unul de celălalt folosindu-și ouăle colorate de Paște. Câștigătorul este cel ale cărui ou rămâne intact.
Obiceiuri de înfrumusețare: În unele regiuni, mai ales în Moldova, fetele tinere își împodobesc fețele cu flori și frunze în ziua de Paști, iar apoi sunt „vânate” de băieți care le uimesc pentru a primi ouă roșii.
Măști și mascarade: În unele locuri, în special în zonele rurale, oamenii poartă măști și costume tradiționale în timpul sărbătorii de Paște, participând la parade și mascarade care încântă și amuză comunitatea.

Aceste obiceiuri adaugă o notă de veselie și distracție sărbătorii pascale, arătând că tradițiile românești pot fi pline de bucurie și haz.

Există și alte obiceiuri și tradiții legate de Sărbătoarea Paștelui în România. Iată câteva dintre ele:
- Pomana porcului: În multe zone ale țării, în special în zonele rurale, există obiceiul sacrificării porcului în perioada de Paști. Carnea proaspătă a porcului este apreciată și folosită pentru a pregăti mâncăruri tradiționale de Paște, cum ar fi sarmalele sau drobul.
- Împărțirea bucatelor de Paște: În ziua de Paște, oamenii obișnuiesc să împartă bucatele de Paște, precum cozonacul și pasca, vecinilor și cunoscuților, în semn de generozitate și ospitalitate.
- Păstrarea tradițiilor religioase: Mulți oameni participă la slujbele religioase din perioada Săptămânii Mari și de Paște, inclusiv la Învierea de la miezul nopții sau la liturghiile speciale de Paște desfășurate în biserici.
- Vizita la rude și prieteni: Paștele este o ocazie importantă pentru reunirea familiei și petrecerea timpului alături de cei dragi. Oamenii obișnuiesc să viziteze rudele și prietenii pentru a sărbători împreună și pentru a schimba urări de Paște.

Acestea sunt doar câteva dintre obiceiurile și tradițiile care fac parte din sărbătoarea Paștelui în România, contribuind la atmosfera festivă și spirituală a acestei perioade speciale.

Bibliografie:

- Simion, F. (1994). *Sărbătorile la români.* București: Fundația Culturală Română.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE DIN DIVERSE ZONE ALE ȚĂRII

Profesor învățământ preșcolar: DELCEA CRISTINA MĂDĂLINA
Școala Gimnazială Nr. 86, Sector 3, București

Paștele este cea mai mare sărbătoare creștină. Este sărbătoarea Învierii lui Iisus, întemeietorul religiei creștine, născut la Betleem
curățăm casele și sufletele și devenim mai buni. Vopsitul ouălor, pasca, sacrificarea mielului sau venirea iepurașului sunt doar câteva tradiții.

Tradițiile și obiceiurile de Paște reprezintă, alături de trezirea naturii la viață, o înviere a oamenilor după iarna grea și venirea primăverii.

Înroșirea și ciocnirea ouălor roșii este cel mai răspândit obicei creștin de Paște. Acestea sunt nelipsite de la masa încărcată din zilele de Paște și reprezintă o încântare pentru toată lumea, însă mai ales pentru cei mici. Legenda spune că Maica Domnului a așezat un coș cu ouă lângă crucea Domnului, iar acestea s-au înroșit din sângele picurat din rănile Sale. Astăzi, pe lângă ouăle roșii, mulți creștini aleg și ouă încondeiate sau colorate, ca un simbol al renașterii, veseliei și primăverii.

Ele se pictează și/sau decorează în mod tradițional, în Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Acestea se ciocnesc în zilele de Paște, alături de urarea ,,Hristos înviat!", la care se răspunde cu ,,Adevărat a înviat!". Tot legendele spun că ouăle roșii din ziua de Paște ne feresc de boli, ne purifică și ne oferă frumusețe.

În noaptea de Înviere, credincioșii merg la biserică, de unde iau Lumina Sfântă.Uneori, folosind o lumânare specială adusă de acasă, creștinii o aprind de la Lumina scoasă de părinte din altar. Aceasta simbolizează Învierea și biruința luminii în fața întunericului. Credincioșii păstrează restul de lumânare rămasă după slujbă și o aprind în timpul anului, atunci când au un mare necaz.

Multe familii servesc, la masa de Paște, carne de miel pregătit în diverse moduri, dar mai ales sub formă de friptură sau drob. Mielul consumat este simbolul Mântuitorului, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea. În tradiția creștină, mielul de Paște este sacrificat încă din secolul al VII-lea.

Pasca este un preparat dulce, pregătit din aluat, brânză și stafide, fiind printre favoritele celor mici. În mod tradițional, era preparat de femeile din familie, uneori din familia extinsă, care se adunau special pentru această activitate.

O tradiție ceva mai recentă la români, iepurașul de Paște este cel care aduce ouă și cadouri în dimineața Învierii Domnului. Tradiția iepurașului provine din cultura germanică, unde avea rolul unui Moș Crăciun de primăvară. Judeca faptele celor mici și le oferea ouă colorate doar celor cuminți. Legenda spune că iepurașul vine cu un coș mare de ouă colorate și dulciuri. Alte tradiții au înlocuit simpaticul urecheat cu alte animale. De exemplu, în Elveția, cucul este cel ce cară ouăle de Paște, iar în alte zone europene, vulpea.

De iepurașul de Paște se leagă și înnoirea. Totuși, nu trebuie să te limitezi la haine. Poți dărui celor dragi și alte lucruri. Cu toate acestea, nu uita ca, în noaptea de Înviere, să porți măcar o piesă vestimentară nouă, ca simbolistică purificatoare.

Obiceiurile de Paște sunt atât de variate precum sunt și regiunile României.

În Țara Moților, în noaptea de Paște, se ia toaca de la biserică și se duce la cimitir, unde este păzită de tineri. Dacă nu au păzit-o bine sau dacă a fost furată, a doua zi sunt pedepsiți să dea o masă întinsă atât pentru ,,hoți", cât și pentru ,,păgubași". Dacă cei care încearcă să fure toaca nu reușesc, ei sunt cei care se vor ocupa de ospăț.

Poate cel mai cunoscut obicei de Paște din Transilvania este ,,stropitul". Obiceiul preluat de la magiari spune că, în a doua zi de Paște, băieții, îmbrăcați în haine tradiționale, merg la familiile unde există fete și le stropesc cu parfum ,,ca să nu se veștejească". Acest ,,stropit" este păstrat și în zilele noastre și reprezintă un motiv de reîntâlnire cu prietenii. Se spune că fetele stropite vor avea noroc tot anul. In Evul Mediu, atunci când a fost introdus acest obicei, fetele se udau cu apă din fântână.

Un alt obicei inedit este păstrat în împrejurimile Sibiului. De Paște, se împodobește un pom sau arbust, asemănător cu cel de Crăciun. În loc de globuri, se agață ouă vopsite, dar fără conținut. Pomul este așezat într-un ghiveci sau într-o vază, în funcție de dimensiunile sale, oferind un farmec aparte sărbătorii.

In unele zone din Transilvania, tinerii împodobesc bradul cu panglici colorate și le strecoară în curțile fetelor de măritat. Crenguțele împodobite reprezentau, în trecut, un ritual de curtare.

Similar, unele familii din zona Clujului împodobesc o creangă de brad pentru ultimul membru decedat. Această crenguță este împodobită cu bomboane și covrigi, după care este dusă la biserică, pentru a fi sfințită. Darurile sfințite sunt oferite copiilor și sătenilor nevoiași, iar creanga este depusă pe mormânt, simbolizând legătura dintre cele două lumi.

În Maramureș, în dimineața primei zile de Paște, copiii mai mici de 9 ani merg la vecini și prieteni, pentru a vesti Învierea Domnului. Gazdele oferă fiecărui urător un ou roșu. Tot în această zonă, este interzisă înnoirea garderobei în post, noile articole vestimentare urmând a fi purtate doar începând cu ziua de Paște. De asemenea, nu se poartă haine colorate în Săptămâna Patimilor.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

Prof înv preș. DINCĂ ELENA
Grădinița Nr. 42, Sector 1, București,

Paștele ocupă un loc special în inimile românilor, adânc înrădăcinat în tradițiile vechi de secole, moștenirea culturală și semnificația religioasă. Sărbătorirea Paștelui în România transcende simpla respectare religioasă; simbolizează sosirea primăverii, renașterea naturii și reînnoirea credinței și a speranței. Acest eseu analizează semnificația Paștelui în România, explorând bogatele sale tradiții, obiceiuri și importanța profundă pe care o are pentru poporul român.

În România, Paștele, cunoscut sub numele de „Paște" în limba română, este sărbătorit cu multă fervoare și entuziasm. Pregătirile pentru Paște încep cu săptămâni înainte, marcate de o serie de ritualuri, obiceiuri și delicii culinare care reflectă diversele influențe culturale ale țării și puternica moștenire creștină. Fiind una dintre cele mai importante sărbători din calendarul creștin ortodox, Paștele are o importanță capitală în viața românilor, modelându-le identitatea colectivă și oferind un sentiment de continuitate cu strămoșii lor.

În centrul festivităților de Paște din România este respectarea Postului Mare, o perioadă de patruzeci de zile de post, rugăciune și reflecție care duce până la Duminica Paștelui. În timpul Postului Mare, românii se abțin de la consumul de carne, produse lactate și anumite alte alimente ca formă de disciplină spirituală și purificare. Această perioadă de lepădare de sine este văzută ca un timp pentru pocăință, creștere spirituală și pregătire pentru celebrarea plină de bucurie a învierii lui Hristos.

Săptămâna Mare, săptămâna care precedă Duminica Paștelui, este marcată de o serie de ceremonii religioase, procesiuni și ritualuri săvârșite în bisericile din toată România. Unul dintre cele mai semnificative evenimente este Slujba Învierii de la Miezul Nopții, cunoscută sub numele de „Învierea Domnului", care se desfășoară în Duminica Paștelui. La miezul nopții, bisericile din toată țara sunt iluminate cu lumânări, în timp ce credincioșii se adună pentru a sărbători învierea lui Isus Hristos. Atmosfera este plină de imnuri de bucurie, rugăciuni și sunetul clopotelor bisericii, simbolizând triumful vieții asupra morții.

Duminica Paștelui în sine este o zi de sărbătoare și bucurie în România. Familiile se reunesc pentru a împărtăși o masă festivă, cu o gamă largă de mâncăruri tradiționale, cum ar fi „drob" (o plăcintă savuroasă cu carne de miel sau capră), „cozonac" (o pâine dulce umplută cu nuci, cacao și stafide) și "pasca" (o paine bogata, dulce asemanatoare cu cheesecake). Aceste delicii culinare nu numai că satisfac palatul, ci servesc și ca o amintire a abundenței și a binecuvântărilor acordate credincioșilor.

Dincolo de semnificația sa religioasă, Paștele în România este și un timp pentru adunări sociale, evenimente comunitare și festivități culturale. Satele și orașele prind viață cu piețe colorate de Paște, spectacole de muzică populară și dansuri tradiționale, oferind o oportunitate oamenilor de a se reuni, de a reconecta cu cei dragi și de a sărbători moștenirea lor comună.

Mai mult, Paștele în România este profund împletit cu credințele, obiceiurile și superstițiile populare care s-au transmis de-a lungul generațiilor. De exemplu, se obișnuiește ca oamenii să facă schimb de ouă împodobite, cunoscute sub denumirea de „ouă încondeiate" sau „ouă roșii", simbolizând o nouă viață și fertilitate. În unele regiuni, se crede că spargerea ouălor de Paște cu prietenii și familia aduce noroc și întărește legăturile de prietenie.

În concluzie, Paștele în România este mult mai mult decât o sărbătoare religioasă; este o sărbătoare a tradiției, a credinței și a comunității. Prin bogata sa tapiserie de ritualuri, obiceiuri și delicii culinare, Paștele conectează trecutul cu prezentul, promovând un sentiment de continuitate și apartenență în rândul poporului român. Pe măsură ce se adună pentru a comemora învierea lui Hristos, românii sărbătoresc și sosirea primăverii, reînnoirea naturii și valorile durabile de speranță, iubire și compasiune pe care le întruchipează Paștele.

Bibliografie

- Ilisan Paula, 2021,https://edu.freepedia.ro/obiceiuri-si-traditii-de-paste publicat pe data de 28.04.2021
- Charleston, South Carolina, SUA .2015.Paști (Paște) - Cea mai importantă sărbătoare creștină, ISBN 1-511-50432-3
- Obiceiuri în Postul Paștelui: Spolocania curăță vasele de grăsime, focul alungă spiritele rele. Muntenii îndestulează păsările câmpului și înrăiesc toți câinii, 20 martie 2013, *Adevărul*

LA PAȘTI
ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE DE PROMOVARE A TRADIȚIILOR ȘI OBICEIURILOR ROMÂNEȘTI LA PREȘCOLARI

Prof. VODIȚĂ ANCA – CAMELIA
Prof. DINULESCU BEATRICE MIRELA
Grădinița Nr.273, Sector 6, București

În tradiţia românească, sărbătorile de Paşti s-au bucurat întotdeauna de cea mai aleasă cinstire. Datinile, credinţele, practicile ritual-ceremoniale, precum şi producţiile literaturii populare și culte privitoare la aceste zile mari din calendarul creştin, poartă încărcături semantice şi emoţionale inconfundabile.

Simion Florea Marian semnalează că: *,,Paștele este cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, dupa spusa românilor de pretutindeni. De la casa celui mai mare bogătan și până la bordeiul celui mai de pe urmă sărman se cunoaște apropierea acestei mari sărbători, căci în ajunul ei sunt toate acuma curățite și îndreptate, toate sunt unse și văruite, hainele zvântate și curate, bărbații bărbieriți și spălați, iar femeile lăute și chitite."*

Crucea, salcia, oul, mielul, Pasca, lumânarea aprinsa sunt simbolurile sarbatorilor Pascale.

Oul reprezintă Paștele în lumea întreagă: există ouă vopsite, oua încondeiate, ouă din teracotă sau porțelan, din lemn, din ciocolată sau poleite cu staniol. Ultimele două sunt de dată recentă, în timp ce celelalte au rădacinile pierdute în trecutul îndepărtat. Poate datorită formei lor și a conținutului în substanțe prețioase, ouale au îndeplinit întotdeauna un rol unic, cel de simbol al vieții în sine, dar și de mister și sacralitate.

Încă din timpurile păgâne, în anumite credințe, Cerul și Pământul erau considerate a fi cele doua jumătăți ale oului, iar oul era văzut ca simbol al reîntoarcerii la viață. Când păsările își pregăteau cuibul pentru a-și depune ouăle, se știa că iarna și frigul erau deja depășite.

Ouale de Paști simbolizează mormîntul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la învierea sa din morţi. De aceea, cînd sparg ouale prin ciocnire, dar şi cînd se salută creştinii îşi spun: *,,Hristos a Înviat! Adevărat a Înviat!"*.

Oul pascal este darul de căpetenie de Paşti. Cine merge să felicite această sărbătoare primeşte neapărat ca dar un ou. Oul de Paşti este mai cu seamă bucuria copiilor. Ciocnirea ouălor se face până în Duminica Verde (2 săptămâni după Paşti).

Se ştie că Bucureştiul este cosmopolit, că aici locuiesc oameni de diferite rase şi etnii, că mulţi au devenit bucureşteni venind din toate colţurile ţării sau ale lumii. Fiecare a adus cu el datini şi obiceiuri păstrate cu sfinţenie şi transmise din generaţie în generaţie, cunoscute ,,de acasa " şi aduse în noua casa bucureşteană. Chiar dacă în prezent sunt bucureșteni, unii fiind născuți aici, copiii din grădinița noastră ilustrează acest ,,mozaic etnic". Aici sunt prezenți și copii din căsătorii mixte (asiatici, arabi, africani), copii de alte religii (catolică, iudaică) sau cu ,,rădăcinile" străbunilor în

zone încărcate de folclor din întreaga țară. Dar, indiferent de data la care îl sărbătorim și de religie, Paștele rămâne un punct de referință pentru fiecare dintre noi.
Element fundamental al calendarului religios dar şi al celui popular, ciclul Pascal alcătuieşte un sistem complex de sărbători şi zile marcate de anumite gesturi ce au ca scop asigurarea bunului mers al vieţii. În biserica ortodoxă, sărbătorile de Paşti marchează debutul anului ritual creştin, situat – ca un centru de echilibru – între echinocţiul de primăvară (începutul Anului Nou agrar) şi ziua Sfântului Gheorghe (începutul Anului Nou pastoral). Ciclul Pascal include o perioadă de douăsprezece zile, de la Duminica Floriilor, la Duminica Tomei, în care sunt concentrate cele douăsprezece luni ale anului. În primele şase zile anul ,,îmbătrâneşte", se degradează treptat *(,,Săptămâna patimilor"*), pentru ca odată cu Învierea lui Iisus Hristos toate şi totul să intre sub cele mai bune auspicii, sub zodia recosmicizării timpului primordial *(,,Săptămâna luminată*").
Despre toate acestea au aflat și preșcolarii grupelor mari din grădinița noastră în întâlnirile cu preotul de la biserica din apropiere, preot care la fiecare Paște sau Crăciun vine la copiii noștri să le ofere Sfânta Taină a Împărtășaniei.

Deoarece în București se organizează, cu prilejul sărbătorilor, târguri tradiționale, am organizat o vizită la Muzeul Țăranului Român, pentru a vedea ,,pe viu" cum se vopsesc ouale. Dupa ce am privit cu încântare ouale decorate în diferite culori și modele, ouale împodobite cu mărgele, ouale vopsite ecologic, cu plante, ouale decorate ,,cu frunze" sau cu ceara, ne-am oprit la standul bucovinean. Cele mai frumoase ouă de Paști, care fac și acum faima Bucovinei, sunt ouale închistrite, numite impropriu ouă încondeiate.

Aici, la standul bucovinean, preșcolarii grupei mari au privit cu interes cum sub mâinile dibace ale creatorilor populari luau naștere adevarate opere de arta. Tehnica folosită este aceea a păstrării culorii de fond și constă în trasarea, pe ou, a unor desene, cu ajutorul cerii de albine topită, și scufundarea succesivă în băi de culoare (galbenă, roșie și neagră).
Copiii au aflat că unealta folosită se numește *chișiță* și este un bețișor de lemn ce are fixată la unul din capete o pâlnie minusculă confecționată din alamă, prin care este petrecut un fir de păr de porc. Câțiva copii mai talentați și curajoși au încercat să deseneze și ei modele pe ouă cu ajutorul acestei unelte, descoperind că *,,este cam greu, îmi tremură mâna, n-am făcut prea bine",* astfel privind cu alți ochi îndemânarea și măiestria celor care reușeau adevarate dantelării pe coaja oului. La sfârșit, după ,,scriere" și ,,îmbăiere", copiii au văzut că oul se încălzește puțin și, cu ajutorul unei cârpe, de asemenea ușor încălzită, se îndepărtează straturile de ceară, punându-se în evidență desenul. Efectuând și această operație, copiii s-au bucurat de rezultatul muncii lor, comentând vesel: *„Hai, că e frumos și oul meu!".*

Unul dintre bucovineni, cu glas sfătos de bunic din poveste, le-a vorbit copiilor despre simbolurile motivelor cu care sunt decorate ouăle de Paști, arătându-le oul reprezentativ pentru fiecare motiv denumit. Cele mai răspândite motive folosite la închistrirea oualor sunt ,,crucea Paștelui", ,,floarea Paștelui", ,,cărarea ciobanului" sau ,,cărarea rătăcită", ,,brâul și desagii popii", ,,brăduțul", ,,frunza de stejar", ,,albina", ,,peștele", ,,coarnele berbecului" etc. Unele dintre sursele de inspirație pentru aceste motive au fost recunoscute de către preșcolari printre exponatele muzeului, cum ar fi: uneltele agricole, costumele și vasele populare, instrumentele muzicale, icoanele și troițele.

Tot cu acest prilej, copiii au aflat că ouăle se ciocnesc după un ritual bine stabilit: prima zi - cap în cap, a doua zi - cap în dos şi a treia zi - dos în dos.

Activitatea aceasta a rămas pentru mult timp în mintea copiilor, cu diferite prilejuri rememorând diferite momente.

Fie că este vorba despre Înviere în creștinism sau de eliberarea din robia egipteană în religia iudaica, Paștele înseamnă, de fapt, un nou început, încrederea în lucrurile bune care vor urma, libertatea, înțelegerea aproapelui. De Paște totul se primenește: casa, hainele, sufletul, chiar și natura se îmbracă în haine noi. E o sărbătoare a înnoirii, a îmbogățirii spiritului la care copiii din

grădinița noastră participă cu bucuria și uimirea descoperirii lucrurilor noi care le umplu sufletul și mintea de noi experiențe.

BIBLIOGRAFIE :

- Bârlea, Ovidiu, ,,*Folclorul românesc"*, vol. I, Editura Minerva, Bucureşti, 1981
- Ghinoiu, Ion, ,,*Zile şi mituri. Calendarul tăranului roman",* Editura Fundației PRO, București, 1999
- Gorovei, Artur, *,,Ouăle de Paşti",* Editura Paideida, București, 2013
- Marian, Simion, Florea, ,,*Sărbătorile la români",* Editura Fundației Culturale Române, 1994

OBICEIURI ȘI TRADIȚII OLTENEȘTI DE PAȘTE

Profesor învățământ preșcolar: DONA CRISTINA
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București,

Sărbătoarea Paştelui este marcată în Oltenia de obiceiuri străvechi ce ţin de curăţenie şide bucatele care se prepară în casă. "Curăţenia de Paşti" este strâns legată de ideea de primenireşi de revenire la viaţă. Astfel, orice gospodină trebuie, ca în timp util, să aibă casa lună pentru primirea musafirilor pe parcursul a trei zile de sărbătoare. Această cerinţă, adânc înrădăcinată în tradiţia noastră, are menirea de a face din fiecare dintre noi, cel puţin o dată în an, un om curatîn faţa lui Dumnezeu şi a propriei conştiinţe. Conform obiceiului, femeile nu au voi să doarmăîn Joia Mare, pentru că vor dormi tot timpul anului.

Preparatele care în general nu lipsesc de pe masa oricărui creştin în ziua de Paşti sunt ouăle roşii, drobul de miel, pasca şi cozonacul. Ouăle se vopsesc în Joia Mare, considerându-se un păcat mare orice lucru făcut în casă vineri, când la Biserică se cântă Prohodul.

În unele zone din Oltenia, bărbaţii sunt cei care încondeiază ouăle, iar acestea sunt dăruite la masa de Paşti. De asemenea, în dimineaţa de Paşti, după ce oamenii se întorc acasă cu lumânarea aprinsă, nu au voie să intre în casă până nu culeg din grădină iarbă verde pe careo aşează pe scările casei şi păşesc pe ea înainte de a intra.

Oltenii respectă tradiţia şi în ziua de Paşti îmbracă haine noi în semn de respect pentru aceastăsărbătoare.

Obiceiuri de Joi Mari

J oia Mare este cunoscută în cultura populară ca ziua în care se înroşesc ouăle. pentru căse spune că ouăle înroşite în această zi nu se strică tot timpul anului. Pe lângă ouă roşii, românii contemporani mai vopsesc ouăle şi în galben, verde sau albastru. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subţire şi il fierb, ca să iasă "cu model". Mai demult, ouăle se vopseau cu coji de ceapă, cu sunătoare, cu coajă de crin roşu sau cu flori de tei; luciul li se dădea ştergându-le, după ce s-au fiert, cu slănină sau cu untură.

Se păstrează şi câteva legende referitoare la înroşirea ouălor de Paşti. Una dintre ele spune că sub crucea pe care a fost răstignit Hristos, Maria Magdalena a pus un coş cu ouă şi eles-au înroşit de la sângele ce cădea din rănile Domnului. Altă legendă spune că Maria Magdalenale-a spus că Hristos a înviat. Iar ei au răspuns că atunci va învia Hristos, când se vor înroşi ouăledin coşul ei. Și pe dată, ouăle s-au făcut roşii. Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii, iar cele colorate în negru simbolizează chinul şi durerea pe care le-a suferit Hristos pe cruce.

Tot în Joia Mare, dimineaţa, oamenii merg la biserică să se spovedească şi să se împărtăşească. Tot acum se duce la biserică pâine, care va fi sfinţită de preot, stropită cu vin şi

împărţită în noaptea de Înviere. Se spune că din Joia Mare nu se mai trag clopotele bisericilor,ci doar se bate toaca.
Joia Mare se mai numeşte Joi Mari, Joia Patimilor, Joia Neagră sau Joimăriţa. Conformlegendei, Joimăriţa a fost la origini, o zeitate a morţii, care supraveghea focurile din Joia Mare,dar ulterior a devenit un personaj justiţiar, care-i pedepseşte pe cei leneşi. Până în această zi, gospodinele trebuie să termine torsul şi ţesutul de frica Joimăriţei. Personajul este întruchipat, simbolic, de o femeie urâtă şi puternică, deghizată într-o vrăjitoare rea, care poartă cu ea o seriede instrumente: o găleată cu jăratic, un cleşte, un ciocan, un cuţit, un vătrai, un sac cu cenuşă etc. Ea le arde degetele şi mâinile fetelor leneşe, le pârleşte părul şi unghiile şi dă foc fuioarelorde lână găsite netoarse.

Focuri pe morminte şi strigatul morţilor la Salcia, în judeţul Dolj.

În Oltenia obiceiurile străvechi se mai păstrează şi astăzi. În Joia Mare se face ultima pomenire a morţilor din Postul Mare. Și astăzi oamenii fac în zori, în curţi sau la morminte focuri, pentru morţi, din boz sau nuiele.
La Salcia, în Dolj, de Joia Mare, femeile fac focuri pe morminte şi îi strigă pe cei plecaţi din această viaţă, ca să găsească drumul spre lumină. Obiceiul acesta se păstrează şi în alte locuri din ţară, dar la Salcia ritualul este impresionant. Femeile din sat, cu câte un snop de boji în braţe, străbat uliţele până pe culmea dealului la cimitir. Acolo, fiecare mormânt este plâns, iar la crucea acestuia se aprinde focul care învăluie cimitirul cu mirosul apăsător de tămâie. Ritualul este impresionant, de peste tot se aud bocetele femeilor care-şi plâng morţii. Spre dimineaţă femeile se îndreaptă spre casă unde împart colaci pentru pomenirea morţilor.
Udatul fetelor, în a doua zi de Paşti.

În a doua zi de Paşti, în Oltenia şi nu numai, feciorii stropesc cu apă sau parfum fetele pe care vor să le ducă în faţa altarului. Tradiţia udatului spune că în a doua zi de Paşti fetele trebuie stropite pentru a le merge bine şi a fi frumoase şi fertile tot anul. În semn de recompensăpentru feciorii, fetele trebuie să îi cinstească cu băutură şi daruri, iar celor mai mici li se oferă ouă roşii şi bănuţi.

În zilele noastre, bărbaţii obişnuiesc să ude doamnele şi domnişoare cu parfum, dar nu întotdeauna a fost aşa. În trecut, stropitul se făcea cu apă proaspătă din fântână, iar povestea acestui obicei este cu mult mai frumoasă.

Se spune că, într-o zi, o fată creştină mergea la târg să vândă ouă. Pe drum s-a întâlnit cu o fată păgână, care dorea să le cumpere şi au început să povestească. Din vorbă în vorbă, fatacreştină i-a explicat celeilalte despre credinţa în Dumnezeu, despre binele creştin şi a îndemnat-o să se creştineze.

Răspunsul celei păgâne a fost că se creştinează numai dacă îi dovedeşte existenţa lui Dumnezeu, care să coloreze ouăle în roşu: „Atunci voi crede, când ouăle albe pe care mi le-ai vândut se vor face roşii”. Minunea s-a înfăptuit şi cele două fete au leşinat de emoţie. Nişte trecători le-au văzut şi le-au stropit cu apă. De la această legendă ar fi rămas obiceiul de udat, de Paşti.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof înv preșcolar : DRAGNEA CLAUDIA-MIHAELA
GRĂDINIȚA „CASTEL”, Sector 2, București

Motto: „Un popor fără tradiţii este un popor fără viitor!” (Alberto Lleras Camargo)

Încă din cele mai vechi timpuri, omul a avut un interes asupra obiceiurilor. Datorită acestui lucru, unele dintre acestea există şi astăzi. „Obiceiurile sunt, fără îndoială, pentru cei care le privesc din afară, pitoreşti manifestări folclorice, mari spectacole. […] ele incifrează înţelesuri profunde asupra relaţiilor omului cu lumea înconjurătoare, cu natura, asupra relaţiilor interumane,

asupra mersului normal al vieţii sociale şi asupra soluţiilor pe care, într -o evoluţie de multe ori milenară, omenirea le-a găsit pentru a face ca lucrurile să reintre în normal atunci când rînduiala lumii a fost, dintr-o pricină sau alta stricată. ” (Pop, 1999 :7)
Pornind de la spusele acestuia, putem afirma faptul că obiceiurile păstrează în strânsă legătură o relaţie între mediul înconjurător, oameni şi viaţa acestora. Având credinţă în aceste manifestări tradiţionale, oamenii se simţeau în siguranţă, fiind feriţi de cele rele, regăsindu-se în armonie cu natura şi comunitatea.

Mihai Pop susţine faptul că prin regularitate şi buna funcţionare, obiceiurile duc la crearea unor noi valori culturale în societatea tradiţională reprezentând acte de comunicare cu limbaj propriu.

Vom prezenta în această lucrare tradiții și obiceiuri pascale transmise din generație în generație care sunt, de asemenea, întâlnite frecvent și în societatea contemporană.
Sărbătoarea Paştelui este marcată de obiceiuri străvechi ce ţin de curăţenie, de bucatele care se prepară în casă și nu în ultimul rând, marchează Învierea Domnului Iisus Hristos.
Prima tradiție care vestește venirea Paștelui este reprezentată de curățenia în casă. Aceasta se realizează de către gospodine cu câteva săptămâni înainte pentru a avea casa „lună” la venirea musafirilor. Se spune că această etapă a curățeniei este foarte importantă, deoarece are ca scop primordial curățirea sufletului și a conștiinței oamenilor.
Următoarea tradiție importantă este reprezentată de pregătirea mâncării ce va urma să se servească în cele trei zile de Paște. Conform tradiției, ouăle se vopsesc în Vinerea Mare, alături de drobul de miel, vin, pască și cozonac. Legenda spune că atunci când Domnul Iisus Hristos a fost răstignit pe cruce, femeile mironosițe au alergat la el cu coșul de ouă pe care îl aveau cu ele. Ouăle roșii simbolizează sângele Domnului Iisus Hristos care a curs pe acestea și se spune că ouăle vor rămâne proaspete pentru o bună perioadă de timp. Pe lângă ouăle roșii, credincioșii folosesc și alte culori pentru vopsirea acestora precum: galben, albastru, verde. Aceste culori simbolizează trezirea naturii la viață și venirea primăverii. Pentru a decora ouăle, gospodinele mai pricepute pun câte o frunză de pătrunzel sau de leuștean pe acestea, le introduc într-un ciorap subțire, apoi le bagă la fiert în oală. Tot în categoria „model” intră cojile de ceapă, florile de tei, sau de sunătoare. După ce ouăle erau vopsite, acestea erau unse cu untură sau cu slănină. Astăzi, gospodinele folosesc uleiul pentru uns.
Conform tradiției, pe lângă vopsirea ouălelor, în Joia Mare, credincioșii din Sudul țării obișnuiesc să facă focuri în curți sau la morminte pentru pomenirea morților. Focul se face din boz sau nuiele. În jurul acestui foc se strânge toată familia și așteaptă împreună până acesta se stinge complet.

Un alt obicei îl reprezintă „Câța”. Copiii obișnuiesc să colinde înainte de Paște din casă în casă pentru a strange ouă în coșulețe. În Sâmbăta Mare copiii merg la biserică pentru a se spovedi și împărtăși. Adulții, în schimb, merg cu câteva zile înaintea copiilor.
În Noaptea Învierii se obișnuiește a se merge la biserică pentru a lua Lumina Sfântă, pentru a participa la slujbă și pentru a cânta „Hristos a Înviat din morți!” Impresionant este faptul că, în Noaptea Sfântă, pe lângă localnicii satului, apar și rude și prieteni de-ai acestora, curtea bisericii ajungând să fie plină de credincioși. După slujba de Înviere de la miezul nopţii, are loc prima masă de Paşte în familie.

În prima dimineața de Paște, credimcioșii merg la slujba de la biserică, unde iau „pești”. După terminarea slujbei, în curtea bisericii, se obișnuiește ca toți cei prezenți să ciocnească ouă roșii, să servească drob de miel, cozonac, vin, pește sau icre, pască, prăjituri, etc. Mai apoi, oamenii se îndreaptă spre casele lor unde vor servi preparatele gătite alături de rude și prieteni.
De asemenea, se mai spune că în ziua de Paște oamenii trebuie să se îmbrace cu haine noi, sau cel puțin să poarte un obiect nou în semn de respect pentru Sărbătorile Pascale

În a doua zi de Paște se obișnuiește a se merge la cimitir pentru a tămâia morților și se împarte vecinilor și rudelor: colaci, ouă cozonaci, pește, drob, pască, prăjituri, pentru sufletul celor decedați.

O altă tradiție spune ca finii și nașii să se viziteze de Paște, să își dăruiască ouă roșii, cozonac, drob, pască și tot ce este reprezentativ pentru această sărbătoare. Acest schimb de daruri, despre care vorbește și Marcel Mauss, reprezintă o tradiție străveche care se practică și în ziua de astăzi cu mare veselie și bunăstare.

Chiar dacă sunt păstrate integral astăzi, sau dacă sunt modificate, ori dacă au contribuit la înfiinţarea altora noi, obiceiurile și tradițiile pascale crează o ambianţă artistică şi folclorică specifice statului naţional şi sunt menite să trezească interesul oamenilor pentru a contribui la conservarea acestora pentru un timp cât mai îndelungat, căci „un popor fără tradiţii este un popor fără viitor!”

BIBLIOGRAFIE:

- Ghinoiu, Ion. *Obiceiuri populare de peste an. Dicţionar*, Bucureşti: Editura Fundaţiei Culturale Române, 1997;
- Pop, Mihai. *Obiceiuri tradiţionale româneşti*, Bucureşti: Editura Univers, 1999.

TRADIȚIILE ȘI SEMNIFICAȚIILE SĂRBĂTORII PAȘTELUI ÎN CULTURA ROMÂNEASCĂ

Profesor înv.preșcolar : DRĂGHICIU FLORENTINA
Școala Gimnazială Nr.88, Sector 3, București

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători din calendarul creștin, marcând învierea lui Iisus Hristos. În cultura românească, Paștele este sărbătorit cu o serie de tradiții și obiceiuri specifice care au evoluat de-a lungul timpului, reflectând atât influențele creștine, cât și elemente ale tradițiilor populare și ale culturii locale. În acest referat, ne propunem să explorăm tradițiile și semnificațiile Sărbătorii Paștelui în cultura românească, analizând originile, practicile actuale și importanța acestora în comunitatea românească.

Originea sărbătorii Pascale în România poate fi urmărită până în perioada creștinismului timpuriu, când creștinii au adoptat și au integrat obiceiuri și tradiții din culturile locale preexistente. Astfel, Paștele românesc îmbină elemente ale sărbătorilor iudaice ale Paștelui evreiesc cu tradițiile și credințele creștine. Înainte de a intra în perioada modernă, Paștele era o sărbătoare profund religioasă, marcată de slujbe religioase, post și rugăciuni. Cu timpul, tradițiile au evoluat și s-au diversificat, încorporând și elemente ale culturii populare și ale tradițiilor pre-creștine. Una dintre cele mai cunoscute tradiții pascale în România este cea a vopsirii ouălor. Acest obicei este considerat a fi un simbol al vieții și al învierii și are origini străvechi, fiind practicat în multe culturi din întreaga lume. În România, vopsirea ouălor se face în mod tradițional cu vopsea naturală, obținută din plante sau legume, iar ouăle sunt decorate cu modele și simboluri specifice fiecărei regiuni. În unele zone, ouăle sunt vopsite în nuanțe vibrante de roșu, simbolizând sângele lui Hristos, în timp ce în altele predomină culorile naturale, ca o expresie a legăturii cu natura și cu ciclul vieții.

O altă tradiție importantă legată de Paște este cea a preparării și consumului bucatelor tradiționale. Masa de Paște este un moment de bucurie și ospitalitate, în care familia și prietenii se adună pentru a sărbători împreună. Printre preparatele tradiționale se numără mielul în diverse forme de gătire (la protap, la ceaun, la cuptor), ouăle roșii, cozonacul și pasca. Aceste bucate sunt considerate simboluri ale bogăției, fertilității și generozității și sunt pregătite cu atenție și devotament pentru a marca această sărbătoare specială. În plus față de tradițiile culinare, sărbătoarea Paștelui este însoțită și de obiceiuri specifice care variază de la o regiune la alta. Unul dintre aceste obiceiuri este cel al “plimbării ursului”, întâlnit în unele zone ale Moldovei și Bucovinei, în care

oamenii se îmbracă în costume populare și dansează în jurul unui urs de paie, reprezentând învierea naturii și a speranței pentru un nou început. De asemenea, în unele sate, se practică obiceiul "Junii", în care tinerii se îmbracă în costume tradiționale și colindă satul pentru a aduce vestea Învierii și a împărți bucate și ouă.

O parte esențială a sărbătorii Paștelui în cultura românească o reprezintă slujbele religioase desfășurate în biserici în timpul Săptămânii Mari, care precede Învierea. Aceste slujbe, precum Deniile și Prohodul Domnului, sunt momente de introspecție și reculegere pentru credincioși, oferindu-le oportunitatea de a reflecta asupra semnificației profunde a sărbătorii. În noaptea de Înviere, credincioșii participă la slujba de înviere, în care se săvârșește ceremonia aprinderii și împărțirii Sfintei Lumini, simbolizând Învierea lui Hristos și biruința luminii asupra întunericului.

O altă tradiție care marchează Învierea este cea a colindatului. În dimineața de Paște, copiii și tinerii merg din casă în casă, colindând și vestind vestea Învierii, în schimbul căruia primesc ouă, cozonaci sau alte daruri din partea gazdelor. Colindatul este un moment de bucurie și comunitate, în care se cultivă legături sociale și se întăresc relațiile dintre vecini și între generații. Un aspect interesant al tradiției pascale în România este adaptabilitatea ei la contextul contemporan. În ciuda schimbărilor sociale și tehnologice, tradițiile pascale au supraviețuit și s-au adaptat, păstrându-și în continuare relevanța și importanța în viața oamenilor. De exemplu, în era digitală, vopsirea ouălor poate fi realizată folosind tehnici moderne și vopsele artificiale, dar simbolismul și semnificația rămân aceleași. De asemenea, în unele comunități, colindatul a evoluat într-un eveniment mai complex, în care se organizează spectacole și concursuri de colinde, aducând tradiția în atenția publicului mai larg și contribuind la promovarea și conservarea ei. Pe lângă aspectele religioase și culturale, sărbătoarea Paștelui are și o dimensiune economică și comercială semnificativă. Perioada dinaintea Paștelui este marcată de o intensă activitate comercială, cu vânzări crescute de produse alimentare, decorațiuni pascale, cadouri și suveniruri. Această perioadă reprezintă un moment important pentru producătorii și comercianții locali, care își îmbogățesc veniturile și contribuie la dinamizarea economiei locale.

În concluzie, Sărbătoarea Paștelui ocupă un loc central în cultura și tradiția românească, reprezentând un moment de bucurie, comunitate și spiritualitate pentru oameni. Tradițiile și obiceiurile asociate cu această sărbătoare reflectă bogăția și diversitatea culturii românești, îmbinând elemente religioase, culturale și sociale într-un mozaic unic. Paștele este mai mult decât o sărbătoare religioasă; este o ocazie de a celebra viața, speranța și solidaritatea în cadrul comunității. Sărbătoarea Paștelui este un moment deosebit în viața românilor, îmbinând tradiții religioase, culturale și sociale într-o sărbătoare complexă și bogată în semnificații. De la practicile religioase și tradițiile culinare la obiceiurile populare și aspectele comerciale, Paștele este o sărbătoare care unește oamenii și le oferă un prilej de a sărbători viața, speranța și solidaritatea în cadrul comunității.

BIBLIOGRAFIE:

- Crăciun, B., (1994), *Sfintele Paşti în datini şi credinţe*, Editura PorţileOrientului, Iaşi.
- Florea, S., (1994), *Sărbătorile la români,* Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti.

TRADIŢII SI OBICEIURI DE PAŞTE ÎN ARGEŞ

Profesor învățământ preşcolar: DUMITRACHE RODICA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

Paştele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creştine, care comemorează evenimentul fundamental al creştinismului, Învierea lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu în religiile creştine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare.
Paştele înseamnă pentru fiecare dintre noi un moment de reîntoarcere la tradiţii, la origini şi la obiceiurile vechi de sute de ani. Deşi trăim în secolul vitezei şi nu mai avem răbdare sau timpsă ne conformăm vechilor tradiţii, există şi zone unde acestea au rămas neschimbate, şi anume,la sat . Ca şi în alte zone ale ţării şi aici există tradiţii specifice, care sunt moştenite de sute deani şi încă se respectă de către bătrâni, mai ales în Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor.Satul nostru păstrează câteva tradiţii deosebite pentru joia mare şi anume: în această zi oamenii merg la biserică pentru a se spovedi şi împărtăşi, iar copiii merg să se grijească. Noimergem cu copiii de la grădiniţă la biserică, unde asistă la slujbă, apoi se grijesc.Tot joi este şi ziua de pomenire a Morţilor (ultima din Postul Mare), iar oamenii duc la bisericămâncare şi băutură (pachete) pentru a se sfinţi şi a se da de pomană. În această zi se dau depomană pentru morţi pahare sau căni cu vin şi colac, iar de cană se prind flori din grădină.Seara, la denie, femeile duc la biserică căni care se umplu cu vin şi se sfinţesc de preot, apoi sedau de pomană pentru morţi. La denia de joi lumea îngenunchează de 12 ori , fiindcă se citesc12 evanghelii. După isprăvirea fiecăreia , ţârcovnicul stinge câte o lumânare dintre cele 12 aprinse. Femeile au la ele o sfoară şi la sfârşitul fiecărei evanghelii fac câte un nod pe sfoară. La sfârşitul slujbei sunt 12 nodur. Cu ea se încingeau copiii bolnavi de friguri şi femeileînsărcinate, când nu puteau să nască. Vinerea mare, este numită şi Vinerea Paştilor sau Vinerea Seacă deoarece în această zi, oamenii ţin post negru cu credinţă că vor fi feriţi de toate bolile si necazurile. In Arges ,vinerea din Săptămâna Patimilor se numeşte Vinerea Patimilor (sau seaca), deoarece Vineri a fostrastignit Domn Iisus Hristos. Se vopsesc ouăle strânse în Postul Mare şi apoi erau puse în pelin verde .

În această zi este interzisă orice fel de muncă (casnică sau fizică), spunându-se că totulse va usca, va seca. Dar mai presus de toate aceste interdicţii această zi este deosebită prin Denia Prohodului, una dintre cele mai spectaculoase denii şi ducerea de flori la biserică pentru Iisus Hristos. După ora 18 se merge la biserică cu flori, se cântă Prohodul. Tineri şi bătrâni cântă laolaltă, apoi se ia lumină şi se înconjoară biserica cu Sfântul Epitaf având lumânarea aprinsă. După procesiunea din jurul bisericii, se împart flori pe care oamenii le pun acasă la icoane. Sfântul Epitaf este aşezat pe Sfânta Masă din altar, unde rămâne până la Înălţare. La Purcareni, dar şi în alte sate, în timp ce stăteau în genunchi la înconjurarea bisericii, cu lumânările aprinse,date de pomană pentru aceia care au murit fără lumânare, femeile smulgeau iarbă să o dea la găinile de acasă, în speranţa că nu se vor îmbolnăvi şi vor avea ouă mai multe.

Pe Valea Argesului , de la biserică oamenii se întorceau acasă cu lumânările aprinse şi nimeni nu intra înăuntru până nu înconjurau casa, ca să fie ferită de boli, să fie bine tot anul şi să se răsească vitele, păsările, etc. Aceste lumânări se păstrează la icoană, aprinzându-se de câte ori e pericol de furtună, ori de trăznet, ori pentru a feri casa şi gospodăria de boli. Acest obicei al păstrării lumânării (după ce se stinge în pragul uşii) este prezent in toate satele judetului, etc.

În Vinerea Patimilor era bine să ţii post negru oamenii ajunau şi în ziua de sâmbătă, sâmbăta Paştelor nu se mânca usturoi, nici ceapă să nu se împută Paştele. În Sâmbăta Mare, femeile pregătesc cea mai mare parte a bucatelor tradiţionale (miel, drob, cozonaci, sarmale, piftie, etc) şi cel mai important ouăle roşii care nu pot lipsi de pe masanici unui român şi bun creştin. Încă mai sunt femei care vopsesc ouăle cu foi de ceapă, cu floride tei şi nu folosesc vopselele din comerţ. După ce se vopsesc ouălele se ung cu grăsime de raţăca să lucească. Tot astăzi se sacrifică mieii. Sâmbătă seara fiecare gospodină îşi pregăteşte coşulce urmează a fi dus la biserică pentru

sfinţire. La Purcareni mijlocul bisericii se umple de coşuri. Fiecare coş are o lumânare aprinsă tot timpul slujbei de Paşte. Preotul sfinţeşte fiecare coş, apoi fiecare familie îsi aşterne un ştergar Ífângă mormântul unde îşi are morţii şi aici dă pachetede pomană, ciocnesc ouă cu vecinii şi mănâncă prima dată peşte. Pentru a fii iute ca peştele.

În Duminica Învierii, obiceiul este ca să purtăm haine noi, dimineaţa să ne spălăm pe faţă cu apa din vasul în care s-a pus un ban de argint. La ieşirea din casă se pun brazde de iarbă pe care trebuie să calci încălţat pentru a fii sănătostot anul.

Înainte de a merge la slujba de Înviere (care începe la doisprezece noaptea),oamenii merg la morminte pentru a da lumină şi celor adormiţi, iar crucile şi tot cimitirul este luminat de candele şi lumânări. Apoi toţi oamenii intră în biserică pentru a participa la slujba de ÎnviereaDomnului şi a lua sfintele Paşti. În Arges este obiceiul ca să mănânci prima dată în dimineaţa de Paşte, după slujbă, peşte pentru a fi tot anul iute şi puternic (ca şi peştii). Se ciocnesc ouă spunându-se " Hristos a înviat !", "Adevărat a înviat!", se dau colaci de pomană, apoi fiecare merge acasă pentru a mânca bunătăţile pregătite. Femeia nu mănâncă până nu dă de pomană din toate bunătăţile pregătite pentru morţii casei. În ziua de Paşte nu se doarme. Cine doarme în ziua de Paşte i se fură sfintele Paşte şi după-amiaza trebuie să meargă la biserică să ia iar Paşte.

Din ziua de Paşte şi până la Înălţare salutul devine "Hristos a înviat!" – "Adevărat a înviat!"

Este bine ca preşcolarii să cunoască toate aceste tradiţii şi obiceiuri,deoarece îşi îmbogăţesc orizontul de cunoştinţe, îşi dezvoltă emoţii şi sentimente puternice, contribuie dinplin la educarea sentimentelor de dragoste şi admiraţie, mândrie şi respect faţă de comorile creaţiei populare. Totodată le cultivă trăsăturile de personalitate caracteristice omului nou de care are nevoie societatea noastră de astăzi .Copiii trebuie să continuie tradiţiile, datinile şi obiceiurile păstrate cu sfinţenie de poporul român. În Săptămâna Mare, la grădiniţă planific activităţi dedicate obiceiurilor şi tradiţiilor de Paşte, avem activităţi cu preotul, mergem la biserică , realizăm lucrări şi felicitări specifice sărbătorii de Paşte, învăţăm poezii, colinde, în cadrul parteneriatului cu biserica avem o acţiune umanitară în care copiii dăruiesc copiilor neajutoraţi din comună jucării, haine pentru Paşte şi altele în funcţie de posibilităţile fiecărei familii. Copiii desenează, pictează, confecţionează felicitări pe care le dau părinţilor, rudelor, prietenilor cu ocazia Paştelui. Seara, la Denii ei merg cu părinţii sau bunicii la biserică şi sunt foarte impresionaţi de atmosfera din biserică, de tot ceea ce se întâmplă la biserică. Copiii mai mari cântă Prohodul .

Bibliografie :

- Mihai Pop, Pavel Ruxandoiu , "Folclorul literar românesc",Bucureşti, Editura Didacticăşi Pedagogică,1990.
- Maria Cioară-Bâtcă, Vlad Bâtcă , "Zona etnografică", Bucureşti, Editura Sport Turism,1985.
- Al. Doru Şerban, Dan Ilie Morega, Obiceiuri şi tradiţii din Gorj, Tg-Jiu, Editura Măiastra,

TRADIȚII, OBICEIURI ȘI SUPERSTIȚII DE PAȘTE ÎN ROMÂNIA

Prof. Învț. Preșc. VASI SEVERINA NICOLETA
Prof. Învt. Preșc DUMITRU LUIZA CAMELIA
Școala Gimnazială Nr.81, București

Alături de sărbătoarea nașterii lui Iisus Hristos denumită ,,Crăciunul'' , sărbătoarea Paștelui este cea mai mărită și solemnă dintre sărbătorile anului. Astfel, cea din urmă sărbătoare aduce

omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos, care potrivit Scripturii Creștine, la trei zile după ce a murit crucificat, acesta a înviat.

Paștele este sărbătorit cu mult fast și multă bucurie peste tot în lumea creștină. Cu toate că sunt respectate aceleași canoane religioase, totuși, fiecare popor are propriile tradiții pascale.

Elemente cum ar fi sosirea iepurașului de Paște sau căutarea ouălor colorate sunt obiceiuri asociate acestei sărbatori și sunt celebrate chiar și de oamenii necreștini.

În tradiția ortodoxă, începutul Paștelui este marcat o dată cu postul de 6 săptămâni. Acesta es cel mai aspru dintre toate posturile din întregul an. Pentru creștini, postul este o modalitate de a se smeri în prezența lui Dumnezeu și pentru a-si reafirma credința.

Joia mare din săptămâna Patimilor are o semnificație aparte; din acea zi femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle, iar oamenii de la țară nu mai lucrează câmpul și se îngrijesc de curățenia curților și a caselor.

Conform tradiției, la miezul nopţii între zilele de sâmbătă şi duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, îşi pun haine noi, iau câte o lumânare şi pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie şi crucea în mână, urmat de alaiul de credincioşi, realizează slujba pentru Învierea Mântuitorului. Când preotul rostește „Hristos a înviat!" toţi cei prezenţi la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!", răspunsul fiind „Adevărat a înviat''.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă şi face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roşii, carnea de miel, sarea şi vinul) abia după ce acestea se sfinţesc şi după ce fiecare persoană participă la Liurghie.

Ca orice mare eveniment creștin sărbătorit la noi în țară, în funcție de regiune avem diverse obiceiuri sărbătorite din vremuri străvechi:

În Ţara Moților, în noaptea de Paşti se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir şi este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, şi a fost furată, sunt pedepsiţi că a doua zi să dea un ospăţ, adică mâncăruri şi băuturi din care se înfrupta atât „hoţii", cât şi „păgubaşii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reuşit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospăţul.

În zona Transilvaniei, se desfășoară obiceiul cunoscut sub numele de „stropit". Potrivit acestuia ,preluat de la maghiari –,băieţii merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veştejească". „Stropitul" este păstrat şi azi şi reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, şi un fond de distracţie.

În Ţara Bârsei, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf şi casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută şi îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganulUn foarte frumos obicei se păstrează în Maramureș, zona Lăpuşului. Dimineaţa în prima zi de Paşti, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni şi la vecini să le anunţe Învierea Lui Hristos. Gazda dăruieşte fiecărui urător un ou roşu. La plecare, copiii mulţumesc pentru dar şi urează gospodarilor „Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

La Călăraşi, la slujba de Înviere, credincioşii aduc în coşul pascal, pentru binecuvântare, ouă roşii, cozonoc şi cocoşi albi. Cocoşii sunt crescuţi anume pentru împlinirea acestei tradiţii. Ei vestesc miezul nopţii: datina din străbuni spune că, atunci când cocoşii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocoș cantă primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belşug. După slujbă, cocoşii sunt dăruiţi oamenilor săraci.

În legătură cu superstițiile din țara noastră legate de sărbătorile pascale enumerăm următoarele:

- lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări , de Paște se așează o bucățică de fier sub prag, ca o protecție pentru casă,, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă pentru a-și proteja rudele dragi, se spune că cei ce mor în duminica de Paște sunt scutiți de judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai, copiii născuți de Paște sunt binecuvântați, având o viață luminată și pressărată cu noroc toată viața ,dacă păstrezi un ou roşu 40 de zile după Paşte şi nu se strică, vei avea noroc tot anul.

Bibliografie:

- Szabo L. (2009) *Tradiții și credințe de Paști*. Sibiu: Bastion
- https://reporteris.ro/exclusiv/reportaje/item/130932-hristos-a-inviat-reporter-de-iasi-va-ureaza-sarbatori-fericite-si-imbelsugate.html

PAȘTELE „SĂRBĂTOAREA SĂRBĂTORILOR“ ROMÂNILOR

Profesor DUȚAN ELENA MIHAELA,
Liceul Tehnologic „Ion Mincu “ Tg-Jiu

Învierea Domnului Iisus Hristos, o sărbătoare religioasă cu o mare încărcătură spirituală pentru ortodocși , cea numită și „ Sărbătoarea Sărbătorilor “, este de departe cea mai mare sărbătoare a românilor.

Învierea sau Paștele, așa cum mai este cunoscut în poporul român, reprezintă acea perioadă în care majoritatea credincioșilor se reîntorc la credință și spiritualitate și la ceea ce Dumnezeu semnifică pentru ei. Este un moment de legătură prin rugăciune cu divinitatea , de iertare a sinelui și a celorlalți prin pocăință și post , de reînoire a spiritului și a naturii.

Această sărbătoare, care se aseamănă cu un proces de mântuire și curățare în suflet și în case, este marcată de o serie de datini și dogme care marchează importanța acestei zile pline de sacrificiu a celui ce a fost și este „Părintele nostru” .

Ziua Învierii , este ziua în care creștinii omagiează sacrificiul , jertfa și dăruirea de viață a Domnului Iisus Hristos, printr-o serie de obiceiuri specifice românilor.

Ciclul sărbătorilor pascale debutează cu cele 40 de zile de post și se incheie cu sărbătoarea Rusalilor. În toata acestă perioadă credincioșii petrec Duminica Floriilor sau Duminica Tomei în care sunt concentrate cele douăsprezece luni ale anului.

În primele şaşe zile anul îmbătrâneşte, se degradează treptat („Săptămâna Patimilor”), pentru ca odată cu Învierea lui Iisus Hristos toate şi tot să intre sub cele mai bune auspicii, sub zodia recosmicizării timpului primordial („Săptămâna Luminată”).

Săptămâna Patimilor este cunoscută ca fiind cea plină de suferință pentru Mântuitorul Iisus Hristos, suferință strigată prin denii, slujbe închinate Lui, care încep de miercuri , joi , cea numită și Joia Mare și ziua în care gospodinele pregătesc bucatele : vopsirea ouălor roșii, pască sau cozonac.

Vineri, este ultima slujbă de pomenire care se evidentiează prin cântarea prohodului, ocolul bisericii si aprinderea de lumină in cimitirele satelor, acest momnent fiind cunosc ca Învierea Morților- se spune că cei trecuți în neființă,în acestă seară aud bocetele familiilor și pot vorbi cu ei.

Ciclul sărbătorilor pascale se încheie prin cea mai importantă zi și anume Învierea Domnului.

Învierea Domnului, este sărbătoarea sufletului , a bucuriei și a nemuririi , considerată fapt istoric, real și irevocabil, prin care Domnul Iisus a înviat din morți pentru noi , iubitorii Lui , este o dăruire, o victorie asupra păcatului, pe de altă parte, o biruință asupra morții insăși. Mai mult, această mare taină ne aduce la o stare harică de trăire cu Dumnezeu care este fară de păcat și fără de moarte.

Din cele mai vechi timpuri religia s-a împletit cu tradiţii, datina şi obiceiurile, pe care omul le-a respectat şi le-a transmis ulterior prin viu grai din generaţie în generaţie, astfel înţelepciunea şi experienţa celor mai vechi strămoşi ajunge la noi sub forma obiceiurilor din viaţa celor de la ţară , fiind purtătoarele unor informaţii , a unei experienţe şi înţelepciuni vechi.

În ultimele două secole tradiţiile au început din păcate să dispară încetul cu încetul , reuşind să se păstreze cu precădere în lumea satului, acestea fiind adevărate centre de cultură de originalitate, în care ne regăsim rădăcinile şi autenticitatea.

Satele noastre româneşti au rămas din fericire tributare tradiţiei străvechi, un exemplu în acest sens fiind obiceiurile legate de Sfânta Sărbătoare a Învierii Domnului din săptămâna premergătoare Sfintelor Paşti. Ultima duminică din Postul mare semnifică Intrarea Domnului Iisus Hristos în cetatea Ierusalimului. De Florii, cum sunt denumite în popor, se face dezlegare la peşte, se fac pomeniri, se sapă mormintele şi se decorează porţile şi casele cu ramuri de salcie, pe care credincioşii le aduc da le biserică.

Joia Mare, cunoscută în calendarul tradiţional şi sub denumirea de joia morţilor sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii şi prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi . Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii ce reprezintă fragmente extrase din cele 4 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Pe lângă acestea în joia Mare se practică un adevărat ritual închinat celor morţi. Joimăriţa, se spune în tradiţia populară că este zeiţa morţii , ea supraveghează focurile de joimari. Este deschisă fie cu un animal respingător , fie cu o babă zmeoaică, o stafie sau un duh necurat cu un cap uriaş şi părul despletit , ce pedepseşte fetele şi femeile leneşe.

Potrivit credinţelor populare , în această zi cerul s-ar deschide pentru ca morţii să poată reveni temporar pe pământ , şi pentru ca cei vii să le poată transmite anumite masaje. În zonele din sudul ţării (Gorj, Dolj, Olt) în zorii zilei, înainte de a merge la cimitir , femeile aprindeau în mijlocul curţii focuri din ramuri de alun sau buruieni uscate , în jurul cărora aşezau scaune pentru morţi. Se spunea că morţii vin acasă pentru a se încălzi şi pentru a primi pomana. De aceea , atunci când femeile se deplasau la cimitir , unde aprindeau din nou focuri, de această dată la crucile de la morminte , ele îşi plângeau morţii , dialogau cu ei chemându-i acasă pentru a le oferii pomana. Secvenţa de ceremonial comună întregului areal românesc este cea care se desfăşoară la biserică. Ultima secvenţă se derulează în spaţiul gospodăriei şi în vecinătatea acesteia. De obicei se iese la poartă sau se merge în vecini pentru a împărţi din pomana sfinţită la biserică (colivă, colaci, sare).

Vinerea Paştelui este cunoscută ca Vinerea Seacă sau Vinerea Patimilor , creştinii merg la biserică , ţin post negru pentru iertarea păcatelor şi respectă severe interdicţii privind torsul , ţesutul sau cusutul. Este ziua de doliu a creştinătăţii, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul, denia de vineri seara este a înmormântării lui Iisus.

Noaptea Învierii Domnului reprezintă , pe lângă simbolul sacru al jertfei lui Hristos pentru mântuirea noastră şi un ritual de înnoire anuală a timpului.

Gestul simbolic de celebrare a Paştelui este ciocnitul ouălelor roşii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul celor 40 de zile de la Înviere până la Înălţare, timp în care creştinii se salută cu „Hristos a înviat!" şi „Adevărat a înviat!" mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credinţă.

Cu siguranţă că tradiţiile legate de această sărbătoare şi în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase şi diferite în funcţie de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce priveşte raportarea lor la religie şi legătura specială a acestora cu credinţa.

Bibliografie:

- Ghinoiu I., "Sărbători și obiceiuri românești", Editura Elion, București, 2003
- Simion Florea Marian, "Sărbătorile la români", vol.II, Editura Fundaţiei Cultural Române, București, 1994.
- Tradiţii şi obiceiuri de Paşti în Oltenia

- Prof. înv.primar Ecobici Lavinia,
- Școala Gimnazială „Sf. Dumitru”, Craiova

TRADIŢII ŞI OBICEIURI DE PAŞTI ÎN OLTENIA

Prof. înv. primar ECOBICI LAVINIA,
Școala Gimnazială „Sf. Dumitru”, Craiova

Din cele mai vechi timpuri religia s-a împletit cu tradiţii, datina şi obiceiurile, pe care omul le-a respectat şi le-a transmis ulterior prin viu grai din generaţie în generaţie, astfel înţelepciunea şi experienţa celor mai vechi strămoşi ajunge la noi sub forma obiceiurilor din viaţa celor de la ţară , fiind purtătoarele unor informaţii , a unei experienţe şi înţelepciuni vechi.

În ultimele două secole tradiţiile au început din păcate să dispară încetul cu încetul , reuşind să se păstreze cu precădere în lumea satului, acestea fiind adevărate centre de cultură de originalitate, în care ne regăsim rădăcinile şi autenticitatea.

Satele noastre româneşti au rămas din fericire tributare tradiţiei străvechi, un exemplu în acest sens fiind obiceiurile legate de Sfânta Sărbătoare a Învierii Domnului din săptămâna premergătoare Sfintelor Paşti. Ultima duminică din Postul mare semnifică Intrarea Domnului Iisus Hristos în cetatea Ierusalimului. De Florii , cum sunt denumite în popor, se face dezlegare la peşte, se fac pomeniri, se sapă mormintele şi se decorează porţile şi casele cu ramuri de salcie, pe care credincioşii le aduc da le biserică.

Joia Mare, cunoscută în calendarul tradiţional şi sub denumirea de joia morţilor sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii şi prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi . Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii ce reprezintă fragmente extrase din cele 4 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Pe lângă acestea în joia Mare se practică un adevărat ritual închinat celor morţi. Joimăriţa, se spune în tradiţia populară că este zeiţa morţii , ea supraveghează focurile de joimari. Este deschisă fie cu un animal respingător , fie cu o babă zmeoaică, o stafie sau un duh necurat cu un cap uriaş şi părul despletit , ce pedepseşte fetele şi femeile leneşe.

Potrivit credinţelor populare , în această zi cerul s-ar deschide pentru ca morţii să poată reveni temporar pe pământ , şi pentru ca cei vii să le poată transmite anumite masaje. În zonele din sudul ţării (Gorj, Dolj, Olt) în zorii zilei, înainte de a merge la cimitir , femeile aprindeau în mijlocul curţii focuri din ramuri de alun sau buruieni uscate , în jurul cărora aşezau scaune pentru morţi. Se spunea că morţii vin acasă pentru a se încălzi şi pentru a primi pomana. De aceea , atunci când femeile se deplasau la cimitir , unde aprindeau din nou focuri, de această dată la crucile de la morminte , ele îşi plângeau morţii , dialogau cu ei chemându-i acasă pentru a le oferii pomana. Secvenţa de ceremonial comună întregului areal românesc este cea care se desfăşoară la biserică. Ultima secvenţă se derulează în spaţiul gospodăriei şi în vecinătatea acesteia. De obicei se iese la poartă sau se merge în vecini pentru a împărţi din pomana sfinţită la biserică (colivă, colaci, sare).

Vinerea Paştelui este cunoscută ca Vinerea Seacă sau Vinerea Patimilor , creştinii merg la biserică , ţin post negru pentru iertarea păcatelor şi respectă severe interdicţii privind torsul , ţesutul sau cusutul. Este ziua de doliu a creştinătăţii, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul, denia de vineri seara este a înmormântării lui Iisus.

Noaptea Învierii Domnului reprezintă , pe lângă simbolul sacru al jertfei lui Hristos pentru mântuirea noastră şi un ritual de înnoire anuală a timpului.

Gestul simbolic de celebrare a Paştelui este ciocnitul ouălelor roşii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul celor 40 de zile de la Înviere până la Înălţare, timp în care creştinii se salută

cu ,,Hristos a înviat!” şi ,,Adevărat a înviat!” mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credinţă.

Cu siguranţă că tradiţiile legate de această sărbătoare şi în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase şi diferite în funcţie de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce priveşte raportarea lor la religie şi legătura specială a acestora cu credinţa.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ÎN OLTENIA

Prof. înv. preşcolar ENACHE LORENA
Grădinița cu Program Normal Nr.1, Balș, Jud. Olt

Tradițiile și obiceiurile de Paște reprezintă, alături de trezirea naturiii la viață ,o înviere a oamenilor după iarna grea și venirea primăverii.

Paștele este cea mai importantă sărbatoare a creștinătății și s-a sărbătorit pentru prima dată în jurul anului 1400 înainte de Hristos. Deși Paștele este cea mai importantă sărbătoare a creștinătății și reprezintă Învierea Mântuitorului Iisus Hristos, aceasta a fost mai întâi o sărbătoare iudaică (cuvântul Paște își are etimologia în cuvântul ebraic pesah, care înseamnă trecere) și simboliza eliberarea evreilor din robia egipteană și trecerea prin Marea Roșie, pe pământul făgăduinței.

În Oltenia obiceiurile sărbătorilor Pascale sunt puțin diferite față de celelalte regiuni.
Sărbătoarea Paştelui este marcată în Oltenia de obiceiuri străvechi ce ţin de curăţenie şi de bucatele care se prepară în casă.

"Curăţenia de Paşti" este strâns legată de ideea de primenire şi de revenire la viaţă. Astfel, orice gospodină trebuie, ca în timp util, să aibă casa lună pentru primirea musafirilor pe parcursul a trei zile de sărbătoare. Această cerinţă, adânc înrădăcinată în tradiţia noastră, are menirea de a face din fiecare dintre noi, cel puţin o dată în an, un om curat în faţa lui Dumnezeu şi a propriei conştiinţe. Conform obiceiului, femeile nu au voi să doarmă în Joia Mare, pentru că vor dormi tot timpul anului.

Preparatele care în general nu lipsesc de pe masa oricărui creştin în ziua de Paşti sunt ouăle roşii, drobul de miel, pasca şi cozonacul.
Ouăle se vopsesc în Joia Mare, considerându-se un păcat mare orice lucru făcut în casă vineri, când la Biserică se cântă Prohodul.

Joia Mare este cunoscută în cultura populară ca ziua în care se înroşesc ouăle. pentru că se spune că ouăle înroşite în această zi nu se strică tot timpul anului. Pe lângă ouă roşii, românii contemporani mai vopsesc ouăle şi în galben, verde sau albastru. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subţire şi il fierb, ca să iasă "cu model". Mai demult, ouăle se vopseau cu coji de ceapă, cu sunătoare, cu coajă de crin roşu sau cu flori de tei; luciul li se dădea ștergându-le, după ce s-au fiert, cu slănină sau cu untură.
În zona Olteniei, bărbații încondeiază ouăle. Este una dintre cele mai representative tradiții practicate.

În fiecare an de Paște, Pasca, acest desert este nelipsit. Pasca, obținută din aluat, brânză dulce și stafide, este printre felurile preferate ale celor mici.
Mielul este simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea. La români, toate familiile servesc la masa de Paște carne de miel, pe care o prepară sub diverse forme. Fie că este vorba despre friptură, drob sau ciobă de miel, cu toții se bucură de carnea gustoasă.

În dimineața de Paști, după ce credincioșii vin de la Biserică , cu lumânarea aprinsă, nu au voie să intre în case până nu se culege din grădină iarbă verde și se pune pe scările casei.

În a doua zi de Paşti, în Oltenia şi nu numai, feciorii stropesc cu apă sau parfum fetele pe care vor să le ducă în faţa altarului. Tradiţia udatului spune că în a doua zi de Paşti fetele trebuie stropite pentru ale merge bine şi a fi frumoase şi fertile tot anul. În semn de recompensă pentru feciorii, fetele trebuie să îi cinstească cu băutură şi daruri, iar celor mai mici li se oferă ouă roşii şi bănuţi.

În zilele noastre, bărbaţii obişnuiesc să ude doamnele şi domnişoare cu parfum, dar nu întotdeauna a fost aşa. În trecut, stropitul se făcea cu apă proaspătă din fântână, iar povestea acestui obicei este cu mult mai frumoasă.

Duminica de Paște se petrece întotdeauna în familie, Învierea Domnului fiind una dintre cele mai importante sărbători creștine.

Nu există casa de român adevărat să nu aibă masa îmbelșugată, cu ouă roșii, pască sau friptură de miel.

Sfintele Paști sau Paștele este sărbătoarea Învierii lui Hristos,este trecerea omului din moarte la viață.Creștinii serbează Paștele în amintirea mântuirii din robia păcatului și a morții.

Bibliografie:

- Fl. Marian, Sarbatorile la romani, vol. 1, Ed. Grai si suflet - Cult. nat., Buc., 2001
- Vulcanescu, Mitologie romana, Ed. Academiei R.S.R., Buc., 1987

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTELE BLAJINILOR, SĂRBĂTOAREA CELOR ADORMIȚI

Prof. înv. prim. FLOREA RODICA GEORGIANA
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul'', Brăila

La o săptămână după Paște, se sărbătorește Paștele Blajinilor sau Paștele Mic, Paștele Morților, cum se mai spune în alte locuri.

Sărbătoarea este un prilej deosebit de comemorare a morților, este o zi în care familiile se reunesc la cimitir, pentru a se bucura de Lumina Învierii, împreună cu cei dragi, plecați dintre noi. În aceast ăzi se depun ofrande pe morminte, se impart pomeni, se întind mese în cimitir sau lângă biserică.

În credința populară, în lunea după duminica Tomei, se sărbătorește Paștele Blajinilor. În folclor, Blajinii mai sunt cunoscuți și sub numele de Rohmani. Potrivit credinței populare, Blajinii fac parte din cei dintâi oameni de pe pamânt. Trăiesc fără femeile lor, conviețuiesc cu ele numai 30 de zile pe an în vederea procreației. Blajinii, incapabili de a face rău, s-ar afla dincolo de lumea văzută, pe unde se varsă Apa Sâmbetei, în delta ei, pe Ostroavele Albe. Preocupările Blajinilor sunt postul și rugăciunile pentru cei vii. Deși sunt virtuoși, nu știu cum să calculeze data Sfintelor Paști. Oamenii le vestesc acestora că a venit Paștele prin intermediul apei, aruncând pe ea coji de ouă roșii.

În această zi, în Botoșani, bătrânii dădeau de-a dura ouă roșii în amintirea Blajinilor, iar în Bucovina se mânca la iarbă verde, unde multe firimituri erau lăsate să cadă intenționat pepământ, întru pomenirea cel ormorți. În cele mai multe locuri din țara noastră, oamenii merg în această zi la cimitire, dând de pomană ouă roșii, pască și cozonac și punând flori pe morminte.

De Paștele Blajinilor nu se pomenesc doar morții cu noscuți pe linia ascendentă a unei familii, ci întregul neam al strămoșilor comuni: Uitații, Neștiuții, Albii.

Fiecare femeie aduce cu ea un ștergar strâns la un capăt și legat cu o lumânare. Aceste ștergare se dăruiesc preotului care citește pomelnicele.

Alte credințe despre Blajini

Există și credința că ei provin din copii nebotezați, morți imediat după naștere. Alteori sun tpriviți ca fiind cei care susțin stâlpii pământului. Fără Blajini, lumea s-ar scufunda în haos.

În unele versiuni, Blajinii sunt identificați cu urmașii celor care n-au mai reușit să traverseze marea, atunci când Moise a eliberat poporul evreu din robia egipteană, despărțind apele. Aceștia au rămas pe o insulă foarte aproape de Rai, pe unde trece Apa Sâmbetei.

În Bucovina se spune că "Blajinii sunt jumătatea de sus om, iar jumătatea de jos pește și trăiesc într-un pârâu; femeile și fetele lor cântă foarte frumos, încât răsună văile de cântecele lor melodioase".

Există credința că Dumnezeu a creat mai întâi uriașii. Pentru că se războiau între ei, Dumnezeu i-a lăsat să piară și i-a creat pe Blajini. Aceștia fiind prea mici, au fost mutate pe lumea cealaltă și apoi l-a făcut pe om.

Blajinii sunt cunoscuți și sub numele de Rohmani. Potrivit cercetătorilor, numele de Rohmani vine din limba tracă, de la supranumele Zeind-Roymenos (Sfântul Luminos) dat Cavalerului Trac, o zeitate prezentă în antichitatea dobrogeană, oltenească și transilvană.

Paștele Blajinilor este o tradiție netipiconală

În unele zone ale țării, preoții sunt chemați să săvârșească în lunea după duminica Tomei o slujbă pentru sufletele celor răposați. Există credința că prin această slujbă sufletele celor trecuți în lumea veșniciei vor fi părtașe fericirii fără sfârșit. Având în vedere că în nicio carte de cult, tipărită cu binecuvântarea Sfântului Sinod, nu se află tipicul specific acestei slujbe, ea este de multe ori improvizată.

POEZII

Prof. inv. Presc. GĂESCU MARIANA
Grădiniță Nr 191, Sector 3, București

AZI ASCULT DE IEPURAȘ

Găescu Mariana

Nu mai sunt copil poznaș
Azi ascult de iepuraș.
El mă-nvață bucuros,
Să mănânc ce-i sănătos.
Morcov ,mere,și salată,
Să mă joc în ziua toată.
La Paște eu voi zâmbi,
Sănătate voi primi!

DE IISUS ACUM AFLĂM

Găescu Mariana

De Iisus acum aflăm,
Povestea de-o ascultăm.
Cât de mult a suferit
Pe cruce fiind răstignit.
Dar el ne-a iertat, sperând
Că mai buni vom fi oricând.
Urmează exemplul Său
Iartă tot și nu fi rău!

LUMINA ÎNVIERII

Găescu Mariana

Lumina învierii se dăruiește toată,
La pomi, la flori, la gaze,le-nvaluie îndată!
Lumina învierii e lucrul cel mai sfânt,
Miracolu-nvierii de pe acest pământ!
Lumina învierii nu moare niciodată
Ea ne răsfață-ntr-una ne da la toți viață!

NU SUNT MIC!

Găescu Mariana

Nu sunt mic pot înțelege,
Când o regulă e lege.
Să nu minți, să nu faci rău!
Sus în cer e Dumnezeu!
Nu te ceartă ,te îndreaptă .
Că să urci spre el o treaptă!
Când Paștele a sosit,
Urci treapta spre infinit!

PAȘTELE E FERICIT!

Găescu Mariana

Primăvară o iubesc,
Multe culori întâlnesc.
Roz bombon în orice pom,
Păsărelele nu dorm.
Vesele ne ciripesc,
Cu cântecul ne vrăjesc.
Că e mare sărbătoare,
Înflorește câte-o floare.
Printre tufe se arată,
Câte-un ou de ciocolată.
Se întreabă fluturașii,
Iepurii or fi poznasii?
Că tot zburdă prin câmpie,
Să aducă bucurie.
Spune-ți iute! Ați ghicit?
Paștele e fericit!

PRIMĂVARA-I SĂRBĂTOARE!

Găescu Mariana

Ce frumos a înflorit
Pomul din livada mea!
Ce frumos au înflorit
Florile-ngrădina mea!
Cântă păsărelele
Întrecând sopranele!
Gâzele cu miile,
Împânzesc câmpiile!
Peste toate mândrul soare,
Dă lumină,dă culoare

Primăvara ne uimește,
Totu-i verde,totul crește !
Sufletul înveselește!
Ea mereu ne amintește,
De sacrificiul suprem,
De iubirea ce-o avem!
Din petale de lumina,
Formăm o floare divină!
Și avem în suflet soare,
Că acum e sărbătoare!
La sosirea primăverii,
Primim lumina-nvierii!

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTE

Profesor învățământ preșcolar: GHEORGHE MARIANA ROXANA
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București

În tradiţia ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de şapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, ţăranii încetează lucrul la câmp şi se concentrează asupra casei și curţii, pentru ca totul să fie curat și îngrijit. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca şi să vopsească ouăle.
Potrivit tradiţiei, la miezul nopţii între zilele de sâmbătă şi duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straienoi, iau câte o lumânare şi pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie şi crucea în mână, urmat de alaiul de credincioşi, iese cu lumânarea aprinsă şi înconjoară biserica de treiori. Când preotul rostește „Christos a înviat!" toţi cei prezenţi la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!", răspunsul fiind recunoaşterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecarese întoarce acasă şi face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pecare o va păstra tot restul anului și o poate aprinde la necaz sau în caz de furtună. Oamenilor leeste permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roşii, carnea de miel, sarea şi vinul) abiadupă ce acestea se sfinţesc şi după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Tradiții de Paște în unele zone din România

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paşti, se practică tradiţia tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primeşte o linguriţă de paşti (vin+pâine sfinţite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe şi mâncăruri tradiţionale, după acestea se continua masa cu friptură de miel.

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniţă şi spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spala pe fată în zorii zilei de Paşti, ca să fie frumoase tot anul şi aşa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, aşa să alerge şi feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a îşi arăta consimţământul la sentimentele lor, trebuie să le oferă un ou roşu.

În Moldova, în dimineaţa următoare după noaptea Învierii se pune un ou roşu şi unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conţină monezi, copii trebuie să şi clătească fata cu apă şi săşi atingă obrajii cu oualele pentru a avea un an plin de bogăţii. O altă tradiţie de pe malurile Prutului cere ca oul de Paşti să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

Credințe și Superstiții de Paște

La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca şi apa, are un rol purificator.

În ziua de Paşti nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă şi te va prinde ploaia ori de câteori vei vrea să lucrezi câmpul.

Lumânarea de la Înviere trebuie păstrata în casă şi aprinsă în caz de boală, calamităţi naturale, supărări.

În dimineaţa Paştelui e bine să priveşti prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune căvei avea vederea buna în restul anului.

Se spune că e bine să te speli pe faţă cu apa neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roşu, unul alb, un bănuţ de argint şi un fir de iarbă verde, semne ale sănătăţii, prosperităţii şi sporului în toate.

În ziua de Paşti nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

Pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează bucăţi din ele peste an.

Cocoşul sfinţit de Paşti se credea a fi o sursă de belşug, sănătate şi dragoste. În vechime oamenii aduceau cocoşi la slujba de Înviere, pe motiv că aceluia căruia îi va cânta primul cocoşul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoşii erau daţi de pomană săracilor.

La masa de Paşti e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi peşte şi pasăre, pentru a fi sprinten precum peştele şi uşor ca pasărea.

Cu cine ciocneşti ouăle vopsite în ziua de Paşti, te vei întâlni în lumea cealaltă.

Dacă păstrezi un ou roşu 40 de zile după Paşti şi nu se strică, vei avea noroc tot anul.

De Paşti se aşează o bucăţică de fier sub prag, ca o protecţie pentru casă.

Dacă prima persoană care îţi intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.

De Paşti, există credinţa că cerurile se deschid, permiţând sufletelor celor morţi să se întoarcăacasă, pentru a-şi proteja rudele dragi.

Se spune că cei ce mor în duminică de Paşti sunt scutiţi de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai.

Copii născuţi de Paşti sunt binecuvântaţi, având o viaţa luminată şi presărată cu noroc toată viaţa.

Bibliofrafie

- „Învăţătură de credinţă creştină ortodoxă”, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, Bucureşti, 2000,p.128
- Maria şi Nicoale Zahacinschi, Ouăle de Paşti la români, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1992.

CREDINȚA ȘI COPIII

Profesor învățământ preșcolar: GHEORGHIULESCU EMANUELA ELENA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

Practica educativă ne-a demonstrat că educația moral-religioasă constituie o coordonată importantă a formării personalității.

Este un proces complex, dar care va avea efectul scontat, atâta vreme cât demarează de la vârste fragede.

Succesul nu vine de la sine; este muncă în echipă multidisciplinară, educatoare, părinții, consilier școlar, comunitate.

Educația moral- religioasă încă de la vârsta preșcolară presupune, ca prim aspect, cunoașterea particularităților psihice de vârstă și individuale, iar al doilea aspect ar fi cunoașterea mediului familial și a culturii sale.

În pedagogie am învățat că ,,educația morală reflectă valorile pedagogice ale binelui moral''.

Experiența desfășurării unor opționale la decizia școlii cu tematică religioasă, mă îndreptățesc să consider că educația moral-religioasă începută la grădiniță, este bine venită.

Copilului trebuie să i se cultive calitățile morale gradual. Fără îndoială, rolul cel mai greu îi revine profesorului pentru învățământ preșcolar. El trebuie să-i modelez pe cei mici, indiferent cu ce bagaj de de cunoștințe moral-civice și religioase vin, să conviețuiască armonios în colectiv, să respecte valori specifice precum: binele, cinstea, hărnicia, dragostea de muncă, îndrăzneala, empatia, curajul, într-ajutorarea, omenia ș.a.

Lui îi revine sarcina de a structura dezvoltarea corelată a competențelor sociale: comunicarea cu ceilalți, relaționarea, rezolvarea de probleme.

J. Piaget caracterizează toată perioada preșcolară ca fiind începutul construirii unei conștiințe morale primare, care reprezintă ,,vocea părinților interiorizată''.

Copilul vine din familie cu o serie de manifestări religioase, dar pe a căror semnificație nu o înțelege.

Educatoarea trebuie să lucreze la latura afectivă a copilului și prin strategii specifice să explice cu răbdare semnificația unor simboluri, dar mai ales exemplificarea unor modele creștine.

Consider că aici este cheia spre sufletul lor. Să le arătăm modelele, nu să impunem, să lăudăm și încurajăm faptele bune și să-i sprijinim cu multă blândețe pe cei care reușesc să discearnă mai greu binele de rău. La grădiniță avem pârghiile, avem conținuturile din basme și povești, avem pilde ușoare care pot insufla aspectele morale. De asemenea putem organiza vizite la biserici și mănăstiri, putem avea invitați care să le vorbească despre oiceiuri creștine și strămoșești. Dintre valorile moralei creștine care se pot transmite cu ușurință preșcolarilor pot exemplifica: iubirea aproapelui, respectarea bătrânilor, bucuria de a face fapte bune, dorința de a fi cinstit, modest, altruist, empatic, generos, să învețe să ceară iertarecând greșește, să fie optimist, să aibă încredere în sine etc.

Subliniez faptul că la alegerea textelor trebuie să avem foarte multă grijă. Acestea nu trebuie să aibă întindere foarte mare, să fie acesibile ca informație și conținut, eventual chiar trenspus în povestioare simple și să mențină acel interes, să dezvolte emoția, astfel încât să conducă spre formarea acelor sentimente și deprinderi de conduită civică, bazată pe duhul prieteniei, al comuniunii și al bucuriei.

Mă las inspirată de titlurile unor activități opționale desfășurate de colegele noastre educatoare din toate colțurile țării și exemplific câteva, simbolice și foarte cuprinzătoare: Sfat bun, Rugăcinea la intrarea și ieșire din clasă, Semnul Sfintei Cruci, Dumnezeu iubește lumea și îi poartă de grijă, Fiți buni cu oamenii, dar și cu viețuitoarele, Să iubim florile și natura, Să ne iubim unii pe alții, Să-i cinstim pe părinți, Să ne păstrăm curați, Despre sărbătorile creștine la români, Spune adevărul, Iartă-mă, Bine faci, bine găsești, Ce înseamnă să fii un bun creștin? Fapte bune, Ei ne sunt modele, Cum sărbătorim, Micul creștin, Plicul cu fapte bune, Eu și ceilalți, Sufletel credincios, Respectarea bătrânilor, Iubirea aproapelui, Icoana, fereastra spre cer, Îngerașul păzitor, Icoana din sufletul meu, Putere unui copil, Lumina divină din sufletul meu, Copiii iubesc și sărbătoresc, Cum ne comportăm în biserică?.

Contactul cu manifestările religioase, cu simboluri și chiar personaje biblice îi fac pe copii mai curioși. Ei încep ulterior să întrebe, să cerceteze.

Omul pentru a putea să se bucure pe deplin de cele create trebuie să fie format în spiritul credinței.

Să nu vă închipuiți că celor mici li se explică zilnic predici sau vor memora rugăciuni. Așa cum am exemplificat anterior, prin activități specifice(lecturi, convorbiri, povestiri, activități practice, predare cântec, pictură, modelaj), li se vor transmite valori ale moralei creștine.

Nu există nicio teorie dezvoltată prin care să se demonstreze că influența religiei este nefastă, ba dimpotrivă s-a constatat că influența religiei asupra copilului și a omului matur este benefică, îi face pe toți mai buni, mai darnici, mai apropiați de semenii lor, mai dornici de a-i ajuta.

Profesorul pentru învățământ preșcolar și nu numai trebuie să aibă în vedere și educarea atitudinii de toleranță între copiii care aparțin diferitelor culte religioase. Ar fi corect și este recomandat să nu se aleagă o activitate cu conținut religios sau un opțional cu temă religioasă fără o informare în prealabil a familiei care să manifeste interes față de acestă temă.

„Cum școala pregătește sistematic individul în perspectivă intelectuală, morală, civică, estetică, igienică etc., componenta religioasă se adaugă acestora în mod firesc, organic, urmărindu-se complementaritatea și continuitatea de ordin instructiv și formativ. Contează ca aceste laturi ale educației să fie vizate nu în chip autarhic, concurențial, ci ca un demers educațional global, integrator, realizat cu profesionalism și responsabilitate de către întreg corpul didactic. În favoarea ideii realizării educației religioase instituționalizate aducem următoarele argumente:

- argumentul cultural (Nu te poți considera persoană culturală dacă nu cunoști propriile referințe religioase sau pe cele ale persoanelor cu care coexiști în comunitate, dacă nu știi nimic despre istoria credințelor).
- argumentul psihologic (prin religie se vizează și palierele atitudinale, de credințe, de reprezentări, de sentimente ale persoanei umane).
- argument etic (educația religioasă poate aduce un suflu nou în ceea ce privește aspectele relaționale, comportamentale la nivel individual sau social).
- argument sociologic (Valorile religioase au virtutea de a aduce oamenii laolaltă, de a crea legături durabile, de a solidariza și a cimenta unitatea grupală, comunitară).
- argument istoric (Pentru spațiul românesc, credința creștină a acționat ca un factor de coagulare și de perpetuare comunitar, național)
- argument ecumenic (Numai în măsura în care suntem instruiți (și) religios și ne postăm bine în perimetrul religiei proprii, devenim mai generoși cu alții, nu mai suntem suspicioși și nu mai vedem în ceilalți virtuale „pericole”).
- argument teologic (fiecare religie își asumă și un program educațional, pedagogic, pe măsură, care să cultive și să propage adevărurile de credință. Unde există credință religioasă, există și educație).
- argumentul pedagogic (Educația religioasă potențează dorința și responsabilitatea îmbunătățirii de sine).

În concluzie, în rândurile expuse am dorit să scot în relief cu claritate faptul că activitatea cu conținut moral, civic, religios cu cei mici este de departe oactivitate benefică în ceea ce privește influența ei asupra personalității , întrucât credința și practica religioasă răspund unor nevoi profunde ale sufletelor individuale și stârnesc un ecou semnificativ în viața acestora.

Dacă se realizează în acord, cu strategii atractive, oportun și prin implicare va avea rezultate scontate.

Inchei printr-un crez al meu pe care-l insuflu și copiilor „Nu mă costă nimic,să încerc mai mult, să las sufletul să se deschidă, să privesc spre cer, să mulțumeasc pentru ce am și să sper, să visez, să cladească începând de la mine.

Bibliografie:

• C. Cucoș, Educația religioasă. Repere teoretice și metodice, ediția a doua, revăzută si adăugită, Editura Polirom, Iași, 2009, pp. 15-17.

ÎNCONDEIEREA OUĂLOR DE PAȘTE

Prof. înv. preșcolar GOȚELET MARIA MĂDĂLINA
Școala Gimnazială Nr.84

Sărbătoarea Paștelui reprezintă una dintre cele mai importante sărbători pentru creștini, ce este celebrată anual și comemorează evenimentul de bază al creștinismului, Învierea lui Iisus.

Un obicei șteptat cu mare drag atât de copii cât și de către adulți este reprezentat de vopsitul ouălor și încondeierea acestora.

Ouăle de Sfintele Paști sunt considerate un simbol al regenerării și al purificării, în tradiția populară creștină.

Acest obicei al încondeierii ouălor de Paște, este o tradiție străveche, de origine precreștină, practicată în Europa centrală și estică.

Ouăle încondeiate simbolizează sosirea primăverii și renașterea naturii. Încondeierea ouălor este practicată exclusiv de femei, cu o săptămană înainte de Paște, de obicei în „joia verde” și „vinerea seacă” în credința că acestea nu se strică.

Ouăle încondeiate sunt o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultură spirituală specific românească.

Oul roșu are semnificații profunde legate de Învierea lui Hristos și de reînnoirea naturii motiv pentru care creștinii s-au ostenit să-l încondeieze, desenând cu ceară motive decorative ancestrale, de o deosebită frumusețe.

Ouăle de Paşte nu se vopsesc doar în roşu, ci şi în alte culori, precum verde, galben sau albastru. Astfel, dacă roşul simbolizează sângele, focul, dragostea dar şi bucuria de viaţă, galbenul ar semnifica lumina, tinereţea şi fericirea, verdele simbolizează renaşterea naturii, speranţa şi rodnicia iar albastrul – vitalitatea şi sănătatea.

În diferite zone din ţara noastră întâlnim tehnici variate folosite la incondeierea ouălor, fie că sunt folosite ouă fierte sau ouă golite de conţinut, ouă din lemn sau alte materiale: există ouă vopsite în relief – în zona Putnei, ouă împodobite cu mărgele – în cea mai mare parte din Bucovina, ouă încondeiate din lemn – în mare parte din Moldova, ouă confecţionate din lut şi decorate – în Harghita.

Oul încondeiat semnifică bucurie, uimire, smerenie, împăcare, pentru că în ornamentația lui, de fapt, se operează cu simboluri (soare, luna, cruce, etc.), cu modele din natură (plante, animale, obiecte) și cu modele de țesături populare, cu tot repertoriul lor de semne sacre. Pe ouăle încondeiate întâlnim motivele folclorice utilizate precum: spicul, soarele, frunza și ca o reconfirmare a creștinătății românești, crucea.

Deosebit de semnificative sunt și liniile şi figurile prezente pe oul încondeiat: spirala înseamnă eternitate, linia verticală simboloizează viaţa, iar cea orizontală – moartea, sau dreptunghiul – care ar semnifica gândirea şi cunoaşterea.

În omarea ouălor se folosesc și motive geometrice, fitomorfe sau zoomorfe. Dintre ele amintim romburi, triunghiuri, zig-zag-uri, puncte, frunza de stejar, bradul, floarea de măceş, grâul, coarnele berbecului, peştele, cerbul (coarnele cerbului) , steaua magilor, cărarea (calea) rătăcită, cârligul ciobanului, crucea Paştelui etc. Mai nou, se întâlnesc icoane pictate pe ouă sau pe coaja interioară a oului. Tot un motiv tradiţional îl constituie încondeierea cu încreţeli (motive omamentale) de pe cămăşile populare.

La încondeierea ouălor de Paşte se foloseşte o mică bucată de lemn cu un vârf metalic în capăt – numit chişiţă, iar ca tehnică de matriţare există diferite tehnologii, unele având la bază ceara.

BIBLIOGRAFIE:

- „Obiceiuri tradiționale din România„ Edidat de Centrul Naţional pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale, București, 2006

• ,,Biblia, viaţa lui Iisus,, Editura Litera, Bucureşti ,2010.

SIMBOLISMUL OUĂLOR DE PAȘTE ÎN CULTURI DIN ÎNTREAGA LUME

Prof. înv. preșcolar GRIGORE CORINA,
Grădinița cu PP. Nr.6(32)

În perioada sărbătorii de Paște, ouăle își asumă un rol central într-o varietate impresionantă de tradiții și rituri din întreaga lume. Deși la prima vedere par simple, aceste obiecte sunt încărcate cu semnificații profunde care transcend granițele culturale și religioase. În timp ce pentru unii ele reprezintă simboluri ale învierii și reînnoirii spirituale, pentru alții sunt legate de fertilitate, noroc sau pur și simplu de bucuria primăverii. De la tradiții creștine milenare până la ritualuri ancestrale ale altor culturi, acest obiect modest devine un purtător de mesaje și valori fundamentale pentru comunitățile umane de-a lungul istoriei. Prin analiza simbolismului ouălor de Paște, aruncăm o lumină asupra bogăției și complexității culturale a lumii noastre, evidențiind modul în care tradițiile se întrepătrund și se adaptează în diverse contexte sociale și religioase.

În cultura creștină, ouăle de Paște reprezintă învierea lui Isus Hristos. Potrivit tradiției, ouăle au fost vopsite în roșu, simbolizând sângele lui Hristos și sacrificiul său pe cruce. În multe țări creștine, ouăle sunt vopsite în culori vii și ornate cu modele simbolice, reflectând bucuria și speranța asociate cu sărbătoarea Învierii. Cu secole înainte, creștinii timpurii, văzând oul ca simbol al învierii lui Hristos, au păstrat acest obicei, din două motive: în amintirea sângelui lui Hristos: o amintire a morții sale sângeroase şi în amintirea martirilor creştinismului, când oul de fier, producea tortura oribilă, pe care barbarismul roman a aplicat-o martirilor creștini. Oul de foc era un ou metalic înroșit în foc, care era introdus de călău în gura martirului. Originea antică a dăruirii şi ciocnirii ouălor nu poate fi total ignorată, romanii dețineau, fără îndoială, acest obicei al orientalilor, în care oul avea, din toată antichitatea, un caracter mistic, reprezentând pentru ei haosul și simbolizând starea primitivă a lumii. Un articol din Gentleman's Magazine, din 1783, spune că ouăle de Paște sunt emblema Învierii, puiul fiind chemat să-și spargă cochilia, în timp ce ființele umane sunt chemate să iasă din mormânt, pentru a renaște în viața viitoare.

În cultura europeană, ouăle de Paște au fost asociate cu fertilitatea și renasterea naturii. Tradiția vopsirii ouălor în culori strălucitoare și decorarea lor cu simboluri precum flori și păsări este o expresie a celebrării primăverii și a reînnoirii ciclului vieții. În multe culturi europene, ouăle de Paște sunt oferite ca daruri și folosite în jocuri și alte activități festive. De exemplu, un joc popular este "cursa ouălor", în care ouăle vopsite sunt rulate pe o pantă sau o suprafață netedă, iar câștigătorul este oul care ajunge primul la destinație fără a se sparge. O activitate tradițională este ascunderea ouălor vopsite în grădini sau alte spații exterioare pentru copii să le găsească în cadrul unui joc de vânătoare a ouălor. Această activitate este adesea asociată cu sărbătorirea Paștelui și bucuria primăverii.

În cultura slavă, ouăle de Paște, cunoscute sub numele de "pysanky", au o semnificație specială. Aceste ouă sunt decorate cu desene intricate și simboluri tradiționale, transmițând mesaje de protecție, noroc și bucurie. Procesul de decorare a ouălor pysanky implică tehnici complexe și tradiții care au fost transmise din generație în generație. Ouăle sunt mai întâi suflate pentru a îndepărta conținutul lor, iar apoi sunt acoperite cu ceară de albine caldă folosind un instrument special numit "kistka". Prin aplicarea cearii în modele și simboluri, zonele acoperite cu ceară sunt protejate în timpul procesului de vopsire. Ouale sunt apoi vopsite în diferite culori, iar ceara este îndepărtată pentru a dezvălui modelele colorate de dedesubt. În ciuda schimbărilor sociale și tehnologice, tradiția ouălor pysanky continuă să fie păstrată în Ucraina și în diaspora ucraineană

din întreaga lume. Ateliere și clase de învățare a tehnicii pysanky sunt organizate pentru a împărtăși cunoștințele și abilitățile tradiționale cu generațiile mai tinere și pentru a promova și a păstra această frumoasă artă tradițională.

În cultura asiatică, ouăle de Paște au și ele semnificații profunde. În China, ouăle roșii de Paște sunt oferite ca daruri și simbolizează norocul și bunăstarea. Ele sunt adesea oferite ca daruri la ocazii speciale, cum ar fi Anul Nou Lunar sau alte sărbători importante, cu speranța de a aduce prosperitate și fericire destinatarului. Ouăle roșii sunt parte integrantă a tradițiilor de Anul Nou Lunar. Ele sunt adesea umplute cu orez, bani sau alte obiecte simbolice și oferite membrilor familiei, prietenilor sau angajaților pentru a le ura noroc și prosperitate în noul an. În unele culturi asiatice, ouăle roșii sunt asociate cu fertilitatea și cu începutul vieții noi. Ele pot fi oferite cuplurilor căsătorite sau femeilor care doresc să devină mame, ca un simbol al speranței pentru o familie fericită și sănătoasă. În Japonia, ouăle de Paște sunt folosite în diverse ritualuri și sunt considerate simboluri ale purității și înțelepciunii.

În cultura africană, ouăle de Paște pot avea semnificații variate, în funcție de tradițiile și credințele locale. În unele culturi africane, ouăle roșii pot fi asociate cu fertilitatea și cu începutul vieții. Ele pot fi folosite în ceremonii de inițiere sau în rituri de trecere pentru a marca momente importante din viața unei persoane sau a comunității și pentru a aduce noroc și prosperitate în viitorul lor. În anumite tradiții africane, ouăle roșii pot fi considerate simboluri de protecție și vindecare. Ele pot fi folosite în practici de vindecare tradiționale sau în ritualuri de exorcizare pentru a alunga spiritele rele sau pentru a aduce vindecare și protecție împotriva bolilor și necazurilor. De asemenea ouăle roșii pot fi asociate cu puterea și autoritatea. Ele pot fi folosite în ceremonii de numire a conducătorilor sau a șefilor tribali pentru a simboliza autoritatea și puterea lor și pentru a le aduce noroc și succes în domeniul lor de activitate. În anumite contexte, ouăle roșii pot fi oferite ca simbol al ospitalității și al bunăvoinței. Ele pot fi adesea incluse în mesele festive sau în ceremonii de primire pentru a arăta aprecierea și respectul față de oaspeți și pentru a le ura bun venit în comunitate. În lumina explorării simbolismului ouălor de Paște în culturi din întreaga lume, putem observa o bogăție extraordinară de semnificații și tradiții care transcend granițele geografice și culturale. Ouale de Paște, simple în aspectul lor, devin purtători ai unor mesaje și simboluri profunde, reflectând valorile și credințele fundamentale ale comunităților umane din diferite colțuri ale lumii.

De la tradițiile creștine milenare care le asociază cu învierea lui Isus Hristos la riturile pagane care sărbătoresc fertilitatea și reînnoirea naturii, ouăle de Paște capturează esența speranței și a renăscutului, indiferent de contextul cultural. Fie că sunt vopsite în culori strălucitoare și ornate cu modele simbolice sau decorate într-un stil tradițional specific unei anumite regiuni, ouăle de Paște exprimă bucuria și promisiunea unei noi începuturi.

Diversitatea simbolurilor și a tradițiilor asociate cu ouăle de Paște ne amintește de frumusețea și complexitatea moștenirii culturale a umanității și de modul în care aceste tradiții evoluează și se adaptează în timp. În ciuda diferențelor culturale, religioase și istorice, ouăle de Paște reușesc să aducă oamenii împreună, să împărtășească bucuria și să celebreze viața în toată diversitatea ei.

Bibliografie:

- Eliade, Mircea, Imagini și simboluri, Humanitas 1994
- Helmer, Marie-Louise. "Eggs: Nature's Perfect Package." American Egg Board, 1999.
- Lurie, Aleta. "Easter Eggs Around the World." National Geographic, 2016.
- Nishida, Naomi. "The Meaning of Easter Eggs in Japan." Japan Talk, 2021.
- Pandey, Avaneesh. "Why Do Chinese People Give Red Eggs at Baby's Birth and Parties?" Culture Trip, 2020.
- Petroff, Alina. "The Ukrainian Art of Decorating Easter Eggs." CNN, 2018.
- Polansky, Patricia. "The Easter Egg: A Symbol of Hope and Renewal." HuffPost, 2013.

HRISTOS A ÎNVIAT!

Prof. GRIGORE NICOLETA,
Grădiniţa Nr. 178, Sector 5, Bucureşti

Învierea lui Iisus Hristos (Învierea Domnului) este un fundament doctrinar și ritual pentru credința creștină - ortodoxă, catolică și protestantă. Este practic temelia bisericii pe care o cunoaștem astăzi. Acest eveniment este relatat de scrierile vremii și de apostolii lui Hristos. La început, învierea ca doctrină nu a fost acceptată în Imperiul Roman cu excepția primilor creștini.

Învierea Domnului sau Sărbătoarea de Paște este una dintre cele mai mari sărbători religioase ale anului care constituie fundația de bază a credinței și a Bisericii creștine. Fără Învierea lui Isus creștinismul nu s-ar fi răspândit și nu ar fi fost crezut, iar Biserica nu s-ar fi format, lumea rămânând păgână.

La câteva zile după intrarea triumfală în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat, chinuit și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt. După trei zile, duminica dimineața, El a Înviat pentru mântuirea neamului omenesc.

Tradiții și obiceiuri în dimineața zilei de Paște

Cele mai multe tradiții și obiceiuri ale zilei de Paște se referă în principal la cinstirea cum se cuvine a acestei sărbători, la bunul mers al vieții și al treburilor, la sănătatea familiei și la sporul casei.

În mai toate zonele țării există obiceiul ca, în dimineața zilei de Paște, membrii familiei să se îmbrace în haine noi, curate și să meargă la biserică pentru a lua "paște". Fiecare dintre aceștia trebuie să aibe ou roșu în buzunar. Astfel că, după ce vor ieși din biserică, vor ciocni tradiționalele ouă roșii în timp ce rostesc binecunoscuta formulă "Hristos a Înviat", la care se răspunde cu "Adevărat a Înviat". Se mai spune, de asemenea, că din primul ou ciocnit este bine să guste toată familia pentru a fi împreună întotdeauna. Acest ou trebuie spart de capul familiei, care îl împarte în atâtea bucăți câți membri are familia.

Un alt obicei al zilei de Paște, care se respectă cu precădere la sate, este acela de a pune brazde de iarbă verde la intrarea în casă, după întoarcerea de la biserică. Fiecare membru al familiei trebuie să calce pe iarba verde înainte de a intra în casă. Va fi astfel sănătos, voios și proaspăt ca verdeața ierbii.

În unele regiuni din România există obiceiul conform căruia în dimineața zilei de Paște, până la răsăritul soarelui, oamenii se duc la râu sau la o apă din apropiere și se scaldă. Se vor curăța astfel de boli, răutăți, aruncături și făcături, iar peste an vor fi scutiți de boli, se vor face iuți, sprinteni, sănătoși și harnici.

În alte zone din România, după ce se întorc de la Înviere, toți membrii familiei se spală într-un vas cu apă în care se află, pe lângă apă proaspătă și curată, unul sau mai multe ouă roșii și câțiva bănuți de argint. Oul se pune pentru a fi roșii și sănătoși ca oul, iar bănuții ca să le meargă bine peste an și să aibe bani de ajuns.

De ce este importantă învierea lui Iisus Hristos?

Învierea lui Iisus este importantă din mai multe motive. În primul rând, ea mărturisește despre puterea imensă a lui Dumnezeu. A crede în înviere înseamnă a crede în Dumnezeu. Dacă Dumnezeu există, şi dacă a creat universul şi are toată puterea asupra lui, atunci El are puterea de a învia din morţi. Dacă El nu are o astfel de putere, El nu este Dumnezeul vrednic de credinţa şi închinarea noastră. Doar El care a creat viaţa, poate aduce învierea după moarte; doar El poate învinge grozăvia morţii, poate îndepărta boldul ei şi biruinţa mormântului (1 Corinteni 15:54-55). Prin învierea lui Iisus din mormânt, Dumnezeu ne aduce aminte de suveranitatea Sa absolută asupra vieţii şi a morţii.

În al doilea rând, învierea lui Iisus este o mărturie şi o dovadă pentru învierea oamenilor, acesta fiind un adevăr de bază al credinţei creştine. Spre deosebire de celelalte religii, doar

creştinismul are un fondator care transcende moartea şi care promite că urmaşii Lui vor face acelaşi lucru. Toate celelalte religii au fost întemeiate de oameni şi profeţi, ai căror sfârşit era mormântul. Ca şi creştini, găsim mângâiere în faptul că Dumnezeul nostru a devenit om, a murit pentru păcatele noastre şi a fost înviat a treia zi. Mormântul nu L-a putut ţine. El trăieşte şi astăzi stă la dreapta lui Dumnezeu Tatăl în cer.

În 1 Corinteni 15, Pavel explică în detaliu importanţa învierii lui Hristos. Unii oameni din Corint nu credeau în învierea din morţi, de aceea în acest capitol, Pavel enumeră şase consecinţe dezastruoase dacă nu a avut loc învierea: 1) predicarea lui Hristos ar fi lipsită de sens (v. 14); 2) credinţa în Hristos ar fi zadarnică (v. 14); toţi martorii şi propovăduitorii învierii ar fi mincinoşi (v. 15); 4) nimeni nu ar fi răscumpărat de păcat (v. 17); 5) toţi credincioşii din trecut au pierit (v. 18); 6) crestinii ar fi cei mai jalnici oameni de pe pământ (v. 19). Însă, Hristos a înviat cu adevărat din morţi şi a devenit "pârga celor adormiţi" (v. 20), oferind siguranţa că noi Îl vom urma în înviere.

Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu, Biblia, garantează învierea credinciosului atunci când Iisus Cristos va veni pentru a-Şi lua Trupul (Biserica), la răpire. Această speranţă şi siguranţă rezultă într-o cântare măreaţă şi triumfătoare pe care Pavel o scrie în 1 Corinteni 15:55: "Unde îţi este biruinţa, moarte? Unde iţi este boldul, moarte?"

Cum se leagă aceste versete concludente de importanţa învierii? Pavel răspunde: "căci ştiţi că osteneala voastră în Domnul nu este zadarnică" (v. 58). El ne reaminteşte un lucru: deoarece ştim că vom fi înviaţi într-o viaţă nouă, putem suferi prigoniri şi necazuri pentru Hristos (vv. 29-31) aşa cum El a suferit. Putem urma exemplul miilor de martiri din întreaga istorie care au renunţat cu bucurie la viaţa lor pe pământ pentru viaţa veşnică, după înviere.

Învierea este o victorie triumfătoare şi glorioasă pentru fiecare credincios. Iisus Hristos a murit, a fost îngropat şi a înviat a treia zi după Scripturi. Şi El vine iarăşi! Cei morţi în Hristos vor fi răpiţi, iar cei care rămân în viaţă până la venirea Lui vor fi schimbaţi într-o clipă şi vor primi trupuri noi şi glorioase (1 Tesaloniceni 4:13-18). De ce este importantă învierea lui Iisus Hristos pentru mântuire? Ea demonstrează că Dumnezeu a acceptat jertfa lui Iisus pentru noi. Ea dovedeşte că Dumnezeu are puterea de a învia din morţi. De asemenea, ne garantează că cei care cred în Hristos nu vor rămâne morţi, ci vor fi înviaţi pentru viaţa veşnică. Aceasta este speranţa noastră binecuvântată!

Bibliografie

- Biblia
- Pr. Prof. Ene Branişte, Prof. Ecaterina Branişte, „Dicţionar de cunoştinţe religioase", Editura „Andreiana", Sibiu, 2010.
- https:/sarbatorilepascale.wordpress.com/semnificatie/

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

Prof. GYORGY LOREDANA
Grădinița P.P.Nr.1 Sânnicolau Mare, Timiș

Din timpurile cele mai depărtate sau mai bine zis din copilăria omenirii, toate popoarele lumii, și cu deosebire cele „ale Asiei și Europei, celebrau sărbătoarea Anului Nou la echinocțiul primăverii, epocă în care modernii celebrează sărbătoarea Paștilor. Și în acea zi pe lângă cofeturi alese și alte lucruri își trimiteau ca simbol și afecțiune reciprocă ouă colorate în diferite culori și mai cu seamă în roșu, culoarea favorită a multor națiuni, pe care se vede inscripția „*Hristos a înviat!"*. Mai târziu, sărbătoarea Anului Nou la solstițiu iernii, epocă în care găinile nu ouă sau ouă mai puțin, oamenii au născocit ca semn de afecțiune reciprocă alte obiecte de oferit.

Oul se zice că reprezintă pre Creatorul lumii, care produce tot și conține în sine totul. La perși, egipteni, greci, gali, și la primele popoare ale Italiei, oul era emblema universului, opera divinității supreme.
La noi românii, ouăle roșii sunt într-o stimă așa de mare, că în ultimele zile din Paresimi, cari preced sărbătoarea Paștilor, nu se găsește nici o singură casa românească în care ele să nu fie obiectul de prima preocupațiune. Una din legendele despre ouăle roșii din Bucovina zice cam așa: „Zice că, după ce a născut Maica Domnului pre Isus Hristos, jidovii voiră numaidecât să puie mâna pe dânsa și pre fiul său, anume ca să le curme firul vieții.

Maica Domnului, auzind despre aceasta, luă pre fiul său Isus în brațe și prinse a fugi cu dânsul încotro o duceau cu ochii și picioarele.

OBICEIURI ŞI TRADIŢII PASCALE LA ROMÂNI

Prof. HAIDEN ELENA ROXANA
Grădiniţa Nr. 178, Sector 5, Bucureşti

Sărbătoarea Pascală este probabil cea mai mare sărbătoare creștină. Din punct de vedere religios ea semnifică învierea Domnului Iisus din morți. Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă.

Ziua de Paște este tot timpul duminica. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui" sau „săptămâna luminată". Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor.

Pregătirile pentru Sărbătoarea Paștelui. Oamenii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc.
În Săptămâna Patimilor se definitivau pregătirile. Pentru sfintele Pași totul trebuia să fie în bună rânduială, locuințele să fie îngrijite și curate. Se termina curățenia, se împristeau ouăle, se făcea pasca, se tăiau mieii.
In mod tradițional până înainte de joia mare bărbații lucrau munca câmpului. Odată cu joia mare, începeau și lucrările de pe lângă casa. Se tăiau mieii sau după caz purceii, se mătura curtea și strada din fața casei și se pregăteau hainele de sărbătoare.

Obiceiuri și tradiții de Paște culinare: pe lângă bucatele coapte la cuptor (pască, cozonaci), majoritatea țăranilor pregăteau pentru masa de Paște friptura si dropul de miel. I se zicea și Mielul Pastilor.

Pasca este cea care a dat numele sărbătorii. Este coptura din făină de grâu, din aluat dospit, cu sare și lapte de vacă. Are forma circulară cu impletituri pe margine sau chiar pe mijloc. Împletiturile din mijloc au forma crucii, pe care a fost răstignit Iisus.
Pasca se duce de sâmbătă în biserică, pentru a fi sfințită in dimineata Sărbătorii Pascale. Pasca se coace în joia mare sau sâmbăta, dinainte de Paște. În Transilvania pasca se cocea miercurea și se sfințea la biserică în Joia Mare.

„Oul se zice că reprezintă Creatorul lumii…Oul era emblema universului, opera divinității supreme."

Ouăle colorate, în special roșii erau oferite cu ocazia Echinopțiului de primăvară încă de pe vremea romanilor.

Pentru români încondeierea ouălor de Paște are o importanță deosebită. Nu există gospodărie unde să nu fie ouă de Paște.

obiceiuri și tradiții de Paște referitoare la încondeierea ouălor de Paște. Acestea se vor pregăti în Săptămâna Patimilor, de cele mai multe ori în Joia Mare. Se zicea că ouăle încondeiate în această zi nu se vor strica tot anul.

Motivele decorative folosite la încondeierea ouălor sunt multiple. Găsim o varietate mare de brâuri care se desenează împrejurul oului. Alte motive sunt: crucea, furca, bradul, frunza stejarului, motive florale sau zoomorfe.

Înroșirea ouălor se face în zilele noastre cu prafuri chimice. În anii de demult însă, înroșirea se făcea cu scoarță de arin roșu.

Pentru fierberea plantelor și înroșirea ouălor se foloseau doar vase noi iar în oală se mai punea puțină piatră acră. Cantitatea de plante folosită era stabilită pe parcurs, pentru a nu face ouăle prea întunecate. În Bucovina ouăle roșii mai poartă denumirea de merișoare.

La finalul celor două procese ouăle se șterg cu grijă. Chiar și „ștergarul" (prosopul) cu care se șterg ouăle în urma înroșirii trebuie să fie curat. Ștergarul este sfințit și ținut peste an iar în unele locuri este afumat deoarece se crede că are puteri curative.

Ouăle de Paște pot avea și alte culori, precum galben, albastru, verde sau negru. Culoarea neagră semnifică chinul și durerea pe care a suferit-o Iisus Hristos pe cruce.

Ouăle care au multe decorații și mai multe culori se spune că sunt „muncite".

Bibliografie:

- Traditii si obiceiuri romanesti- editura martie 2015 ,
- Rahacinschi, Maria. Ouăle de Paşti la români / Maria Zahacinschi, Nicolae Zahacinschi. – Bucureşti: Ed. Sport-Turism, 1992

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI LA GRĂDINIȚĂ

Prof înv. Preșcolar: HOLBEA ZOICA
Grădinița Nr. 187, Sector 3, București

Printre activitățile pe care le derulăm în grădiniță cu preșcolarii, regăsim și activitățile din cadrul domeniului om-societate unde putem desfășura activități cu teme morale, civice, istorice, religioase, etc. Astfel putem aborda teme religioase importante pentru noi românii precum Sărbătoarea Crăciunului și Sărbătoarea Paștelui.

Aceste teme importante, noi adulții le înțelegem, dar cum procedăm să le explicăm copiilor care sunt foarte mici și nu au un nivel destul de bogat în această cunoaștere a religiei. Spunem că sărbătoarea Crăciunului este mai ușor de abordată ca temă deoarece implică o bucurie prin nașterea Pruncului Isus, dar când ai tema de Paște este mai dificil de abordat și explicat la nivelul de înțelegere al copiilor Învierea lui Isus Hristos.

Istoria Paștelui face parte din cultura de bază a creștinătății iar pentru majoritatea oamenilor indiferent de religia pe care o are sau care predomină la noi în țară, putem spune căla un moment dat fiecare copil vede undeva o icoană în care este reprezentată o cruce pe care este un om. Atunci încep să apară în mintea fiecărui copil mic întrebări datorită curiozității lor pe care o manifestă la această vârstă mică. Astfel pornind de la o biblie ilustrată pentru copiii și de la legende despre Sărbătoarea Paștelui, copilul începe ușor să înțeleagă spiritul acestei mari sărbători.

Dacă începem de la grupa mică unde le facem cunoscută copiilor această temă și abordăm subiectul mai mult la nivel generalist și punctăm pe alocuri subiecte remarcante din biblie, apoi la grupa mijlocie mai adăugăm conținut și noțiuni noi despre Paște, astfel la grupa mare putem aprofunda mai în detaliu lecturi și povestiri cu conținuturi despre evenimentele care au avut loc în preajma și în timpul sărbătoririi Paștelui.

În calitate de cadru didactic, pentru a le putea da explicații copiilor despre aceste sărbători religioase trebuie să fii tu în primul rând documentat și să știi bine cum s-au petrecut lucrurile. După acest demers trebuie să vezi care este nivelul de cunoaștere al copiilor despre această temă deoarece mulți dintre copii, au unele cunoștințe din mediul familial și cunosc termenul de „Doamne-doamne", se roagă alături de părinți sau de bunicii lor, au fost împreună la biserică, s-au mai împărtășit și să știi de unde pornești și poți intra în detalii mai ușor să abordezi acest subiect.

În fiecare an școlar, prima sărbătoare mare despre care putem vorbi cu copiii este Crăciunul și apoi în primăvară urmează Paștele. Pentru că totul are legătură și trebuie când începi să predai despre Sărbătoarea Paștelui, trebuie să începi cu amintirile legate despre Nașterea pruncului Isus de Crăciun și cum fiul lui Dumnezeu a ajuns un om adult, ce minuni a făcut, care este scopul venirii lui pe pământ și cum dorește el să ne apropie pe noi oamenii de Dumnezeu prin iubire. La nivelul de înțelegere al copiilor este greu să le spui ce este un păcat, dar la grupa mare, pot înțelege termenii de fapte bune și fapte rele și pot face diferența între ele. Le putem spune copiilor ca Dumnezeu l-a trimis pe fiul său pe pământ să îi convingă pe oameni să se schimbe, să devină mai buni, să-și iubească semenii, etc, prin care le transmitea oamenilor un fel de norme de conduită morală pe care ar trebui să le avem toți. În funcție de nivelul de înțelegere al copiilor putem renunța la explicarea detaliilor dure a realității crucificării lui Isus dar putem spune că, chiar dacă oameni răi l-au prins și l-au chinuit, el i-a iertat și Dumnezeu îi iubește pe toți oamenii care își cer iertare pentru că au greșit.

Pentru copiii mici este important să punem accent pe termenul de Înviere și nu pe cel de răstignire, să nu dăm detalii despre torturile suferite de Isus. Pentru a fi mai ușor de predat faptele biblice putem să ne ajutăm de siluete confecționate de noi sau chiar de copii la activitățile estetic-creative și să le folosim în timpul activității predate.

Astfel putem să spunem că preșcolarii pot asimila mult mai multe informații despre Paște, să nu mai asocieze această sărbătoare doar cu "Iepurașul de Paște sau cu ouăle vopsite", pentru că fiecare termen chiar și iepurașul trebuie explicat că simbolizează renașterea și vopsitul de ouă în special culoarea roșie ce înseamnă, de ce mergem la biserică să ne împărtășim și să luăm lumină în Noaptea de Înviere, de ce ciocnim ouă și spunem "Hristos a Înviat!, Adevărat a Înviat!", dar totul la nivelul de înțelegere al preșcolarilor și specific particularităților lor de vârstă.

În concluzie așa cum spunea preotul Irineu despre educația moral-religioasă la copiii mici că „are o dublă menire: pe de-o parte să anuleze pornirile rele, iar pe de altă parte să le sădească pe cele bune."

BIBLIOGRAFIE

- Cucoş, Constantin, *Educaţia religioasă conţinut şi forme de realizare,* Editura Didactică şi Pedagogică, R. A., Bucureşti, 1996

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

Prof. Înv.Preșcolar HUSARIU ANDREEA ROXANA
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 25, Iași

Desprinse din negura vremurilor, făcând parte de secole din viaţa satului, unele dintre tradiţiile populare româneşti trăiesc şi azi, în ciuda asaltului nivelator al civilizaţiei contemporane. *Sărbătorirea Paştelui* este una din cele mai însemnate tradiţii româneşti. Pentru această sărbătoare se înroşesc ouă, se gătesc, în mod tradiţional, mâncăruri cu miel şi se coc cozonaci. Încondeierea sau „împistritul" ouălor reprezintă un obicei străvechi în tradiţia românească. Ouăle încondeiate sunt o mărturie a datinilor, credinţelor şi obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultură

spirituală specific românească. Motivele ornamentaţiei ouălelor încondeiate sunt numeroase, şi fiecare motiv se prezintă în mai multe variante, care se diferenţiază în funcţie de localitate

Învierea Domnului sau Paștele este una din cele mai așteptate și mai respectate sărbători religioase care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos – Marele îndrumător al omenirii, considerat Fiul lui Dumnezeu. Paștele este sărbătoarea cea mai sfântă din calendarul creștin, urmată de Crăciun. Pentru ortodocși, Paștele semnifică trecerea de la moarte la înviere și la viața veșnică. Viaţa şi moartea, învierea, poruncile lui Isus − exemplu sigur de urmat pentru toţi creştinii întru nemurire. În fiecare an, Sfintele Paști se sărbătorește primăvara.

Sărbătoarea Paștelui conține câteva etape îndelungate de pregătire a trupului și sufletului pentru întâlnirea și petrecerea acesteia. Sunt respectate un șir de obiceiuri care se practică în preajma acestei sărbători și care se desfășoară în Postul Mare timp de șapte săptămâni. Pentru sărbătorile de Paști, creștinii vopsesc ouă roșii. Originea acestui obicei se pierde în negura vremurilor. Oul este considerat drept simbol universal al nașterii, în cazul religiei creștine este atribuit mai frecvent simbolului renașterii, al nemuririi, făcând parte și din simbolurile reînvierii naturii și vegetației.

Obiceiul de a înroși ouă de Paști l-au practicat strămoșii noști din timpurile cele mai vechi. La început ouăle erau vopsite numai în culoarea roșie, dar cu timpul au început să fie utilizate și alte culori. În vopsirea tradițională a ouălor de Paști se folosesc coloranți naturali: flori, frunze, fructe și coji de copaci. Spre regret astăzi unele metode de vopsire cu coloranți s-au uitat, fiind înlocuiți cu cei chimici, dăunători sănătății. De rând cu vopsirea ouălor într-o singură culoare s-a practicat și se continuă încondeierea ouălor cu diverse motive decorative. Este important de menționat că acest obicei s-a transformat în prezent într-o adevărată artă.

În noaptea învierii, credincioşii merg la Biserică pentru slujba religioasă și sfințirea bucatelor de Paști. În coșul de Paști gospodinele pun ouă roșii, pască, bucate din carne, caș, etc. Alimentele aduse la biserică în această noapte sunt un simbol al reînvierii și al belșugului. În tradiția strămoșească era primit, ca întorcându-se de la biserică să păstreze focul aprins, aducând lumina în casă și gospodărie. Ajunși acasă, înainte de a se așeza la masă creștinii se spală cu apă proaspătă în care se pun un ou roșu, unul alb și o monedă de argint „ca să fie curați, sănătoși, rumeni și bogați anul împrejur”. Așezându-se la masă creștinii mănâncă din cele sfințite, nu înainte de a se saluta cu expresia „Hristos a Înviat!”, răspunsul fiind „Adevărat a Înviat!”. Masa de Paști se caracterizează prin bogăția bucatelor, ouă vopsite, pască etc. Tradițional, de Paști se servește mielul copt.

Sacrificarea mielului la această sărbătoare este preluată din practici precreștine, pentru a marca începutul perioadei de renovare a timpului. Mielul tăiat la sărbătoarea Paștelui, este identificat simbolic de creștini cu Iisus Hristos, prin care este reactualizată moartea sa fizică. Pe vremuri la Paște, îndeosebi a doua și a treia zi, în multe sate se organizau jocuri, hora satului, unde veneau sătenii de toate vârstele.

Tradițional în zilele de Paști la moldoveni era „datul în scrânciob”. Drept plată pentru această distracție erau ouăle roșii. Se credea că cine se dădea în scrânciob, aceluia îi vor crește roadele înalte și-i va merge bine tot anul. A doua zi de Paști se obișnuiește ca finii să se ducă la nași cu daruri: pască, cozonac, ouă roșii, dulciuri, etc. În prezent, multe din tradițiile și obiceiurile strămoșești de Paște sunt valorificate atât în familiile moldovenilor, cât și în cadrul diverselor manifestații culturale, etnofolclorice.

BIBLIOGRAFIE:

1.Ion Ghinoiu, Mică enciclopedie de tradiţii româneşti, Ed. Enciclopedică, 2001;
2. C. Brăiloiul, Sărbători şi obiceiuri, Ed. Enciclopedică, 2002.

FAMILIA CREȘTINĂ DE SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI

Profesor învățământ preșcolar : IANCU MARIA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

„Familia este binecuvântare și lumină a iubirii Preasfintei Treimi, întrucât în ea omul trăiește taina și bucuria filiației, fraternității și paternității” (Părintele Patriarh Daniel).
Familia se definește prin căsătorie, moment de consacrare a iubirii dintre un bărbat și ofemeie și a avut încă de la început binecuvântarea lui Dumnezeu. Familia este legătura dintre bărbat și femei într-o uniune sfințitoare prin harul dumnezeiesc. Ceea ce Dumnezeu a unit, omulnu are voie să despartă, pentru că are pecete dumnezeiască.

Obiceiurile din familia creștină de Sărbătoarea Paștelui reprezintă un mijloc simbolic de a comunica, întrucât plăcerea oferită membrilor familiei este dată de repetarea lor, acestea fiind stabilite și repetate la anumite intervale de timp. Prin importanța și natura lor recurentă, ritualurile au dobândit un rol semnificativ în stabilirea și păstrarea unei legături între membrii familiei numită *identitatea familiei*.

Sensul identităţii de familie se concentrează de cele mai multe ori într-o singurăfrază *noi aşa facem acasă* pe care oamenii o folosesc atunci când se confruntă cu cerinţe noi laîntrebări simple, ca de exemplu cum se găteşte o reţetă, sau mai complexe, ca de exemplu, cumse procedează la o anumită sărbătoare.

Astfel, obiceiurile stabilesc identitatea familiei pe parcursul întregii vieți, precizează niște roluri anticipate, pun granițe atât în cadrul familiei cât și în afara acesteia și stabilesc niștereguli pe care toți membrii familiei le cunosc sub forma *aşa se obişnuieşte la noi în familie*.
Obiceiurile de familie sunt importante pentru fiecare grup de vârstă și au într-adevăr unsens aparte, aducând aportul lor de ajutor pentru funcțiile psihologice în funcție de vârsta membrilor săi. *În copilărie ,* acestea sunt foarte importante pentru că ne oferă un simț al siguranței, al continuității și al consecvenței, care este crucial pentru echilibrul emoțional alunui copil.
Astfel de obiceiuri por varia de la ceva foarte simplu, precum citirea de povești copiilorînainte de culcare, la ceva mai complex, ce se desfășoară an de an, precum cele asociate marilorsărbători cum sunt Paștile.

Pentru *adolescenți,* obiceiurile de familie reprezintă o continuitate a copilăriei porninddeja spre drumul vieții de adult. Prezența lor îi ajută pe adolescenți să lege din nou relațiile cu familia și rudele lor. Prin intermediul acestui proces psihologic se stabilesc anumite așteptări de la adolescenți, precum trecerea de la copilărie la viața de adult, dar și crearea unor condiții prielnice pentru a îi demonstra care este sensul vieții de familie și ce obligații presupune. Perioada sărbătorilor și obiceiurile de familie îl ajută pe adolescent, chiar și pe cel rebel și caretrece prin anumite greutăți, să se reunească cu părinții și rudele, să simtă din nou căldura familieișisă își amintească de bucuria copilăriei împreună cu garanția că ele se vor repeta și în alte perioade ale vieții.

În cazul *adulților*, existența unor obiceiuri și tradiții păstrate în familie oferă acestui proces o dimensiune emoțională, întrucât adultul păstrează ceea ce a învățat în casa copilărieiși duce această învățătură în propriul cămin. Pe de altă parte, aceștia fac anumite schimbări la tradițiile pe care le-au moștenit de la generațiile anterioare, punându-și astfel propria amprentăasupra lucrurilor pe care le vor transmite următoarei generații, adică copiilor lor.
În acest fel, viața de familie, tradiția și identitatea familiei este păstrată.

Pentru persoanele *în vârstă*, existența obiceiurilor de familie reprezintă ocazia de a se uni cu generația mai tânără, cu nepoții, și să le împărtășească din înțelepciunea și experiența pecare au dobândit-o de-a lungul anilor contribuind în acest fel la întărirea relațiilor de familie.

Pe scurt, existența unor obiceiuri de familie este importantă pentru continuitatea psihologică a familiei și pentru a uni generațiile între ele. Stabilirea acestui tip de relații și tradiții subliniază

importanța apartenenței la viața de familie și îndatoririle față de aceasta creează un izvor de iubire și un spirit de apartenență, lucruri care fac viața într-o lume agitată să pară mai frumoasă.

Bibliografie:
- https://radiorenasterea.ro/despre-familia-crestin-ortodoxa-cateheza/
- https://doxologia.ro/familie/reflectii/obiceiurile-traditiile-familiei-de-sfintele-pasti
- https://dexonline.ro/

ÎNVIEREA DOMNULUI ISUS HRISTOS

Prof. înv preș.: IONESCU ALINA-MARIA
Grădinița Nr.231, Sector 3, București

În viaţa Domnului Hristos de perfectă ascultare de voinţa lui Dumnezeu, în suferinţele Sale, în moartea şi învierea Sa, Dumnezeu a oferit singurul mijloc de ispăşire pentru păcatul omenirii, astfel încât aceia care prin credinţă primesc această ispăşire să poată avea viaţa veşnică şi întregul univers creat să poată înţelege mai bine sfânta şi infinita iubire a Creatorului.

Sfânta Scriptură ne prezintă un Dumnezeu care Se preocupă extrem de mult de salvarea omenirii. Persoanele Dumnezeirii sunt unite în lucrarea de aducere a oamenilor înapoi la comuniunea cu Dumnezeu, Creatorul lor. Domnul Hristos a scos în evidenţă iubirea mântuitoare a lui Dumnezeu, spunând: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică” (Ioan 3,16).

Scriptura declară că „Dumnezeu este dragoste” (1 Ioan 4,8). El S-a îndreptat către omenire „cu o iubire veşnică” (Ier. 31,3). Dumnezeul care adresează invitaţia mântuirii este atotputernic, dar iubirea Lui Îl obligă să permită ca fiecare persoană să aibă libertatea de a alege cum să răspundă (Apoc. 3,20.21). Constrângerea, o metodă contrară caracterului Său, nu poate juca niciun rol în strategia Sa.

Jertfa ispăşitoare a Domnului Hristos la Golgota a marcat punctul de cotitură în relaţiile dintre Dumnezeu şi umanitate. Deşi există un raport în care sunt consemnate păcatele poporului Său, ca rezultat al împăcării Dumnezeu nu îi mai pune în socoteală păcatele (2 Cor. 5,19). Aceasta nu înseamnă că Dumnezeu anulează pedeapsa sau că păcatul nu mai trezeşte mânia Lui. Ci, mai degrabă, înseamnă că Dumnezeu a găsit o cale de a le acorda iertare păcătoşilor pocăiţi, în timp ce încă susţine cu tărie dreptatea Legii Sale veşnice.

Persoanele care nu sunt dispuse să accepte sângele ispăşitor al Domnului Hristos nu primesc iertare de păcat şi sunt încă obiectul mâniei lui Dumnezeu. Ioan spunea: „Cine crede în Fiul are viaţa veşnică, dar cine nu crede în Fiul nu va vedea viaţa, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el” (Ioan 3,36).

Sângele a jucat un rol central în jertfele ispăşitoare din cadrul serviciilor din sanctuar. Dumnezeu a luat măsuri pentru ispăşire atunci când a spus: „Căci viaţa trupului este în sânge… căci prin viaţa din el face sângele ispăşire” (Lev. 17,11). După sacrificarea animalului, preotul trebuia să ia sângele şi să-l ducă în sanctuar înainte să se acorde iertarea.

Noul Testament arată faptul că ceremoniile Vechiului Testament pentru obţinerea iertării, a curăţării şi împăcării prin sângele înlocuitor şi-au găsit împlinirea în sângele ispăşitor al jertfei Domnului Hristos la Golgota. În contrast cu vechile obiceiuri, Noul Testament spune: „Cu atât mai mult sângele lui Hristos care, prin Duhul cel veşnic, S-a adus pe Sine Însuşi jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va curăţi cugetele voastre de faptele moarte, ca să slujiţi Dumnezeului celui viu” (Evrei 9,14). Vărsarea sângelui Său a adus la îndeplinire ispăşirea pentru păcat (Rom. 3,25). Ioan

spunea că, datorită iubirii Sale, Dumnezeu „L-a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispăşire [hilasmos] pentru păcatele noastre” (1 Ioan 4,10).

Prin moartea Sa, Domnul Hristos a pus capăt stăpânirii păcatului, a pus capăt captivităţii spirituale, a îndepărtat condamnarea şi bles-temul Legii şi a făcut viaţa veşnică posibilă pentru toţi păcătoşii ce se pocăiesc. Petru a spus că cei credincioşi au fost „răscumpăraţi din felul deşert de vieţuire pe care-l [moşteniseră] de la părinţi…”
(1 Petru 1,18). Pavel scria, de asemenea, că aceia care au fost eliberaţi din sclavia păcatului şi din faptele lui moarte sunt acum în slujba lui Dumnezeu, „având ca rod sfinţirea, iar ca sfârşit, viaţa veşnică” (Rom. 6,22).

A ignora sau a respinge principiul răscumpărării ar însemna „a pierde tocmai esenţa Evangheliei harului şi a nega cele mai profunde motive de recunoştinţă faţă de Mielul lui Dumnezeu”.[11] Acest principiu este elementul central al imnurilor de laudă cântate în sala tronului ceresc: „Căci ai fost junghiat şi ai răscumpărat pentru Dumnezeu, cu sângele Tău, oameni din orice seminţie, de orice limbă, din orice norod şi de orice neam. Ai făcut din ei o împărăţie şi preoţi pentru Dumnezeul nostru şi ei vor împărăţi pe pământ” (Apoc. 5,9-10).
Învierea Domnului Hristos i-a dat crucii un sens pe care ucenicii zdrobiţi nu-l puteau vedea în vinerea crucificării. Învierea Sa i-a transformat pe aceşti oameni în forţe irezistibile care au schimbat istoria. Învierea – niciodată separată de crucificare – a devenit punctul central în misiunea lor. Ei L-au propovăduit pe Hristos cel viu, pe Hristos cel crucificat, care a triumfat asupra forţelor răului. În aceasta constă puterea mesajului apostolic.

„Învierea Domnului Hristos”, scria Philip Schaff, „este realmente o probă de care depinde caracterul real sau fals al religiei creştine. Ea este sau cel mai mare miracol, sau cea mai mare amăgire pe care istoria o înregistrează.”[13] Wilbur M. Smith comenta: „Învierea Domnului Hristos este citadela credinţei creştine. Aceasta este doctrina care a răscolit lumea în primul secol şi care a ridicat în mod distinct creştinismul mai presus de iudaism şi religiile păgâne din lumea mediteraneană. Dacă ea este adevărată, la fel trebuie să fie tot ceea ce este vital şi unic în Evanghelia Domnului Isus Hristos: ‘Dacă n-a înviat Hristos, atunci credinţa voastră este zadarnică’”
(1 Cor. 15,17).[14]

Deşi jertfa ispăşitoare de pe Golgota a fost suficientă şi completă, fără înviere nu am avea asigurarea că Domnul Hristos Şi-a încheiat cu succes misiunea divină pe pământ. Faptul că Hristos a înviat confirmă realitatea vieţii de dincolo de mormânt şi demonstrează temeinicia promisiunii privitoare la viaţa veşnică, în El.

Când noi înşine am avut atât de mult de câştigat, nu vom mai putea ţine secret faptul că Dumnezeu nu mai pune în socoteală păcatul în dreptul acelora care acceptă jertfa Domnului Hristos pentru păcat. Atunci le vom transmite şi altora invitaţia mişcătoare a Evangheliei: „Împăcaţi-vă cu Dumnezeu. Pe Cel ce n-a cunoscut niciun păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El” (2 Cor. 5,20.21).

Bibliografie:

- Seventh-day Adventists Answer Questions on Doctrine (Washington D.C.: Review and Herald, 1957),
- Biblia
- Atonement” (Ispăşire) SDA Bible Dictionary
- George E. Ladd, A Theology of the New Testament (Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans, 1974
- Bart D. Ehrman (23 septembrie 1999). Jesus: Apocalyptic Prophet of the New Millennium.
- Walter Thomas Turpin, Învierea Domnului Isus Hristos dintre morţi

ÎNVIEREA DOMNULUI, SĂRBĂTOAREA BUCURIEI

Prof. înv. primar IOVLEV ANA
Liceul cu Program Sportiv „Szasz Adalbert" Târgu Mureș

Activitățile extracurriculare ocupă un loc important în dezvoltarea copilului și contribuie la formarea personalității elevului. Participarea la acest tip de activități lărgește orizontul cultural al elevilor, completând cu noțiuni noi volumul de cunoștințe însușite în cadrul orelor de curs. Elevii își îmbogățesc cultura generală cu informații din mai multe domenii. Scopul activităților extracuriculare constă în cultivarea interesului pentru acțiuni socio-culturale și valorificarea talentelor personale.

Activitatea didactică am început-o în cadrul unui colectiv de elevi care proveneau majoritatea dintr-un mediu defavorizat. Familiarizarea lor cu anumite aspecte din viața reală, obiceiuri și tradiții specifice unei anumite sărbători era necesară. Astfel, am încercat să planific aceste activități ținând cont de nevoia lor de cunoaștere. Este necesar ca fiecare cadru didactic să-și proiecteze activitățile extrașcolare raportându-se la particularitățile copiilor din clasă. În acest sens, am organizat cu elevii activități dedicate anotimpurilor („Culorile toamnei", „Iarna-anotimpul bucuriei", „Primăvara –gânduri pentru mama"), activități dedicate „Zilei Naționale a României", activități dedicate zilei de 24 ianuarie „Unirea Principatelor Române" („Sunt mândru că sunt român"), activități dedicate marelui poet Mihai Eminescu („Să-l descoperim pe Eminescu"-15 ianuarie). De asemenea, foarte atractive pentru copii au fost activitățile extracurriculare cu tema „Sâptămâna politeții" sau „Săptămâna mediului".

În preajma sărbătorilor se organizează activități literar-artistice sau serbări cu scopul de a valorifica tradițiile, obiceiurile și specificul poporului nostru. Un eveniment atât de important este Învierea Domnului, o sărbătoare a bucuriei. Paștile reprezintă un eveniment atât de important, un prilej de bucurie și orice persoană trăiește intens toate etapele care duc la înălțarea sufletească. Așa cum am mai spus, în această perioadă este necesar să se desfășoare activități extrașcolare care au ca scop formarea unor personalități armonioase, cu adâncă trăire și familiarizarea elevilor cu semnificațiile religioase ale zilelor care premerg și urmează Învierii Domnului.

Nu putem să nu punctăm împreună cu elevii această sărbătoare celebrată de creștini în fiecare primăvară sau să nu ne familiarizăm cu obiceiurile și tradițiile specifice sărbătorii Învierii Domnului. Le-am explicat copiilor despre Învierea Domnului nostru Isus Hristos care a schimbat o lume întreagă. Mântuitorul Hristos a fost bajtocorit și umilit din cauza păcatelor omenirii. El s-a dat jertfă pentru ca lumea să aibă o șansă la mântuire. Elevii au fost familiarizați cu faptul că în această perioadă oamenii merg la biserică și se împărtășesc cu trupul și sângele Domnului. Am vorbit mult despre cât de importantă este prezența noastră la slujba din noaptea Învierii când oamenii aduc de acasă o lumânare pe care care o vor aprinde cu lunima sfântă de la biserică, această lumină fiind simbolul Învierii Domnului nostru Isus Hristos.

Sărbătoarea pascală presupune și o serie de tradiții și de obiceiuri. Provenind din medii defavorizate au ascultat explicațiile legate de vopsirea ouălor în culoare roșie. Așa cum știm, cel mai răspândit obicei de Paște este cel legat de vopsirea ouălor. Tradiția spune că atunci când Isus Hristos a fost răstignit, la crucea Lui au fost aduse de femei ca jertfă niște ouă pe care a curs sângele Domnului. Deși la început ouăle se vopseau doar cu culoare roșie, în prezent există o mulțime de culori și ornamente cu care se pot decora ouăle de Paște.

De asemenea, în cadrul acestor activități extracurriculare le-am vorbit copiilor despre emoțiile pe care le trăim în noaptea învierii, despre lumina care lumnineză sufletele noastre și despre cât de înălțător este să cântăm cu toții în ziua de Paști: „"Hristos a Înviat!". Apoi, am vorbit despre modul cum pregătim masa de Paști cu cozonaci, miel și pască pentru pomenirea Învierii Domnului, această sărbătoare fiind și un prilej de a reuni familiile. Copiii au aflat că mielul este un simbol al Mântuitotului care s-a sacrificat până la moarte pentru a salva omenirea. Dumnezeu Tatăl

a iubit atât de mult omenirea încât l-a dat jertfă pe Fiul Său pentru ca aceasta să fie salvată. Masa de Paști este decorată cu flori de primăvară ca un simbol al renașterii, al speranței către o viață morală și etică.

Este foarte important pentru elevi să cunoască toate aceste aspecte și să conștientizeze importanța păstrării tradițiilor strămoșești.

În cadrul acestor activități dedicate pregătirii pentru sărbătorile pascale copiii au putut viziona materiale video cu conținut religios legate de această sărbătoare (povești despre istoria Paștelui), am intonat cântece religioase și am realizat lucrări artistico-plastice pe această teceste activități extracurriculare legate de tradițiile și obiceiurile de Paști sunt un prilej pentru copii de a-și manifesta bucuria prin realizarea de felicitări, de colaje, de desene, precum și un prilej de a-și dezvolta latura morală. Iată, așadar, ce rol important au aceste activități în educația copiilor. Aceștia se simt foarte bine desfășurând aceste activități, imaginația lor este valorificată, iar creativitatea le este stimulată. De asemenea, aceste activități extrașcolare realizate cu prilejul sărbătorilor stimulează dezvoltarea vorbirii, libertatea de exprimare și încurajează încrederea în sine. HRISTOS A ÎNVIAT!

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. IVAN CRISTINA DANIELA
Grădinița cu P.P. Nr. 13, Focșani

Tradițiile de Paște în România sunt bogate și variate, reflectând diversitatea culturală și spirituală a țării. Iată câteva dintre cele mai comune tradiții și obiceiuri de Paște din România:
Împodobirea ouălor: Vopsirea ouălor de Paște este unul dintre cele mai cunoscute și iubite obiceiuri. Ouăle sunt vopsite în culori luminoase și decorate cu modele tradiționale sau religioase.

Colindatul: Grupuri de copii sau adulți merg din casă în casă, colindând și aducând urări de bine și bucurie pentru sărbătorile pascale. Această tradiție este o expresie a solidarității și comunității.

Cozonacul și drobul: Cozonacul, un desert bogat și aromat, și drobul, o mâncare tradițională preparată din organele de miel, sunt două preparate culinare nelipsite de pe masa de Paște în România.

Învierea: Noaptea de Înviere este marcată printr-o serie de ritualuri religioase în biserică, inclusiv slujbe speciale și aprinderea lumânărilor. Oamenii se adună pentru a sărbători Învierea lui Hristos și pentru a împărtăși bucuria într-un spirit de comunitate și solidaritate.
Focul de Paște: În unele zone ale țării, se aprinde un foc mare în noaptea de Înviere, simbolizând lumină și căldură, dar și purificare și regenerare.

Mâncarea de Paște: Pe lângă cozonac și drob, masa festivă de Paște include adesea ouă roșii, fripturi de miel, sarmale, salată de vinete și alte preparate tradiționale.
Jocurile și distracțiile: După slujba de Paște, oamenii se adună adesea pentru a petrece timp împreună, participând la jocuri tradiționale, dansuri și alte distracții.

Acestea sunt doar câteva dintre tradițiile și obiceiurile de Paște în România. Fiecare regiune și comunitate are propriile sale practici și semnificații, iar sărbătoarea este un moment important de reînnoire spirituală, bucurie și solidaritate pentru oamenii din întreaga țară.
Zona Vrancea, situată în regiunea istorică a Moldovei, are propriile sale tradiții și obiceiuri pascale, îmbinate adesea cu influențe specifice locale și cultură tradițională.

Colindatul: În Vrancea, colindatul este o tradiție populară în perioada sărbătorilor pascale. Grupuri de copii sau adulți merg din casă în casă cântând colinde specifice zonei și aducând urări de bine și belșug gospodăriilor.

Împodobirea casei: O tradiție răspândită în Vrancea este împodobirea casei cu flori și ramuri de salcie sau tei înainte de sărbătorile pascale. Aceste decoruri sunt simboluri ale primăverii și renașterii naturii, precum și un gest de întâmpinare a învierii lui Hristos.

Obiceiuri culinare tradiționale: În Vrancea, pregătirea bucatelor tradiționale de Paște este o activitate importantă. Cozonacul, drobul, ouăle roșii și fripturile de miel sunt parte integrantă a mesei festive de Paște în această regiune.

Focul de Paște: În unele sate din Vrancea, se aprinde un foc mare în noaptea de Înviere, simbolizând lumina și căldura aduse de învierea lui Hristos. Oamenii se adună în jurul focului sacru pentru a sărbători și a întări legăturile comunitare.

Aceste tradiții și obiceiuri sunt doar câteva dintre elementele specifice sărbătorilor pascale în zona Vrancea, reflectând bogăția culturii și spiritualității locale.

Bibliografie:

- Costăchescu, Vasile. "Obiceiuri de Paște în Vrancea." Editura Junimea, 1982.
- Popescu, Ion. "Tradiții și obiceiuri de Paște în Moldova." Editura Vrancea, 2005.
- Zodian, Maria. "Viața și tradițiile poporului vrâncean." Editura Enciclopedică, 1998.
- Tudose, Gheorghe. "Folclorul Vrancei." Editura Albatros, 1987.

PAȘTELE-SĂRBĂTOAREA LUMINII ȘI A BUNĂTĂȚII

Prof. JOIȚA DIANA ELISABETA,
Grădinița nr. 191, sector 3, București

Din vremuri străvechi, noțiunea de spiritualitate are un ecou pregnant în conștiința poporului român. Am fost crescuți în spiritul creștin, cu obiceiuri religioase frumoase, de care suntem mândri .

Încă de copii aflăm că Paștele reprezintă Învierea Domnului, care s-a sacrificat pentru iertarea păcatelor, că sacrificiul aduce răsplata sufletului și mântuirea.

Începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Începând cu această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească bucatele pentru masa de Paște.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii merg la biserică pentru a lua lumină și paște. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă.

De departe cel mai așteptat eveniment, mai ales de către copii, este ciocnirea ouălor. Decorarea lor a avansat foarte mult din vremurile în care tradiția a luat naștere. Daca la început ouăle se vopseau numai roșii și nu prezentau niciun model pe suprafața lor, astăzi ouăle sunt vopsite în toate culorile și sunt decorate fie cu o frunză în timpul fierberii într-un ciorap, fie cu picturi manuale.

Ouăle de Pași se vopsesc în Vinerea Mare (sau Vinerea Seacă), în această zi nu este voie să se lucreze prin casă sau să se gătească, se ține post negru până la amiază, după care se pot vopsi ouăle de Paste.

Acest obicei s-a păstrat mai mult în Ardeal. In Dobrogea și Moldova, ouăle se vopsesc în Joia Mare (sau Joia Neagră).

Cele mai frumoase ouă de Paște, care fac și acum faima Bucovinei, sunt ouăle închistrite, numite impropriu ouă încondeiate. Tehnica folosită este aceea a păstrării culorii de fond și constă în trasarea pe ou a unor desene, cu ceară de albine topită, scufundată succesiv în băi de culoare (galbenă, roșie și neagră).

Unealta folosită se numeste chișită și este un betișor de lemn ce are fixată la unul din capete o pâlnie minusculă, confecționată din alamă, prin care este petrecut un fir de păr de porc.
La sfârșit, după "scriere" și "îmbăiere", oul se încălzește puțin și, cu ajutorul unei cârpe, de asemenea usor încălzită, se îndepărtează straturile de ceară, punându-se în evidență desenul.

În preajma sărbătorilor de Paște se organizează numeroase festivaluri sau concursuri de ouă încondeiate. Bătrânii satului spun că toți oamenii cu care vor ciocni ouă roșii de Paște, cu ei se vor întâlni în viața de apoi.

În trecut existau reguli bine stabilite în ceea ce privește ciocnirea ouălor: Prima persoana care ciocnește este cea care este mai bătrână și de fiecare dată se ciocneau aceleași părți ale oului, fie partea mai ascuțită la ambele, fie cea plată. La finalul întrecerii, cine reușea să spargă cele mai multe ouă era declarat câștigător.

Tot din bătrâni se știe că în săptămâna de după sărbătoarea Paștelui, adesea numită și "Săptămâna luminată", sufletele tuturor celor care mor merg în Rai, deoarece porțile Iadului sunt închise.

Deși anumite obiceiuri de Paște diferă de la o zonă la alta a țării, în suflet ne unește sfințenia acestei sărbători.

Odată cu Învierea Domnului, toată natura renaște, gândurile noastre devin mai curate, noi devenim oameni mai buni!Îndemnul acestei sărbători este la simplitate, la aprecierea de care ar trebui să dăm dovadă pentru viața din jurul nostru, familia, prietenii sau, de ce nu, față de celelalte viețuitoare.

Fiind dascăli, menirea noastră este de a insufla și copiilor aceste sentimente nobile , nu doar cu ocazia acestei sfinte sărbători, ci mereu.

De asemenea, este important să cunoască tradițiile, obiceiurile, pentru că ele fac parte din identitatea și autenticitatea noastră, ca popor.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. înv. preșc. LIMBĂȘAN ILONA
Școala Gimnazială Nr.88,București,Sector 3

La fel ca și Crăciunul,și Paștele este o sărbătoare religioasă foarte importantă pentru credincioși.Dacă Crăciunul este o sărbătoare a bucuriei,în care sărbătorim nașterea Domnului Iisus Hristos,Paștele este o sărbătoare mare,a bucuriei dar prin sacrificiul suprem al Fiului lui Dumnezeu,pentru a mântui întreaga omenire.

Despre sărbătoarea Crăciunului este ușor să povestim copiilor,ei asimilând ușor ideea nașterii unui bebeluș sfânt,asociind imediat cu un eveniment asemanator din familie.Despre sărbătoarea Paștelui este mai dificil de explicat copiilor ,să le spunem despre moartea și nașterea lui Iisus Hristos,ei înțelegând mai greu aceste concepte.

Există câteva modalități de a prezenta istoria Învierii copiilor fără a-i speria.Din copilărie știm că Sărbătoarea Paștelui însemna obiceiul ciocnirii ouălelor roșii,ca mai târziu,copii la școală fiind,am aflat mai multe despe această sărbătoare din Biblia pentru copii.

Dincolo de ouăle de Paște și iepurași de ciocolată,Paștele este cea mai importantă sărbătoare religioasă,trăind realitatea Învierii creștinismului.Creștinii sărbătoresc Paștele în rit ortodox și catolic,mergând la biserică,unde copiii observă cu această ocazie icoanele în care sunt prezentate scene ale crucificării și astfel pun întrebări despre ceea ce văd.

Indiferent de religia pe care o are fiecare,Paștele face parte din cultura generală de bază,iar pentru a putea să răspundem la întrebări copiilor despre aceasta,trebuie să știm cum s-au petrecut lucrurile.Să le spunem despre sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim sau Duminica Floriilor și

Învierea din Duminica Pascală,unde întâlnim detalii despre trădare,moarte,durere,smerenie și iubire,noțiuni pe care le întâlnim în Evanghelie.

Pentru a explica copiilor conceptele creștine esențiale,este necesar să respectăm anumiți pași:

- Începem cu naştereale:le aducem aminte de bebeluşul Iisus pe care l-am sărbătorit la Crăciun.
- Le explicăm că Iisus este Fiul lui Dumnezeu,le vorbim despre scopul venirii Lui pe pământ şi cum doreşte să ne apropie de Dumnezeu.
- Introducem conceptul de păcat, potrivit cu puterea de înţelegere a copilului. Chiar şi cei mai mici fac diferenţa între o fapta bună şi una rea. Le putem explica că păcatul e ca un zid între om şi Dumnezeu, iar în vechime oamenii nu puteau să îşi ceară iertare pentru faptele lor rele fără să aducă un animal ca jertfă, de cele mai multe ori un miel. Hristos a luat locul mielului pentru ca noi să ne putem cere iertare fără acel sacrificiu animal.
- Le vorbim despre dragostea lui Dumnezeu pentru oameni, care L-a trimis pe Iisus pe pământ să vindece şi să mântuiască.
- Le explicăm că oamenii răi L-au arestat şi L-au ucis (în funcţie de vârsta copilului putem lăsa la o parte detaliile despre realitatea dură a crucificării).
- Nu uităm să le spunem că a treia zi a înviat, şi după puţin timp s-a înălţat la Cer.
- În încheiere le reasigurăm copiilor faptul că Dumnezeu îi iubeşte, iar rostul sacrificiului Său este ca ei să poată primi iertare pentru faptele rele atunci când îi mustră conştiinţa.

La fel cum împărţim poveştile despre reproducere şi moarte în bucăţi digerabile, vom aborda diferit istoria primului Paşte creştin în funcţie de vârsta copilului.

Copiii foarte mici nu au bine definit în minte conceptul de moarte. Aşadar, când le povestim copiilor sub patru-cinci ani istoria Paştelui vom pune accentul pe Înviere, fără a da detalii despre torturile răstignirii.

Astfel putem desfășura diferite activitătți cu copiii,ascultând povești cu Iepurașul de Paște,desfășurând diferite activități artistico-plastice,unde copiii pictează ouăle de Paște sau iepurașul de Paște,activități practice în care se pot realiza colaje pe tema sărbătorilor pascale.

Pentru a înțelege această sărbătoare mare se pot desfășura diferite acrivități cu copii:

Vopsitul ouălor: De Paște, copiii obișnuiesc să vopsească ouăle în culori frumoase și să le împartă cu cei dragi.

Învierea lui Iisus: Ei sărbătoresc Învierea lui Iisus Cristos, care a învins moartea și a adus bucurie și speranță în lume.

Ouăle și iepurașul: Copiii primesc ouă de ciocolată și cadouri de la iepurașul de Paște, care aduce bucurie și veselie în casele lor.

Cina de Paște: Familia se adună la masă pentru a sărbători Paștele și a mânca mâncăruri tradiționale, precum mielul și cozonacul.

Tradiția colindelor: Copiii merg din casă în casă să colinde și să primească daruri sau bani pentru a-i aduce noroc și prosperitate în noul an.

Împărtășirea luminii: La noaptea de Înviere, copiii aprind lumânări și fac un foc în curte pentru a împărți lumina și căldura cu cei din jur.

Acestea sunt doar câteva dintre tradițiile și obiceiurile pascale pe înțelesul copiilor, care aduc bucurie și armonie în viața lor și a celor din jur.

Tradițiile și obiceiurile de Paște sunt o parte importantă a moștenirii culturale și religioase pe care o transmitem copiilor noștri. Este important să le explicăm acestora semnificația și importanța acestor tradiții, să îi implicăm în pregătirea lor și să le oferim ocazia de a experimenta bucuria și frumusețea acestei sărbători.

Prin vopsitul ouălor, învierea lui Iisus, întâlnirea cu iepurașul și toate celelalte tradiții și obiceiuri pascale, le oferim copiilor o modalitate de a celebra în mod interactiv și distractiv valorile creștine,

precum iubirea, bucuria, solidaritatea și speranța. Îi învățăm să se bucure de momentele petrecute alături de familie și să își exprime recunoștința pentru binecuvântările pe care le au.

Prin împărtășirea tradițiilor și obiceiurilor pascale, le transmitem micuților noștri nu doar o formă de divertisment, ci și o lecție de viață despre respectul pentru tradiții și valorile culturale, despre generozitatea și solidaritatea față de ceilalți și despre importanța credinței și speranței în bunăstarea și fericirea noastră. Așadar, este esențial să cultivăm și să prețuim aceste tradiții și obiceiuri de Paște, pentru a le transmite mai departe și a le păstra vie în inimile copiilor noștri.

Bibliografie :

- Ionesc, M., Chiș, V., Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
- Crăciunescu, Nedelea, Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar în "Învățământul primar" nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, București;

SĂRBĂTOAREA CREȘTINĂ

Prof. LIVAN ELIZABETA,
Prof. COMAN ALEXANDRA
Grădinița Nr. 42, Sector 1, București

Un sunet de toacă se aude din vale,
Mireasma caisului aflat în floare,
Rugăciuni ce se-aud din ce în ce mai tare,
Pregătește-te, copile, azi e sărbătoare!

În coș am pus nenumărate,
De la pască, la ouă încondeiate.
Să ne pregătim de la mic la mare,
Copile, azi e sărbătoare!

Câte lumini se vâd în zare!
Ce frumoasă adunare!
Lui Hristos ne-am închinat,
Fiul Domnului, Fiu de împărat.

Și într-o liniște deplină,
În biserica de sub colină,
Preotul a strigat,
"Iubiți creștini, Hristos a Înviat!"

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI – OBICEIURI ȘI TRADIȚII

Prof. înv. preșcolar: MANEA MARIA - GIANINA
Școala Gimnazială Nr.55, Sector 3, București

Paștele reprezintă cea mai importantă sărbătoare creștină. Aceasta comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea Domnului Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în a treia zi după răstignirea sa din Vinerea Mare. Paștele semnifică trecerea de la moarte la înviere și la viața veșnică.

Sărbătoarea Paștelui este precedată de o lungă perioadă de post, în care se comemorează evenimentele premergătoare Învierii Domnului. Ultima săptămână din Postul Mare, numită Săptămâna Patimilor, începe în Duminica Floriilor, când se sărbătorește intrarea în Ierusalim a Domnului Iisus Hristos, și se sfârșește în Sâmbăta Mare. Este săptămâna în care sunt comemorate patimile lui Iisus, răstignirea și moartea Sa din Vinerea Mare.

Pentru români, Postul Mare este cel mai important și mai sfânt post de peste an. Fiecare încearcă să postească după putere, mai ales prima săptămână și Săptămâna Mare, să facă milostenie și fapte bune, să se împace cu cei cu care s-au certat.

Cel mai cunoscut obicei creștin de Paști este vopsirea de ouă roșii, simbolul sărbătorii Învierii Domnului. În folclorul românesc există mai multe legende creștine care explică de ce se înroșesc ouă de Paști. Una dintre ele relatează că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a pus coșul cu ouă lângă cruce și acestea au fost înroșite de sângele care picura din rănile lui Iisus.

Potrivit tradiției, ouăle de Paște, erau adunate din cuibar în miercurea celei de-a patra săptămâni din Postul Mare. Exista obiceiul ca de la lăsatul secului și până în aceasta zi, gospodinele să nu strângă ouăle. Era credința că ouăle alese în aceasta zi nu se stricau până la Paște. Chiar daca ele erau strânse în aceasta zi, vopsitul lor avea loc în joia din săptămâna de dinaintea Paștelui, însă, niciodată în Vinerea Mare.

Încondeierea sau „împistritul" ouălor reprezintă un obicei străvechi în tradiția românească.

Ouăle încondeiate sunt o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultura spirituala specific românească.

Ouăle încondeiate, închistrite sau împistrite, nu se fierbeau și nici nu se consumau (unele era golite de conținut înainte de a fi încondeiate). Ele erau așezate pe masa de Paște pentru a aduce noroc, belșug și a o apăra de rele. Pentru că încondeierea presupune pe lângă îndemânare un efort considerabil, ele se mai numesc și „ouă muncite".

La încondeiere se folosește ceara curată de albine, fierbinte, în care odinioară se punea și un vârf de cuțit de cărbune bine pisat. Aceasta se aplică pe ou cu ajutorul unui instrument tradițional numit chișiță. La început se trasează conturul ornamentelor, iar încondeierea constă în aplicarea cerii cu chișița, apoi prin scufundarea în culoare, operațiunea fiind repetată în funcție de complexitatea cromatică a decorului. Întotdeauna se începe cu culoarea cea mai deschisă. La final, ceara întărită se șterge cu o cârpă caldă, scoțându-se în acest fel la vedere frumusețea decorului policrom.

Printre ornamentele frecvent întâlnite pe ouăle încondeiate se numără Crucea Paștelui, spicul de grâu, albina, calea rătăcită și o mulțime de alte motive religioase, florale și geometrice.
Deși în prezent aceste ouă sunt asociate cu Bucovina, tradiția încondeierii ouălor a fost răspândită aproape pe tot cuprinsul țării fiind încă practicată în Țara Vrancei, Ținutul Branului, sudul Olteniei și Munteniei.

De ouăle de Paște se leagă o mulțime de obiceiuri.

Se crede că cei care ciocnesc ouă vopsite de Paște, cu urările creștine binecunoscute „Hristos a Înviat!" / „Adevărat a înviat!", se vor întâlni și pe lumea cealaltă.
În Transilvania, capul familiei împărțea primul ou ciocnit cu întreaga familie simbolizând unitatea.

Dreptul de a ciocni primul îi revine bărbatului și celui mai bătrân, pe când femeia și cel mai tânăr trebuie să țină oul, pentru a fi ciocnit. Oul ciocnit trebuie să fie dat celui care l-a spart.
Dacă ai ciocnit un ou cu două gălbenușuri în prima zi de Paști, pregătește-te de nuntă. O vorbă veche din bătrâni spune că ai să te însori foarte curând.

În mai multe sate din Moldova, tradiția cere să ne spălăm pe față cu apa dintr-un vas în care au fost puse flori, bani și un ou roșu. Se zice că astfel vom fi rumeni precum oul roșu, bogați și sănătoși. Potrivit aceluiași obicei, cel care se spală ultimul din acest vas ia banii.
În unele sate moldovenești se spune că cel al cărui ou nu se sparge de Paști își va găsi sfârșitul înaintea celuilalt. Pe de altă parte, dacă spargi oul, vei fi voinic tot anul.
În cultura populară, ziua în care se face vopsirea ouălor de paște este joia din săptămâna patimilor, cunoscuta si sub denumirea de Joia Mare. Se spune că ouăle înroșite în aceasta zi, nu se strică tot timpul anului.

De asemenea, oamenii cred că ouăle roșii duse la biserică și sfințite, dacă sunt îngropate într-o gospodărie, aceasta este ferită de grindină și piatră.

Pe lângă ouă roșii, românii contemporani, obișnuiesc să mai vopsească ouăle și în galben, verde, albastru. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subțire și așa îl fierb, ca să iasă „cu model".

În tradiția populară de la noi, oul roșu de Paști simbolizează sângele Domnului și ar avea puteri miraculoase, de vindecare, de îndepărtare a râului, fiind purtător de sănătate, frumusețe, vigoare și spor. Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii. Cele colorate în negru simbolizează chinul și durerea pe care le-a suferit Hristos pe cruce.
În Bucovina, fetele tinere merg la biserică în noaptea de Înviere și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Apoi, în zori, fetele se spală pe față cu această apă fiindcă astfel le-ar face mai atrăgătoare pentru flăcăii din sat. Bucovinenii ciocnesc ouăle încondeiate „cap cu cap" în prima zi de Paști. Abia din a doua zi ei le ciocnesc și „dos cu dos".

În mai multe părți ale Moldovei, oamenii pun dimineața un ou roșu și unul alb într-un vas cu apă. Apoi se spală cu apa pe obraji, lăsând apoi câte o monedă în acel vas. Cei care fac astfel vor avea obrajii rumeni și pielea albă precum cele două ouă, tot anul.
Pentru a proteja întreaga gospodărie de rău, cel care aduce Lumina Sfântă de la slujba de Înviere trebuie să facă o cruce din fum pe stâlpul ușii când vine acasă.
În unele zone ale Sibiului, exista obiceiul ca de Paști să fie împodobit un pom (un arbust) asemănător cu cel de Crăciun. Singura deosebire consta în faptul ca în locul globurilor se agățau ouă vopsite, golite de conținutul lor.

În Maramureș, zona Lăpușului, dimineața, în prima zi de Paști, copiii până la vârsta de 9 ani merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui copil un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor „Sărbători pascale fericite". La aceasta sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să fie armonie tot restul anului.

În dimineața zilei de Paști, copiii se spală pe față cu apa proaspătă de la fântâna în care s-au pus un ou roșu și fire de iarba verde.
Paștele în România este o sărbătoare plină de tradiție, semnificație și bucurie. Este un moment în care credința și cultura se întâlnesc într-un mod armonios, iar oamenii se reunesc pentru a sărbători învierea Domnului Iisus Hristos.
Bibliografie:

Artur Gorovei, Credinţe şi superstiţii ale poporului român, Editura Grai şi Suflet - Cultura naţională, Bucureşti, 2003

Mirela Paraschiv, Mihaela Ciorcilă, Obiceiuri tradiționale din Romania, Editura Centrul Naţional pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale 2006

CELE MAI CUNOSCUTE OBICEIURI DE PAȘTE

Profesor MARIN CARMEN MIHAELA
Școala Gimnazială Nr 88, Sector 3, București

Vopsirea sau încondeierea ouălor, înnoirea hainelor şi oferirea de cadouri aduse de Iepuraş sunt cele mai cunoscute obiceiuri de Paşte, alături de datini din unele regiuni, cum ar fi stropitul fetelor pentru a rămâne frumoase tot anul şi împodobirea porţilor caselor în care sunt fete nemăritate.

Pentru români, pregătirea Paştelui înseamnă mai întâi curăţenia şi bucatele care se fac în casă. De „curăţenia de Paşte" orice gospodină trebuie să se achite în timp util şi să aibă casa lună pentru primirea musafirilor pe parcursul a trei zile de sărbătoare.

Preparatele de Paşte care în general nu lipsesc de pe masă sunt ouăle roşii, drobul de miel, pasca şi cozonacul. Ouăle se vopsesc în Joia Mare, considerându-se un păcat mare orice lucru făcut în casă vineri, când la biserică are loc Prohodul.

La ţară, românii aleg ouă proaspete de găină şi raţă prin scufundarea lor în apă (ouăle proaspete cad la fund, cele vechi se ridică la suprafaţă) şi pregătesc uneltele de ornamentat. Cele mai vechi „condeie" au fost lumânarea – cu al cărui capăt încins la foc se desenau pe ou anumite semne – şi pana de gâscă. Oamenii topesc ceara de albine în care se adaugă puţin cărbune pisat, încondeiază ouăle cu motivele dorite şi le pun apoi în vopsea pentru colorarea fondului. Local, se folosesc metode noi de decorare, mai mult sau mai puţin legate de încondeierea cu ceară: ouă pictate, decorate în relief, încondeiate cu frunze de plante, împodobite cu mărgele.

În comunităţile tradiţionale, ciocnitul ouălor se face după reguli care diferă de la o zonă la alta, dar, oricum, respectarea lor este obligatorie: cine are prima lovitură (de obicei, bărbatul mai în vârstă), ce părţi ale ouălor să fie lovite, ciocnitul să fie „pe luate", „pe schimbate", „pe văzute" sau „pe nevăzute". Ciocnesc mai întâi soţii între ei, apoi copiii cu părinţii, după care părinţii cu celelalte rude, cu prietenii şi vecinii invitaţi la masă.

Şi în Bulgaria, ca şi în România, se obişnuieşte ca ciocnitul ouălor să se transforme într- o competiţie între meseni, cel mai rezistent ou fiind numit „borak" („luptător", în bulgară – n.r.).

În unele zone, cojile ouălor sunt aruncate pe pământ pentru fertilizarea holdelor, viilor şi livezilor, se păstrează pentru vrăji sau descântece sau se pun în hrana animalelor.

După slujba de Înviere de la miezul nopţii, are loc prima masă de Paşte în familie.

În prima zi de Paşte, exista obiceiul ca toată familia să se spele într-un lighean în care au fost puse ouă roşii şi bani de argint sau de aur, crezându-se că toţi vor fi astfel sănătoşi şi prosperi.

În zona Transilvaniei există o serie de obiceiuri specifice, unul dintre acestea fiind stropirea fetelor şi femeilor de către băieţi şi bărbaţi, în a doua zi a Paştelui. Scopul este ca acestea să rămână frumoase tot timpul anului. Grupuri de săteni colindă prin sat până seara târziu, pentru ca nicio fată să nu rămână nestropită. La origine, pentru stropit se foloseau găleţi cu apă de izvor, simbolul purificării încă din precreştinism, acestea fiind înlocuite în prezent cu sticluţe de parfum. În unele sate există şi obiceiul împodobirii fântânilor cu ouă colorate de Paşte.

În Ardeal, tinerii obişnuiesc să împodobească, de sâmbătă noaptea, cu crengi de brad porţile caselor unde locuiesc fete nemăritate. Fetele care au pândit toată noaptea la ferestre ştiu pe cine să răsplătească, astfel că flăcăii primesc în ziua de Paşte bucate sau bani.

În Cehia şi Slovacia, stropitul femeilor poate fi înlocuit cu aplicarea unor lovituri uşoare, cu un bici special, împletit din opt, 12 sau chiar 24 de ramuri de salcie şi decorat cu panglici colorate. Se crede, şi în acest caz, că femeile „curtate" astfel vor rămâne frumoase şi sănătoase, iar cele care au fost neglijate se pot simţi jignite.

Obiceiurile de Paşte nu diferă mult de la o zonă a lumii la alta, ci ţin în special de specificul gastronomic. Peste tot se prepară mâncăruri tradiţionale, cum ar fi pasca la ruşi şi români,

Osterstollen în Germania, Baba Wielancona la polonezi. Cel mai des, aceste mâncăruri sunt binecuvântate la biserică, alături de ouă şi carne.

În creştinismul timpuriu, cei care se botezau în timpul slujbei de Paşte erau îmbrăcaţi în alb. Ei purtau aceste veşminte întreaga săptămână, ca pe un simbol al noii lor vieţi. Cei deja botezaţi nu purtau haine albe, ci numai noi, pentru a arăta că împărtăşesc noua viaţă a lui Hristos. În acest fel, obiceiul de a purta haine noi a devenit o tradiţie de Paşte.

Iepuraşul de Paşte este un simbol păgân, emblemă a fertilităţii, asociat de creştini cu apariţiile lui Iisus după Înviere. Prima menţionare a iepuraşului ca simbol pascal apare în Germania, pe la 1590. În unele regiuni din această ţară se credea că iepuraşul aduce ouăle roşii în Joia Mare şi pe cele colorate altfel în noaptea dinaintea Paştelui.

Printre alte simboluri ale Paştelui se mai numără liliacul, expresie a purităţii, şi fluturele, a cărui ieşire din crisalidă în altă formă aminteşte de Învierea lui Iisus Hristos.

Şi pentru că românilor Paştele li s-a părut foarte important, au mai imaginat şi alte „feluri" de Paşti. Peste o săptămână după duminica Paştilor, în prima zi de luni o parte din creştinii ortodocşi obişnuiesc să sărbătorească Paştele Blajinilor. Această sărbătoare mai este numită şi Prohoadele, Paştele Morţilor sau Lunea Morţilor, fiind dedicată spiritelor moşilor şi strămoşilor.

Şi tot aşa a fost „inventat" Paştele Cailor, sărbătoare cu dată mobilă (ziua de joi din a şasea săptămână care urmează după Paşte), când se crede că, pentru un ceas, o singură dată pe an, se satură caii de păscut iarbă. Importanţa sărbătorii s-a diminuat treptat, căpătând un înţeles peiorativ: a nu înapoia ceea ce ai împrumutat, a amâna până la „Sfântul aşteaptă", a nu te ţine de cuvânt. În legende şi în unele colinde, sensul nou al sărbătorii este pus pe seama blestemului aruncat asupra cailor, animale nerumegătoare, în permanenţă nesătule, de către Maica Domnului, care a fost incomodată de tropotul, nechezatul, mâncatul şi ronţăitul nutreţului în timpul naşterii lui Iisus, în ieslea din grajdul lui Crăciun. Cu variante şi credinţe locale, sărbătoarea a fost atestată pretutindeni în România.

-ÎNCONDEIEREA OUĂLOR -

Profesor învăţământ preşcolar: MĂCIUCĂ SORINA
Grădiniţa nr. 191, Sector 3, Bucureşti

Sfintele Sărbători Pascale, reprezintă una dintre cele mai importante sarbători creştine. Indiferent de regiune, Învierea Domnului aduce obiceiuri dintre cele mai interesante dar şi un prilej prin care oamenii îşi arată dragostea faţă de semenii lor. Naturase trezeşte la viaţă, insectele ies după amorţirea din timpul iernii, păsările călătoare se reîntorc din ţările calde, puişorii gălbiori îşi fac apariţia iar animalele alături de puii lor zburdă pe câmpii. Paştele este momentul în care oamenii îşi fac ordine în propriile case dar şi în suflete, emanând mai multă milostenie şi mai multă bunătate sufletească. Vopsitul ouălor, dar şi încondeiatul lor, pasca şi mielul sunt doar câteva tradiţii şi obiceiuri Pascale.

Însă cel mai vechi obicei şi o tradiţie specifică românilor rămâne încondeierea ouălor. Încondeierea ("scrisul", "închestrirea" sau "împestrirea") ouălor – apanajul femeilor – este o tradiţie ale cărei origini se pierd în negura vremilor. Arta încondeierii ouălor, impresionantă prin tematică şi culoare, se transmite de la o generaţie la alta. Astfel, banalul ou, depăşind graniţele bucătăriei, a devenit o adevărată mândrie a populaţiei din cătunele şi satele din diferite regiuni ale ţării precum Harghita, Maramureş,Suceava şi altele.

De regulă, încondeierea ouălor începe în prima zi a postului Sfintelor Paşti şi se încheieînainte de Săptămâna Patimilor. Bazându-se pe îndemânare, gust şi cu multă răbdare, meşterii locului realizează adevărate opera de artă. În mod obişnuit se folosesc ouăle de raţă, dar se încondeiază şi

ouăle de găină şi chiar cele de gâscă. Astăzi, unii artizani, înainte de a se apuca de "închestrire" golesc oul de conţinut, cu ajutorul unei seringi. În felul acesta, el se păstrează mai bine peste ani. Pentru încondeiere sunt necesare următoarele instrumente şi materii prime:
"chişniţa" sau "chişiţa" ori "condeiul de scris" care, deşi rudimentar, este indispensabil. În fapt, este vorba de un beţişor care măsoară circa 10 cm, în vârful căruiase montează un fel de ac (de 5-6 mm lungime), ac gol pe dinăuntru, tocmai pentru a menţine ceara lichefiată; ceara de albine topită care, în timpul lucrului, se păstreză într-o ulcică de lut introdusăîn nisip înfierbântat. Ceara are rostul de a acoperi acele părţi ale oului care nu trebuie atinse de culoare atunci când se introduce oul într-o baie de culoare; vopseaua de diferite culori, în jur de zece, dominante fiind roşu, maro, galben, portocaliu şi verde.

Pentru început se realizează "desenul" oului, adică un fel de compartimentare a porţiunilor ce urmează să fie diferit colorate, cu ceara eliberată de chişniţă. Oul, ţinut în mâna stângă, se învârteşte sub vârful chişniţei care trasează liniile de ceară. Apoi se introduce succesiv în baia de culoare. Stratul de ceară se adaugă sau se înlătură în funcţiede culoarea pe care vrem să o obţinem. Formele desenate pe ou sunt diferite modele de pe prosoapele cu motive tradiţionale sau de pe diferite ţesături, chiar şi inspirate din modelele costumelor tradiţionale româneşti sau pur şi simplu din creativitatea persoanei ce le încondeiază. Pot fi desenate pe ou şi diferite forme geometrice: romburi, zigzaguri,linii drepte, triunghiuri etc.; forme fitomorfe: cu deosebire, ramuri de brad, forme de frunze; forme zoomorfe: mai ales, păstrăvul şi cerbul. Indiferent de motivele scrise, simetria obţinută este aproape perfecta. O data lucrarea săvârşită, se îndepartează şi ultimul strat de ceară, se usucă oul iar la final pentru a i se asigura luciul se aplică o peliculă de lac.

Având în vedere că fiecare zonă geografică are specificul ei, tematica motivelor de peoul încondeiat vor fi diferite şi representative zone ice o reprezintă, astfel pe unele ouă vor predomina motivele zoomorfe, pe altele vor predomina motivele fitomorfe, fiecare mester are stilul său, personatitatea sa cât şi propria originalitate şi creativitate.

Din coşul plin de bucate, coş cu care fiecare gospodar al satului merge la biserică în noaptea Învierii Domnului, spre a primi binecuvântarea preotului, nu lipsesc ouăle închestrite, încondeiate. Apoi, în prima zi de Paşte, tinerii din sat, potrivit unui străvechitradiţii, oferă domnişoarelor câte un ou încondeiat, semn al preţuirii frumuseţii şi al respectului pentru semeni.

Bibliografie:

- ATLAS Super magazin – enciclopedie 1998

INFLUENȚELE CULTURALE ȘI ISTORICE PASCALE LA ROMÂNI

Prof. MĂMĂLIGAN MARIA CRISTINA,
Prof. RICU ALINA- ALEXANDRA,
Grădinița Nr. 160, Sector 3, București

Influențele culturale și istorice pascale la români sunt variate și reflectă diversele influențe pe care le- a avut poporul român de- a lungul timpului.
Acestea se pot concretiza în:

- **Moștenirea tracă și daco- romană**

Multe dintre obiceiurile pascale românești au origini în tradițiile și ritualurile vechilor daci și romani, care au fost asimilate și integrate în cultura românească.

- **Creștinismul ortodox**

Intrarea României în sfera de influență a creștinismului ortodox a introdus o serie de ritualuri și tradiții pascale specifice, precum slujba de Înviere și pregătirea alimentelor tradiționale precum masa de Paște.

Multe obiceiuri pascale la români au rădăcini în tradițiile precreștine care celebrau sosirea primăverii și renașterea naturii. Aceste tradiții includ vopsitul ouălor pentru a marca fertilitatea și viața nouă, precum și ritualuri legate de foc și lumină cu scopul de a alunga spiritele rele și a aduce protecție.

Creștinismul ortodox marchează învierea lui Isus Hristos. Slujba de Înviere este un moment central al sărbătorii, iar obiceiurile precum binecuvântarea ouălor roșii și luminarea lumânărilor au o semnificație religioasă profundă.

- **Influențele bizantine**

Creștinismul ortodox românesc este puternic influențat de tradițiile și ritualurile bizantine, ceea ce se reflectă în modul în care se desfășoară sărbătorile pascale la români.

- **Influențele slave**

În anumite regiuni ale României, precum Moldova și Transilvania, există obiceiuri și tradiții pascale care au fost influențate de cultura și religia slavă ca rezultat al vecinătății și interacțiunilor istorice cu popoarele slave.

Diferite regiuni și grupuri etnice din România au tradiții pascale distincte care reflectă istoria și cultura lor unică. De exemplu, unele regiuni practică obiceiuri specifice legate de dansuri și cântece pascale, în timp ce altele se concentrează mai mult pe prepararea anumitor mâncăruri tradiționale.

- **Influențe culinare și gastronomice**

Tradițiile culinare pascale la români reflectă influențe regionale variate, iar multe dintre rețetele tradiționale pentru preparate precum cozonacul, drobul sau pasca au fost transmise transgenerațional.

- **Modernizarea și schimbările sociale**

În secolele XX și XXI, schimbările sociale și modernizarea au adus modificări în modul în care sunt sărbătorite Paștile în România, inclusiv prin introducerea unor elemente noi în tradițiile pascale tradiționale.

În ultimele decenii, tradițiile pascale la români au fost influențate și de schimbările sociale și economice, precum urbanizarea și globalizarea. Astfel, unele obiceiuri tradiționale au fost reinterpretate sau adaptate pentru a se potrivi cu stilul de viață modern, în timp ce altele au fost păstrate ca elemente importante ale identității culturale.

Toate aceste influențe culturale și istorice au contribuit la formarea mozaicului bogat al tradițiilor pascale românești care continuă să fie transmise din generație în generație.

Bibliografie:

1) Bratu, Teodora- *"Paștele în România: tradiții și obiceiuri"*, Editura Muzeului Țăranului Român, 2010;
2) Nicolau, Irina- *"Paștile la români: tradiții și credințe "* , Editura Litera, 2015;
3) Roznoveanu Mirela- *"Tradiții și obiceiuri românești de Paști"*, Editura Humanitas, 2005;
4) Ștefănescu, Doina- *" Obiceiuri de Paște în România"*, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2017;
5) Țenea, Rodica- *" Tradiții pascale românești "*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1987

TRADIȚII ȘI OBICEIURI ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Înv. Preșc. MIHĂLICĂ OANA NICOLETA
Prof. Înv. Preșc. GAGNIUC VIORICA GEORGIANA
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 45 Constanța

Paștele este cea mai mare sărbătoare crestină. În pragul acestei sărbători, credincioșii fac curat în gospodării și copiii își înnoiesc hainele, pregătindu-se astfel să-i primească pe musafiri. Înaintea Postului mare, în Dobrogea se practică obiceiuri care au ca scop purificarea naturii. La sat încă se practică unele obiceuri, cum ar fi Olaria sau Hurhumbalul, care constă în aprinderea unui foc din resturi vegetale. Se consideră că în acest fel natura este curățată, făcându-se loc noii vegetații. De asemenea, sătenii urcă pe un deal de unde dau drumul unei roți înfășurate în paie, simbolizând astfel cursul soarelui pe cer.

O altă tradiție, care se practică și printre copiii de la oraș, este aceea ca, în ziua de Lăsatul secului, copiii să participe la baterea alviței. Cel mai bătrân membru al familiei, în general bunicul, prinde o bucată de alviță de un băț, iar cei care iau parte la ritual trebuie să o prindă cu gura, fără ajutorul mâinii. Cei care mușcă din ea își pun o dorință.

Însă pentru copii, Paștele poate fi o sărbătoare confuză. În funcție de vârsta lor, copiii pot înțelege diferite aspecte ale acestei sărbători. Pentru copiii de 3-5 ani, conceptele abstracte pot fi greu de înțeles, așa că este important să explicăm semnificația Paștelui folosind exemple concrete. La vârsta de 6-8 ani copiii pot înțelege mai bine semnificația Paștelui dacă le explicăm despre moarte și înviere. Putem să le povestim despre viața lui Iisus și despre faptul că a fost răstignit pe cruce și apoi a înviat din morți după trei zile. De asemenea, putem să le explicăm că Paștele este momentul în care sărbătorim această Înviere.

La orice vârstă am face referire, primul lucru care trebuie explicat copiilor este sosirea Iepurașului de Paște, cel care aduce ouă colorate și dulciuri. Le putem arăta copiilor imagini sau desene animate despre Iepurașul de Paște și ouăle de Paște pentru a le face mai ușor de înțeles. Apoi le putem explica în idei mari, sub forma unei povești viața lui Iisus și obiceiurile creștine din Săptămâna Mare care se petrec la biserică

Prin activitățile desfășurate la grădiniță îi putem îndruma să înțeleagă această frumoasă sărbătoare prin realizarea atît a unor felicitări și confecții pentru Iepuraș, cît și picturi și desene cu ouă colorate.

În grădinița noastră s-a dezvoltat de-a lungul anilor Festivalul Județean “Fantezie și culoare” din care face parte Festivalul Concurs “Fantezii de primăvară” care s-a aflat anul acesta școlar la cea de-a saptea ediție. La acest concurs participă anual cadre didactice din județ și nu numai, care coordonează preșcolari în realizarea unor felicitări cu team pascală. Toate lucrările sunt expuse sub forma unei expoziții iar apoi cele mai creative și deosebite sunt premiate cu diplome.

O altă tradiție care s-a implementat în unitatea noastră este aceea de a vopsi și decora ouă. Însă nu orice fel de ouă, ci unele din ipsos, de un metru înalțime. Acest moment este așteptat cu

deag în fiecare an de către cei mici. Această activitate constă în libera exprimare a creativității celor mici, fiecare dintre ei pictând pe ou orice element dorește.

Și ultima dar și cea mai pe placul copiilor activitate este sosirea Iepurașului în grădinită aducând cu el dulciuri pentru cei mici. Această activitate se desfășoară de regulă în Joia Mare. Tradițiile pascale dezvoltate în unitatea noastră se axează îndeosebi pe dezvoltarea și fericirea copiilor, dorindu-ne ca cei mici să înțeleagă pacea sufletească, liniștea și căldura cu care oamenii sărbătoresc Învierea lui Iisus.

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE FLORII DIN ZONA BANAT

Prof.înv.preșc. MILICICI ANIȘOARA
Prof. înv.preșc. RĂȘOI ALMIRA
Grădinița P.P. Nr.1 Sânnicolau Mare, Timiș

Pe lângă sărbătoarea creștină a intrării Mântuitorului în Ierusalim, sărbătorim și alte obiceiuri și tradiții „Floriile”. Prima atestare documentare despre această sărbătoare datează din secolul IV. Floriile este o sărbătoare creștină fără dată exactă, comemorată întotdeauna în duminica dinaintea Paștelui. Sărbătoarea comemorează un eveniment menționat în toate cele patru evanghelii (Marcu 11:1-, Matei 21:1-11, Luca 19:28-44, Ioan 12:12-19) care se referă la intrarea lui Iisus în Ierusalim în zilele dinaintea patimilor.Floriile sunt denumite și Duminica Patimilor sau Duminica Floriilor a Patimilor Domnului.

Floriile este o sărbătoare importantă care vestește Paștele. În sâmbăta dinaintea Floriilor femeile duc ofrande, la cimitir, pentru pomenirea morților împărțind plăcinte. Tot în sâmbăta Floriilor se mai practică un obicei, Lăzărița (un colind) la care participă doar fetele cu vârste cuprinse între 2 și 12 ani. Fetele colindă din casă în casă. Ele sunt îmbrăcate în costume populare și au coșulețe în care primesc daruri după ce colindă. Din strămoși se zice că cei care nu primesc cu colindul nu vor avea parte de belșug în anul acela. Cântecul descrie moartea nefericită și

înmormantarea lui Lazăr, adică, așa cum a cerut aceasta mamei sale să-i facă azima (pâine nedospită consumată la Paști) și ea n-a voit, cum a plecat apoi cu oile la pădure, cum s-a suit pe o creacă de copac ca să scuture frunze oilor, și apoi cum, bătând vântul, creaca s-a rupt, a căzut jos podidindu-i sângele pe nas și pe gură. A murit, iar cele trei surori văzând că nu mai vine cu oile, s-au dus să-l caute și l-au găsit mort. L-au adus acasă, l-au scăldat în lapte dulce și apoi l-au înmormântat îmbrăcat în frunze de nuc.

Mai jos este prezentată colinda în bugărește din zona Banatului, Dudeștii Vechi, Timiș, culeasă de la bătrânii din această zonă. În fotografie este o fetiță de 3 ani îmbrăcată în costum popular bugăresc cu un coșuleț într-o mână și cu flori în cealaltă mână.

NA LAZARIȚĂ(în bugărește – zona Dudeștii Vechi, Timiș)

Amu nevu i nevestu, Lazăre
Imas monce cumasestu, Lazăre
Ucapisi i preminisi, Lazăre
Na puhorta izvadisi, Lazăre.

Za minati tri lazarchi, Lazăre
Za mu bracnat u djipcitu, Lazăre
Za mu-i zvadat pistimilce, Lazăre
Pistimilce-i pargamilce, Lazăre.

După un obicei străvechi, menționat de către pelerina Egeria, în Duminica Floriilor se aduc în biserici ramuri de salcie. Acestea sunt binecuvântate și împărțite credincioșilor, în amintirea ramurilor de măslin, cu care mulțimile l-au întâmpinat de Hristos la intrarea Sa în Ierusalim. Noi le purtăm în mâini ca semn al biruinței împotriva morții.

Salcia este nelipsită la sărbătoarea Floriilor. Credincioşii merg la slujbă cu ramurile şi după ce sunt sfinţite le pun la icoane, geamuri, uşi, porţi sau le utilizează în gospodărie. În ziua de Florii se curăţă mormintele şi se împodobesc cu ramuri de salcie. Pe ramurile pomilor fructiferi, pe butucii viţei de vie, pe stupi şi la ferestre se agaţă ramuri de salcie, pentru ca toţi membrii familiei să se bucure de prosperitate şi de sănătate. De asemenea, pe ogoare şi în grădini, se îngroapă mugurii salciei sub prima brazdă, tot pentru efectul lor miraculos, care atrage belşugul.

În zona Banatului, în Teremia Mare, Timiș, se mai păstrează obiceiurile în Duminica Floriilor. Oamenii din sat, îmbrăcați în costume populare, se adună la biserică.

Apoi, cu tot alaiul pornesc la o familie din sat, care are salcie. Copiii satului duc icoana cu Maica Domnului

În drum spre salcie colindă ,,Azi cu toți să prăznuim”

Azi cu toți să prăznuim
Pre Dumnezeu să-L mărim.
Hristos vine-ncetinel
Spre patimă ca un miel,
O, minune! O, minune!

Azi intră-n Ierusalim,
Călare pe mânz asin,
De popor e aşteptat,
Ca un mare împărat.
O, minune! O, minune!

La poartă e-ntâmpinat,
Toţi Osana i-au cântat,
Osana dintru înălţime
Că Hristos împărat vine.
O, minune! O, minune!

Pruncii cu stâlpări în mână
Cântă cu toţi dimpreună,
Osana dintru-nălţime
Că Hristos Dumnezeu vine.
O, minune! O, minune!

Din acea salcie se taie ramuri. Și se cântă ,,Sub o salcie pletoasă”.

Sub o salcie pletoasă
Maica Sfântă se ruga
Și cu vocea ei duioasă
Către salcie grăii:
Salcie dacă ți-e milă
Apleacă-ți crengile-n jos
Să fac din ele-o cunună
Pentru Fiul meu Iisus
Dacă îmi cunoști durerea
Și voieȘti sĂ mi-o alini
Dă-mi din ramurile tale
O cunună fără spini.
Fiul meu e sus pe cruce
Însângerat și-n mare chin
Și cu ea la El m-aș duce
Ca durerea să-i alin.
Atunci salcia miloasă
Crengile și le-a plecat
Maica a-mpletit cununa
Și s-a dus la Golgota.
Dar iudeii n-o lăsară
Cu cunună fără spini,
Ei voiau Iisus să moară
În dureri și-n mare chin.
De-atunci salcia pletoasă
Nu s-a mai lăsat în sus
A rămas, așa, plecată
Ca să-L plângă pe Iisus.
Tot așa și noi creștinii
Capul jos să ni-l plecăm
Și cu inima curată
Lui Iisus să ne-nchinăm.

Cu brațele pline de ramuri se întorc la biserică. Pe drum colidă ,,Azi cu toți să prăznuim”. La biserică se sfințesc ramurile de salcii care se împart credincioșilor și se spune rugăciunea.

Domnului să ne rugăm
Doamne, Dumnezeul nostru, Care şezi pe heruvimi; Cel ce ai arătat puterea Ta şi ai trimis pe Unul Născut Fiul Tău, Domnul nostru Iisus Hristos, ca să mântuiască lumea prin Crucea, prin îngroparea şi prin învierea Sa; Căruia, venind în Ierusalim spre patima cea de bunăvoie, poporul care şedea întru întuneric şi în umbra morţii, luând semnele biruinţei, ramuri de copaci şi stâlpări de finic, I a prevestit învierea, Însuţi, Stăpâne, păzeşte ne şi pe noi, care urmând acelora purtăm în mâini ramuri de copaci în această zi de înainte prăznuire. Şi precum pe acele popoare şi pe acei prunci care Ţi au strigat Ţie: osana, apără ne şi pe noi, ca prin laude şi cântări duhovniceşti să ne învrednicim de dătătoarea de viaţă învierea cea de a treia zi, în Hristos Iisus Domnul nostru, cu Care împreună eşti binecuvântat, cu Preasfântul şi bunul şi de viaţă făcătorul Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

TRADIȚII DE PAȘTE ÎN ROMÂNIA
– Vopsirea ouălor, înnoirea hainelor și cadourile de la Iepuraş

Profesor învățământ preşcolar: MITRACHE ANA-GABRIELA
Gădinița Nr. 191, Sector 3. București

Vopsirea ouălor, primenirea casei, înnoirea hainelor, dar și cadourile aduse de Iepuraş sunt cele mai cunoscute obiceiuri de Paşte la români, alături de tradiții locale, precum stropitulfetelor pentru a rămâne frumoase tot anul şi împodobirea porţilor caselor în care locuiesc tinerenemăritate.

Pentru români, pregătirile pentru sărbătoarea Paştelui înseamnă mai întâi curăţenia şi bucatele care se fac în casă. De „curăţenia de Paşte" orice gospodină trebuie să se achite în timputil şi să aibă casa lună pentru primirea musafirilor pe parcursul a trei zile de sărbătoare. Preparatele de Paşte care în general nu lipsesc de pe masa creștinilor români sunt ouăle roşii, drobul de miel, pasca şi cozonacul. Ouăle se vopsesc în Joia Mare, considerându-se un păcat mare orice lucru făcut în casă vineri, când la biserică are loc Prohodul.

La ţară, românii aleg ouă proaspete de găină şi raţă şi pregătesc uneltele de ornamentat.Cele mai vechi „condeie" au fost lumânarea – cu al cărui capăt încins la foc se desenau pe ou anumite semne – şi pana de gâscă. Oamenii topesc ceara de albine în care se adaugă puţin cărbune pisat, încondeiază ouăle cu motivele dorite şi le pun apoi în vopsea pentru colorarea fondului. Local, se folosesc metode noi de decorare, mai mult sau mai puţin legate deîncondeierea cu ceară: ouă pictate, decorate în relief, încondeiate cu frunze de plante, împodobite cu mărgele.

În comunităţile tradiţionale, ciocnitul ouălor se face după reguli care diferă de la o zonăla alta, dar, oricum, respectarea lor este obligatorie: cine are prima lovitură (de obicei, bărbatulmai în vârstă), ce părţi ale ouălor să fie lovite, ciocnitul să fie „pe luate", „pe schimbate", „pe văzute" sau „pe nevăzute". Ciocnesc mai întâi soţii între ei, apoi copiii cu părinţii, după care părinţii cu celelalte rude, cu prietenii şi vecinii invitaţi la masă.

Şi în Bulgaria, ca şi în România, se obişnuieşte ca ciocnitul ouălor să se transforme într-o competiţie între meseni, cel mai rezistent ou fiind numit „borak" („luptător", în bulgară – n.r.).
În unele zone, cojile ouălor sunt aruncate pe pământ pentru fertilizarea holdelor, viilor şi livezilor, se păstrează pentru vrăji sau descântece sau se pun în hrana animalelor. După slujba de Înviere de la miezul nopţii, are loc prima masă de Paşte în familie.În prima zi de Paşte, exista obiceiul ca toată familia să se spele într-un lighean în care au fost puse ouă roşii şi bani de argint sau de aur, pentru ca toţi să fie sănătoşi şi prosper În zona Transilvaniei există o serie de obiceiuri specifice, unul dintre acestea fiind stropirea fetelor şi femeilor de către băieţi şi bărbaţi, în a doua zi a Paştelui. Scopul este ca acestea să rămână frumoase tot timpul anului. Grupuri de săteni colindă prin sat până seara târziu, pentru ca nicio fată să nu rămână nestropită. La origine,

pentru stropit se foloseau găleţicu apă de izvor, simbolul purificării încă din precreştinism, acestea fiind înlocuite în prezent cu sticluţe de parfum. În unele sate există şi obiceiul împodobirii fântânilor cu ouă colorate de Paşte.

În Ardeal, tinerii obişnuiesc să împodobească, de sâmbătă noaptea, cu crengi de brad porţile caselor unde locuiesc fete nemăritate. Fetele care au pândit toată noaptea la ferestre ştiupe cine să răsplătească, astfel că flăcăii primesc în ziua de Paşte bucate sau bani.

În Cehia şi Slovacia, stropitul femeilor poate fi înlocuit cu aplicarea unor lovituri uşoare,cu un bici special, împletit din opt, 12 sau chiar 24 de ramuri de salcie şi decorat cu panglici colorate. Se crede, şi în acest caz, că femeile „curtate" astfel vor rămâne frumoase şi sănătoase,iar cele care au fost neglijate se pot simţi jignite.

Obiceiurile de Paşte nu diferă mult de la o zonă a lumii la alta, ci ţin în special de specificul gastronomic. Peste tot se prepară mâncăruri tradiţionale, cum ar fi pasca la ruşi şi români, Osterstollen în Germania, Baba Wielancona la polonezi. Cel mai des, aceste mâncăruri sunt binecuvântate la biserică, alături de ouă şi carne.

În creştinismul timpuriu, cei care se botezau în timpul slujbei de Paşte erau îmbrăcaţi înalb. Ei purtau aceste veşminte întreaga săptămână, ca pe un simbol al noii lor vieţi. Cei deja botezaţi nu purtau haine albe, ci numai noi, pentru a arăta că împărtăşesc noua viaţă a lui Hristos. În acest fel, obiceiul de a purta haine noi a devenit o tradiţie de Paşte. Iepuraşul de Paşte este un simbol păgân, emblemă a fertilităţii, asociat de creştini cu apariţiile lui Iisus după Înviere. Prima menţionare a iepuraşului ca simbol pascal apare în Germania, pe la 1590. În unele regiuni din această ţară se credea că iepuraşul aduce ouăle roşii în Joia Mare şi pe cele colorate altfel în noaptea dinaintea Paştelui.

Printre alte simboluri ale Paştelui se mai numără liliacul, expresie a purităţii, şi fluturele,a cărui ieşire din crisalidă în altă formă aminteşte de Învierea lui Iisus Hristos.Şi pentru că românilor Paştele li s-a părut foarte important, au mai imaginat şi alte „feluri" de Paşti. La o săptămână după duminica Paştilor, în prima zi de luni o parte din creştinii ortodocşiobişnuiesc să sărbătorească Paştele Blajinilor. Această sărbătoare mai este numită şi Prohoadele, Paştele Morţilor sau Lunea Morţilor, fiind dedicată spiritelor moşilor şi strămoşilor.

Şi tot aşa a fost „inventat" Paştele Cailor, sărbătoare cu dată mobilă (ziua de joi din a şasea săptămână care urmează după Paşte), când se crede că, pentru un ceas, o singură dată pean, se satură caii de păscut iarbă. Importanţa sărbătorii s-a diminuat treptat, căpătând un înţelespeiorativ: a nu înapoia ceea ce ai împrumutat, a amâna până la „Sfântul aşteaptă", a nu te ţine de cuvânt.

OBICEIURI, TRADIȚII ȘI CREDINȚE ROMÂNEȘTI DE PAȘTE

profesor de Religie Ortodoxa: MOCOFAN IULIAN
Liceul Tehnologic Elie Radu, Sector 3,.Bucuresti

Obiceiuri, traditii și superstitii populare românești de Sfintele Paşti. Tradiţii de Paşte în Transilvania,Banat,Bucovina,Moldova

Sărbătoarea Sfintelor Paşti este cea mai mărită şi solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranţa mântuirii şi a vieţii veşnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos.

Obiceiuri, traditii și superstitii de Paşte

În tradiţia ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de şapte săptămâni. O semnificaţie foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, ţăranii încetează lucrul la câmp şi se concentrează asupra casei şi curţii, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca şi să vopsească ouăle. Potrivit tradiţiei, la miezul nopţii între zilele de sâmbătă şi duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală

cu apă curată, îşi pun straie noi, iau câte o lumânare şi pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie şi crucea în mână, urmat de alaiul de credincioşi, iese cu lumânarea aprinsă şi înconjoară biserica de trei ori.

Când preotul rostește „Hristos a înviat!" toţi cei prezenţi la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!", răspunsul fiind recunoaşterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă şi face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roşii, carnea de miel, sarea şi vinul) abia după ce acestea se sfinţesc şi după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

**Obiceiuri de Paşte în regiunile României*

Ca orice mare eveniment creştinesc sărbătorit în ţara noastră avem şi de această dată obiceiuri moştenite din vremuri străvechi, în funcţie de regiune:În ***Ţara Moţilor****, în noaptea de Paşti se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir şi este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, şi a fost furată, sunt pedepsiţi că a doua zi să dea un ospăţ, adică mâncăruri şi băuturi din care se înfrupta atât „hoţii", cât şi „păgubaşii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reuşit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospăţul.*

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din **zona Transilvaniei**, cunoscut sub numele de „stropit". Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieţii merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veştejească". „Stropitul" este păstrat şi azi şi reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, şi, în fond, de distracţie.

In **Ţara Bârsei**, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf şi casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută şi îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În zona **Câmpulung Moldovenesc**, datina se deosebeşte prin complexitatea simbolurilor, a credinţei în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioşii ies în curtea bisericii, se aşază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în aşteptarea preotului care să sfinţească şi să binecuvânteze bucăţele din coşul pascal.

În faţa fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coş, după orânduiala strămoşilor. În coşul acoperit cu un şervet ţesut cu model specific zonei sunt aşezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: seminţe de mac (ce vor fi aruncate în rău pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belşug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina(pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă şi usturoi (cu rol de protecţie împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se aşează pasca, şuncă, brânză, ouăle roşii, dar şi ouăle încondeiate, bani, flori, peşte afumat, sfecla roşie cu hrean, şi prăjituri. După sfinţirea acestui coş pascal, ritualul de Paşti se continua în familie.

Un foarte frumoas obicei se păstrează în Maramureş, **zona Lăpuşului**. Dimineaţa în prima zi de Paşti, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni şi la vecini să le anunţe Învierea Domnului. Gazda dăruieşte fiecărui urător un ou roşu. La plecare, copiii mulţumesc pentru dar şi urează gospodarilor „Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

La **Călăraşi**, la slujba de Înviere, credincioşii aduc în coşul pascal, pentru binecuvântare, ouă roşii, cozonoc şi cocoşi albi. Cocoşii sunt crescuţi anume pentru împlinirea acestei tradiţii. Ei vestesc miezul nopţii: datina din străbuni spune că, atunci când cocoşii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos canta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belşug. După slujbă, cocoşii sunt dăruiţi oamenilor săraci.

**Obiceiuri de Paște și tradiții de Paște în unele zone din România*

În **Banat**, la micul dejun din prima zi de Paşti, se practică tradiţia tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primeşte o linguriţă de paşti (vin+pâine sfinţite). În meniul acestei mese festive se

include ciolanul de porc fiert, ouă albe şi mâncăruri tradiţionale, după acestea se continua masa cu friptură de miel.În **Bucovina**, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniţă şi spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spala pe fată în zorii zilei de Paşti, ca să fie frumoase tot anul şi aşa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, aşa să alerge şi feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a îşi arăta consimţământul la sentimentele lor, trebuie să le oferă un ou roşu.

În **Moldova**, în dimineaţa următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roşu şi unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conţină monezi, copii trebuie să şi clătească fata cu apă şi să şi atingă obrajii cu oualele pentru a avea un an plin de bogăţii. O altă tradiţie de pe malurile Prutului cere ca oul de Paşti să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

**Obiceiuri, Credințe și Superstiții de Paște*

– La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca şi apa, are un rol purificator.
– În ziua de Paşti nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă şi te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.
– Lumânarea de la Înviere trebuie păstrata în casă şi aprinsă în caz de boală, calamităţi naturale, supărări.
– În dimineaţa Paştelui e bine să priveşti prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea buna în restul anului.
– Se spune că e bine să te speli pe faţă cu apa neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roşu, unul alb, un bănuţ de argint şi un fir de iarbă verde, semne ale sănătăţii, prosperităţii şi sporului în toate.
– În ziua de Paşti nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.Pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează bucăţi din ele peste an.

Cocoşul sfinţit de Paşti se credea a fi o sursă de belşug, sănătate şi dragoste. În vechime oamenii aduceau cocoşi la slujba de Înviere, pe motiv că aceluia căruia îi va cânta primul cocoşul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoşii erau daţi de pomană săracilor.
– La masa de Paşti e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi peşte şi pasăre, pentru a fi sprinten precum peştele şi uşor ca pasărea.
– Cu cine ciocneşti ouăle vopsite în ziua de Paşti, te vei întâlni în lumea cealaltă.
– Dacă păstrezi un ou roşu 40 de zile după Paşti şi nu se strică, vei avea noroc tot anul.
– De Paşti se aşează o bucăţică de fier sub prag, ca o protecţie pentru casă.
– Dacă prima persoană care îţi intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.
– De Paşti, există credinţa că cerurile se deschid, permiţând sufletelor celor morţi să se întoarcă acasă, pentru a-şi proteja rudele dragi.
– Se spune că cei ce mor în duminică de Paşti sunt scutiţi de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai.
– Copii născuţi de Paşti sunt binecuvântaţi, având o viaţa luminată şi presărată cu noroc toată viaţa.

PAȘTELE-SĂRBĂTOAREA LUMINII ȘI A BUNĂTĂȚII

Profesor învățământ preșcolar: MOCUȚA ANA-MARIA
Grădinița Nr.191, Sector 3,București

Din vremuri străvechi, noțiunea de spiritualitate are un ecou pregnant în conștiința poporului român. Am fost crescuți în spiritul creștin, cu obiceiuri religioase frumoase, de care suntem mândri
.

Încă de copii aflăm că Paștele reprezintă Învierea Domnului, care s-a sacrificat pentru iertarea păcatelor, că sacrificiul aduce răsplata sufletului și mântuirea.

Începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Începând cu această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească bucatele pentru masa de Paște.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii merg la biserică pentru a lua lumină și paște. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă.

De departe cel mai așteptat eveniment, mai ales de către copii, este ciocnirea ouălor. Decorarea lor a avansat foarte mult din vremurile în care tradiția a luat naștere. Daca la început ouăle se vopseau numai roșii și nu prezentau niciun model pe suprafața lor, astăzi ouăle sunt vopsite în toate culorile și sunt decorate fie cu o frunză în timpul fierberii într-un ciorap, fie cu picturi manuale.

Ouăle de Paști se vopsesc în Vinerea Mare (sau Vinerea Seacă), în această zi nu este voie să se lucreze prin casă sau să se gătească, se ține post negru până la amiază, după care se pot vopsi ouăle de Paste.

Acest obicei s-a păstrat mai mult în Ardeal. In Dobrogea și Moldova, ouăle se vopsesc în Joia Mare (sau Joia Neagră).

Cele mai frumoase ouă de Paște, care fac și acum faima Bucovinei, sunt ouăle închistrite, numite impropriu ouă încondeiate. Tehnica folosită este aceea a păstrării culorii de fond și constă în trasarea pe ou a unor desene, cu ceară de albine topită, scufundată succesiv în băi de culoare (galbenă, roșie și neagră).

Unealta folosită se numește chișită și este un betișor de lemn ce are fixată la unul din capete o pâlnie minusculă, confecționată din alamă, prin care este petrecut un fir de păr de porc. La sfârșit, după "scriere" și "îmbăiere", oul se încălzește puțin și, cu ajutorul unei cârpe, de asemenea ușor încălzită, se îndepărtează straturile de ceară, punându-se în evidență desenul.

În preajma sărbătorilor de Paște se organizează numeroase festivaluri sau concursuri de ouă încondeiate. Bătrânii satului spun că toți oamenii cu care vor ciocni ouă roșii de Paște, cu ei se vor întâlni în viața de apoi.

În trecut existau reguli bine stabilite în ceea ce privește ciocnirea ouălor: Prima persoana care ciocnește este cea care este mai bătrână și de fiecare dată se ciocneau aceleași părți ale oului, fie partea mai ascuțită la ambele, fie cea plată. La finalul întrecerii, cine reușea să spargă cele mai multe ouă era declarat câștigător.

Tot din bătrâni se știe că în săptămâna de după sărbătoarea Paștelui, adesea numită și "Săptămâna luminată", sufletele tuturor celor care mor merg în Rai, deoarece porțile Iadului sunt închise.

Deși anumite obiceiuri de Paște diferă de la o zonă la alta a țării, în suflet ne unește sfințenia acestei sărbători.

Odată cu Învierea Domnului, toată natura renaște, gândurile noastre devin mai curate, noi devenim oameni mai buni! Îndemnul acestei sărbători este la simplitate, la aprecierea de care ar trebui să dăm dovadă pentru viața din jurul nostru, familia, prietenii sau, de ce nu, față de celelalte viețuitoare.

Fiind dascăli, menirea noastră este de a insufla și copiilor aceste sentimente nobile , nu doar cu ocazia acestei sfinte sărbători, ci mereu.

De asemenea, este important să cunoască tradițiile, obiceiurile, pentru că ele fac parte din identitatea și autenticitatea noastră, ca popor.

DEZVOLTAREA COPIILOR CU CES PRIN TERAPIE OCUPAȚIONALĂ

Prof. înv primar, MUJA ALINA ELENA
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni

Terapia ocupațională sau îndemânare, este o terapie pentru obiective practice, este o calitate din punct de vedere formal și nonformal. Ceea ce este valoros în sine în domeniul literaturii sau artelor și meșteșugurilor – de la pictură la origami, câștigă valoare creativă dacă folosește unui scop sau dacă ajută la rezolvarea unei situații. Terapia ocupațională se poate manifesta în multiple domenii: arte, literatură, psihologie, științe cognitive, filozofie, economie, management etc

Mulți oameni asociază greșit terapia ocupațională în special cu artele (muzica, teatrul, dansul, literatura, deseori denumite „arte creative").

Progresele din toate domeniile – matematică, tehnologie, științe, afaceri – au avut la bază creativitatea, muncă, cercetarea, conducând spre dezvoltarea societății.

Îmbinarea terapiei ocupaționale cu programe inovative de învățare pentru îmbunătățirea calității predării și a învățării în toate școlile, ridică astfel standardele pentru toți elevii, indiferent de capacitate și context socio-economic. Considerăm că terapia ocupațională şi activităţile practice, în învățământ, reprezintă o soluție pentru eficientizarea procesului de predare – învățare – evaluare și pentru îmbunătățirea rezultatelor elevilor, pentru îmbunătățirea relației școală – familie și implicarea părinților în activitățile școlii.Bunele practici descrise sunt însoțite de exemplificări ale beneficiilor pentru elevi, profesori și părinți și de imagini care ilustrează impactul lor.

În cadrul şcolii noastre, Centrul Şcolar Pentru Educaţie Incluzivă Băbeni, terapiile specifice şi de compensare se desfăşoară de cele mai multe ori în parteneriat cu părinţii, făcând front comun cu elevii şi cadrele didactice, sub forma unor ateliere de creaţie. Asigurăm elevilor un climat afectiv pozitiv unde aceştia îşi pot da frâu liber imaginaţiei şi creativităţii. La aceste ateliere realizăm foarte multe activităţi practice: gătim, servim masa, plantăm, îngrijim plantele, îngrijim spaţiul înconjurător, realizăm diferite obiecte decorative şi tablouri, facem drumeţii, observăm natura, corelate cu subiectul lecţiilor predate.

În preajma sărbătorilor Pascale realizăm tot felul de produse specifice: roşim ouă, facem decoraţiuni, plantăm floricele, preparăm pască şi tot felul de bunătăţi. Elevii sunt foarte fericiţi şi mândrii de toate produsele şi obiectele obţinute prin forţe proprii. Tot în cadrul terapiilor specifice şi de compensare folosim foarte multe jocuri educative interesante, materiale didactice diversificate şi atractive, filmuleţe, clipuri muzicale, realizăm diferite jocuri de rol, cântăm, dansăm, modelăm. Pentru efectuarea acestor activităţi participă o întreagă echipă multidisciplinară de la clasă: profesorul de psihopedagogie specială, psihopedagogul/logopedul, kinetoterapeutul, învățătorul/ profesorul educator și psihologul.

Activități deosebite desfășurate de Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni gasiți accesând următorul link https://www.facebook.com/csei.babeni.vl

Bibliografie:

- Romiţă B., 2000, Managementul şi gestiunea clasei de elevi,Editura Polirom, Iaşi,
- Tomşa Gheorghe, 2005, Psihopedagogie preşcolară şi şcolară, Editura Coresi, Bucureşti.

CUM ÎI EXPLICI COPILULUI SEMNIFICAȚIA SĂRBĂTORII DE PAȘTE

Prof. MUȘAT FLORENTINA
Grădinița Nr. 42, Sector 1, București

Fiecare sărbătoare este un bun prilej pentru a te afla în preajma familiei, pentru a te bucura de liniște, iubire și fericire. A sta în sânul familiei și numai câteva ore este de cele mai multe ori un boost de energie.

Paștele, Învierea Domnului, este una dintre cele mai mari sărbători ale creștinilor și reprezintă o ocazie numai bună să stai cât mai mult cu ai tăi. Cu toate acestea, această sărbătoare este destul de greu de explicat și de înțeles pentru copii, pe lângă faptul că ei se bucură de cadourile de la iepuraș și de alte daruri din partea bunicilor sau a celor mai apropiați.

Dacă de cele mai multe ori micuții asociază această sărbătoare cu venirea iepurașului și cu ciocnitul ouălor, tu ca adult ești dator să îi faci să înțeleagă semnificația sărbătorii dacă te întreabă.

Cum faci acest lucru, mai ales că ai de explicat niște scene care nu sunt tocmai ușor de înțeles pentru ei?

Dacă te va vedea pe tine preocupat de sărbătoarea Paștelui, atunci va vrea și el să se implice și să ajute. Nu îl împiedica să facă acest lucru, mai ales că pentru copii, puterea exemplului este adesea regula de aur.

Nu știi cum să formulezi exact pentru a explica mai ușor situația prin care a trecut Iisus Hristos? Apelează la textele din Biblia pentru copii. În speranța că limbajul este unul adecvat și prietenos, încearcă să alegi textele cele mai potrivite și pe înțelesul celui mic.

Pentru ca orice copil să perceapă totul ca pe o poveste, încearcă să îi explici semnificația Paștelui în locul poveștii de noapte bună. Recomandarea este să treci peste scene precum biciuirea pentru că s-ar putea să fie dsetul de traumatizante pentru un copil, indiferent de vârstă. Axează-te mai mult pe momentul Învierii, acesta este cel mai important lucru pe care trebuie să îl știe și să îl înțeleagă.

Nu îl lăsa pe cei mici să rămână cu întrebări fără răspuns. Copiii trebuie să știe că înroșirea ouălor nu reprezintă numai o activitate distractivă, ci are și o semnificație spirituală.

Nici lumina din noaptea de Înviere nu este un simbol de ignorat. Pentru că este posibil ca la un moment dat să te însoțească la biserică la slujba de Înviere, trebuie să-i explici că lumânările aprinse și îndemnul „veniți de luați lumină” reprezintă simbolul Învierii, un moment în care binele învinge răul.

Dacă vezi că este curios să afle cât mai multe lucruri despre sărbătoarea Paștelui, atunci răspunde-i la ele cât poți tu de sincer. Încearcă să faci o poveste interesantă, dar nu îl minți cu nimic pe cel mic.

Trebuie să fii deschis și să alegi cele mai potrivite cuvinte astfel încât să nu rămână în minte cu imagini care îl pot afecta emoțional. Dacă tu cunoști foarte bine datele istorice și faptele, atunci te poți folosi de detalii precum iubire, trădare, durere ca să asocieze mai ușor întâmplările.

LUMINA ÎNVIERII DOMNULUI

Prof.înv.preşcolar: MUŞAT MELANIA
Grădiniţa Nr.240, Sector 3, Bucureşti

Multă lumină aduce în sufletele celor ce se întâmpină de acest praznic adeverirea Învierii Domnului, așa cum îl temeluiește Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție. Această afirmare se cere

rostită în plină lumină, pentru că și în desfășurarea slujbei Învierii, în miez de noapte și parcă risipind bezna, prin care pășim până la pragul bisericii, primim aici făclia aprinsă de la sfânta masă a altarului ce închipuie Sfântul Mormânt al Celui răstignit în chemarea atât de îmbietoare spiritual: „Veniți de luați lumină!“. Întreaga obște a credincioșilor răspunde în armonia lumânărilor, a clopotelor și a glasurilor cu imnul: „Învierea Ta, Hristoase Mântuitorule, îngerii o laudă în ceruri și pe noi pe pământ ne învrednicește, cu inimă curată să Te mărim“. Atmosfera este aceiași de veacuri cu cea de la biserica Sfântului Mormânt și a Învierii de la Ierusalim, în care se împarte flacăra minunată din Sfânta Lumină, așteptată aci de mulțimea pelerinilor din toate colțurile lumii, unii venind aici tocmai în acest scop. Despre această priveliște spirituală cu adevărat feerică abundă mărturiile participanților și mai ales legate de lumina neaprinsă de mâna omenească și de clopotul ce sună de la sine.

În acest cadru, reamintim relatarea în bună parte știută de la părinți duhovnicești. Astfel, ceremonia Sfintei Lumini de la Mormântul Domnului se desfășoară în Sâmbăta Mare, la vremea Vecerniei după Ceaslovul vechi, adică în jurul amiezii. Sfântul Mormânt este supravegheat și sigilat de paznicii îndrituiți încă din noaptea Vinerii Mari, după slujba Prohodului Domnului și până la primirea Sfântei Lumini, răstimp în care toate sursele de foc și lumină sunt stinse. Procesiunea pentru slujbă pornește de la reședința patriarhală, străbătând culoarul mulțimii de închinători, înconjurând de trei ori Sfântul Mormânt în glasul clopotelor și al cântării amintite „Învierea Ta Hristoase…“ La imnul principal al Vecerniei, „Lumină lină a sfintei măriri…“, când sfinții slujitori se retrag în așteptare în altarul bisericii sub a cărei cupolă se află Mormântul, Patriarhul intră în acesta, îngenunchind la lespede. În urma rugăciunii patriarhale, ca și a celei de obște, alternând „Doamne miluiește“ cu „Doamne dă-ne Lumina!“ și altele, se vede o lumină puternică ca un fulger, coborând prin cupolă, deasupra capelei; apoi ca un glob de lumină care se sfarmă în mii de bucăți pătrunde la lespede, aprinzând vata presărată pe aceasta, și care se încarcă într-o rouă divină în timpul rugăciunii. Patriarhul adună vata aprinsă de o flacără care preț de câteva minute nu arde, punându-o în două cupe de aur și ieșind în cea dintâi încăpere, numită „Capela Îngerului“, unde aprinde două mănunchiuri de câte 33 de lumânări, după numărul anilor vieții Mântuitorului, pe care este imprimată icoana Învierii. Cupele aprinse le preiau pe două ferestre laterale doi diaconi, una pentru sfântul altar al bisericii, cealaltă pentru Biserica Sfinților Împărați Constantin și Elena de la Patriarhia Ierusalimului, în timp ce Patriarhul, ieșind în fața Sfântului Mormânt cu cele două făclii, cheamă de trei ori „Veniți de luați lumină!“. Primind Sfânta Lumină, toți se ating de ea spre binecuvântare fără a se arde. Se ține o predică de întărire a dreptei credințe. Vecernia cu procesiunea Sfintei Lumini ia sfârșit, făcând loc pregătirii pentru cea din noaptea Învierii. Apariția Luminii este diferită de la un an la altul, de pildă, ca stea strălucitoare, ca rouă, ploaie, zăpadă sau nori; uneori acoperă doar piatra, alteori întreg Mormântul.

La slujba celei de-a doua Învieri sau Vecernia primei zile de Paști, la Palatul patriarhal ierusalimitean, în prezența oficialităților, o lumânare mare, având imprimată icoana Învierii și aprinsă din Lumina Sfântului Mormânt este înălțată de doi diaconi în sfântă rostire „Hristos a înviat!“ și răspunsul „Adevărat a înviat!“. Ea arde necontenit patruzeci de zile până la praznicul Înălțării Domnului. A doua zi a luminatei sărbători, doisprezece arhierei, simbolizând pe Sfinții Apostoli, care au răspândit lumina Evangheliei în toată lumea, pornesc cu Sfânta Lumină în toată Țara Sfântă. În multe centre bisericești, datorită posibilităților de astăzi, Lumina Învierii din Sfânta Cetate ajunge, încă de la momentul de culme, spre a fi împărtășită credincioșilor cu aleasă evlavie care o poartă spre casele lor pentru vremea rugăciunii.

Un izvor de lumină devine și un simbol cu multe tălmăciri pentru suflet. Ajunge o licărire pentru a lumina nu numai în preajmă, ci până înăuntrul ființei privitorului. De aceea o lumină întreținută cu scumpătate reprezintă însăși persoana, starea sa în raport cu celelalte, pe care le poartă în cuget din latura celor vii sau a celor adormiți. De asemenea, este simbolul sau realitatea unei prezențe tainice ce chezășuiește comuniunea dorită. Drept aceea, se aprinde lumânare nu doar ca

jertfă pentru trebuințele imediate, ci și spre slava lui Dumnezeu și cinstirea celor ce au strălucit prin părtășia din lumina cerească.

În limba noastră, poate mai mult decât în altele, noțiunea de lume și lumină se împletesc vrând poate să arate cum cea dintâi este străbătută mereu de cealaltă spre desăvârșire.

După cum arată un mare teolog, prin cuvinte redăm nu numai țesătura de forță și legătura între componentele din cosmos, așa cum se reflectă în conștiința oamenilor și în viața lor îmbogățită prin comuniunea spirituală între ei și cu lumea, ci prin ele vorbim și despre Dumnezeu și lui Dumnezeu. În acest caz, cuvintelor folosite pentru energiile și realitățile din cosmos, așa cum sunt văzute în relațiile lor nesfârșite de rațiunea și simțirea noastră, le adăugăm printr-un adjectiv sau prin folosirea lor articulată, o notă de absolut, de unicitate. Astfel, îi spunem lui Dumnezeu „Lumina", „Viața", „Apa vie", și altele. Pe lângă aceea, facem din ele un uz simbolic, atribuind lui Dumnezeu o calitate pozitivă a lumii sau a omului, dar în înțelesuri care le transcende. Aceasta pentru că Cel ce a creat lumea cu componentele și însușirile ei, trebuie să aibă în Sine ceva care e ca o temelie activă a lor. Dar pentru că temelia aceasta e în același timp negrăit superioară față de însușirile lumii, le spunem acestora simboluri, pentru a arăta atât o anumită corespondență a însușirilor lumii cu însușirile lui Dumnezeu, cât și negrăita superioritate și deosebire a celor din urmă. E un alt mod de transcendere de la lume sau prin lume la Dumnezeu. Dar omul se transcende pe sine nu numai prin înțelegerea inevitabilă a rațiunilor lumii ca date de Dumnezeu, ci și prin conștiința datoriei că trebuie să folosească lucrurile conform rațiunilor lor cunoscute prin rațiunea sa.

O viață la nivelul cerințelor de astăzi, nu se poate desfășura fără izvoarele luminii, atât pe plan material, cât și pe plan spiritual. Între lumină și viață există o legătură învederată, pe care și Evanghelia celei dintâi zile a Praznicului, privind și opera creației, o arată lămurit prin cuvintele: „ Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut. Întru El era viață și viața era lumina oamenilor. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o". O viață îmbunătățită mereu, desigur că, face simțită și o mai mare lumină spre al cărei izvor se îndreaptă ochii sufletești înlesnind vederea celor nevăzute. Este viața în Hristos Domnul Cel Răstignit și Înviat și care chezășuiește dobândirea darurilor celor mai înalte. Sfântul Apostol Pavel mărturisește în acest sens următoarele: „M-am răstignit împreună cu Hristos; și nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine. Și viața mea de acum, în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit și S-a dat pe Sine însuși pentru mine". În ceea ce privește răsplătirea, același confirmă cu proorocul Isaia: „Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit, și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El"; adăugând de la sine „Iar nouă ni le-a descoperit Dumnezeu prin Duhul Său, fiindcă Duhul toate le cercetează, chiar și adâncurile lui Dumnezeu". Mântuitorul Însuși a fericit pe cei curați cu inima ca pe unii care vor vedea pe Dumnezeu. Curățirea de patimi, iluminarea lăuntrică apropie de Lumina cea neapropiată, Lumina cea mai presus de fire, Lumina adevărului de care dorește fiecare să se împărtășească, în ziua cea neînserată a împărăției lui Hristos, cum intonează imnul Bisericii.

Bibliografie :

- „Sfântul Chiril al Ierusalimului"-Traducere de Preot Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti 1945.
- „Credinţa Ortodoxă", Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Iaşi 2000.
- „Îndrumări Misionare", Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române , Bucureşti 1986.

PAȘTELE POVESTIT

Prof. MUȘCELEANU NICOLETA
Grădinița „Brânduşa”, Sector 3, Bucureşti

„Paștele este demonstrația pe care ne-o face Dumnezeu că viața este esențial spirituală și nesfârșită”(Charles M. Crowe)

În cadrul procesului complex și îndelungat de formare a personalității copilului, cunoașterea obiceiurilor, a tradițiilor populare și etnografice locale, are o importanță deosebită datorită conținutului de idei și de sentimente pe care le transmit.

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creştin, fiind însoţită, în România, de numeroase tradiţii şi obiceiuri, unele moştenite din generaţie în generaţie. Prin şi pentru aceste tradiţii, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie şi de optimism. Etimologia cuvântului Paște este explicată de Narcisa Știucă în cartea Spirala sărbătorilor - Rosturi, tâlcuri și deslușiri. „Denumirea sărbătorii derivă din cuvântul ebraic Pesah care desemna sărbătoarea eliberării evreilor din Egipt și a reîntoarcerii lor în patrie. Era numită și sărbătoarea azimelor și era celebrată între 14 și 21 Nisan (Aprilie, după prima lună plină a echinocțiului de primăvară. Forma Paști a pătruns în limba română pe filieră latino-bizantină: Paschae.

Tradițiile si obiceiurile legate de sărbătorile Pascale caracterizează România încă de la lăsarea Secului. Începerea Postului Paștelui sau a Postului Mare este o adevărată zi de sărbătoare, mai ales că Postul Paștelui este cel mai aspru post de pe peste an. În zonele din vestul României, înainte de începerea Postului Mare este organizată o adevărată petrecere, un bal care poartă numele de “Farsang”. În timpul acestuia, fetele și flăcăii poartă măști și costume confecționate din materiale pe care le găsesc în gospodării și petrec sub privirile înduioșate ale celor mai în vârstă. În timpul acestui bal mascat au loc și anumite scenete denumite sugestiv “Nunta”, “Medicul” și “Înmormântarea”. Cea mai importantă sărbătoare care are loc în perioada Postului Mare este Duminica Floriilor, celebrată cu o săptămână înaintea Învierii Domnului. Foarte multe tradiții și obiceiuri sunt legate de această sărbătoare deosebită. Această sărbătoare simbolizează Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim după săvârșirea minunilor care au făcut ca toți oamenii să îl primească cu foarte multă bucurie și speranță în suflete. Săptămâna Mare este o săptămână specială însă foarte grea, o săptămână în care oamenii trebuie să își aducă aminte cu smerenie de patimile Mântuitorului Iisus Hristos. În această săptămână, femeile din unele colțuri ale țări poartă doliu, pentru a-și schimba veșmintele de doliu cu veșminte noi de sărbătoare în ziua de Paște.

Tradiția spune că în Sâmbăta Mare se sacrifică mielul, iar gospodinele prepară drobul. În aceasta zi se termină pregătirile pentru Înviere. La miezul nopții, credincioșii merg la biserică pentru a se ruga și pentru a primi cu bucurie în suflet Lumina Învierii. Începând din această zi și până în ziua Înălțării, cei care se vor întâlni vor spune “Hristos a Înviat!” – “Adevărat a Înviat!”. În noaptea de Înviere, în special în Bucovina, se practică obiceiul “focurilor de veghe”. Oamenii se adună în jurul focurilor care țin până dimineața pentru a povesti despre viața lui Iisus; se spune că focul are rolul de a înlătura spiritele rele. Tot în această regiune, fetele tinere spală limba clopotului și cu apa folosită se vor spăla pe față. În zona Banatului se practică obiceiul sfințirii bucatelor tradiționale de Paște. Nimeni nu mănâncă nimic până ce coșurile cu bucatele tradiționale nu au fost sfințite. O tradiție aparte de Paște are loc în Transilvania şi se numește stropitul fetelor. Pe vremuri, fetele şi femeile erau stropite cu apă de la izvor (în prezent sunt stropite cu parfum), în a doua zi a Paștelui, de către feciorii şi bărbații satului. Scopul acestui obicei este ca acestea să rămână frumoase tot timpul anului.

La slujba de Înviere se sfințesc bucate precum: ouăle curățate cine mănâncă ouă prima dată în ziua de Paști se zice că va fi uşor peste an. Alţii usucă albuș de ou roșu sfințit şi dacă un om sau o vită face albeață, pisează albușul şi i-l suflă în ochi. Slănina este folosită la ungerea rănilor, dacă

se îmbolnăvește vreun om sau vită şi mănâncă slănina aceasta, se vindecă. Făina este folosită la animale, iar usturoiul sfințit pus în pământ nu se strică. Acesta serveşte la alungarea strigoilor de la casă şi de asemenea la ungerea ușilor de la grajdurile vitelor. Busuiocul este inspiratorul dragostei, de usturoi fug strigoii şi de tăciune fuge diavolul.

O altă tradiție păstrată la sate este spălatul din dimineaţă Învierii. Într-un lighean se pune un ou roșu şi o monedă de argint. Se toarnă apă proaspătă adusă de la fântână. Toţi ai casei se spală pe rând, dându-si cu oul roșu peste obraz şi zicând: ”Să fiu sănătos şi obrazul să-mi fie roșu ca oul, toţi să mă dorească şi să mă aştepte aşa cum sunt aşteptate ouăle roșii de Paşti, să fiu iubit ca ouăle în zilele Paştilor”. După aceea se ia moneda şi trecând-o peste faţă se zice: ”Să fiu mândru şi curat ca argintul”. În unele sate, în lighean se pune şi o crenguță de busuioc, deoarece se zice că dacă te speli cu dânsul vei fi onorat ca busuiocul. Gestul simbolic de celebrare a Paștelui este ciocnitul ouălelor roșii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul a 40 de zile de la Înviere până la Înălțare, timp în care se salută cu „Hristos a înviat” şi „Adevărat a înviat”, mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credință.

Masa din prima zi de Paște este un prilej de reunire a familiei, decurgând după un adevărat ritual. De pe masa de Paște nu pot lipsi: ouăle roșii, cașul de oaie, salata cu ceapa verde şi ridichi, drobul şi friptura de miel, pasca umplută cu brânză sau smântână.

Sfânta sărbătoare a Paştilor, ca și sărbătoarea Crăciunului, trezește în sufletele oamenilor un sentiment de bucurie trăit diferit în funcție de semnificația fiecărei sărbători în parte. De Paști, bucuria este trăită într-un anumit fel, tainic și profund ”prin solemnitatea Săptămânii Patimilor, prin lumânările purtate de credincioși, prin sunetul clopotelor, precum și prin cadrul natural de verdeață și frumusețea florilor” de primăvară. Pe lângă obiceiurile specifice sărbătorii Paștelui, care se desfășoară cu mici diferențe de la o zonă la alta, există și obiceiurile de familie, care reprezintă ”un mijloc simbolic de a comunica”. Întâlnirea membrilor unei familii la masa pascală a devenit un obicei, un ritual care se păstrează, încă, în multe familii de români, fapt care duce în timp la continuitatea legăturii, atât între membrii familiei, cât și la perpetuarea obiceiurilor și tradițiilor noastre românești.

Cu siguranță ,tradițiile legate de această sărbătoare şi în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase şi diferite în funcţie de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce priveşte raportarea lor la religie şi legătura specială a acestora cu credința.

Bibliografie:

- I.Ghinoiu. „Sărbători şi obiceiuri românești”, Bucureşti, Editura Elion, 2002.

ÎN AȘTEPTAREA PAȘTELUI

Profesor învățământ preșcolar: NISTOR ROXANA
Grădinița nr.191, Sector 3, București

“Nimic nu-i mai frumos, mai nobil, decât meseria de educator, de grădinar de suflete umane, de călăuză a celor mai curate și mai line de energie mlădițe” .

Să-i îndrumăm pe copii și să-i învățăm să prețuiască, să respecte obiceiurile si tradițiile românești, să le sădim în suflete aceste sentimente definitorii ale identității neamului nostru, fără de care nu am ști de unde venim sau cine suntem, este o mare oglindă în care se reflectă cu cea mai mare intensitate frumusețea României.

Obiceiurile si tradițiile dezvăluie fața necunoscută a existenței celorlalți. Copiilor le conferă identitate si apartenență la poporul român, le creează o “unicitate pozitiva”, adică trăsăturile caracteristice poporului: cântece, dansuri, meșteșuguri, credințe, vorbire, costume, etc.

Folclorul reprezintă creația literară, plastic-muzicală, întreg ansamblul de tradiții și obiceiuri moștenite de la înaintași-zestrea culturală a strămoșilor noștri. Prin cunoașterea unor forme de folclor accesibile și prin aplicarea lor în activitatea la grupă, se manifestă prețuirea și admirația față de valorile culturale românești. Proverbele, zicătorile, colindele, dansul popular, scenetele de Crăciun, de Paște, fac parte integrantă din creațiile noastre populare .

Sărbătoarea Luminii, "Învierea Domnului" și sărbătoarea "Floriilor", constituie pentru copii un prilej de a cunoaște valori spirituale creștin-ortodoxe care simbolizează biruința omenirii, triumful asupra suferinței, și a gândirii pozitive asupra viitorului. Multe tradiții de Paște sunt așteptate de copii cu multă bucurie. În această perioadă, ei învață cântece specifice, poezii, decorează ouă, pictează, colorează fișe de Paște cu iepurași și ouă roșii.

De la un capăt la altul al lumii, oul este prezent în majoritatea legendelor și a tradițiilor ca simbol al vieții, adesea perceput ca sămânța din care s-a născut omenirea.

În activitățile desfășurate la clasă, și în cele extra-curriculare, am găsit modalități și strategii pentru cultivarea sentimentelor de dragoste față de obiceiurile românești, prin cunoașterea datinilor și a obiceiurilor diferitelor sărbători.

Paștele, sărbătoarea Învierii Mântuitorului, a constituit din vechime un prilej de bucurie în care oamenii își trimiteau—ca simbol al afecțiunii, ouă colorate în diferite culori, de cele mai multe ori roșii. Și pentru copii, sărbătoarea Paștelui e un prilej de bucurie. Astfel, pentru sărbătoarea "Învierii Domnului", alături de dansuri populare, copiii au mai pregătit și poezii, cântece specifice Floriilor, au încondeiat ouă, au confecționat felicitări și au pictat. La finalul zilei, rezultatul activității a fost oferit, sub forma unui cadou, părinților.

De asemenea, în ceea ce privește activitatea mea personală desfășurată alături de copii, se pot face următoarele mențiuni:

În săptămâna precedentă sărbătorii "Învierii Domnului", am planificat mai multe activități care sa-i ajute pe copii să înțeleagă semnificația acestei ocazii. Astfel, pentru activitățile liber alese, pentru sectorul Artă am folosit diverse fișe pe care copiii au desenat și au colorat ouă roșii sau de diferite culori, iepurași de Paște, coșulețe, cei mai talentați au reușit să deseneze liber copii fericiți care merg la biserică pentru a se împărtășii, ouă ascunse în iarbă, etc. Pentru sectorul Jocuri de Masă am realizat puzzle-uri cu ilustrații specifice, jocul: "Caută umbra iepurașului", "Alege și potrivește". La sectorul Nisip și Apă am modelat în nisip urmele iepurașului și am ascuns ouă colorate de plastic în nisip pentru a fi găsite de copii. La sectorul Bibliotecă am "citit" imagini ilustrative pentru Paște, iar la final am alcătuit un album cu acestea. La sectorul Știință am făcut un experiment "Ouă crude, ouă fierte", iar la Construcții am confecționat din sârmă plușată "coșulețe pentru ouă".

Mai departe, în ceea ce privește Tranzițiile am pregătit următoarele: "Sărim ca iepurașii", "Numărăm ouăle din coș", "Trecem peste coșulețul cu ouă", "Iepurașii—joc muzical".

Domeniul Științe i-a purtat pe copii într-o frumoasă lectură după imagini "În așteptarea sărbătorii Paștelui", iar la Matematică am numărat și am grupat iepurașii în jocul-exercițiu: "Ce ne-aduce Iepurașul?". La Domeniul Limbă și Comunicare cei mici au învățat poezia: "Iepurașul de Paște", iar în cadrul activității artistico-plastice, au încondeiat ouă pe care le-au păstrat ca amintire. Activitățile practice, îndrăgite de copii, au presupus o lucrare intitulată "Ajută iepurașul să facă un tablou!". Totodată, deoarece copii au o nevoie de mișcarea, am pregătit la Domeniul psiho-motric un parcurs aplicativ pe care l-am numit "Ajută-l pe Rilă Iepurilă!". Nu puteam uita nici de Domeniul Om Societate unde copii au fost așteptați de o conversație interesantă despre cum îi putem ajuta pe părinți să aranjeze masa de Paște, și am avut un suport intuitiv pentru a-i ajuta pe copii să se poată exprima mai ușor.

Finalul fiecărei zile va fi încheiat cu câte un joc de mișcare sau muzical după cum urmează: "Iepurașii la morcovi ", "Iepurașul Țup"—joc muzical și "Dansul Iepurașilor".

Deoarece avem încheiat un parteneriat cu Centrul de Copii "Sfânta Elena", le vom pregăti, ca în fiecare an, un pachețel alături de gândurile noastre bune.

La finalul săptămânii, vom organiza și o expoziție cu lucrările copiilor, iar cele mai reușite vor participa atât la concursul: "Sărbătoarea Învierii", cât și la concursul "L-ați văzut cumva pe Iepuraș?".

Numai educându-i de mici pe copii, prin diverse activități desfășurate în grădiniță dar și în familie, să îndrăgească limba pe care o vorbesc și obiceiurile românești, ne putem asigura că tradițiile vor avea continuitate în generațiile viitoare.

Izvorul obiceiurilor și al tradițiilor este necesar pentru cel ce vrea să le cunoască și să le adune în mănunchi pentru a le dărui din nou, cum spunea Anton Pann: "De la lume adunate / Și-napoi la lume date", iar marele poet Vasile Alecsandri spunea că "Diferitele creații folclorice sunt pietre scumpe în sânul poporului" și "prin urmare e sfânta datorie de a le căuta și a le feri de noianul timpului si uitării".

BIBLIOGRAFIE

- Berger, G. "Omul modern și educația sa "Psihologie si educație", București, E.D.P.,1973
- Cucoș, C. "Educația. Dimensiuni culturale și interculturale "Editura Polirom, Iași, 2000
- Dottrens, R., "Institutori ieri, educatori mâine", București, E.D.P 1970

TRADITII SI OBICEIURI DE PAȘTE

Prof. OARGĂ DANIELA
Grădinița P.P.Nr.1, Sânnicolau Mare, Timiș

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători ale creștinătății, celebrând Învierea lui Iisus Hristos. În România, sărbătoarea Paștelui este încărcată de tradiții și obiceiuri străvechi, care variază de la o regiune la alta, dar care păstrează o esență comună: reînnoirea și speranța.

Săptămâna care precede Paștele este numită Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor, timp în care creștinii participă la numeroase slujbe religioase, iar pregătirile pentru Paște intră în linie dreaptă.

- Miercurea Mare: Se ung credincioșii cu untdelemn sfințit, simbolizând ungerea lui Iisus de către Maria Magdalena.
- Joia Mare: Este ziua în care se vopsesc ouăle, tradițional în roșu, simbolizând sângele lui Hristos. De asemenea, se coace pasca, un cozonac cu brânză dulce și stafide. Roșirea ouălor de Paște este o tradiție profund înrădăcinată în cultura românească, simbolizând sângele lui Iisus Hristos vărsat pe cruce. Aceasta este una dintre cele mai vechi și iubite tradiții de Paște. În Joia Mare, gospodinele vopsesc ouăle în roșu, culoarea dominantă, deși astăzi se folosesc și alte culori și tehnici de decorare. Roșul tradițional simbolizează nu doar sângele lui Hristos, ci și bucuria Învierii.
- Vinerea Mare: Este ziua de doliu a creștinătății, în care se comemorează răstignirea și moartea lui Iisus. Este o zi de post aspru, mulți credincioși alegând să nu mănânce nimic până la apusul soarelui.

Momentul culminant al sărbătorii este slujba de Înviere, care începe sâmbătă noaptea. Credincioșii se adună la biserici cu lumânări, care sunt aprinse de la lumina adusă de preot de la Sfântul Mormânt (simbol al luminii lui Hristos).

După slujba de Înviere, oamenii se întorc acasă cu lumânările aprinse, păstrând flacăra cât mai mult posibil, ceea ce simbolizează aducerea luminii lui Hristos în casa fiecăruia.

O datină specifică este „ciocnitul" ouălor vopsite, fiecare persoană alegând un ou și lovindu-l cu vârful de oul altcuiva. Cel a cărui ou se sparge este considerat pierzător. Oul neînfrânt, numit și "oul lui Hristos", este păstrat până la următorul Paște.

Aceasta este bogată și variată, incluzând preparate din carne de miel (simbolizând pe Mielul lui Dumnezeu), drob de miel, cozonaci, pasca, și alte bunătăți specifice fiecărei regiuni.

O săptămână după Paște se sărbătorește Paștele Blajinilor, sau Paștele Morților, când oamenii merg la cimitire pentru a împărți de pomană mâncare în amintirea celor decedați, simbolizând continuitatea comuniunii între vii și morți.

Aceste tradiții de Paște, pline de semnificații și practici străvechi, reflectă profundele rădăcini spirituale și culturale ale poporului român. Ele aduc împreună familii și comunități, reînnoind legăturile sociale și duhovnicești în fiecare an.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof: OGLAVIE COSMINA
G.P.P. „Bobocei Din Micro Iii''

Obiceiurile și tradițiile pascale din România reflectă o moștenire bogată și diversă, îmbinând elemente religioase, culturale și gastronomice.

În perioada sărbătorii Pascale, românii își onorează tradițiile străvechi, marcând acest moment important din calendarul creștin cu ritualuri specifice și bucate tradiționale.

Unul dintre cele mai cunoscute obiceiuri pascale este vopsirea ouălor.

În zilele dinaintea Învierii, familii întregi se adună pentru a vopsi ouăle în culori vii și strălucitoare. Aceste ouă sunt considerate simboluri ale vieții noi și al speranței învierii, iar procesul de vopsire este însoțit de cântece și povești transmise din generație în generație.

Un alt obicei îndrăgit este cel al colindatului de Paște. Grupuri de copii sau tineri se adună și colindă casele din sat, aducând vestea Învierii și împărtășind bucuria sărbătorii.

Colindatul este întâmpinat cu bucurie și ospitalitate, iar gazdele oferă colindătorilor ouă vopsite, cozonaci și alte bunătăți de Paște.

Un element central al tradiției pascale românești este masa de Paște. Familia se adună în jurul mesei festive pentru a savura bucate tradiționale precum mielul, ouăle roșii, cozonacul și drobul. Aceste preparate sunt pregătite cu multă grijă și sunt considerate simboluri ale bucuriei și ospitalității.

Mielul este simbolul sacrificiului lui Iisus Hristos, iar ouăle roșii reprezintă sângele său, iar cozonacul și drobul sunt simboluri ale renașterii și abundenței.

Un alt aspect important al tradiției pascale din România este participarea la slujba de Înviere. Credincioșii se adună în biserici pentru a participa la slujba de Înviere, unde se vestesc vestea Învierii lui Hristos și se împărtășesc bucuria și speranța în viață veșnică.

După slujbă, oamenii se salută cu "Hristos a înviat!" și "Adevărat a înviat!", răspunzând cu "Adevărat a înviat!" și "Hristos a înviat!".

În concluzie, obiceiurile și tradițiile pascale din România reprezintă un amestec de spiritualitate, comunitate și gastronomie, reflectând valorile și credințele profunde ale poporului român. Aceste practici străvechi sunt transmise din generație în generație, contribuind la consolidarea identității și coeziunii sociale în cadrul comunităților locale și păstrarea legăturii cu tradițiile și valorile ancestrale.

OUĂLE ROŞII, TRADIŢIE ŞI SEMNIFICAŢII

AS. SOC. PARVANA GABRIEL
Liceul Tehnologic "Simion Mehedinţi" Galaţi
Profînv. Primar: PARVANA SILVIA
Şcoala Gimnazială Nr 28, Galaţi

Astăzi, pentru cei mai mulţi dintre noi, ouăle roşii sunt simbolul jertfei supreme a *Mântuitorului* care marchează celebrarea celei mai mari sărbători a lumii creştine : *Paştele.* Mărturie a sângelui vărsat de *Iisus* răstignit şi batjocorit pe cruce, ouăle roşii exprimă însă, prin semantica cromaticii lor, bucuria *Învierii Domnului,* prefigurând astfele acest incredibil miracol.

Nenumărate legende româneşti consemnează această ultimă minune înfăptuită de *Iisus,* pe când se mai afla încă printre oameni. În câteva dintre aceste creaţii folclorice, înregistrate de Simion Florea Marian şi Artur Gorovei , se povesteşte că, în sâmbăta *Paştelui, Maica Domnului* s-a dus cu un coş de ouă să-l dea dea soldaţilor care păzeau trupul *Fiului* său , pentru a-i îngădui să-l ia. Când *Maria* a pus coşul jos, lângă cruce, o picătură de sânge a căzut din mâinile *Mântuitorului* peste ouă şi, deodată, toate s-au înroşit. Surprinşi, soldaţii au venit şi fiecare a luat un *ou roşu* ca *semn* despre această ultimă minune a lui *Hristos.* De atunci se crede că oamenii roşesc ouă de *Paşte.*

O altă legendă vorbeşte despre o fată care tocmai în ziua *Învierii* plecase la târg cu nişte ouă . Pe drum ea află că *Iisus* a înviat şi aleargă înapoi spre casă să ducă vestea cea bună. Ea întâlneşte pe drum nişte iudei , cărora le spune: *"Hristos a înviat!".* Aceştia râd de fată şi îi răspund batjocoritor. *Hristos* va învia atunci când s-or roşi ouăle din coşul tău! Fata a privit ouăle din coş şi a văzut că sunt roşii.

Tot din izvoarele folclorice aflăm că ouăle roşii mai au şi alte puteri : acelea de a proteja casele de spiritele malefice. Se spune că *Dracul* întreba mereu dacă pe *Pământ* " se mai scriu ouă şi se mai cântă colindele " deoarece , când acestea nu se vor mai ţine, Pământul se va scufunda şi el va pune stăpânire pe lume.

Din perspectiva acestor relatări constatăm că tradiţia bisericii creştine face din oule roşii simbolul definitoriu al miracolului *Învierii Mântuitorului*, ele având capacitatea de a exprima prin cromatică triumful noii credinţe, iar prin intermediul ei, renaşterea spirituală a omenirii.

Pentru epocile de început ale civilizaţiei, oul monocrom- colorat cel mai adesea în roşu - avea însă rosturi mai mult complexe, fiind considerat *emblemă a universului*, care închide în sine energii latente şi neînvinsa forţă a vieţii.

Simbol primordial al cosmosului la indieni şi chinezi , oul era *principiu al creaţiei* , iar perşii credeau că din haos a apărut mai întâi *oul* , din el născându-se apoi *Soarele şi Luna*; din gălbenuş *Soarele* şi din albuş *Luna*. În antichitatea gracă şi latină , aceste convingeri sunt încă viabile, oul îndeplinind aceleaşi funcţii cosmogonice; din el au apărut toate cele existente pe Pământ (la fel credeau şi popoarele slave).

Alături de acepţia cosmogonică, oul îndeplinea în epocile precreştine şi funcţia de simbol protector împotriva forţelor malefice. La capodocieni culoarea roşie a ouălor exprima focul capabil să îndepărteze orice spirit ostil vieţii şi renaşterii cosmice. Din aceste considerente, egiptenii aduceau ca jertfă zeilor vegetaţiei, la echinocţiul de primavară, ouă roşii. Tot ouă roşii jertfeau romanii în cadrul ceremonialurilor dedicate zeilor care patronau echinocţiul de primăvară.

Cu aceste multiple semnificaţii , ouăle roşii străbat veacurile, aducând până în timpurile moderne credinţa în forţa, bucuria şi lumina pe care o sintetizează acest complex însemn de spiritualitate străveche. Expresie vizuală a renaşterii naturii, a fertilităţii şi fecundităţii , a fortei invicibile în lupta cu spiritele malefice, ouăle roşii, mai reprezentau în credinţele popoarelor străvechi şi semnul afecţiunii dintre oameni. Ele se dăruiau celor dragi în timpul sărbătorilor de Anul Nou (celebrate la echinocţiul de primavară, după calendarul precreştin). Culoarea roşie a

ouălor era în acest context expresia vieţii pulsânde, a vitalităţii maxime, sugerate prin " *roşul ca sângele*".

Multe dintre străvechile acepţii semantice acordate de popoarele vechi ouălor roşii se regăsesc în datinile, credinţele şi obiceiurile tradiţionale româneşti care marchează trecerea peste pragul timpului sau al vieţii omului.

În obiceiurile calendaristice şi în cele cu funcţie premaritală , constatăm folosirea oălor roşii ca simbol al fertilităţii şi fecundităţii, al renaşterii bio- vegetale, dar şi al afecţiunii reciproce dintre tineri.

În baza acestor convingeri , fetele oferă feciorilor, în cadrul horei din duminica *Paştelui,* ouă roşii sau împodobite cu diverse motive decorative, ca semn al afecţiunii ce le-o poartă. În sens de emblemă a fertilităţii, în Ţinutul Pădurenilor din judeţul Hunedoara, ouăle roşii se pun în " pomul" de cinste al nuntaşilor pentru miri. În scop profilactic şi apotropaic (terapeutic şi protector), în satele bucovinene, ouăle roşii se dau în mâncarea animalelor bolnave, cu speranţa că ele se vor tămădui.

Asociat şi înteţinut de aceste străvechi credinţe, ce au funcţionat şi mai funcţionează încă în ceremonialurile tradiţionale, meşteşugul vopsirii ouălor cu coloranţi vegetali şi al " împistririi " sau ” încondeierii " oulelor de *Paşte* este la fel de vechi ca şi obiceiurile. Pe întreg cuprinsul ţării mesteşugul este prezent, taina deprinderii sale constituind şi astăzi un centru de interes pentru tânăra generaţie.

Marea bogăţie şi varietatea de creaţie existente în acest domeniu pe teritoriul românesc sunt surprinzătoare de la o zonă etnografică la alta şi chiar de la un sat la celalalt, caracterizându-se printr-o infinită diversitate plastico-decorativă şi compoziţional-cromatică a unui nucleu străvechi de motive simbolice. Mâinile pricepute şi talentate ale ţărăncilor au făurit şi făuresc un rafinat arabesc filigranat în Bucovina sau o expresivă grafie în Oltenia şi Muntenia, punctată cromatic prin tonuri calde şi echiplibrate ce amintesc de fastul şi strălucirea ceramicii bizantine sau de tonurile pure, vibrânde cromatic, ale miniaturilor medievale.

Analizând bogatul repertoriu ornamental al ouălor încondeiate, constatăm că motivistica lor se grupează în jurul unor teme principale, al căror izor l-au constituit, pe de o parte , străvechile semnificaţii precreştine al ouălor roşii - semnul plastic al Soarelui fertilizator şi al stelelor , completate ulterior de Crucea Paştelui, iar pe de altă parte, universul ocupaţional şi mediul de viaţă al sătenilor. Edificatoare sunt în acest sens motivele întâlnite pe ouăle încondeiate în satele Bucobinei şi numite sugestiv Crucea, Stelele, Floarea Paştelui, Ciuboţica Cucului, Bradul, Frunza Stejarului, Ghiocelul, Măghiranul, Ruja, Sâmburul de Nucă, Spicul Grâului etc. Desprinse din realitatea mediului înconjurător , aceste motive exprimă, într-o manieră sintetică, universul cotidian al ţăranilor. Surprinse în ipostaze pline de expresivitatea artistică, motivele zoomorfe apar doar pe ouăle încondeiate de pe Valea Olteţului. Peştele, Cocoşul, Vulturul, Coada Păunului sunt redate într-o manieră originală , printr-o grafie sugestivă, fiind potenţate de o cromatică bazată pe tonuri clare de roşu, galben, ocru şi negru.

O grupare ornamentală aparte o reprezintă motivele inspirate din mediul ocupaţional al sătenilor şi stilizate prin intermediul unui desen sintetic. Uneltele din inventarul agropastoral sau cele casnice stârnesc interesul prin expresivitatea lor artistică pe ouăle încondeiate în satele Munteniei, Moldovei şi Transilvaniei. Fierul Plugului, Sapa, Hârleţul, Grebla şi Furca , Cârligul Ciobanului şi Calea Rătăcită sunt doar câteva dintre motivele ce vorbesc depre activităţile cotidiene ale agricultorilor şi păstorilor români. Vârtelniţele şi Furcile de Tors ne evocă lumea satului din perspectiva îndeletnicirilor casnice ale mamelor şi bunicilor noastre.

Meşteşug şi artă, "scrierea", "pictarea" sau "încondeierea" cu ceară firbinte a ouălelor de Paşte este o activitate extrem de veche a poporului nostru, care ne încântă şi astăzi prin realizările sale de o inegalabilă valoare. Ca şi odinioară în majoritatea satelor din Bucovina, Botoşani, Ţara Vrancei, Prahova, Buzău, Muscel, Argeş, Gorj, Dolj - şi Mehedinţi, dar şi din Bistriţa -Năsăud,

Marginimea Sibiului, Întorsura Buzăului şi zona Branului, femeile continuă să făurească aceste "bijuterii" artistice pline de strălucire şi rafinament estetic.

Prin intermediul ouălelor roşii şi al celor împodobite cu diverse motive decorative, sărbătoarea creştină a Paştelui îşi îmbogăţeşte semnificaţia religioasă , conexând dintre valorile eterne al civilizaţiei un simbol nepieritor - oul, chintesenţă a vieţii veşnice şi renaşterii perpetue.

De Paşti
AS. SOC. PARVANA GABRIEL
LICEUL TEHNOLOGIC “SIMION MEHEDINŢI” GALAŢI

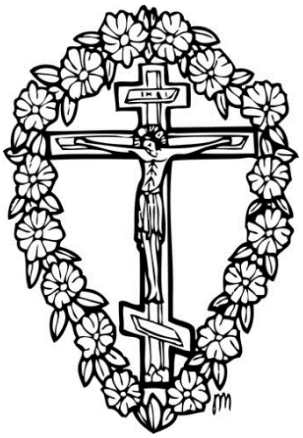

Hristos a-nviat!
Adevărat a-nviat!
Este salutul inchinat
Lui Iisus din Nazaret
Care pentru noi s-a răstingnit
Pentru mântuirea noastră, a murit!

La Dumnezeu s-a-nchinat,
Sufletul si l-a-nălţat,
Nepăcătos şi foarte curat.
Modest, blând şi smerit
Pe Golgota l-au răstignit
Iar ei credeau că a murit…

Asta s-a-ntâmplat de Paşti,
A-nviat Iisus Hristos,
A-nviat nepăcătos.
Chiar ieri m-am inchinat:
Hristos a-nviat!
Adevărat a-nviat!

Învierea
PROF ÎNV PRIMAR PARVANA SILVIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 28 GALAȚI

Primăvara mult dorită
Se aşterne peste lume
Și natura reînvie
Pregătindu-se-o minune

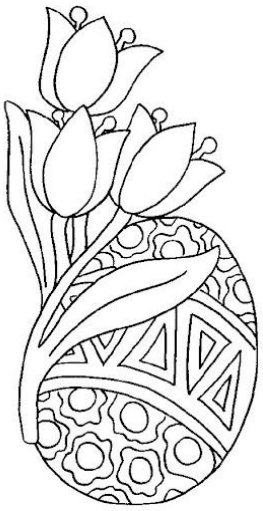

Totul s-a trezit la viaţă
În cântec melodios
Parcă-ar vrea să ne vestească
Învierea lui Hristos

Și cu lumânări aprinse,
Având sufletul curat,
Toţi şoptesc în mare taină
Azi, HRISTOS A ÎNVIAT!

BUCURII PASCALE

Prof. PÂRVU MIRELA
Grădiniţa Nr.196, Sector 3, Bucureşti

Sărbătorile românilor au fost întotdeauna un prilej de bucurie şi de împăcare sufletească. Tradiţiile reprezintă cea mai de preţ comoară a poporului nostru, de aceea ea trebuie păstrată şi predată generaţiilor următoare.

Sărbătoarea Învierii Domnului este bucuria duhovnicească în lumea creştină. Prin Învierea Sa, Mântuitorul a luminat toate. Cerul şi pământul s-au îmbrăcat în lumina divină.

Farmecul Paştelui este dat „În gura poporului se află pururea vie sublima sorginte a oricărei legături". Aşa spunea B.P.Haşdeu din nesecatul izvor al folclorului românesc.

Elementele care constituie specificul inconfundabil cu care poporul român se legitimează în faţa lumii, tradiţiile noastre vin de demult şi-şi cer dreptul de a fi, dacă nu îmbogăţite măcar preluate şi transmise.

Obiceiurile şi tradiţiile populare reprezintă o parte importantă a folclorului românesc. Cu o săptămână înainte de Paşti celebrăm Floriile. Sărbătoarea Floriilor îşi are sorgintea în vechea sărbătoare precreştină Floralia, dedicată zeiţei romane a florilor şi a primăverii, Flora, peste care creştinismul a suprapus sărbătoarea intrării lui Iisus Hristos în Ierusalim. Ramurile de salcie (substituente locale ale ramurilor de palmier din Ierusalim), simbol al fertilităţii şi al renaşterii naturii primăvara, se duc la biserică pentru a fi sfinţite, după care se folosesc la împodobirea icoanelor, a uşilor şi a ferestrelor sau la tratarea simbolică a bolilor de-a lungul anului, uneori chiar şi pentru vrăji şi descântece.

Această sărbătoare rămâne în tradiţia poporului nostru un moment încărcat de bogăţie, semnificaţii spirituale, închinate miracolului vieţii şi bucuriei de a trăi.

După sărbătoarea Floriilor sărbătorim Pastele. Pastele este în ortodoxie sărbătoarea sărbătorlior, reprezintă Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. Această sărbătoare creştină este precedată de o perioadă de 40 de zile de post. Ultima săptămână a postului mare, Săptămâna Patimilor sau Săptămâna Mare este inclusă în Sărbătoarea Paştelui, deşi în această perioadă postul continuă chiar cu o mare intensitate. Din joia Mare până în ziua de Înviere bătrânii tin post negru. Cei mai tineri mănâncă în această săptămână doar pâine şi fructe uscate şi nu beau decât apă de izvor. Joia Mare, cunoscută în calendarul traditional şi sub denumirea de joia morţilor sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii şi prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi. Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Tot în joia Mare se practică un ritual închinat celor morţi, Joimăriţa, se spune în tradiţia populară ca este zeiţa morţii, ea supraveghează focurile de joimari.

Este deschisă fie cu un animal respingător, fie cu o babă zmeoaică, o stafie sau un duh necurat cu un cap uriaş şi părul despletit, ce pedepseşte fetele şi femeile leneşe. Potrivit credinţelor populare, în această zi cerul s-ar deschide pentru ca morţii să poată reveni temporar pe pământ, şi pentru ca cei vii să le poată transmite anumite mesaje.

În zona din sudul tării, Olt, în zorii zilei, înainte de a merge la cimitir, femeile aprindeau în mijlocul curţii focuri din ramuri de alun sau buruieni, în jurul cărora aşezau scaune pentru morţi. Se spunea ca morţii vin acasă pentru a se încălzi şi pentru a primi pomana, iar femeile ies la poarta şi împart din pomana sfinţită la biserică (colivă, colaci, sare). În Vinerea Mare se pomenesc sfintele şi mântuitoarele şi înfricoşătoarele Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos pe care le-a primit de bunăvoie pentru noi. Vinerea Mare se mai numeşte în popor şi Vinerea Seacă, pentru că cei mai mulţi români au obiceiul de a posti postul negru (nu mănâncă şi nu beau nimic toată ziua). Este ziua de doliu a creştinătăţii, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul, denia de vineri seara este a înmormântării lui Iisus.

La slujba de Înviere se sfinţesc bucate precum: ouăle curăţate cine mănâncă ouă prima dată în ziua de Paşti se zice că va fi uşor peste an. Alţii usucă albuş de ou roşu sfinţit şi dacă un om sau sau vită face albeaţă, pisează albuşul şi i-l suflă în ochi. Slănina este folosită la ungerea rănilor, dacă se îmbolnăveşte vreun om sau vită şi mânâncă slănina aceasta, se vindecă. Făina este folosită la animale, iar usturoiul sfinţit pus în pământ nu se strică. Acesta serveşte la alungarea strigoilor de la casă şi de asemenea la ungerea uşilor de la grajdurile vitelor. Busuiocul este inspiratorul dragostei, de usturoi fug strigoii şi de tăciune fuge diavolul.

O altă tradiţie păstrată la sate este spălatul din dimineaţă Invierii. Într-un lighean se pune un ou roşu şi o monedă de argint. Se toarnă apă proaspătă adusă de la fântână. Toţi ai casei se spală pe rând, dându-si cu oul roşu peste obraz şi zicând: ”Să fiu sănătos şi obrazul să-mi fie roşu ca oul, toţi să mă dorească şi să mă aştepte aşa cum sunt aşteptate ouale roşii de Paşti, să fiu iubit ca ouăle în zilele Paştilor”. După aceea se ia moneda şi trecând-o peste faţă se zice: ”Să fiu mândru şi curat ca argintul”. În unele sate, în lighean se pune şi o crenguţă de busuioc, deoarece se zice că dacă te speli cu dânsul vei fi onorat ca busuiocul. Gestul simbolic de celebrare a Paştelui este ciocnitul ouălelor roşii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul a 40 de zile de la Înviere până la Înălţare, timp în care se salută cu „Hristos a înviat” şi „Adevărat a înviat”, mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevarul nostru de credinţă.

Masa din prima zi de Paşti este un prilej de reunire a familiei, decurgând după un adevărat ritual. De pe masa de Paşti nu pot lipsi: ouăle roşii, caşul de oaie, salata cu ceapa verde şi ridichi, drobul şi friptura de miel, pasca umplută cu brânză sau smântână.

Cu siguranţă tradiţiile legate de această sărbătoare şi în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase şi diferite în funcţie de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce priveşte raportarea lor la religie şi legătura specială a acestora cu credinţa.

Bibliografie

- I.Ghinoiu. „Sărbători şi obiceiuri româneşti”, Bucureşti, Ed.Elion, 2002.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. înv. primar GABRIELA PETRACHE,
Școala Gimn.Sf. „Constantin și Elena„

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători religioase și culturale din România, marcând învierea lui Iisus Hristos și aducând în sufletele oamenilor speranță, bucurie și regenerare. Tradițiile și obiceiurile pascale sunt adânc înrădăcinate în cultura românească și reflectă bogăția și diversitatea moștenirii noastre spirituale și folclorice.

În acest referat, vom explora tradițiile și obiceiurile pascale din România, de la pregătirile premergătoare sărbătorii până la festivitățile care marchează Învierea. Pregătirile pentru Paște încep cu mult înainte de sărbătoare și implică atât aspecte religioase, cât și tradiționale și culinare. Una dintre cele mai cunoscute tradiții este curățenia de primăvară, când casele sunt curățate temeinic și împodobite cu flori și ramuri de salcie sau de tei. Această curățenie simbolizează purificarea spirituală și pregătirea pentru sosirea sărbătorii.

O altă tradiție importantă este pregătirea bucatelor tradiționale pascale. Mâncărurile pregătite cu ocazia Paștelui includ mielul, ouăle roșii, cozonacul, drobul, și pasca. Aceste bucate sunt pregătite cu multă grijă și sunt adesea însoțite de ritualuri și superstiții, cum ar fi binecuvântarea bucatelor de către preot sau spargerea ouălor roșii într-o luptă simbolică între membrii familiei sau prieteni.

Vopsitul ouălor de Paște este una dintre cele mai vechi și mai iubite tradiții pascale în România. Ouăle sunt vopsite în culori vii, folosindu-se coloranți naturali sau artificiali, și sunt

decorate cu diverse modele și simboluri folclorice sau religioase. Acest obicei simbolizează renașterea naturii în primăvară și speranța în viață nouă adusă de Învierea Domnului.

În paralel cu vopsitul ouălor, există și tradiția încondeierii lor. Încondeierea ouălor este o artă populară și îndemânare artistică care implică folosirea de ceară de albine și culori naturale pentru a crea modele și desene complexe pe suprafața ouălor. Aceste ouă încondeiate sunt adevărate opere de artă tradițională românească și sunt adesea expuse cu mândrie în casele oamenilor sau oferite ca daruri speciale de Paște.

Sărbătoarea Învierii Domnului este punctul culminant al sărbătorii de Paște și este marcată printr-o serie de tradiții religioase specifice. Oamenii participă la slujba de Înviere, care are loc în noaptea de Sâmbăta Mare către Duminica Paștelui, aducând cu ei lumânări aprinse și coșuri cu bucate pascale binecuvântate. Lumânările aprinse sunt simboluri ale luminii și vieții noi aduse de Învierea lui Isus, iar binecuvântarea bucatelor marchează împărtășirea comunității în bucuria sărbătorii. După slujba de Înviere, oamenii se întorc acasă și deschid masa de Paște, unde se bucură împreună de bucatele pregătite și de atmosfera festivă. Un moment special este spargerea ouălor roșii, care se face prin ciocnirea ouălor unul de celălalt. Persoana al cărei ou rămâne intact este considerată norocoasă și câștigătoare. În funcție de regiunea geografică și de tradițiile locale, există unele diferențe în ceea ce privește tradițiile pascale în România.

De exemplu, în zona Maramureșului, există obiceiul "Săptămâna Patimilor", în care se organizeaz Paștele este o sărbătoare profundă și bogată în tradiții și obiceiuri în România, reflectând adâncimea spirituală și cultura sa diversificată. De la pregătirile premergătoare sărbătorii, la bucatele tradiționale, vopsitul ouălor și slujbele religioase, Paștele reprezintă un moment de comuniune, bucurie și speranță pentru întreaga comunitate.

Tradițiile pascale sunt transmise din generație în generație și contribuie la consolidarea identității culturale și spirituale a poporului român. Ele aduc oamenii împreună într-un spirit de solidaritate și înțelegere, și marchează în mod semnificativ calendarul cultural al țării. procesiuni religioase și se recită poezii religioase. În Bucovina, se practică tradiția "Împărțitului ouălor", când copiii merg din casă în casă pentru a primi ouă roșii și colaci.

Bibliografie

- Baban, Adriana, Consiliere educațională, Ed. Libris, București, 2009;
- Cristea, Gabriela, Pedagogie generală, E.D.P., București, 2002.

TRADITII SI OBICEIURI PASCALE

Prof. PETRINI SIMONA GABRIELE
Scoala Gimnaziala Nr. 88, Sector 3, Bucureşti

Păstrarea și transmiterea din generație în generație a tradițiilor înseamnă refuzul ruperii de trecut. Legătura cu trecutul este una sacră în Oltenia, așa că oltenii respectă, ori de câte ori este cazul, obiceiuri și tradiții moștenite de la înaintașii lor.Marile sărbători creștine de peste an, dar și evenimente precum botezul sau nunta le oferă locuitorilor din această zonă a țării prilejul de a se reîntoarce la tradiții.

De Paște, creștinii se preocupă mai cu seamă de curățarea sufletelor. Există superstiția că, în această perioadă, sufletele morților se întorc pe pământ să petreacă Paștele cu cei dragi. De aceea, în curți se aprind focuri și pe mese se așază colaci și căni cu apă.În Vinerea Mare, sătenii țin post negru și se spală cu apă rece pentru a fi sănătoși tot anul. În noaptea de Înviere, merg la Biserică și iau lumina sfântă, despre care există credința că îi apără de rele. Înainte de a intra în casă, culeg iarbă verde pe care o aruncă peste prag. De asemenea, tot Vinerea Mare este ziua scăldatului, iar

conform tradiției, acela care se scufundă de trei ori în apa rece va fi sănătos tot anul. Dacă plouă, anul se anunță a fi unul bogat, cu recolte pe masură.

Rusaliie prilejuiesc respectarea unuia dintre cele mai vechi ritualuri oltenești, ritualul Călușarilor. La mijlocul perioadei dintre Paște și Rusalii, călușarii se organizează să-i apere pe săteni de duhuri rele, de boli și de infertilitate. La dans participă între 5 și 11 călușari, dintre care se remarcă Vătaful (conducătorul grupului) și Mutu, simboluri ale practicilor magice. Între cei doi există confruntări redate prin gesturi simbolice. Timp de trei zile, călușarii colindă pe ulițe aducând belșug și fertilitate.

In zona Olteniei, Sărbatoarea Paștelui este marcată de datini străvechi ce țin de credința unei curațari și innoiri interioare, pentru reintoarcerea oamenilor la Dumnezeu. Obiceiurile sunt putin diferite fată de celelalte regiuni ale tarii și reprezintă specificul zonei. Ritualul inlcude inroșirea oualor din Vinerea Mare, care, odată desenate cu frunze de pătrunjel, trifoi sau leustean, se șterg cu un șervetel îmbibat cu puțin ulei, ca să strălucească, și se așează într-un coș pe lucerna verde. Un fapt inedit si reprezentativ totodată este acela că, în unele parți din Oltenia, bărbații sunt cei care încondeiază ouăle, iar acestea sunt daruite la masa de Paște de catre fini, nașilor, ori la hora satului, de către feciori,fetelor.

Mâncarea se prepară in Sâmbăta Mare, iar masa de Paști trebuie sî fie încarcată cu bucatele tradiționale. Pe lângă ouă roșii, nu trebuie să lipsească brânza, salata cu ceapă verde, drobul, friptura de miel si placinta cu branză și smântână. Denumită "dulungaci", aceasta se face cu multe foi pregătite în casa și încrețite cu mâna, așezate în 3-4 straturi fragede, cu brânză potrivit de sărată și acoperite de o porție zdravănă de lapte bătut cu ou, zahăr sau miere și vanilie. Dacă în celelalte zone se servește ciorba de miel, oltenii pregătesc faimoasa "ciorbă de bureți", iar stufatul, deși s-a răspândit ulterior și în Moldova, este specific Olteniei, unde se prepară diferit: se pune mai puțină carne și mai multă verdeată, tăiată mărunt și rumenită puțin, nu doar fiartă.

Masa de Paște se servește însă abia dupa ce creștinii, întorși de la slujba de Inviere cu lumanarea aprinsă, culeg din grădină iarbă verde și o așează pe scarile casei. In judetul Dolj în unele comune se face foc in fata casei, iar femeile aduc în jurul lui atatea scaune câți bărbați sunt in casă. Pe scaune sunt asezate căni cu apă, iar deasupra se pun colăcei care se dau de pomană. Oltenii respecta tradiția, iar în ziua de Paște poartă haine noi, în semn de respect pentru această sărbatoare. In dimineța primei zile de Paște, copiii se spală cu apă în care se pune un banuț de argint și un ou roșu, pentru a fi curați și rumeni tot anul. In a doua zi de Paște, feciorii stropesc cu apă sau parfum fetele pe care vor să le ducă în fața altarului, iar fetele se imbracă cu zavelci, marame lucrate și poale, prin care își demonstrează măiestria în domeniul țesutului și al cusutului în fața întregului sat.

Săptămâna Luminată începe în noaptea Paștelui și se termină, sâmbătă, odată cu Liturghia. Specifice acestei săptămâni sunt slujbele premergătoare liturghiei. Sunt foarte melodioase, vesele și scurte în raport cu cele din Săptămâna Mare sau restul anului. La anumite momente din timpul unei slujbe, ca și la începutul fiecăruia, se bate toaca și se trag toate clopotele. La mănăstiri, în ziua a doua, preoții cu soborul și credincioșii închinători fac procesiune, ocolind curtea mănăstirii, cântând canonul Paștilor, rostind Evanghelii și stropind cu apă sfințită.

Cu ocazia sărbătorilor de Paști, credincioșii duc la biserică pască, ouă roșii, cozonaci, precum și, în anumite locuri, carne de miel friptă. Despre aceste ofrande au circulat o serie de legende.Obiceiul de a se consuma miel în casele creștinilor vine de la evreii dinainte de Christos. După îndrumările date de Dumnezeu în vremea ieșirii lor din robia egipteană, poporul evreu consuma mielul pascal după un anumit ritual, împreună cu pâine nesărată și nedospită și cu plante amare, ca să le aducă mereu aminte de amărăciunile îndurate în robia egipteană. În creștinism, însă, mielul reprezintă cuvântul întrupat, Christos-Dumnezeu și Omul numit „Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii“ În Banat, după cum rezultă în unele documente, era obiceiul, care probabil se mai păstrează, ca acela ce nu are miel să facă o imitație din unt și s-o ducă la biserică.Pasca își are originea tot în masa de Paști a evreilor, amintind de hrana folosită de aceștia în pustiu. Pasca este

dospită, cu sare, și este făcută din grâu curat. Această pâine specială și-a schimbat sensul. Ea reprezenta trupul lui Christos, căci pâine dospită a servit Domnul la Cină. Din ajunul Paștelui se pregătește pâine dospită, se taie în bucățele mici și se fac pachețele care se aduc la biserică. Spre sfârșitul Liturghiei din noaptea de Paști, preotul citește o rugăciune a acestor pâini, le binecuvântează și le sfințește prin stropire cu aghiazmă. În prealabil, bucățelele au fost stropite și cu vin. La sfîrșitul slujbei se împart credincioșilor, care gustă din ele, ducând și acasă. Din conținutul rugăciunii, destul de veche, rezultă că gustarea din această pâine îi face pe credincioși „părtașii binecuvântării lui Dumnezeu", „alungă boalele și neputințele și dă sănătate" – se spune în unele cărți populare din vechime.Folosirea ouălor de Paști se întâlnește, în general, la toate popoarele creștine și pare să fie o tradiție simbolică a bisericii vechi. Unii văd în această amintire a oului roșu făcut, potrivit mărturiei lui Aelius Lampidus, de o găină aparținând împăratului Alexandru Sever, în ziua nașterii sale, dar cei mai mulți îl pun pe seama supliciului lui Iisus, fiind un simbol al reînvierii lui Christos. De aici, obiceiul de a duce ouă colorate la biserică în ziua Paștilor pentru a fi binecuvântate de preot și apoi împărțite familiei sau prietenilor. La majoritatea popoarelor s-a păstrat manifestarea de bucurie cu ocazia „colorării oului", de care credinciosul este privat a-l consuma în tot timpul Postului Mare.

Tipurile de ouă oferite prietenilor cu ocazia Paștilor diferă și de averea celui care face acest cadou. Țarul Alexandru al III-lea i-a cerut lui Carl Faberge să realizeze niște ouă deosebite pentru țarina Maria. Oul respectiv este lucrat din email translucid, cu încrustații din argint, aur și pietre prețioase și este considerat drept cel mai scump ou de Paști din lume. Datorită rafinamentului executării, lui Faberge i s-a încredințat realizarea acestor ouă-bijuterie timp de 11 ani. După moartea acestuia, tradiția a fost continuată de copiii și nepoții lui care realizează și în prezent ouă unicat, la comandă.

BIBLIOGRAFIE:

- Simion Florea Marin-Sarbatorile la romani

TRADIŢII ŞI OBICEIURI PASCALE ROMÂNEŞTI

Prof. POLEUCĂ LILIANA,
Școala Gimnazială Nr. 12, Botoşani

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creştin, fiind însoţită, în România, de numeroase tradiţii şi obiceiuri, unele moştenite din generaţie în generaţie. Prin şi pentru aceste tradiţii, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiţionale, este motiv de bucurie şi de optimism.

O credinţă larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paşte merg direct în rai, porţile acestuia fiind deschise în această zi, şi, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaţilor se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi. În noaptea de Înviere, credincioşii obişnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină şi să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina" – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar – , unii obişnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al uşii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulţi păstrează lumânarea de la Paşte şi o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situaţia unor fenomene meteo extreme.

Masa de Paşte este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineaţa, care este dusă spre sfinţire la biserică la slujba de Înviere, alături de coşul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineaţa, unii credincioşi, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paşti. Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcaţi cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea.

Tot legat de ou, se spune că masa de Paşti trebuie să se înceapă cu consumul unui ou, existând credinţa că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi peşte – pentru a fi sprinten precum acesta – şi mai apoi pasăre – pentru a fi uşor ca aceasta.

Acestea sunt tradiţii şi obiceiuri larg răspândite la nivelul ţării în comunitatea creştin-ortodoxă.

În afara acestora există tradiţii particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunităţi.

Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopţii, credincioşii obişnuiesc să însoţească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

Coşul de bunătăţi care se duce la sfinţit la biserică este pregătit strict după cele transmise din moşi-strămoşi: aici sunt aşezate, alături de bucate, seminţe de mac, sare, zahăr, făină, ceapă şi usturoi – simboluri ale bucuriei de peste an. Deasupra acestei farfurii se aşează pasca, şuncă, bani, flori, sfeclă roşie cu hrean şi ouăle roşii. De asemenea, coşul este acoperit un pled cusut cu modele specifice zonei.

Există o simbolistică specifică pentru sfinţirea celorlalte componente ale coşului cu bunătăţi: macul este aruncat în râu pentru a alunga seceta, sarea aduce belşug peste an, zahărul sfinţit este element tămăduitor pentru vitele bolnave, ceapa şi usturoiul au rol de protecţie împotriva insectelor, făina se presară pe câmp pentru ca rodul grâului să fie cel aşteptat.

În unele zone din Moldova există tradiţia ca în dimineaţa Învierii, preotul să meargă el pe la casele oamenilor – aşezaţi în formă de cerc, cu lumânări aprinse – pentru a sfinţi coşul cu bucatele pascale.

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paşte începe cu împărtăşania cu pască, după ce credincioşii se spală cu apă în care a fost pus un ou roşu, o monedă de aur şi urzică.

În Ţara Bârsei, există obiceiul – din Duminica Tomii – „Junilor Braşovului” – în care grupuri de tineri, asemănătoare colindătorilor sau căluşarilor, strâng ouă de la tinerele fete, după care, la Pietrele lui Solomon – aflate în zona Şcheii Braşovului – la picnic, încep diferite concursuri.

În zona Valea Arieşului există obiceiul „rostogolitului ouălor” care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ.

În zona Lăpuşului din Maramureş, în duminica Paştelui copiii merg la prieteni şi la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – şi anunţă Învierea Domnului, iar fiecare gazdă dăruieşte câte un ou roşu.

În satele din Transilvania, în prima zi de Paşte, băieţii merg la udat cu parfum la casele fetelor de măritat, „ca să nu se veştejească” – obicei care semnifică înflorirea şi fecunditatea – , iar fetele îi răsplătesc cu ouă roşii, sau cozonac.

În zona judeţului Călăraşi, coşul pascal pentru sfinţit conţine, pe lângă bucate, şi un cocoş alb, existând tradiţia ca atunci când cocoşul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoş cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toţi cocoşii să fie dăruiţi oamenilor săraci.

ÎNVIEREA LUI IISUS HRISTOS - NĂDEJDEA ÎNVIERII NOASTRE

Prof. POLEUCĂ MIHAIL,
Şcoala Gimnazială Nr. 1 Roma Botoşani

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creştinătăţii, un eveniment copleşitor pentru orice om, un mister care s-a petrecut acum două mii de ani, dar care continuă să fascineze întreaga făptura umană, este o realitate care se transmite din generaţie în generaţie, de la un secol la altul ca un izvor de apă vie. Sărbătoarea Sfintelor Paşti nu este doar o amintire sau comemorare a unui eveniment petrecut acum doua mii de ani, ci este participarea noastră plenară la Învierea lui Hristos. De aceea, şi slujbele noastre se referă la prezent, aşa cum spune un text din canonul Învierii, care spune: ”Astăzi toate sau umplut de lumină, cerul şi pământul şi cele dedesubt”.

Întruparea şi Învierea Fiului lui Dumnezeu sunt fundamentale pentru viaţa oricărui om, deoarece reprezintă începutul şi temeiul mântuirii noastre, prin care a fost distrusă moartea. Suntem neputincioşi să cuprindem în cuvinte şi cu raţiunea minunea în sine, fiindcă depăşeşte posibilităţile noastre de înţelegere. Exemplul cel mai grăitor al tainei praznicului sunt valurile numeroşilor creştini care iau parte la această sărbătoare a bucuriei, a împăcării şi luminii, lumină care potrivit tradiţiei trebuie dusă şi în case.

La evrei cuvântul Pascha (pesah), înseamna trecere, fiind sărbătoarea anuală a azimilor fiind instituită de Moise şi însemna trecerea, în amintire trecerii evreilor prin Marea Roşie şi a eliberării lor din sclavia egipteană (Ieşire XII, 27). Data prăznuirii era 14 Nissan si coincidea cu prima luna plină de după echinocţiul de primăvară. Din evraică a trecut în limba latină sub formula Pascha, fiind cea mai importantă sărbătoare creştină, care reprezintă misterul Învierii Mântuitorului Hristos.

Termenul ebraic a trecut în vocabularul creştin, cu o oarecare asemănare terminologică, însă nu are identitate teologică şi istorică cu termenul evreiesc. Nu putem să vorbim despre Paşte sau Învierea Domnului fără să spunem că „Paște”πάσχω în limba greacă, luat în sens stric creştin înseamnă trecerea Mântuitorului de la moarte la viaţă. Paştele nu este un simplu ritual liturgic, nu este un mit, o viziune, o poveste sau un spectacol, ci realitatea revelată de Iisus Hristos, ce a fost mărturisită, văzută şi constată de mulţi martori. Învierea Domnului a fost descoperită încă din vremea patriarhilor, profeţilor şi drepţilor din Legea Veche, iar în timpul activităţii Sale pe pământ Mântuitorul le-a vestit ucenicilor despre patimile, moartea şi Învierea Sa după trei zile (Marcu 8, 31)

Lumina învierii, nu se rezumă doar la momentul în care credincioşii iau lumina fizică şi o duc în casele lor, Biserica Ortodoxă arată că fiecare duminică de peste an este ziua învierii şi a luminii. De aceea fiecare zi de Duminică creştinii sărbătoresc Hristos Înviat din morţi, care este numit într-o cântare Paştele nostru, care s-a jertfit pentru noi, iar de Învierea Sa ţine mântuirea noastră, prin care ne-a trecut de la moarte la viaţă

Dacă Hristos nu a murit şi a înviat pentru întreg neamul omenesc, zadarnică este credinţa, nădejdea şi viaţa noastră, căci fără moartea şi Înviere Sa, păcatul nu poate fi biruit. Învierea nu este o întoarcere la o viaţă corporală ameliorată, ci este făgăduinţa făcută de Iisus încă din timpul vieţii Sale, că fiecare persoană, care l-a cunoscut pe Hristos, va participa la viaţa divină. Prin Învierea lui Hristos şi prin lucrarea harului Duhului Sfânt consecinţele căderii în păcat sunt depăşite din punct de vedere obiectiv, însă mântuirea generală devine lucrătoare în momentul în care fiecare om încearcă să-şi însuşească în mod personal aceste roade.

Omul, dar şi întreaga creaţie a lui Dumnezeu, se împărtăşeşte de darurile Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, fiindcă prin lucrarea harului în lume trupul nu mai este întunecat, opac, ci este copleşit de spirit, fiind treapta culminantă a sfinţeniei care anticipează starea trupurilor la învierea de obşte. Prin Taina Sfântului Botez cel botezat moare cu Hristos, de aceea în tradiţia Ortodoxă pruncul sau adultul sunt introduşi total în apa botezului, ca să Învie cu Iisus.

Suntem tentaţi să vorbim mai puţin despre aceste eveniment, după ce trece Săptămâna Luminată, însă cuvintele „Hristos a înviat!”, pe care un creştin le adresează altui creştin, pentru o perioadă de patruzeci de zile, de la Înviere până la Înălţarea Domnului, nu sunt doar un salut, ori simple vorbe fără conţinut, cu care se salută o adunare, un oaspete oficial sau o persoană, ci sunt o mărturisire de credinţă, speranţa şi nădejdea noastră că învierea există. Lumina Învierii lui Hristos ni se dă în mod gratuit, dar trebuie să ne străduim să ne-o însuşim, fiindcă ne încredinţează că sensul vieţii noastre, garanţia vieţii viitoare se află în Învierea Mântuitorului şi în lucrarea Duhului Sfânt, care transformă trupurile noastre opace în trupuri transparente, trupuri spirituale, luminoase, trupuri pline de Duh Sfânt.

Prea Fericitul Părinte Daniel, în cuvântul pastoral spune: „Aşa după cum credincioşii care au purtat de bunăvoie crucea postului, ca înfrânare de la bucate de origine animală şi de la orice păcat sufletesc şi trupesc, primesc lumina, bucuria şi binecuvântarea Sfintelor Paşti, tot aşa şi cei care alină suferinţa semenilor lor, prin rugăciune şi cuvânt de încurajare, prin faptă bună şi dărnicie, vor simţi

Lumina învierii mai înseamnă lumina binele pe care-l facem, fapta bună, jertfele şi ostenelile noastre pentru noi şi pentru aproapele, care conduc către Hristos Lumina lumii. În această lume plină de tentaţii, Hristos ne cere să ducem o viaţă normală, rugăciunea, postul, cuvântul bun. Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune: „Să nu fim nepăsători şi nerecunoscători faţa de binefacerile care le-am luat prin Învierea Domnului. Nici să zicem: iată, Postul Mare a trecut, de acum putem sa fim fără de grijă. Căci acum, mai mult decât înainte, trebuie să avem mare grija pentru suflet ca nu cumva trupul întărindu-se, pe suflet să-l facă mai neputincios. Ca nu purtând grijă pentru rob, de stăpân să ne lenevim. Căci nevoinţa noastră duhovnicească este pentru toata viaţa”.

La sărbătoarea Învierii Domnului creştinii mănâncă miel şi pască, care este un ritual moştenit din tradiţia ebraică. Pentru evrei era mielul pascal, dar şi un preparat alimentar tradiţional, făcut din aluat nedospit, copt în foi subţiri, pe care îl mănâncă evreii în timpul Paştilor în loc de pâine.

Pentru creştini pasca are o nouă semnificaţie, fiind anafura sau pâinea care este adusă de credincioşi la biserică, este tăiată bucăţele, este stropită cu vin, cu agheasmă şi căreia i se citeşte o rugăciune specială de sfinţire. Este pregătită în noaptea sau în ajunul Învierii de către preot şi o împarte credincioşilor în zilele de Paşti. Din punct de vedere simbolic, frângerea reprezintă frângere trupului lui Hristos, iar vărsarea vinului înseamnă curgerea sângelui Său pentru noi şi pentru a noastră mântuire. Consumarea bucăţelelor de pască, de fiecare creştin reprezintă din punct de vedere simbolic, părtăşia noastră la binecuvântarea Învierii lui Hristos, care ne aduce aminte de mana prin care Dumnezeu a hrănit poporul în pustie.

De asemenea, Pască mai este numit cozonacul tradiţional făcut din aluat dospit, care este umplut cu brânză de vaci, stafide şi alte arome care se mănâncă de obicei la Paşti de către creştinii ortodocşi.

De Paşte, oul este roşu pentru că viaţa este şi jertfă. Omul jertfeşte viaţa pentru Hristos, aşa cum Hristos s-a jertfit pentru noi. Roşul vine de la culoarea sângelui lui Hristos, care curge pe cruce pentru noi. Atunci Hristos a zis: «Îmi dau sângele pentru viaţa lumii». Mielul nu este doar un obicei culinar Mielul de Paşti, ci îşi are originile în Vechiul Testament şi îl simbolizează pe Hristos. Mielul era prefigurat în Vechiul Testament şi era mâncat de evreii. „Sărbătoarea pascală era instituită în cinstea ieşirii poporului evreu din Egipt.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

Prof. POPA ADRIANA
Grădinița P.P.Nr.1, Sânnicolau Mare, Timiș

Cea mai mare și cea mai însemnată, mai sfântă sărbătoare de peste an, este sărbătoarea Paștilor sau Învierea Domnului, pentru că în această zi ,,Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le", iar cei vii răscupărându-i de sub jugul păcatului strămoșesc și împăcându-i cu Dumnezeu. Este sărbătoarea de la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toată natura învie.

Cea mai însemnată coptură, pe care o mănâncă românii în decursul sărbătorii Paștilor este Pasca sau păscuță. Originea acestei copturi, după cum ne spune o legendă din Bucovina este: ,,Zice că, călătorind odată Domnul nostru Isus Hristos cu apostolii săi prin mai multe sate și orașe spre a face oamenilor bine, și ajungând într-un sat, se abătură la un gospodar ca să poposească puțin și apoi să plece mai departe.

Gospodarul, un om de omenie și foarte prevenitor, i-a primit și i-a ospătat cu ce a avut și cum a putut mai bine, iară la pornire le-a mai pus merinde și prin desagi.

După aceasta, mulțămind Isus Hristos cu apostolii săi gospodarului pentru primire și luându-și rămas bun de la dânsul, se porniră mai departe și mergând ei, cât timp vor fi mers, ajunseră într-o pădure.

Mergând și prin pădurea aceea, l-au întrebat apostolii pre Isus Hristos:

-Când or fi Paștile?

-Când veți găsi pâne de grâu în traistele voastre, atunci vor fi Paștile!-răspunde Isus Hristos

Gospodarul, la care au poposit, le-a fost pus pâne de grâu în desagi. Deci, căutând în desagi și aflând pânea au spus lui Isus că au.

-Bucurați-vă, că-ci acuma sunt Paștile! – le răspunde atunci Isus.

Și de atunci îndătinează și creștinii a face pască."

Și fiindcă această coptură e cea mai însemnată, fără de care, cel puțin în Bucovina, nici nu i-ar veni cuiva a crede că sunt Paștile, de aceea trebuie ca să se și facă numai din pânea cea mai aleasă. Iar pânea cea mai aleasă, după credința și spusa românilor, este grâul, pentru că el e cinstea mesei. De aceea se și face pasca mai ales din făină de grâu. Atât pe de laturi sau margini, cât și la mijlocul ei, se pun un fel de sucituri sau împletituri, asemenea din aluat, simple sau împodobite la distanțe anumite cu niște steluțe, și anume sucitura sau împletitura primă sau lăturașă în formă rotundă sau pătrată, după cum e și pasca, iară cele de la mijloc în formă de cruce, care însemnează crucea pe care a fost Mântuitorul lumii răstignit.

O seamă de romînce fac pasca în Joia mare, altele în Sâmbăta mare sau Sâmbăta Paștilor, adică fiecare când poate și când îi vine mai bine la socoteală.

În Banat se taie un miel de Paști, numit mielul Paștilor, mielul însemnând Domnul nostru Isus Hristos, este ca datină ca oasele și celelalte rămășițe ale acestuia să se îngroape la un olton de măr sau păr sănătos, anume ca și familia aceea să fie tot anul sănătoasă.

Sâmbătă seara, după ce s-a dereticat și grijit toate odăile cum se cuvine, toate copturile și fripturile, se așază pe o masă, tot atunci se pregătește blidul cu pască, care a doua zi, dis de dimineață, să se ducă la biserică, ca să se sfințească.

Bibliografie:

- Simion Fl. Marian - ,,Sărbătorile la români" Studiu etnografic III, Editura ,,Grai și suflet" Cultura Națională, Bucurelti, 2001

TRADIȚII PENTRU SPOR ȘI SĂNĂTATE ÎN PRIMA ZI DE PAȘTE

Insp. Prof. POPA CARMEN LILIANA
Inspectoratul Școlar Sector 3, București

Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează startul anului ecleziastic creștin. Există unele culte creștine care nu sărbătoresc Paștele.

Data celebrării acestei sărbători are la bază două fenomene astronomice: echinocțiul de primăvară și mișcarea de rotație a Lunii în jurul Pământului. Astfel, Paștele se serbează în duminica ce urmează după prima lună plină ce succedă echinocțiului de primăvară.

De Paște, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi. În noaptea de sâmbătă spre duminică, credincioșii merg la biserică pentru a primi lumina lui Hristos. Fiecare creștin va aprinde lumânarea de la preot și o va păstra până la întoarcerea acasă.

Tradiții de Paște

Cel mai răspândit obicei creștin specific sărbătorii pascale este vopsirea de ouă roșii, deși în prezent se folosesc și alte culori. În folclorul românesc există mai multe legende creștine care explică de ce se înroșesc ouă de Paște și de ce ele au devenit simbolul sărbătorii Învierii Domnului. Una dintre ele relatează că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea au fost înroșite de sângele care picura din rănile lui Iisus, potrivit wikipedia.org.

Cu ocazia sărbătorilor pascale, gospodinele prepară și alte mâncăruri tradiționale: pască, drob, cozonac. Bătrânii spun că din primul ou ciocnit în ziua de Paște trebuie să mănânce toți membrii familiei, pentru a fi întotdeauna împreună. Dacă ai ciocnit un ou cu două gălbenușuri în prima zi de Paște, pregătește-te de nuntă! O vorbă veche din bătrâni spune că ai să te căsătorești foarte curând.

În mai multe sate din Moldova, tradiția cere să ne spălăm pe față cu apă dintr-un vas în care au fost puse flori, bani și un ou roșu. Se zice că astfel vom fi rumeni precum oul roșu, bogați și sănătoși. Potrivit aceluiași obicei, cel care se spală ultimul din acest vas ia banii.

Bucovinenii ciocnesc ouăle încondeiate „cap cu cap“ în prima zi de Paște. Abia din a doua zi ei le ciocnesc și „dos cu dos“.

În unele sate moldovenești se spune că cel al cărui ou nu se sparge de Paște își va găsi sfârșitul înaintea celuilalt. Pe de altă parte, dacă spargi oul, vei fi voinic tot anul. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paște să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum; în Bucovina, fetele tinere merg la biserică în noaptea de Înviere și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Apoi, în zori, fetele se spală pe față cu această apă fiindcă astfel le-ar face mai atrăgătoare pentru flăcăii din sat.

În mai multe zone din Moldova, oamenii pun dimineața un ou roșu și unul alb într-un vas cu apă. Apoi se spală cu apa aceea, se dau pe obraji cu cele două ouă, lăsând câte o monedă în acel vas. Cei care fac astfel vor avea obrajii rumeni și pielea albă precum cele două ouă, tot anul.

La întoarcerea acasă, cel care aduce Lumina Sfântă de la slujba de Înviere trebuie să facă o cruce din fum pe grinda ușii, pentru ca toată gospodăria să fie protejată de rele. În multe sate din dreapta Prutului, tinerii iau toaca din biserică și o duc în cimitir, unde trebuie să o păzească. Dacă aceasta e

furată, trebuie să dea o petrecere în cinstea hoților. În unele localități de munte din Vrancea, există tradiții numite „vălăritul“, „scrânciobul“ sau suratele.

În prima zi de Paşte, conform tradiţiei, copiii se spală pe faţă în apa în care părinţii au pus un ou roşu şi bani, pentru a avea parte de sănătate şi prosperitate, spune tradiţia. În a doua zi de Paşte, familia se reuneşte la masă acasă la părinţi. Asta după ce în prima zi de Paşte, toţi membrii familiei se îmbracă în haine noi, de sărbătoare, şi se întâlnesc pentru a merge la biserică. După slujbă, cu toţii se duc la mormintele celor dragi pentru a aprinde lumânări şi a da de pomană cozonac, pască, ouă roşii şi un pahar cu vin.

TRADIȚII PASCALE DIN GORJ

Prof. POPESCU CRISTINA-MARIA,
Școala Gimnazială Runcu, Gorj

Sărbătoarea Paștelui înseamnă pentru fiecare dintre noi un moment de reîntoarcere la tradiții,la origini și la obiceiurile vechi de sute de ani. Deși trăim în secolul vitezei și nu mai avem răbdare sau timp să ne conformăm vechilor tradiții,există încă zone unde acestea au rămas neschimbate. ajungi într-o zonă rurală din județul Gorj. Paștele în acest mic sătuc din nordul Gorjului (Hobița),înseamnă o evadare din lumea agitată a orașului și descoperirea unui adevărat paradis al naturii. Totodată este și un prilej ca satul să se umple din nou de lume,fiindcă „sute de fii ai satului” răspândiți prin toate colțurile țării și lumii, revin la vatră,iar bătrânii sunt pentru câteva zile din nou înconjurați de copii și nepoți.

Ca în alte zone ale țării și aici există tradiții specifice,care sunt moștenite de sute de ani și care încă se respectă de către bătrâni.

Începând de luni,prima zi din Săptămâna Patimilor,pentru a fi iertați de păcatele săvârșite în timpul anului,oamenii poartă haine de doliu pe care le vor schimba în noaptea de Înviere cu unele noi.De asemenea se începe curățenia casei și a curților.

Satul păstrează câteva tradiții deosebite pentru Joia Mare. În această zi oamenii merg la biserică pentru a se spovedi și împărtăși,iar tradiția spune că cine doarme la prânz în Joia Mare, va fi leneș tot anul (mai ales femeile). Tot joi este și ziua de pomenire a Morților (ultima din Postul Mare),iar oamenii duc la biserică mâncare și băutura pentru a se sfinți și a se da de pomană.

De asemenea,se spune ca morții se întorc la casele lor,iar oamenii aprind focuri mari pentru spiritul acestora. Se coc colacii, pasca și se vopsesc ouăle, iar în curți se așează scaune pe care să se odihnească sufletele celor adormiți.

Vinerea Mare,este numită și Vinerea Paștilor sau Vinerea Seacă,deoarece în această zi, oamenii țin post negru cu credința că vor fi feriți de toate bolile și necazurile. Totodată în această zi este interzisă orice fel de muncă (casnică sau fizică),spunându-se că totul se va usca,va seca.

Mai presus de toate aceste interdicții, această zi este deosebită prin Denia Prohodului, una dintre cele mai spectaculoase denii și ducerea de flori la biserică pentru Iisus Hristos.

Întâi tinerii, apoi bătrânii, trec de câte trei ori pe sub masa plină cu flori (mormântul Domnului) pe care este așezată o față de masă pictată cu ”Punerea în mormânt a Domnului” (se numește Epitaf), Evangelia cu Crucea,apoi urmează cântarea Prohodului.

Slujba se încheie cu procesiunea de înconjurare a bisericii de trei ori (înmormântarea Domnului) și împărțirea de flori sfințite care se pun la icoane.

În Sâmbăta Mare,femeile pregătesc cea mai mare parte a bucatelor tradiționale (miel,cozonaci,drob,etc),dar cel mai important moment al zilei este acela în care se pregătește pasca. De cele mai multe ori pasca se plămădește în forma rotundă, amintind de scutecele în care a

fost înfășat Iisus. Alteori se face în forma dreptunghiulară,asemănând-o cu mormântul în care a fost așezat Iisus după moarte.

Înainte de a merge la slujba de Înviere (care începe la miezul nopții),oamenii merg la morminte pentru a da lumina și celor adormiți,iar crucile luminează de candele și lumânări. Apoi,cu toții se îndreaptă spre biserică,pentru a participa la Învierea Domnului, a lua lumina și tradiționalele Paști,lăsând drept răsplată bisericii un ou roșu.

Odată ajunși acasă,oamenii sting lumânarea de pragul ușii,făcând semnul crucii,apoi aceasta se păstrează pentru momente de răscruce.

În Duminica Învierii, obiceiul este ca oamenii să poarte haine noi, dimineața înainte de a se așeza la masă se păstrează ritualul spălării pe față:într-un vas se pune apă rece, un ou roșu și un ban de argint,iar cu această apă toate persoanele din casă se spală pe față.

Se spune că cei ce se spală cu această apă vor fi rumeni în obraji ca oul,tari ca banul și vor avea noroc. și din pască.După ce își potolesc foamea ciocnesc câte un pahar de băutură. Ouăle se ciocnesc după un anumit ritual: persoana mai în vârstă (de obicei bărbatul) ciocnește capul oului de capul oului ținut în mână de un comesean,în timp ce rostește cunoscuta formulă: „Hristos a Înviat!", la care se răspunde cu: „Adevărat a Înviat!". Se crede că,făcând acest lucru, membrii familiei se vor vedea și pe lumea cealaltă.

Dacă masa din prima zi este un prilej de reunire a familiei,celelalte zile sunt consacrate petrecerilor,plimbărilor și odihnei.

Bibliografie:

- www.crestinortodox.ro

EDUCAREA PREŞCOLARILOR ÎN SPIRITUL VALORILOR MORALE CREȘTINE

Prof. RADU ELENA- FLORENTINA
Grădiniţa „BRÂNDUŞA", sector 3, Bucureşti

Educaţia religioasă este fundamentală pentru formarea personalităţii unui copil. O mare responsabilitate a cadrelor didactice este aceea de a insufla, încă de la această vârstă, credinţa în Dumnezeu. Cel mai productiv teren pentru sădirea credinţei în Dumnezeu este sufletul copilului.

În perioada preşcolară copilul trăieşte o amplificare şi o diversificare a stărilor afective, experimentând emoţii din ce în ce mai complexe şi mai nuanţate. Studii recente au relevant faptul că relaţiile afective şi stările emoţionale conturează ceea ce denumim „inteligenţa emoţională".

Aparenţa inocenţă a copilului în primii ani de viaţă ascunde de fapt seriozitatea şi importanţa acumulării de informaţii şi deprinderi pentru întreaga viaţă a individului. Dacă nu este educat de mic să meargă la biserică, să creadă în Dumnezeu, să se roage, să se împărtăşească, când creşte este foarte greu sau devine imposibil. Nu este suficientă îngrijirea trupeasca (îmbrăcăminte şi hrană), deoarece aceasta nu-l formează, nu-l modelează pentru viaţă, ci mai importantă este îngrijirea sufletească, care îl înobilează, îi dă bunătate, dragoste, milă şi toate virtuţiile.

Una din sarcinile educaţiei religioase rezidă în formarea bunului creştin, capabil de a cunoaşte şi de a venera valorile sacre. Suntem creştini prin integritatea noastra într-o tradiţie si apoi prin Sfântul Botez, dar devenim creştini prin conduite învăţate zi de zi.

Daca s-ar realiza cu adevărat o educaţie religioasă în familie, grădiniţa şi şcoala, societatea ar avea mai mult de câştigat, s-ar reduce suferinţa, s-ar crea un echilibru al universului, s-ar prelungi viaţa acestei lumi. Vorbind despre afinitatea sufletului spre Dumnezeu, marele savant Albert Einstein spunea „A căuta sensul existenţei înseamnă a-l căuta pe Dumnezeu ". Ca adulţi, atunci

când se educă un copil nu este suficient să-i se spună doar, ci trebuie să se facă împreună cu el, să i se arate prin exemple personale. Este necesar să se ia copilul de mână şi să se meargă la biserică, să îngenuncheze împreună cu el în faţa icoanei la rugăciune, să se ferească a vorbi un cuvânt rău, sau să se facă un gest necontrolat pentru ca el copiază întocmai.

În Vechiul Testament se spune că "Omul se cunoaşte după copiii pe care i-a lasat în urmă", aşadar să ne străduim să lăsăm în urma noastra copii buni, înţelepţi, cinstiţi, smeriţi, credincioşi.

A crede înseamnă a te bucura de tot ceea ce ai, înseamnă speranţa în ziua de mâine, încrederea că putem fi mai buni, mai drepţi, că putem să preţuim oamenii de lângă noi cu tot ce au mai bun, că putem să ne ajutăm semenii, că putem să acceptăm credinţa lor!

A-i familiariza pe copii cu norme şi reguli ale credinţei, înseamnă a-i determina să fie mai conştienţi de sine.

În orice clipa, în orice timp, în orice ceas, am veni, important e să fim pregătiţi a dărui un strop de credinţă!

Stropul, picătura infinit de mică în vâltoarea vieţii. Important este să dăruim o clipă, un zâmbet, un gând copiilor pe care-i îndrumăm. A sădi în sufletele copiilor normele credinţei, a dărui ceva, dupa cum spune N. Steinhardt: „în ce nu credem cu adevărat, înseamnă a dobândi şi noi înşine ceea ce nu am avut …ori înseamnă a crede pur şi simplu."

Într-o societate în care viața spirituală pare să se deterioreze treptat, în care banul dictează și se află în centrul preocupărilor. În multitudinea schimbărilor, tinerii, dar și generația adultă, cu greu își poate găsi rostul și drumul spre împlinire. În astfel de condiții se accentuează necesitatea unei educații moral-creștine mai intense, care poate fi realizată de instituțiile școlare în strânsă legătură cu familia.

Dacă secolul XXI ne-a adus transformări intense în domeniul științelor și democrației, trebuie să aducă schimbări profunde și în comportamentul moral al oamenilor într-o societate dinamică în care este nevoie de oameni inteligenți, de oameni creatori și mai ales de păstrători ai valorilor morale. De aceea generațiile de azi trebuie educate în spiritul respectării normelor morale de care sunt reglementate relațiile sociale și comportamentul oamenilor.

Educaţia moral-religioasă este nu doar posibilă de la o vârstă fragedă, ci şi necesară. Din nefericire, prinşi de ritmul alert al vieţii cotidiene devenim din ce în ce mai indiferenţi faţă de problemele, suferinţele sau nevoile unor semeni ai noştri, uitând că „vorba bună, zâmbetul şi fapta binefăcătoare sunt raze ale soarelui răsfrânte în sufletul omului. " Întregul proces educaţional din grădiniţă sau şcoală trebuie să cultive calităţi morale ca: integritate, fermitate, perseverenţă, deoarece ele îl instituie pe posesor cu o putere ce-l întăreşte să facă binele, să reziste răului. De aceea, cadrul didactic, fie el educator sau învăţător, are datoria de a-i oferi copilului şansa integrării într-o societate pusă în slujba progresului spiritual şi moral. Trăirea în spiritul onestităţii, promovarea valorilor morale, iubirea de Dumnezeu şi semeni, pot fi învăţate de copii de la cea mai fragedă vârstă, având în vedere că primii ani ai copilăriei sunt hotărâtori pentru evoluţia ulterioară a lui. Aceasta se poate realiza atât în familie cât şi în grădiniţă şi în primii ani de şcoală.

Copilul mic este asemenea unei bucăţi de aluat din care poţi modela, după voie, diferite forme, este o mlădiţă crudă, pe care, dacă o plantăm şi o lăsăm să crească la voia întâmplării, ea va creşte strâmbă, noduroasă, aplecată după voia vânturilor sau a feluritelor întâmplări. Dacă însă mlădiţa este îngrijită de aproape, sprijinită, curăţară de buruieni ea creşte bine, dreaptă, puternică şi aduce roade bune. Elaborate cu tact şi explicate pe înţelesul copiilor, activităţile de educaţie religioasă nu pot avea decât influenţe pozitive, aducând un modest ajutor părinţilor în misiunea grea şi în marea răspundere ce apasă pe umerii lor în creşterea trupească şi sufletească a copiilor. Ele generează ecouri adânci în mintea şi sufletul celui care abia acum începe să se formeze: bun, ascultător, harnic, răbdător, susţinător de dreptate şi adevăr, informat. Copilul invata valori morale esentiale din interacțiunile zilnice pe care le are cu cei din jur. Este important ca fiecare interactiune a lui sa fie fructificata într-o lecție morală, din care sa afle si sa învețe o mulțime de lucruri prin care să-și construiasca in viitor propriul sistem de principii etice. Pana atunci insa, este datoria ta,

ca parinte, sa il inveti ce si care sunt valorile morale importante, precum diferenta dintre bine si rau, respectul, corectitudinea etc. Iata cateva trucuri importante prin care sa cladesti mai usor educatia morala a copilului.

Goana nesfârșită după bani,după bunurile materiale distrage atenția părinților de la educație. Creșterea copiilor a căpătat un loc secundar în viața familiei. Astfel, cei mici adeseori pot deveni victime ale mediului în care trăiesc în propriile familii. De aceea specialiștii din educație au recunoscut că părinții au nevoie de sprijin în creșterea și educarea copiilor.

În acest sens se pune tot mai mare accent pe realizarea unui parteneriat între familie, instituțiile de învățământ și autoritățile comunitare. Misiunea noastră a educatoarelor crește deoarece grădinița are rolul de a cultiva cu grijă statornică simțul valorilor, pregătind copii pentru viața socială , generând relații de prietenie între copii de firi și condiții diferite, favorizând spiritul de bună înțelegere.

Un mod de a face educație morală copiilor preșcolari ete acela de implicare a lor în activitățile de voluntariat. Astfel am inițiat în cadrul unui proiect la grupa noastră mai multe activități de voluntariat prin care sprijinim copii aflați în dificultate, din familii sărace, bătrâni din centrele de îngrijire etc. Prin intermediul fundațiilor cu care lucrăm pachetele noastre au ajuns chiar și peste hotarele țării (vezi raport „Comunia"). Voluntariatul pentru mediu nu lipsește din preocupările noastre, de aceea ne implicăm în acțiunile de colectare selectivă și în cele de plantare de pomi. Suntem motivate în acțiunile noastre de rezultate deosebite (vezi diplome), dar și de învățătura desprinsă din cuvintele ce aparțin lui Doroty Law Nolte:

"Copiii învață ceea ce trăiesc!
Dacă trăiesc în încurajare, copiii învață să fie încrezători.
Dacă trăiesc în acceptare, copiii învață să iubească.
Dacă trăiesc în aprobare, copiii învață să se placă pe sine.
Dacă trăiesc înconjurați de recunoaștere, copiii învață că este bine să ai un țel.
Dacă trăiesc împărțind cu ceilalți, copiii învașă generozitatea.
Dacă trăiesc în bunăvoință și considerație, copiii învață respectul.
Dacă trăiesc în prietenie, copiii învață că e plăcut să trăiești pe lume."

Bibliografie:

- Biblia sau Sfânta Scriptură,1991, editura Legislativului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti.
- Constantin Cucoş.,2001, Educaţia religioasă- Repere teoretice şi metodice
- Rodica Marian.,2003, Profesorul de religie în şcoală, colecţia „Ortodoxia Românească", editată de Mănăstirea Portăriţa.

OBICEIURI ȘI TRADIȚII PASCALE

Educatoare: RADU IOANA
Grădinița Nr. 55, Sector 3, București

Chiar dacă par desprinse din negura timpului, tradițiile specifice acestei perioade sunt păstrate cu sfințenie, atât în lumea satului tradițional, cât și în spațiul urban. Deși, modernizarea se face simtită cu fiecare zi care trece, credintele religioase dau în continuare sens acestor obiceiuri păstrate în perioada pascală și în perioada premergătoare acesteia.

Unul din aceste obiceiuri amintite este pelerinajul din ajunul sărbătorii Floriilor sau sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim, obicei devenit o tradiție în ultimii ani, în spatiul bucureștean. Puțini știu faptul că, pe teritoriul țării noastre, pelerinajul de Florii datează din perioada interbelică, dar ulterior anului 1948, odată cu instaurarea noului regim, acesta a fost interzis (Luminătorul, Anul III,

1912). Procesiunea a fost reluată începând cu anul 2008,la initiativa și cu binecuvântarea Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române.

Originea acestui pelerinaj creștin o găsim în secolele III-IV în marile orase crestine,precum Ierusalimul sau Constantinopolul. Încă din această perioadă,atât în timpul oficierii, cât și în timpul procesiunii, creștinii purtau ramuri de finic sau ramuri verzi, prilej care amintea de intrarea triumfală a lui Iisus Hristos în cetatea Ierusalimului, de aici și denumirea de Florii,denumire păstrată până astăzi. Aceste ramuri verzi a fost cel mai bine ales simbol deoarece reprezintă întinerirea, biruința firii, ambele preînchipuind biruința purtată de Hristos asupra morții. De asemenea, aceste ramuri verzi erau un semn de preamărire, semn ce era întrebuințat la întâmpinarea împăraților și regilor, semn care face trimitere la recunoasterea lui Hristos ca un împărat, un Mesia mult așteptat, pe care l-au întâmpinat cu osanale,,Osana, fiul lui David"(Matei XXI).

Încă din perioada Evului Mediu, această sărbătoare se mai numea și ,,duminica aspiranților" sau a candidaților, făcându-se referire la persoanele care nu erau botezate si mergeau la episcopul din zona respectivă pentru a cere botezul.

Învierea este considerată o sărbătoare a Luminii, deoarece seara sau la miezul noptii,când toți crestinii merg la slujba Învierii, aprind lumânări la mormintele celor morti din neamul lor. Există o credință conform căreia, în această noapte să se lase luminile aprinse îna toată casa si în curte, ca să fie luminate în cinstea luminii pe care a adus-o Hristos în lume, prn Învierea Sa.Un alt motiv pentru care este considerată o sărbătoare a Luminii este acela că fiecare credincios are în mâini o lumânare, pe care o va aprinde din lumina dăruită de preot de pe masa Sfantului Altar, lumină care, de câțiva ani, este adusă de la Ierusalim, de la Biserica Învierii. Această lumină este considerată ca fiind simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții, dar și a luminii luí Hristos asupra întunericului păcatului. La finalul sfintei liturghii, preotul împarte sfintele Paști, adică un anumit tip de pâine stropită cu vin și binecuvântată cu aghiazmă.

Din această zi și până la Înălțarea Domnului, salutul obisnuit este înlocuit cu traditionalul ,,Hristos a Înviat", la care se răspunde ,,Adevărat a Înviat". Este o formă de mărturisire a Învierii și a credinței creștine.

Un alt obicei specific sărbătorilor pascale este oul înroșit și împodobit. Oul este simbolul Mântuitorului, care părăsește mormântul și se întoarce la viață, așa cum puiul de găina iese din coaja oului. În spațiul nostru urban, acest obicei a evoluat, ajungând ca aceste ouă să fie decorate cu chipul lui Hristos, cu figuri de îngeri, cu miel sau alte motive zoomorfe.

În prezent, definiția Paștelui pentru bucureșteni este iesitul la iarba verde,petreceri,cluburi. Dacă în spațiul tradițional, obiceiurile sunt păstrate cu sfințenie, orășenii le-au tot schimbat și le-au readaptat nevoilor vieții citadine, ajungându-se să nu îti mai dai seama ce mai este autentic și ce nu mai este original în obiceiurile păstrate în capitală.

Dacă în prima zi se merge în vizită la rudele apropiate, în a doua zi de Paști,bucurestenii merg la iarbă verde, petrec în voie și se înfruptă din acelasi meniu traditional: carne la grătar, ouă roșii, pască și cozonac. În spațiul bucureștean din secolul trecut, aceste ieșiri aveau loc în grădinile publice, precum Grădina Cișmigiu unde petreceau până târziu, în noapte.

Chiar dacă în prezent sărbătoarea Învierii a ajuns să fie o combinație de obiceiuri religioase, ouă încondeiate și iepurași, fapt cert vizibil și în presă, această sărbătoare continuă săaducă bucurie și credință demonstrând încă o dată că,indiferent de situația economică,de problemele societății sau de problemele cotidiene, spiritualitatea românească nu va pieri.

SFINTELE PAŞTI

Prof BUCŞA CAMELIA
Prof RADU GEANINA
Școala Gimnazială Nr 28 Galați

Considerată cea mai mare sărbătoare creştină, Paştele este celebrarea Învierii lui Iisus Hristos, întemeietorul religiei creştine, născut la Betleem, din Fecioara Maria. Botezat la 30 de ani de Ioan şi prezentat mulţimii drept Mesia, Hristos şi-a ales 12 ucenici şi, vreme de trei ani, şi-a predicat învăţătura în Galileea şi în Iudeea. S-a întors apoi în Ierusalim, unde a trebuit să înfrunte mânia fariseilor (sectanţi mozaici) şi a mai marilor preoţilor, care îi contestau dumnezeirea. Fiind trădat de Iuda, Hristos a fost adus la judecată în faţa lui Caiafa (mare preot iudeu) şi a Sinedriului, care L-au condamnat la moarte pentru blasfemia de a-şi fi spus Fiul lui Dumnezeu. A fost răstignit pe vârful colinei Golgota, între doi tâlhari, după ce şi-a cărat crucea în spate. Înmormântat, Iisus Hristos a înviat după trei zile şi s-a ridicat la cer dupa alte 40.

Despre Paşte s-au scris o mulţime de lucrări, religioase şi laice, s-au făcut mai multe filme (artistice sau documentare), dar nimic nu poate descrie în cuvinte şi imagini marea taină a Învierii Domnului, a biruinţei vieţii asupra morţii şi a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului. Această mare sărbătoare creştină este precedată de un post de 40 de zile (şapte săptămâni, începând cu Lăsatul secului), perioada numită Postul Paştelui. Iar ultima sa săptămână, numită Săptămâna Patimilor, are menirea de a pregăti credincioşii pentru Înviere, imediat dupa ultima duminică dinaintea Paştelui, cea a Floriilor, în care se sărbătoreşte intrarea lui Iisus in Ierusalim. De a doua zi, în Săptămâna Mare, se rememorează tot ce a făcut Mântuitorul pe pământ. Prin post, reculegere şi rugăciune, credincioşii parcurg acum cele şapte trepte ale ultimelor zile ale lui Hristos-Omul, fiecare zi din Săptămâna Patimilor semnificând un nou pas al lui Iisus pe drumul către răstignire şi Înviere.

În ziua de luni este pomenit Iosif Patriarhul, cel pe care proprii fraţi l-au bătut şi, crezându-l mort, l-au părăsit pe câmp. Dar acesta trăia şi, după ce a dus o viaţă de sclav, a ajuns prinţ al Egiptului, i-a iertat pe cei care i-au greşit şi şi-a salvat de la foamete familia şi poporul. Povestea lui Iosif prefigurează apariţia lui Iisus, care - deşi vândut pentru 30 de arginţi, arestat şi batjocorit, condamnat la moarte şi răstignit - a iertat şi a mântuit omenirea. Ziua de marţi este dedicată Predicii de pe Muntele Măslinilor, în care Hristos a prevestit distrugerea templului din Ierusalim, dar şi propria Sa înviere. Slujba de miercuri aduce aminte despre două personaje păcătoase: desfrânata care - spălând cu lacrimile sale, plină de căinţă, picioarele lui Iisus - se mântuieşte şi apostolul Iuda, cel care trădând se pedepseşte. Joia Mare este ziua in care a avut loc Cina cea de taină şi vânzarea lui Iisus de către Iuda.

Hristos s-a pregătit atunci pentru moarte şi înviere, oferindu-le la acea masă, simbolic, ucenicilor trupul şi sângele Lui - pâinea şi vinul mântuirii. Începând din acea zi, până la Înviere, nu se mai trag clopotele la biserică, ci doar se bate toaca. Vinerea Mare (sau Vinerea Neagră) este ziua în care Iisus Hristos a fost răstignit, pe Muntele Golgota. El se ruga în Grădina Ghetsimani când a fost prins, arestat, judecat de evrei şi de romani, încoronat cu spini, bătut şi batjocorit. Şi-a purtat pe umeri crucea până în vârful Golgotei, unde a fost răstignit între doi tâlhari. Sâmbăta Paştelui simbolizează "odihna" în mormânt a trupului Mântuitorului. Seara, în biserici se aprind luminile, anunţându-se astfel că se apropie vremea ca toţi credincioşii să se pregătească pentru veghea din noaptea Învierii. Şi Învierea s-a produs! Iisus a înviat din morţi şi s-a arătat viu ucenicilor Săi şi Fecioarei Maria. În miez de noapte, în biserici se oficiază slujba Sfintelor Paşti.

Sunt sfinţite pasca, ouăle roşii si celelalte bucate, pentru ca postul de aproape şapte săptămâni a luat sfârşit. Credincioşii iau Lumină din Lumină, spun "Hristos a înviat!" şi răspund "Adevărat a înviat!" - formule cu care urmează să se salute timp de 40 de zile, până la sărbătoarea Înalţării Domnului. Se împart acum Sfintele Paşti (pâine stropită cu vin), care se mănâncă

dimineaţa, înainte de orice, iar după slujbă credincioşii pornesc către casele lor ţinând în mâini lumânări aprinse, ca dovadă a biruinţei lui Iisus asupra întunericului.

Unul dintre cele mai semnificative simboluri pascale sunt ouăle roşii, a căror culoare aminteşte de sângele lui Iisus, care a curs pe cruce pentru mântuirea omenirii. Legenda spune că, la răstignirea lui Hristos, Fecioara Maria a pus un coş cu ouă sub cruce, ca să-i îmbuneze pe soldaţii care îl păzeau, iar acestea au fost înroşite de sângele Mântuitorului. De asemenea, gospodinele creştine coc, o singură data pe an, de Sfintele Paşti, pasca. Aceasta are o formă rotundă, pentru că se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Având la mijloc o cruce, pasca este împodobită pe margini cu aluat împletit. După tradiţie, în familiile creştine se mănâncă în zilele de Paşti carne de miel. Mielul îl simbolizează chiar pe Mântuitorul nostru, Iisus Hristos, care s-a jertfit pentru păcatele lumii şi a murit pe cruce ca un miel nevinovat.

Şi în ţările creştine europene există multe obiceiuri de Paşti. În Anglia, de exemplu, se obişnuieşte ca de Paşte să se dăruiască ouă foarte mari de ciocolată. În Bulgaria, pictarea ouălor este o îndeletnicire a călugăriţelor din mănăstiri, iar in Elveţia sunt zone în care există credinţa că ouăle de Paşti sunt făcute de cuci sau chiar de iepuraşi. De aceea, copiii pregătesc din primele flori de primavară câte un cuib în care acestea să fie depuse. În Olanda, părinţii vopsesc ouă verzi, pe care le ascund în iarbă, iar copiii pornesc să le caute, obicei ţinut şi în Germania, dar cu ouă de diverse alte culori. Suedezii ornează ouăle cu desene hazlii şi cu versuri în rime, care se citesc cu glas tare, înainte de a le mânca. În Ungaria, ouăle sunt vopsite în roşu sau galben, iar pe ele se desenează apoi diferite motive ornamentale, cele mai întâlnite fiind cele ce reprezintă stoguri de fân, case, fântâni cu cumpană şi femei cu coşuri în mâini.

O mai veche tradiţie românească, păstrată şi acum, cere gospodinelor să vopsească ouăle cu culori naturale. Astfel, ele fac ouă galbene şi portocalii, fierbându-le cu coji de nucă sau foi de ceapă, roşii - cu felii de sfeclă, castanii - cu frunze de nuc, verzui - cu spanac şi chiar albastre - cu foi de varză roşie!

Când cade Paştele?

Diferitele concepţii cu privire la data serbării Paştelui au dus la serioase discuţii între adepţii anumitor practici, care uneori puteau provoca adevărate rupturi în rândul bisericii. O primă uniformizare a datei serbarii Paştelui a încercat să introducă, pentru întreaga lume creştină, Sinodul I Ecumenic (desfaşurat la Niceea, în anul 325, din iniţiativa împăratului Constantin cel Mare), care a decis ca:

- Paştele se va serba întotdeauna duminica
- Această duminică va fi cea imediat următoare lunii pline de după echinocţiul de primavară (pentru că aşa calculau şi iudeii data Paştelui lor, de care era legată data Paştelui creştin)
- Când 14 Nisan (aprilie) sau prima lună plină de după echinocţiul de primăvară cade duminica, Paştele va fi serbat duminica următoare, pentru a nu fi în acelaşi timp cu Paştele iudeilor, dar nici înaintea acestuia.

Sinodul de la Niceea a mai stabilit că data Paştelui din fiecare an va fi calculată din timp de Patriarhia din Alexandria (oraş din Egipt, în care trăiau cei mai pricepuţi astronomi ai acelor timpuri), iar aceasta o va comunica şi celorlalte biserici creştine.

De Paşte

Prof RADU GEANINA

În prag de mare sărbătoare
Când Paştele se-apropie, să ştii
Că sufletu-i asemeni cu o floare,
Stropit cu sfinta rouă-a inimii

Avem cu toţii o dorinţă de-mpăcare,

Suntem mai buni, mai drepţi şi iubitori.
Lăsăm poverile și grijile-n uitare,
Dorim o viaţă lină, fără nori.

Chiar îngerii coboară lin, din ceruri,
Iar Dumnezeu veghează din înalt.
Când este Paşte, oamenii sunt oameni,
Şi toţi rostesc "HRISTOS A ÎNVIAT"

OBICEIURI TRADIȚIONALE DE PAȘTE PE ÎNȚELESUL COPIILOR

Prof. RĂDULESCU VASILICA
Prof. VOICU IOANA GEORGIANA
Școala Gimnazială „Uruguay" București

În lumea minunată a grădiniței, fiecare zi este o nouă oportunitate de învățare și descoperire pentru copii. La vârsta preșcolară, copiii sunt curioși și plini de energie, dornici să exploreze lumea din jurul lor și să își dezvolte abilitățile într-un mod interactiv. Proiectele tematice reprezintă una dintre cele mai potrivite și eficiente modalități de a încuraja învățarea activă și de a stimula imaginația și creativitatea copiilor preșcolari. Aceste proiecte tematice oferă oportunități valoroase de a integra diverse domenii de dezvoltare într-un cadru tematic relevant și atractiv.
Proiectul tematic "Cosuleț cu ouă roșii" își propune să îi familiarizeze pe preșcolari cu tradițiile și obiceiurile specifice Paștelui, dezvoltându-le astfel abilitățile sociale și artistice într-un mod distractiv și interactiv. Sărbătoarea Paștelui este una dintre cele mai iubite și așteptate sărbători pentru mulți oameni din întreaga lume. Paștele este sărbătoarea învierii Domnului Iisus și reprezintă, în același timp, un moment de bucurie, speranță și reînnoire. Pentru copiii preșcolari, acest eveniment este plin de magie, bucurie și poveste, oferindu-le oportunitatea de a învăța și de a descoperi tradițiile și semnificațiile speciale ale acestei sărbători.
Proiectul tematic „Coşuleț cu ouă roșii" organizat în cadrul temei anuale „Cum este/a fost şi va fi aici pe pământ?" s-a derulat pe parcusul unei săptămâni, iar obiectivele au vizat:

- cunoaşterea unor obiceiuri şi tradiţii specifice sărbătorilor de Paşte;
- formarea unor reprezentări morale despre elementele religioase specifice poporului român.

Un inventar al activităților proiectului ar putea fi alcătuit din următoarele activități ce se pot desfășura și ca activități integrate:
I. Domeniul Ştiinţă
a)Cunoaşterea mediului: Observare: „Coşul cu ouă roşii", „Biserica din cartier"; Lectură după imagini: „Seara de Înviere"; Joc didactic:„Când se întâmplă?"
b)Activitate matematică: Joc didactic: „Numără ouăle din coş"; Probleme ilustrate: „Puişorul învaţă să socotească" ; Joc-concurs: „Cine ştie câştigă", „Micul matematician".
II. Domeniul Limbă şi Comunicare: Lectura educatoarei: „Legende şi obiceiuri tradiţionale de Paşte", Memorizare: „În ajunul Paştelui"- de Elena Farago, „La Paşte" - George Topârceanu, Povestire creată: „Întâmplări cu ouă de Paşte", „Oul năzdrăvan", Joc didactic:„Cu ce sunet începe cuvântul", „Spune mai departe", „Cui dăm ouă roşii?", Convorbire: „Cum ne pregătim de Paşte?"
III.Domeniul Estetic şi Creativ
a)Activitate artistico-plastice: Desen: „Coşul cu ouă roşii", „Prima zi de Paşte"; Modelaj: „Coşuleţul cu ouă încondeiate"; Pictură: „Încondeiem ouă", „Icoane pe sticlă".
b)Activitate de educaţie muzicală: Audiţie: „Hristos a înviat".

IV.Domeniul Om şi Societate
a)Activitate de educaţie pentru societate: Convorbire: „Cum ne comportam la biserică?” Memorizare: „Hristos a înviat” de L. Muntean
b)Activitate practică și elemente de activitate gospodărească: Lipire: „Coşul cu ouă”, ”Oul încondeiat” Mototolire și lipire: „Ouă”, Decupare: ”Ouă de Paște”, Activitate gospodărească: „Reţete pentru Paşte”, ”Încondeiem ouă”
V. Domeniul Psiho-motric: Traseu aplicativ „Bucătarul iscusit”; Joc- concurs „Cine ajunge primul la coşul cu ouă roşii”.
VI. Activități și jocuri liber alese
a)Biblioteca: „Album de Paşte”, „Icoanele şi semnificaţia lor”
b)Ştiinţă: „Oul-esenţa vieţii”, „Sortează ouăle după culori”, „Numără şi potriveşte cifra corespunzătoare”, „Drumul spre Biserică”-labirint.
c)Artă: modelaj „Ouă de diferite mărimi şi culori” , pictură „Decoram ouă” , „Felicitări de Paşte”
d)Joc de rol: „De-a gospodinele”, „De-a cofetarii”, „De-a musafirii”, „Aranjăm masa pentru Paşte”
e)Construcţii: „Biserica din cartier” , „Ouă”-mozaic
f)Nisip şi apă: „Ouă fierte”.
g)Jocuri de mişcare: „Transportă coşuleţul cu ouă”, „Adună ouăle în coş”
VII. Activități pentru dezvoltare personală: Întâlnirea de dimineaţă:„Patimile lui Iisus în Săptămâna mare”, „Cum trebuie să ne purtăm în biserică?”, ”Coșuleț cu ouă roșii”
Sărbătorile pascale reprezintă o ocazie minunată pentru a promova valori precum generozitatea și solidaritatea. Prin activități de voluntariat sau prin implicarea în proiecte caritabile, copiii învață să își împărtășească bucuria și să ofere ajutor celor aflați în nevoie în comunitatea lor.
Sărbătorirea Paștelui în grădiniță este mai mult decât o simplă sărbătoare. Este un moment de explorare, învățare și conexiune pentru preșcolari, care îi ajută să își dezvolte creativitatea, să înțeleagă tradițiile și valorile și să se bucure de bucuria sărbătorii alături de colegi. Pe lângă activitățile practice, sărbătoarea de Paște oferă oportunitatea de a explora și de a învăța despre tradițiile și obiceiurile specifice acestei sărbători. Prin intermediul acestor experiențe, preșcolarii își construiesc amintiri frumoase și își dezvoltă abilități și cunoștințe care îi vor însoți pe tot parcursul vieții lor. În cadrul acestui proiect, copiii au avut ocazia să vopsească ouă, să confecționeze cosulețe, să asculte povești și să participe la activități interactive, dezvoltând-și în același timp abilități sociale, cognitive și artistice.

Bibliografie:

- Lespezeanu,M. (2007). Tradiţional şi modern în învăţământul preşcolar - o metodică a activităţilor instructiv-educative.Bucureşti :Editura Omfal Esenţial.
- Preda,V. (2002). Metoda proiectelor la vârstele timpurii.Bucureşti:Editura Miniped.

COLINDELE DE PAŞTE

Prof. ROHRMANN SIMONA,
Grădiniţa Brânduşa, Sector 3, Bucureşti

Tradiţia colindelor pascale este de dată recentă, din secolul al XIX-lea, faţă de cele de Crăciun care sunt mult mai vechi, spun etnologii. Imnurile au fost transpuse în tradiţia liturgică bizantină şi, astfel, au apărut colindele pascale. Acestea au un caracter cultural pronunţat, iar tematica lor este una religioasă.
Se cântă sub formă de pricesne (cântare executată în bisericile ortodoxe la slujba liturghiei în timp ce se împărtășește preotul), doar în biserică, spun preoţii.

„Există acele pricesne, cântece de jale care se cântă în săptămâna luminată, de joi şi până sâmbătă, când se schimbă cu «Hristos a Înviat», pe care îl cântă toţi credincioşii în noaptea de Înviere”, a declarat, Iuliana Grumăzescu, etnolog la Muzeul Satului.
„Una dintre cele mai puternice colinde pascale este «Cântecul lui Lazăr» care se cântă în sâmbăta Floriilor”, mai spune specialistul. Colindele de Paşte se cântă numai în biserică.
Spre deosebire de colindele de Crăciun, inspirate din folclor, linia melodică a celor pascale este inspirată din vechile cântece religioase bizantine. În zona Ardealului, în săptămâna mare, înainte de marea sărbătoare a Învierii Domnului, se cântă în special colinde de bucurie.
Două feluri de colinde pascale
Există două feluri de colinde pascale: cele de durere, care se cântă în perioada de dinainte de Paşte, mai ales în Săptămâna Patimilor şi cele de bucurie.
Specialiştii în etnografie afirmă că acest fenomen al colindelor de Paşti diversifică tradiţiile religioase din Transilvania. Mai mult, colindele pascale au început să fie preluate şi de către o serie de comunităţi maghiare, greco-catolice şi romano-catolice, din zona Maramureşului şi Sătmarului. De exemplu, în localitatea Brăneşti, judeţul Ilfov există o manifestare multiculturală de colinde şi obiceiuri tradiţionale de Florii şi Sfintele Paşti intitulată “Festivalul Floriilor” care s-a desfăşurat la Căminul Cultural din Brăneşti în data de 27 aprilie 2024. Iar cu ocazia sărbătorii de Florii, copiii au venit la biserică şi au avut un mic moment artistic în care au încântat auzul enoriaşilor prezenţi la slujbă cu câteva colinde specifice de Paşte.

Bibliografie:

- https://adevarul.ro/stiri-locale/bucuresti/audio-cum-au-aparut-si-cand-se-canta-colindele-de-1376110.html
- https://www.facebook.com/media/set/?set=oa.980183363717045&type=3

PAȘTELE ÎN SATUL MEU

Prof. Înv. Primar SOLOMEI IONELA
Școala Gimnazială Letea Veche, Bacău

E primăvară. Razele gingașe ale soarelui mângâie crestele dealurilor obosite de atâtea veacuri. Cocorii se întorc rând pe rând din țările îndepărtate ce i-a găzduit peste iarnă, iar satul nostru freamătă de murmurul zglobiu al copiilor ce merg la DENII.

E SĂPTĂMÂNA MARE, iar blajinul nostru preot reușește din nou să de-a viață satului. Veselii copii merg nerăbdători la biserică pentru a se reîntâlni cu bunul și dragul lor preot. Ei cântă cântece religioase specifice acestei sărbători. Gospodinele robotesc de zor pentru a prepara bucate: cozonaci, pască, ouă roșii, iar bărbații satului se ocupă de mieii abia fătați ce vor umple câmpurile. Curățenia din gospodării, dar și de la mormintele celor trecuți în neființă este o prioritate pentru această perioadă.

În noaptea ÎNVIERII tot satul se strânge la biserica cu lumânări în mână. E o atmosferă mirifică! Preotul iese cântând, iar oamenii își aprind lumânările, înconjurând biserica. Toți cântă, apoi o parte rămân în biserică până dimineață, în timp ce ceilalți merg bucuroși la cimitir, dar și la casele lor pentru a duce LUMINA SFÂNTĂ. E o sărbătoare de purificare. Gândurile rele se spulberă, iar oamenii devin mai buni, mai puri.

Zilele de Paște sunt mirifice. Din nou toți merg la biserică cu pască și ouă roșii pentru a fi sfințite, iar în familii e veselie mare. Membrii familiilor se reunesc pentru a lua masa împreună și

pentru a ciocni ouă roșii. La orice colț se aude: „Hristos a Înviat!” Copii se bucură deoarece pot îmbrăca hainele cele noi pentru a merge la biserică.

Toate se spulberă, dar satul românesc autohton încearcă să rămână la fel. Obiceiurile și tradițiile vor rămâne veșnic pentru că asta înseamnă să fii român.

„Și că e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți în vale
Și doi de se-ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a Înviat!
Și râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.”
(La Paști, de George Topârceanu)

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE ȘI IMPORTANŢA ACTIVITĂŢILOR EDUCATIVE ÎN PARTENERIAT CU FAMILIA

Prof. Înv. Preşcolar STAN CAMELIA ANDREEA
Grădinița Nr. 191, Sector 3, București

Magia sărbătorilor de primăvară curpinde întreaga grădiniță o dată cu începerea lunii martie. Această lună anunță sosirea anotimpului primăvara pe meleagurile noastre, dar și al bucuriilor prilejuite de atâtea datini şi obiceiuri legate de Sărbătoarea Paștelui..

Atmosfera sărbătorilor de primăvară ne aduce bucurie și ne amintește cu precădere de anii copilăriei, de emoția oferirii mărțișoarelor și încondeierii ouălor, de clipa la care visăm să îl intâlnim pe Iepuraș.

Tradiţiile au rolul lor, verificat de-a lungul istoriei, în permanenţa culturală a unui neam. De aceea noi, cadrele didactice, căutăm să cultivăm copiilor conştiinţa apartenenţei la o cultură naţională valoroasă. Educatoarea este cea care poate transmite cel mai bine copilului emoţii, sentimente puternice, cea care poate pătrunde în fiinţa puiului de om pentru a sădi frumosul şi sensibilitatea.

Educaţia religioasă îl ajută pe copil să cunoască îndatoririle pe care le are faţă de el însuşi, faţă de ceilalţi oameni şi faţă de tot ceea ce îl înconjoară pentru a deveni un bun creştin.

În perioada preşcolară, copiii trebuie să fie educaţi să-l iubească pe Dumnezeu şi să creadă în El, să fie educaţi să deosebească binele de rău, să ştie ce trebuie să facă pentru a trăi creştineşte.

Am încercat împreună cu copiii în perioada premergătoare sărbătorilor de primăvară să discutăm şi să găsim răspuns la ceea ce-i frământă şi la mai multe întrebări: „Primăvara vine Iepurașul.”„De Paște încondeiem ouă.”, „De 1 Martie mămicile/doamnele educatoare/fetițele primesc mărțișoare.”, “De ce merită mama o sărbătoare a ei?”,“Ce este un mărțișor?”„De Paște mergem la biserică.”„De ce mergem la biserică?” „Cine a fost Iisus Hristos?”„Ce înseamnă sărbătoarea Paștelui?” „Mamele în bucătărie pregătesc dulciuri şi mâncăruri alese” și altele.

Preșcolarii grădiniței “Peștișorul de aur” au pătruns în universul sărbătorilor de primăvară desfășurând activități plăcute la toate sectoarele pe diferite teme precum: confecționarea mărțișoarelor și cadourilor pentru mămici, pictarea ouălor de Paște, construirea căsuței Iepurașului.

De asemenea, în cadrul grădiniței s-au realizat diverse ateliere prin intermediul cărora copiii ajutați de părinți, au făcut cozonaci pentru Paște și au confecționat felicitări de 8 Martie și de Paște, sub îndrumarea doamnei educatoare. Prin desfășurarea acestor activități, relația care s-a stabilit între cadrul didactic-copil-părinte a avut un impact pozitiv, astfel încât părinții să își dea seama că munca pe care o desfășoară o educatoare nu este ușoară, iar pe copii i-a determinat să aibă încredere în ei înșiși, în propriile forțe, să colaboreze și să își dezvolte imaginația.

Un loc aparte în cadrul activităţilor desfăşurate în grădiniţă îl ocupă serbările. Ele sunt un prilej de bucurie, emoţie, bună dispoziţie pentru copii şi părinţi, dar şi momentul în care copilul se pune în valoare folosindu-şi dicţia, mimica, siguranţa de sine, plăcerea de a apărea în faţa publicului. Serbările prin multiplele lor forme, contribuie la dezvoltarea personalității copiilor, oferindu-le posibilitatea de a-și forma anumite aptitudini și oportunitatea de a-și lărgi orizontul de cunoștințe,dezvoltându-le diferite procese psihice ca: imaginația, memoria voluntară, creativitatea, spiritul de disciplină, prietenia. Înțelegând și memorând într-un mod conștient și voluntar poeziile, textele scenetelor și ale cântecelor, se dezvoltă limbajul, gândirea și expresivitatea.

Implicarea părinților a fost majoră, fiecare copil fiind îmbrăcat în costume frumoase, conform temei serbării de Paște, ceea ce a contribuit foarte mult la reușita unui program de excepție, iar bucuria vizionării micului spectacol a fost foarte mare, demonstrând încă o dată, fapul că, împreună cu părinții formăm o echipă de succes.

Serbările școlare au valențe educative deosebite, contribuind direct sau indirect la educarea trăsăturilor pozitive de caracter, influențând formarea socio-emoțională, a încrederii în forțele proprii.

Pentru copii, spectacolul este un joc, ce le aduce multă bucurie, reușind să pătrundă profund în semnificația socială a evenimentelor, prin conținut și actvism propriu, fiecare copil fiind o personalitate în devenire.

Sărbătorile de primăvară reprezintă un izvor nesecat de satisfacţii, bucurii, creează bună dispoziţie, favorizează dezvoltarea copiilor din punct de vedere fizic şi psihic. Emoţiile şi bucuriile comune trăite cu prilejul serbărilor de 1 Martie, 8 Martie și Paște i-au relaxat pe copii şi au contribuit la închegarea colectivului, la întărirea relaţiilor de de prietenie între ei. Aceste experienţe au fost benefice şi pentru părinţii care au văzut cum se comportă copiii lor în colectivitate, cum participă la activitățile comune și mai ales au petrecut momente plăcute alături de copiii lor.

Să primim în sufletele noastre sărbătorile de primăvară prin glasul cântecelor de 1 Martie și 8 Martie cântate de copii, să primim Paștele prin poeziile rostite cu emoţie de copiii noştri cu inimi curate şi nevinovate, dar mai ales să îl ajutăm pe Iepuraș să ajungă pe la casele tuturor copiilor.

Activităţile desfăşurate în perioada sărbătorilor de primăvară îi ajută pe copii să înţeleagă ce mult înseamnă dragostea, căldura sufletească, respectul şi toleranţa, lucruri deosebit de importante pentru această experienţă în afara familiei.

Bibliografie:

- Ghinoiu Ion, *Mica enciclopedie de tradiții românești,* Ed. Agora, 2008;
- Petruș, Liliana, *Tradiții și obiceiuri românești,* Ed. Flacăra, 2015;
- Ghid de bune practici în educaţia timpurie a copiilor de 3-6/7 ani, Bucureşti, 2008.
- Berluşcă, Aurelia, *Ghid metodologic al serbărilor şcolare*, E.D.P.R.A, 2010

ÎNCONDEIEREA OUĂLOR DE PAŞTE

Prof. înv. preşcolar STAN GABRIELA MĂDĂLINA
Grădiniţa Nr. 3, Sector 3, Bucureşti

Încondeierea ouălor de Paște este o tradiție străveche, iar acest lucru este atestat prin faptul că practica se regăsește în mai multe zone din centrul și estul Europei, nu doar în România. În zonele unde tradiția încondeierii nu există, ouăle se vopsesc, tot ritualic, în Joia Mare (Joia Neagră), sau în Vinerea Mare (Vinerea Seacă). Tehnica încondeierii, dar și vopsirea ouălor de Paște urmează un ritual bine stabilit. Pregătirea oualor încondeiate începe de pe la mijlocul Postului Mare. Coaja se spală cu grijă, apoi se șterge cu oțet, pentru degresare. Este nevoie de degresare, pentru ca vopseaua să rămână uniform pe toată suprafața. Apoi ouăle se fierb la foc domol, urmând introducerea lor în baia de vopsea. Astfel, pe suprafața oului va rămâne desenul. Ouăle „muncite", pe care femeile din mai multe zone ale țării le pregătesc pentru Paște și astăzi, după o tradiție care amintește de obiceiuri precreștine, reprezintă, simultan, rememorarea jertfei, reînvierea naturii și previziunea unui an mai bun, într-o lume nouă. În tradiția populară românească, ouăle de Paște simbolizează regenerarea prin purificare. Încondeierea se face ritualic, doar de către femei, iar fiecare linie și fiecare culoare are propria simbolistică.

Tehnica liniilor trase cu tișița - Tehnica încomdeierii presupune trasarea unor linii peste o vopsea de fond, în diverse culori, sau trasarea lor cu ceară de albine topită, după care oul se scufundă succesiv în băi de culoare. La sfârșit, după „scriere" și „îmbăiere", oul se încălzește ușor și se îndepărtează straturile de ceară, cu ajutorul unei cârpe încălzite. „Instrumentul cu care se trag liniile se numește tișiță. Se folosesc de obicei ouă de găină și de rață. Trebuie să fie proaspete, mari și albe, cu coajă groasă și netedă, fără defecte și cu o formă arminoasă. Încondeierea se face pe oul fiert, în tradiție, dar astăzi, foarte mulți fac încondeierea pe oul golit, care este doar decorativ. Se folosește ceară curată de albine. Oul alb se decorează cu ceară pe porțiunile care urmează să rămână albe. Se scufundă oul mai întâi în culoare galbenă, apoi în culoarea roșie, apoi în următoarele culori, de la cele mai deschise, până la cele mai închise.

Obținerea vopselurilor tradiționale - În unele zone ale țării se crede că ouăle încondeiate protejază animalele din gospodărie pentru tot restul anului. Motivele ornamentale sunt diferite de la o zonă la alta. În privința culorilor, albul este simbolul purității, roșul semnifică viața (culoarea sângelui), negrul, ca și roșul, reprezintă fertilitatea, iar galbenul reprezintă soarele și bogăția (aurul). Alte culori pot fi albastrul, culoarea cerului și a apei, sau verdele, simbol al vegetației. În trecut, ouăle se vopseau în culori vegetale, preparate după rețete străvechi. Vopselurile tradiționale au la bază o mare varietate de procedee și tehnici ale căror secrete au fost transmise până astăzi. Roșul se obținea din coajă de măr dulce, frunze și flori de mar dulce, flori de sovarf, coajă de măceș sau alte surse vegetale. Albastrul se obținea din flori de viorele, galbenul din coji de ceapă, coajă de lemn păduret sau coajă de lemnul câinelui. Verdele se putea obține din frunze de nuc sau floarea-soarelui, iar negrul, din coaja verde a nucilor. Cele mai răspândite motive geometrice folosite la încondeierea – sau închistrirea – ouălor simbolizează episoade din viața gospodăriei, a familiei sau a comunității, în relația cu mai multe etape ale anului solar, agricol, dar întregul este, în cele din urmă, simbolul eternității. Motivele desenate au denumiri dintre cele mai ciudate, în tradiția din Moldova, de exemplu: crucea Paștelui, floarea Paștelui, cărarea ciobanului sau cărarea rătăcită, brâul și desagii popii, brăduțul, frunza de stejar, albina, peștele, coarnele berbecului, cârja ciobanului, steaua ciobanului, inelul ciobanului, fluierul ciobanului, „patruzeci de clinișori", vârtelnița, creasta cocoșului, broasca, fierul plugului, ulița satului, grebla sau sapa. Linia dreaptă verticală simbolizează viața, iar linia dreaptă orizontală, moartea. Linia dublă dreaptă simbolizează eternitatea, dreptunghiurile simbolizează cunoașterea, iar linia ușor ondulată, curgerea apei și purificarea. Spirala este simbolul timpului și al eternității, iar spirala dublă trasează legătura între viață și moarte. Simbolistica desenelor regăsite pe ouăle încondeiate sau închistrite este comună cu

cea regăsită pe uneltele decorate, pe costumele populare sau chiar în ornamentele arhitecturii tradiționale, de la simbolurile geometrice, la cele vegetale, animale, antropomorfe și religioase.

În cultura românească, ouăle încondeiate sunt asociate cu tradițiile de Paște și sunt adesea oferite ca daruri sau utilizate în ritualuri religioase sau la petreceri. Ele sunt considerate a fi amulete puternice, aducând noroc și protecție împotriva energiilor negative. În concluzie, ouăle încondeiate din România nu sunt doar obiecte decorative, ci și simboluri încărcate de semnificații culturale și spirituale care reflectă bogata moștenire a țării în arta și tradițiile populare.

Bibliografie:

- Ion H. Ciubotaru "Ouăle de Paşti la români", Iaşi, Ed. Presa Bună 2012

ISTORIA SĂRBĂTORII PAȘTELUI

Prof. STAN LARISA GIORGIANA
Seminarul Teologic Ortodox Sf. Nicolae/
Grădinița cu Program Normal Lizuca, Rm. Vâlcea

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină a anului, pentru prima dată fiind sărbătorit în jurul anului 1400 înainte de Hristos. Deși mulți sărbătoresc și astăzi Paștele, pentru mulți el nu mai are legătură cu Dumnezeu, este doar un prilej de mâncare și băutură.

Sărbătoarea Paștelui poate fi asociată cu primăvara. Retrezirea naturii la viață simbolizează noua viață pe care creștinii au câștigat-o prin crucificarea și Învierea lui Iisus. Paștele creștin este similar cu două tradiții antice: una evreiască și alta păgână. Ambele tradiții sărbătoresc Învierea, trezirea la viață.

Paștele creștin derivă din Paștele evreiesc, numit Pesach, cuvântul de origine al cuvântului Paști.

Pentru prima dată, Paștele a fost sărbătorit în jurul anului 1400 înainte de Hristos. În această dată, evreii au părăsit Egiptul cu ajutorul lui Dumnezeu. Scriptura, în cartea Exod (Iesirea) din Vechiul Testament ne oferă instrucțiunile date de Dumnezeu pentru sărbătorirea Paștilor în timpul lui Moise. Evreii din antichitate își aminteau de faptul că Dumnezeu i-a salvat din robia în care se aflau in Egipt.

Cu ocazia ieșirii din Egipt, când au sărbătorit pentru prima dată Paștele, toți evreii trebuiau să ia un miel și să îl sacrifice. Apoi, cu sângele mielului erau unse ramele de lemn ale ușilor de la casele în care locuiau aceștia. În noaptea aceea, îngerul morții trimis de Dumnezeu a trecut prin Egipt și a omorât toți fiii întâi născuți ai egiptenilor în casele care nu aveau pe ușă sângele mielului. În casele israeliților, nu a murit nimeni, pentru că aceștia ascultaseră porunca lui Dumnezeu și au pus sângele mielului pe ușile lor. Sângele mielului oferea o garanție, un semn vizibil prin care credincioșii dădeau de înțeles că au luat în serios avertismentul lui Dumnezeu.
În ceea ce privește creștinii, Dumnezeu a reînnoit legământul făcut cu israeliții, de data aceasta nu printr-un om, (Moise) ci prin Fiul Său, Iisus Mesia. Legământul cel nou nu mai este un legământ făcut doar cu evreii, ci cu toate popoarele, care vor să primească iertarea păcatelor prin jertfa lui Iisus Hristos. Legământul cel vechi purta sigiliul sângelui unui miel care trebuia sacrificat de Paști după instrucțiunile date de Dumnezeu.

La Cina cea de Taină, în noaptea când a fost trădat, înainte de a fi prins și arestat, Domnul Iisus a instituit sărbătoarea Paștelui nou testamental, după porunca ce I-a fost dată de Dumnezeu. De Paști se sărbătorește Învierea lui Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu. Duminica - a treia zi dupa Scripturi - femeile purtătoare de mir au găsit mormântul gol. Mormântul era gol pentru că Hristos Înviase. Împotriva lor, a tuturor, a celor care L-au acuzat și batjocorit de atunci și până astăzi, numit

în derâdere Regele Iudeilor, rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, părăsit de ai Săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, Hristos a izbândit cea mai stralucită biruință ce s-a vazut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești. Această biruință a putut fi tăgăduită, dar nu I-a putut fi smulsă niciodată.

Hristos a Înviat și a biruit, pentru El și pentru noi. Credem și biruim prin Moartea și Învierea lui Hristos, murim pentru a învia și înviem pentru a trăi în veci cu Hristos. Prin suferință și moarte ne bucurăm de Înviere; prin Înviere ne bucurăm și triumfăm în triumful lui Hristos, ca triumf al nostru. El a murit pentru noi și a triumfat pentru noi. În Moartea Lui stă mântuirea noastră, în Învierea Lui stă biruința noastră.

„TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ÎN DOBROGEA”

Profesor învățământ preșcolar: STĂNICĂ VASILICA
Grădinița 191, Sector 3, București

Sărbătorile Pascale se apropie, motiv pentru care sunt multe lucruri de făcut în aceste zile. Despre aceste sărbători în Dobrogea.

În Vinerea Mare a sărbătorilor Pascale se ține post negru

Vinerea Mare sau Vinerea Seacă este o zi în care se ține post negru, ca o formă de jertfă trupească și de recunoștință a oamenilor pentru sacrificiul Mântuitorului. În această zi nu se consumă oțet sau untdelemn și nu se lucrează, deoarece se spune că totul se va strica dacă se muncește în Vinerea Mare.

Doar pasca se poate prepara în această zi, nu se pregătesc alte preparate. Tot vineri se înconjoară casa de trei ori cu tămâie și cu lumânarea aprinsă, cu care se vine de la biserică. Vinerea are loc și Prohodul, acea slujbă impresionantă la care participă credincioșii.

Există obiceiul ca oamenii să treacă, pentru sănătate, pe sub ”Sfântul Aer”, o țesătură în care este recreată în biserică, scena punerii lui Isus în mormânt.

Sâmbăta se prepară mâncarea pentru Paște

Sâmbăta de dinaintea Paștelui este rezervată celorlalte activități care nu au fost îndeplinite până în acea zi. Cei care nu au reușit să vopsească ouăle în Joia Mare, le pot colora sâmbătă. Tot în ajunul zilei de Paște se prepară hrana, deoarece vineri nu se poate aprinde focul decât pentru a coace pasca.

Vopsitul și încondeiatul ouălor de Paște

Încondeiatul ouălor nu este un obicei specific Dobrogei, deși această tradiție străveche se întâlnește totuși în unele sate. În România, se folosesc două procedee pentru înfrumusețarea ouălor de Paște. Este vorba despre colorarea simplă, specifică Dobrogei și scrierea sau închistrirea cu ceară de albine, metodă obișnuită în Bucovina, Maramureș, Muscel.

În trecut, culorile folosite pentru vopsirea ouălor erau naturale. Se fierbeau frunzele, florile, coaja sau tulpina plantelor, pentru a se obține diferite culori. Și aceasta, deoarece coloranții chimici au fost folosiți abia după a doua jumătate al secolului XX. Astfel, culoarea roșie era dată de ceapa roșie și floarea de bujor. Verdele se obținea din secară crudă de primăvară și din izmă. Galbenul era dat de coaja de măr sau de florile galbene, iar albastrul din flori de viorele. Cu ani în urmă, la Oltina se obținea un kaki închis din frunza de boz, care era folosită și pentru vopsirea produselor textile.

Motivele folosite pentru încondeierea ouălor.

Fiind un simbol al Paștelui, cel mai des motiv întâlnit pe ouă este cel al crucii. În cultura tradițională românească, crucea este o amuletă, un talisman, care are menirea de a-i apăra pe creștini de tot ceea ce este rău.

Pe ouăle încondeiate, întâlnim și diferite alte motive care aveau legătură cu mediul înconjurător.

Motivul ”bastonul ciobanului”, are legătură cu păstoritul, ocupația locuitorilor din Bucovina. Spicul de grâu se întâlnește des pe ouăle încondeiate, grâul fiind un simbol al hranei esențiale. Se încondeiază chiar și biserica pe multe ouă din Bucovina. De asemenea, sunt folosite motive florale sau geometrice. ”Cărarea rătăcită” este un motiv des întâlnit, ce simbolizează drumul anevoios pe care îl parcurge omul de-a lungul vieții. Și peștele este un simbol creștin folosit pe ouăle încondeiate. Sunt foarte variate motivele desenate pe ouăle închistrite sau muncite, cum se mai numesc cele din Bucovina.

Ținutele de sărbătoare ale dobrogenilor din mediul rural.

De Paște, atât oamenii din mediul rural cât și cei de la oraș se îmbracă cu ceea ce au ei mai frumos, în general cu haine noi. În trecut, ținutele erau special realizate pentru sărbătoarea de Paște.

Erau hainele tradiționale, care se purtau cu mândrie în Dobrogea. În Dobrogea, în satele de pe limesul dunărean, Oltina, Ostrov, Satu Nou, Seimeni, Capidava, Topalu, Negureni sau Viile, tradițiile românești s-au păstrat nealterate, chiar dacă Dobrogea s-a aflat pentru o perioadă îndelungată sub stăpânire otomană.

Tradiții în ziua de Paște

În mod tradițional, prima zi de Paște este dedicată familiei. Fiind o sărbătoare a reunirii, chiar și cei plecați departe de casă se întorc la familiile lor în această perioadă.

Revenind la tradiții, în dimineața zilei de Paște, există obiceiul ca membrii familiei să se spele în apa în care a fost ținut un ou roșu și un ban, câteodată și o frunză de busuioc. Se consideră că apa în care a stat acel ou capătă puteri miraculoase și îi asigură sănătate pe tot parcursul anului, celui care se spală cu ea.

Ceremonialul ciocnirii ouălor de Paște

De Paște, întotdeauna se începe ciocnitul cu ouăle roșii. Chiar dacă ne-am obișnuit să vopsim ouăle în diferite culori, oul roșu, care simbolizează sângele lui Isus Hristos este, de fapt, simbolul Paștelui. Astfel, ciocnirea începe cu ouăle roșii și se continuă și cu celelalte culori. Se spune că în ziua de Paște nu este voie să se mănânce niciun ou nevopsit. Există și un ceremonial al ciocnitului ouălor de Paște. Pentru început, se lovesc ouăle cu vârful, căruia i se mai spune și ”cap”, apoi se ciocnesc și cu cealaltă parte. Întotdeauna persoana care este mai în vârstă ciocnește oul celui mai tânăr.

Sunt multe obiceiuri de Paște, însă esențiale sunt cele care țin de biserică, de încondeierea ouălor sau de îmbrăcarea celor mai frumoase haine. Darurile care li se fac minorilor constau, în general, în îmbrăcăminte, deoarece orice copil își dorește ceva nou în ziua
de Paște. Important este să sărbătorim de această dată doar cu cei alături de care locuim și să punem mai puțin accent pe bunurile materiale.

Sărbători Luminate să aveți!

Bibliografie:

- Muzeograf: Cerasela Dobrinescu

TRADIȚII DE PAȘTE LA ROMÂNI

Prof.înv.preș. STĂNILĂ MARIANA RODICA
Liceul Prof.”Bora Tit Liviu” Baru , jud. Hunedoara

Sărbătoarea Sfintelor Paşti este cea mai mărită şi solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranţa mântuirii şi a vieţii veşnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. În tradiţia ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de şapte săptămâni. O semnificaţie foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, ţăranii încetează lucrul la câmp

şi se concentrează asupra casei și curţii, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca şi să vopsească ouăle.

Potrivit tradiţiei, la miezul nopţii între zilele de sâmbătă şi duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, îşi pun straie noi, iau câte o lumânare şi pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie şi crucea în mână, urmat de alaiul de credincioşi, iese cu lumânarea aprinsă şi înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Hhristos a înviat!" toţi cei prezenţi la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!", răspunsul fiind recunoaşterea tainei Învierii.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă şi face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roşii, carnea de miel, sarea şi vinul) abia după ce acestea se sfinţesc şi după ce fiecare persoană participă la Liturghie. Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În Ţara Moţilor, în noaptea de Paşti se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir şi este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, şi a fost furată, sunt pedepsiţi că a doua zi să dea un ospăţ, adică mâncăruri şi băuturi din care se înfrupta atât "hoţii", cât şi "păgubaşii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reuşit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospăţul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din zona Transilvaniei, cunoscut sub numele de „stropit". Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieţii merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veştejească". „Stropitul" este păstrat şi azi şi reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, şi, în fond, de distracţie.

În Ţara Bârsei, în jurul Brasovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brasovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf şi casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută şi îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebeşte prin complexitatea simbolurilor, a credinţei în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioşii ies în curtea bisericii, se aşază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în aşteptarea preotului care să sfinţească şi să binecuvânteze bucăţele din coşul pascal. În faţa fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coş, după orânduiala strămoşilor. În coşul acoperit cu un şervet ţesut cu model specific zonei sunt aşezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: seminţe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga secetă), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belşug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), faina(pentru că rodul graului să fie bogat), ceapă şi usturoi (cu rol de protecţie împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se aşează pasca, şuncă, brânză, ouăle roşii, dar şi ouăle încondeiate, bani, flori, peşte afumat, sfecla roşie cu hrean, şi prăjituri. După sfinţirea acestui coş pascal, ritualul de Paşti se continua în familie.

Un foarte frumoas obicei se păstrează în Maramureş, zona Lăpuşului. Dimineaţa în prima zi de Paşti, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni şi la vecini să le anunţe Învierea Domnului. Gazda dăruieşte fiecărui urător un ou roşu. La plecare, copiii mulţumesc pentru dar şi urează gospodarilor "Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

La Călăraşi, la slujba de Înviere, credincioşii aduc în coşul pascal, pentru binecuvântare, ouă roşii, cozonoc şi cocoşi albi. Cocoşii sunt crescuţi anume pentru împlinirea acestei tradiţii. Ei vestesc miezul nopţii: datina din străbuni spune că, atunci când cocoşii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocos canta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belşug. După slujbă, cocoşii sunt dăruiţi oamenilor săraci

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paşti, se practică tradiţia tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primeşte o linguriţă de paşti (vin+pâine sfinţite). În meniul acestei mese festive se

include ciolanul de porc fiert, ouă albe şi mâncăruri tradiţionale, după acestea se continua masa cu friptură de miel.

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniţă şi spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spala pe fată în zorii zilei de Paşti, ca să fie frumoase tot anul şi aşa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, aşa să alerge şi feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a îşi arăta consimţământul la sentimentele lor, trebuie să le oferă un ou roşu.

În Moldova, în dimineaţa următoare după noaptea Învierii se pune un ouă roşu şi unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conţină monezi, copii trebuie să şi clătească fata cu apă şi să şi atingă obrajii cu oualele pentru a avea un an plin de bogăţii.

O altă tradiţie de pe malurile Prutului cere ca oul de Paşti să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

- la Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca şi apa, are un rol purificator;
- în ziua de Paşti nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă şi te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul;
- lumânarea de la Înviere trebuie păstrata în casă şi aprinsă în caz de boală, calamităţi naturale, supărări;
- în dimineaţa Paştelui e bine să priveşti prima dată într-o cofa cu apă neîncepută; se spune că vei avea vederea buna în restul anului;
- se spune că e bine să te speli pe faţă cu apa neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roşu, unul alb, un bănuţ de argint şi un fir de iarbă verde, semne ale sănătăţii, prosperităţii şi sporului în toate;
- în ziua de Paşti nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul;
- pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează bucăţi din ele peste an;
- cocoşul sfinţit de Paşti se credea a fi o sursă de belşug, sănătate şi dragoste; în vechime oamenii aduceau cocoşi la slujba de Înviere, pe motiv că aceluia căruia îi va cânta primul cocoşul în acea noapte va avea noroc tot anul; apoi cocoşii erau daţi de pomană săracilor;
- la masa de Paşti e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi peşte şi pasăre, pentru a fi sprinten precum peştele şi uşor ca pasărea;
- cu cine ciocneşti ouăle vopsite în ziua de Paşti, te vei întâlni în lumea cealaltă;
- dacă păstrezi un ou roşu 40 de zile după Paşti şi nu se strică, vei avea noroc tot anul;
- de Paşti se aşază o bucăţică de fier sub prag, ca o protecţie pentru casă;
- dacă prima persoană care îţi intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul;
- de Paşti, există credinţa că cerurile se deschid, permiţând sufletelor celor morţi să se întoarcă acasă, pentru a-şi proteja rudele dragi;
- se spune că cei ce mor în duminică de Paşti sunt scutiţi de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai;
- copiii născuţi de Paşti sunt binecuvântaţi, având o viaţa luminată şi presărată cu noroc toată viaţa.

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. Ea are darul de a aduce familia împreună și este plină de obiceiuri tradiționale pe care le pot pune în aplicare mămicile, tăticii și copiii din România.

Bibliografie:

- Mihai Pop, Pavel Ruxăndoiu, „Folclorul literar românesc”, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1990;

• Al. Doru Şerban, Dan Ilie Morega, „Obiceiuri şi tradiţii din Gorj”, Tg-Jiu, Ed. Măiastra, 2008.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE ROMÂNEȘTI”

Profesor învățământ preșcolar: STOICESCU ALEXANDRA
Grădinița 191, Sector 3, București

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creştin, fiindînsoţită, în România, de numeroase tradiţii şi obiceiuri, unele moştenite din generaţie în generaţie.

Prin şi pentru aceste tradiţii, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiţionale, este motiv de bucurie şi de optimism.

O credinţă larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paşte merg direct în rai, porţile acestuia fiind deschise în această zi, şi, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaților se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi.

În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină şi să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina” – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar – , unii obişnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al uşii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulţi păstrează lumânarea de la Paşte şi o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situaţia unor feneomene meteo extreme.

Masa de Paşte este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineaţa, care este dusă spre sfinţire la biserică la slujba de Înviere, alături de coşul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineaţa, unii credincioşi, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paşti.

Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcaţi cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea.

De asemena, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolenţă, ghinion sau recolte slabe.

În ziua de Paşti se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă autorul va transpira tot anul, iar Pasca, sau anafura sunt considerate tămăduitoare dacă se păstrează peste an bucăţele din acestea.

Tot legat de ou, se spune că masa de Paşti trebuie să se înceapă cu consumul unui ou, existând credinţa că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi peşte – pentru a fi sprinten precum acesta – şi mai apoi pasăre – pentru a fi uşor ca aceasta.

O altă tradiţie arată că dacă în ziua de Paşti prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

Acestea sunt tradiţii şi obiceiuri larg răspândite la nivelul ţării în comunitatea creştin-ortodoxă.

În afara acestora există tradiţii particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunităţi.

Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopţii, credincioşii obişnuiesc să însoţească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

Coşul de bunătăţi care se duce la sfinţit la biserică este pregătit strict după cele transmisedin moşi-strămoşi: aici sunt aşezate, alături de bucate, seminţe de mac, sare, zahăr, făină, ceapăşi usturoi – simbolurii ale bucuriei de peste an. Deasupra acestei farfurii se aşează pasca, şuncă,bani, flori, sfeclă roşie cu hrean şi ouăle roşii. De asemenea, coşul este acoperit un pled cusut cu modele specifice zonei.

Există o simbolistică specifică pentru sfinţirea celorlalte componente ale coşului cu bunătăţi: macul este aruncat în râu pentru a alunga seceta, sarea aduce belşug peste an, zahărul sfinţit este element tămăduitor pentru vitele bolnave, ceapa şi usturoiul au rol de protecţie împotriva insectelor, făina se presară pe câmp pentru ca rodul grâului să fie cel aşteptat.

Tot în Moldova există tradiţia ca fetele nemăritate să meargă la biserică şi să spele clopotniţa cu apă neîncepută, iar dimineaţa trebuie să se spele cu aceasta pe faţă existând credinţa că astfel vor fi curtate de băieţii „de însurat" din localitate. La rândul lor, flăcăul care iubeşte o fată nemăritată trebuie să meargă la casa acesteia şi să-i ofere un ou roşu.

În unele zone din Moldova există tradiţia ca în dimineaţa Învierii, preotul să meargă el pe la casele oamenilor – aşezaţi în formă de cerc, cu lumânări aprinse – pentru a sfinţi coşul cu bucatele pascale.

În zona Bihorului, există o tradiţie care arată că oul împodobit de Paşte prevesteşte norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă.

Tot în această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire şi totîn această zi există obiceiul de a arunca ouă la ţintă.

La încondeierea ouălor în Joia Mare, bihorenii folosesc un instrument specific numit „bijorca".

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte,iar prima zi de Paşte începe cu împărtăşania cu pască, după ce credincioşii se spală cu apă în care a fost pus un ou roşu, o monedă de aur şi urzică.

Tot în Apuseni, în noaptea de Paşti se ia toaca de la biserică, se duce la cimitir şi este păzită de feciori. Este simbolul luptei între „hoţi" şi „păgubaşi", iar cei care pierd sunt datori cuun „ospăţ", pregătit fie de cei care au încercat să fure toaca şi nu au reuşit, fie de cei care nu aufost în stare să o păzească.

În Ţara Bârsei, există obiceiul – din Duminica Tomii – „Junilor Braşovului" – în care grupuri de tineri, asemănătoare colindătorilor sau căluşarilor, strâng ouă de la tinerele fete, după care, la Pietrele lui Solomon – aflate în zona Şcheii Braşovului – la picnic, încep diferite concursuri.

În zona Valea Arieşului există obiceiul „rostogolitului ouălor" care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ.

În zona Lăpuşului din Maramureş, în duminica Paştelui copiii merg la prieteni şi la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – şi anunţă Învierea Domnului, iar fiecare gazdă dăruieşte câte unou roşu.

În satele din Transilvania, în prima zi de Paşte, băieţii merg la udat cu parfum la casele fetelor de măritat, „ca să nu se veştejească" – obicei care semnifică înflorirea şi fecunditatea – , iar fetele îi răsplătesc cu ouă roşii, sau cozonac.

În zona judeţului Călăraşi, coşul pascal pentru sfinţit conţine, pe lângă bucate, şi un cocoş alb, existând tradiţia ca atunci când cocoşul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoş cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toţi cocoşii să fie dăruiţi oamenilor săraci.

BIBLIOGRAFIE:

- Radio România Cultural

PAȘTELE, SEMNIFICAȚII LA ROMÂNI

prof. înv. primar, STRATULAT MIHAELA
Școala Gimnazială Nr.1 Băneasa Jud. Galați

Invierea Domnului semnifică evenimentul ce se afla la temelia credintei crestine. In acest sens, Sfantul Apostol Pavel ne spune că dacă Hristos nu ar fi înviat, atunci credința noastră ar fi în zadar. Jertfa de pe Cruce se împlinește în înviere, mormântul lui Hristos se arată ca un purtător de viată si izvor al învierii noastre pentru că, prin învierea sa, Mântuitorul a făcut începerea învierii tuturor. Acest fapt face din Invierea Domnului cel mai important praznic al creștinilor de pretutindeni.

Învierea lui Iisus care a fost răstignit, a murit pe cruce, iar după trei zile, a înviat, reprezintă o perioadă în care oamenii comemorează jertfa lui Iisus pentru omenire. Se conoaște că Paștele nu are loc în aceeași dată în fiecare an, ci este sărbătorit diferit, bazat pe două fenomene astronomice: echinocțiul de primăvară și mișcarea de rotație a Lunii în jurul Pământului. Paștele este astfel sărbătorit în prima duminică după prima lună plină ce are loc după echinocțiul de primăvară.

Tradiții de Paște la români

Ouăle vopsite și ciocnirea lor: Se spune că Maria, mama lui Iisus, l-a vizitat pe acesta cu un coș cu ouă, în timp ce era răstignit. Aceasta a lăsat la picioarele lui coșul, iar sângele ce picura din rănile lui Iisus a colorat ouăle, devenind roșii. Astfel, acestea reprezintă astăzi sacrificiul suprem al lui Hristos pentru omenire, dar și renașterea.

În ziua de Paște se ciocnesc ouă colorate, în perechi: una dintre persoane spune „Hristos a Înviat!", iar cealaltă răspunde „Adevărat a Înviat!".

Lumina Sfântă

Pentru creștini, Lumina Sfântă reprezintă o minune ce se întâmplă an de an la Sfântul Mormânt din Ierusalim. Această minune are loc în Sâmbăta dinaintea Paștelui Ortodox, numită Sâmbăta Mare. Mărturii despre Lumina Sfântă au fost găsite chiar în anul 617 d.Hr., după ce perșii au cucerit Ierusalimul.

Sâmbătă, la Mormântul Sfânt se adună o mulțime de preoți, ierarhi și credincioși, alături de Părintele Patriarh. Aceștia înconjoară Mormântul de trei ori. Patriarhul intră apoi în Sfântul Mormânt, renunțând la hainele preoțești. Acesta citește o rugăciune specială, iar Lumina Sfântă se pogoară pe stratul de vată așezat cu o zi înainte. Patriarhul ia această vată cu mâinile și o așază în două vase de aur. Lumina este apoi împărțită credincioșilor, cu îndemnul „Veniți de luați Lumină!".

De la Ierusalim, Lumina este transportată în toate țările creștine și la fiecare Biserică. Credincioșii așteaptă la miezul nopții Sfânta Lumină, la Biserica cea mai apropiată de ei. În unele zone ale țării, Lumina luată de la Biserică este dusă și în cimitire, în amintirea celor dragi.

Mâncăruri tradiționale

În România, mâncărurile tradiționale de Paște sunt la loc de cinste. Dintre acestea, se pot aminti mielul, pasca, drobul sau cozonacul.

Mielul este în general baza mesei de Paște, acesta fiind gătit în variate forme, în special sub formă de friptură sau drob. Tradiția sacrificării mielului este amintită încă din secolul al VII-lea. Jertfa acestuia a fost amintită de Dumnezeu atunci când evreii au ieșit de sub robirea egiptenilor, pentru a marca renașterea unui popor liber. Asemănător, mielul este identificat și ca fiind jertfa lui Iisus pentru omenire, un simbol al purității și inocenței.

Pasca este un alt preparat specific sărbătorilor Pascale, o pâinică rotundă și dulce, ce semnifică promisiunea Învierii. Pasca este decorată cu o cruce din aluat, iar pe margine are două bucăți de cocă răsucite, pentru a reprezenta coroana de spini pe care a purtat-o Iisus.

Iepurașul de Paște-

Deși nu este o tradiție religioasă, iepurașul de Paște a devenit un simbol al sărbătorilor Pascale. Originea iepurașului provine din Germania.

Paștele se apropie cu pași repezi, iar elevii intră într-o binemeritată vacanță, timp în care vor sta acasă și vor dori să-și ocupe timpul cu diferite activități. Simplu – transformi toate aceste lucruri în activități de Paște pentru copii! Din fericire, există numeroase activități cu adevărat captivante, atât pentru elevii mai mici mai energici, cât și pentru adulți, pe care le puteți experimenta împreună cu ocazia sărbătorilor pascale. Nu este nevoie de jucării scumpe sau locații extravagante , ci de unele care să vă dea ocazia să vă relaxați, bucurați și reconectați.

Una dintre acete activități este „ Gătitul ” împreună a rețetelor preferate de Paște . Masa tradițională de Paște și-a păstrat farmecul de-a lungul timpului, mai ales că este un bun prilej să te reunești cu membrii familiei, să stați la povești și să vă bucurați împreună de bucatele gătite cu dragoste. Însă, întotdeauna **mâncarea va ieși mai delicioasă când avem un ajutor de bucătar de încredere**, așa că alegeți să-i implicați și pe cel mic în prepararea meniului de Paște. Pe lângă faptul că **micuții adoră activitățile practice de Paște**, care le stimulează atât imaginația cât și îndemânarea, este ocazia ideală să îi introducem în vasta lume a bucătăriei. Îi putem învăța cum se întinde o bucată de aluat, cum se decorează salata boeuf sau cum se presară stafide și brânză pentru a coace o pască delicioasă. Iar dacă vrei să faci totul și mai distractiv, optează pentru biscuiți în formă de iepuraș, ouă sau puișori, pe care să îi facă chiar el cu ajutorul figurinelor. Cu siguranță îi vor plăcea la nebunie!

Realizați împreună decorațiuni de Paște **Creativitatea și abilități practice** ale micuților pot fi dezvoltate prin diferite **metode interactive**, una dintre cele mai distractive fiind **crearea de ornamente și decorațiuni lucrate manual**.

Propune-i copilului tău ca de acest Paște să creați chiar voi decorațiunile sau felicitările, pe care să le lipească prin casă sau să le ofere bunicilor, educatoarelor sau altor rude.

Veți avea nevoie de cartoane colorate, carioci, hârtie creponată sau lucioasă, foarfece, lipici și foartă multă imaginație. Dacă micuțului tău îi plac designurile mai complicate, cu ornamente în forme de flori, fluturi sau alte simboluri 3D, atunci trebuie meapărat să procurați cele necesare pentru realizarea lor.

Iată câteva **idei de ornamente de Paște** ușor de realizat, pe care copilul tău cu siguranță **va adora să le facă cu propriile mâini**. Cu ceva îndemânare și cu multă răbdare, veți crea împreună adevărate opere de artă, în timp ce voia bună va fi la ea acasă.

Iată cum le putem prezenţa istoria Învierii, fără a-i speria pe copii.

Copiii foarte mici nu au bine definit în minte conceptul de moarte. Aşadar, când le povestim copiilor sub patru-cinci,șase ani istoria Paştelui vom pune accentul pe Înviere, fără a da detalii despre torturile îndurate de Iisus.

Paştele a însemnat pentru mine mai mult obiceiul de a ciocni ouă roşii, iar adevărată lui semnificaţie am aflat-o abia mai târziu, când mi-a căzut în mâna o Biblie pentru copii. Contextul comunist al copilăriei mele nici nu a încurajat explicaţiile religioase. Altfel stau însă lucrurile cu copiii noştri, obişnuiţi să ceară şi să primească mereu lămuriri.

Dincolo de ouă roşii şi iepuraşi de ciocolată, Paştele este cea mai importantă sărbătoare creştină, căci fără realitatea Învierii creştinismul nu ar fi decât o culegere de basme frumoase. Sărbătorind Paştele în rit ortodox sau catolic, nu se poate ca cei mici să nu vadă în icoane scena crucificării, fără să pună întrebări despre ea.

Iată cum putem explica conceptele creştine esenţiale

1. Începe cu naşterea: adu-le aminte de bebeluşul Iisus pe care l-am sărbătorit la Crăciun.
2. Explică-le că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, vorbeşte-le despre scopul venirii Lui pe pământ şi cum doreşte să ne apropie de Dumnezeu.
3. Introdu conceptul de păcat, potrivit cu puterea de înţelegere a copilului. Chiar şi cei mai mici fac diferenţa între o fapta bună şi una rea.
4. Vorbeşte-le despre dragostea lui Dumnezeu pentru oameni, care L-a trimis pe Iisus pe pământ să vindece şi să mântuiască.
5. Nu uita să le spui că a treia zi a înviat, şi după puţin timp s-a înălţat la Cer.

6. Încheie reasigurându-i pe copii de faptul că Dumnezeu îi iubește, iar rostul sacrificiului Său este ca ei să poată primi iertare pentru faptele rele atunci când îi mustră conștiința.

Bibliografie:

- Fl. Marian, Sarbatorile la romani, vol. 1, Ed. Grai si suflet - Cult. nat., Buc., 2001
- Vulcanescu, Mitologie romana, Ed. Academiei R.S.R., Buc., 1987

TRADIȚII ȘI OBICEIURI LEGATE DE SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI

Profesor: SZILVESZTER MELINDA
Școala Gimnazială "Petőfi Sándor", Grădinița "Napsugár"

Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare creștină. De Paște se sărbătorește Învierea Domnului Iisus Hristos, iar pentru unii creștini Paștele este cea mai importantă perioadă din ani. Istoria Paștelui este tristă, pentru că Iisus a fost ucis, însă are un final fericit, deoarece Domnul Iisus a înviat și s-a ridicat la cer.

Paștele se sărbătorește întotdeauna într-o zi de duminică, cu o săptămână înainte de Paște oamenii sărbătoresc Duminica Floriilor, când Iisus s-a dus la Jerusalem pentru a sărbători Paștele evreiesc iar oamenii s-au strâns pe străzi și l-au primit cu frunze de măslin. În zilele noastre oamenii decorează bisericile cu flori și dăruiesc ramuri sfințite de salcie.

În Joi a mare se sărbătorește cina cea de taină, când Iisus care știa că în curând urma să fie ucis, și-a aduna discipolii pentru ultima cină.

În Vinerea mare se memorează ziua în care Iisus a murit, răstignit pe cruce.

Însă Iisus a înviat și s-a arătat familiei și prietenilor lui, că el nu a murit, ci s-a ridicat la cer, pentru a fi alături de Dumnezeu, tatăl lui.

Unii creștini se strâns sâmbătă noaptea la biserică pentru a sărbători Învierea Domnului. Preotul iese în fața bisericii aducând lumina învierii și dând o mai departe credincioșilor. În duminica Paștelui oamenii sărbătoresc Învierea Domnului mergând la biserică pentru slujba de Paște și mâncând bucate speciale împreună cu familia sau prietenii.

Ouăle roșii sunt un simbol al sângelui lui Iisus căzut din răni, iar cele colorate semnifică bucuria primăverii, veselia, renașterea. Ouăle se vopsesc, pictează, decorează în joi a mare sau sâmbătă, dinainte a Paștelui. Ouăle roșii rostește în ziua de Paște, că Hristos a înviat. Despre ouăle roșii se spune că ar avea putere miraculoase.

Paștele la fel ca și Crăciunul este asociat cu mâncăruri speciale. Cozonacul și pasca sunt cele mai cunoscute două preparate de care nu lipsesc de pe masa de Paște. În această zi se obișnuiește să se mănânce ou roșite și preparate de carne de miel, mielul fiind simbolul lui Isus în întreaga tradiție creștină.

Un alt simbol al Paștelui este iepurașul. Iepurașul de Paști este un personaj fictiv din tradiția unor țări occidentale, reprezentat ca un iepure care aduce ouă de Paști. Ca origine, este de proveniență germană luterană, rolul său inițial fiind acela de a judeca la începutul Paștilor dacă copiii au avut un comportament bun sau au fost neascultători.

Iepurele este un simbol al fertilității „preluat din ritualurile antice și din simbolismul festivalurilor păgâne ale primăverii care se țineau în Europa și în Orientul Mijlociu". Iepurele este pus în legătură cu „simbolismul apelor fecundatoare și regeneratoare, al vegetației, al reînnoirii neîncetate a vieții.

Sărbătorile Pascale văzute din ochi de copil:

Paștele este o sărbătoare cu o importanță semnificativă în viața fiecărui copil. Luna aprilie vine întotdeauna cu nerăbdare, decorațiuni și surprize pentru Iepuraș. Cei mici, împreună cu părinții

lor, aduc magia în doar câteva clipe cu puțin sclipici și ouă colorate. Da, Paștele înseamnă magie, însă înseamnă și LUMINĂ, CREDINȚĂ, BUCURIE! Pentru copii, noaptea de Înviere este momentul în care merg la biserică să ia Lumină. Copilul nu doar ia lumină, ci o păstrează pe întreaga perioadă de sărbătoare, pe întreaga viață. Această lumină, datorită copilului devine din ce în ce mai bogată, mai plină de putere și iubire și se transmite în sufletul părinților. Copiii văd lumină în orice!

Putem ajuta copiii să pătrundă în spiritul sărbătorii pascale explicându-le câteva tradiţii şi învăţându-i să respecte câteva obiceiuri populare, pentru a trăi trup şi suflet acest moment important din religia creştină. Numai înţelegând obiceiurile populare şi tradiţia acestei sărbători, copiii pot înţelege sensul înroşirii ouălor, a mersului la biserică după lumină sau a hăinuţelor noi pe care le poartă în Duminica Paştelui, lucruri pe care, cu ajutorul unor informaţii şi explicaţii pe întelesul lor, le acceptă şi le tratează ca atare. Săptămâna Mare este cea care precede sărbătoarea Învierii Domnului, adică Paştele. Se mai numeşte şi Săptămâna Patimilor, deoarece este cea în care Iisus Hristos a fost răstignit pe Cruce. Există multe datini care se respectă în această perioadă, pe care micuţilor li se pot face cunoscute.

Le putem explica celor mici că în această săptămână se face curăţenie generală şi se gătesc toate bunătaţile de Paşte, lucruri la care îi putem invita să participe şi cu siguranţă le vor găsi distractive. Le putem explica pentru ei că de ce se vopsesc ouăle roșii în Joia Mare și le spunem ce simbolizează acestea. Tradiţia spune că persoana care ciocneşte prima oul este întotdeauna cea mai în vârstă.

Hăinuţele noi cumpărate pentru Paşte reprezintă respectul pentru această sărbătoare, pentru nou, iar tradiţia spune că la fel cum primăvara natura revine la viaţă, aşa şi noi trebuie să ne primenim cu haine noi de Paşte. Un alt obicei popular care se mai ţine şi în zilele noastre în multe zone ale ţării este spălatul pe faţă, în dimineaţa Paştelui, cu apa în care se ţine un ou roşu peste noapte. Se spune că cine se spală cu această apă este sănătos tot restul anului.

Zilele dinaintea sărbătorilor sunt petrecute în grădiniță pentru a le preda în mod ludic copiilor aceste tradiții, obiceiuri și simboluri. În Joia Mare vopsim ouăle împreună cu copiii din grupă, mângâim un iepuraș viu, ne jucăm cu el, băieții udă fetele, iar fetele dau băieților ouă roșii, păstrând tradiția de Paște.

BIBLIOGRAFIE

- Ghinoiu, Ion., Obiceiuri populare de peste an: Dicţionar. – Bucureşti: E. Fundaţiei Culturale Române, 1997.
- Cristea, Iulia Maria., Sărbători, tradiţii, ritualuri, mituri….. – Bucureşti: E. Oscar Print, 2007.
- Hristos a înviat!: Datini, tradiţii şi obiceuri pascale : Culeg. de poezii şi proză a scriit. români cu ocazia învierii /Ursache, Silvia, alcăt.- Chişinău : Silvius Libris,

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE LA ROMÂNI

Profesor: ȘERBAN ANITA CONSTANTINA
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Vălenii de Munte

Paștele este cea mai mare sărbătoare a creștinătății, sărbătorind nașterea lui Isus, întemeietorul creștinismului. Despre Paște s-au scris o mulțime de lucrări , religioase și lumești , s-au făcut mai multe filme, dar niciun cuvânt sau imagine nu poate descrie marea taină a Învierii Domnului.

Obiceiurile de Paște își au rădăcinile în vremuri străvechi, precedând religiile biblice. Aceste obiceiuri au rezistat și continuă să aibă o semnificație și o importanță profundă, servind ca o perioadă de liniște și conexiune familială. Farmecul Paștelui constă în semnificația sa religioasă - oferind speranța mântuirii, cât și în tradițiile sale prețuite: oul pictat, iepurașul, masa cu mâncăruri tradiționale de Paște - cozonac, pască, miel. În plus, slujba de sâmbătă seara, însoțită de ritualul simbolic de iluminare, se adaugă la aura specială din jurul acestei ocazii.

Înainte de marea sărbătoare creștină este o perioadă de post care durează 40 de zile, cunoscută sub numele de Postul Paștelui. Ultima săptămână a acestei perioade, numită Săptămâna Patimilor, servește drept pregătire pentru credincioși spre Învierea. Săptămâna aceasta începe cu Duminica Floriilor, o sărbătoare a intrării lui Isus în Ierusalim. În continuare, începe Săptămâna Mare, în care credincioșii reflectă asupra acțiunilor Mântuitorului pe pământ. Prin practici precum postul și rugăciunea, credincioșii pornesc într-o călătorie prin cele șase etape ale ultimelor zile ale lui Hristos - Omul. Fiecare zi a Săptămânii Patimilor reprezintă un nou pas către Răstignire și Înviere.

Sâmbăta Paștelui simbolizează "odihna" în mormânt a trupului Mântuitorului . Seara în biserici se aprind luminile , anunțându-se astfel ca se apropie vremea ca toți credincioșii sa se pregătească pentru veghea din noaptea Învierii .

Învierea are loc! Isus a înviat din morți și s-a arătat ucenicilor Săi și Maicii Domnului. La miezul nopții, în biserică are loc o slujbă de Paște. Sunt sfințite pasca , ouăle roșii și celelalte bucate , pentru ca postul de 40 de zile a luat sfârșit.

Începând cu tradițiile care și-au pierdut, în timp, semnificația până la cea mai răspândită, Paștele este însoțit de o mulțime de obiceiuri și simboluri după cum urmează:

A. Lumânarea de Înviere În Noaptea Învierii, fiecare participant la slujbă, tânăr sau bătrân trebuie să aducă cu sine o lumânare pe care o aprinde și o ține aprinsă tot restul slujbei. După slujbă, ajunși acasă în dreptul pragului se închină și sting lumânarea în grindă, marcând semnul cruci. Lumânarea este păstrată în casă pe tot parcursul anului pentru a o putea aprinde la întâmplări primejdioase. În unele regiuni, vitele sunt afumate folosind lumina de la Înviere. De asemenea, în credința populară există tradiția ca vânătorii și pescarii să rostească: "Vânat prind!" și "Peste prind!", considerând ca așa vor avea în decursul anului spor la vânat și la pescuit.

B. Crucea Este simbolul iubirii lui Dumnezeu pentru oameni, simbolul jertfei lui Iisus Hristos pentru salvarea omenirii. Crucea a fost declarată simbol al creștinismului de către împăratul Constantin în timpul Consiliului de la Niceea, în anul 325 d. Hr.

C. Oul pictat Este cel mai vechi simbol pascal din lume, forma acestuia înglobează picătura de ploaie și semințele – două elemente dătătoare de viață. Obiceiul vopsirii ouălor a ajuns să fie la noi în țară o adevărată artă prin tehnica, materialele și simbolistica folosite.
Oul pictat simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea sa din morți. De aceea, când sparg ouăle prin ciocnire, dar și când se salută creștinii își spun: "Hristos a înviat! Adevărat a înviat!". Culoarea roșie a ouălelor simbolizează sângele lui Iisus care s-a scurs pe cruce pentru mântuirea lumii. Există credința că cei care ciocnesc se întâlnesc pe lumea cealaltă. Ouăle simbolizează și reîntinerirea, primăvara. În Egiptul antic, oul era simbolul legământului vieții și reprezenta, totodată, sicriul ori camera mortuară. În tradiția populară de la noi, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli, protejează animalele din gospodărie, te apară de rele.

D. Pasca Se coace doar o dată pe an, de Paște. Aceasta are o formă rotundă, cu o cruce în centru și decorată pe margini cu aluat împletit.

E. Mielul Îl reprezintă pe Iisus Hristos care s-a jertfit pentru păcatele oamenilor și a murit asemeni unui miel nevinovat. Mielul este simbolul lui Iisus în întreaga tradiție creștină. Rugăciunile pentru binecuvântarea mieilor datează din secolul al VII-lea. Ulterior, mielul fript a devenit un fel principal pe masa de Paște a tuturor creștinilor. În Europa sunt foarte populari și mieii din unt, paste sau zahăr.

F. Iepurașul Acesta este un vechi simbol german care provine de pe vremea festivalurilor păgâne. El simbolizează fertilitatea, primăvara. Iepurele, cel mai fertil animal, este văzut ca un simbol al renașterii întregii naturi în această perioadă a primăverii. Astfel, iepurașul de Paște a fost alăturat lui Moș Crăciun în inimile copiilor din lumea întreagă

Istoria Sărbătorii Paștelui

Paștele (în greacă: Πάσχα, Pascha sau Pasxa) este cea mai importantă sărbătoare religioasă din calendarul creștin. Creștinii sărbătoresc această zi în cinstea Învierii lui Iisus Hristos după două zile de la răstignirea pe cruce (în Duminica Paștelui, considerată cea de-a treia zi, incluzând ziua crucificării), care se pare că a avut loc între anii 26 și 36 era noastră. În această sărbătoare au fost integrate multe simboluri culturale fără origini religioase, fiind oficiate atât de creștini, cât și de practicanții altor religii.

Această sărbătoare se referă de asemenea la anotimpul anului bisericesc numit Perioada Paștelui sau Anotimpul Paștelui. În mod tradițional, Anotimpul Paștelui dura patruzeci de zile, din Ziua Paștelui până la Înălțare, dar acum durează oficial cincizeci de zile până la Rusalii. Prima săptămâna a Anotimpului Paștelui este denumită Săptămâna Paștelui sau Octava Paștelui. Paștele marchează de asemenea și sfârșitul Postului Mare, o perioadă de rugăciune și penitență.

Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignire Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic creștin. Există unele culte creștine care nu sărbătoresc Paștele.

Bibliografie:

- https://www.calameo.com/books/007272131b54ae2c4af9f
- https://revistaeducatie.ro/wp-content/uploads/simple-file-list/REVISTA-INOVATIE-IN-EDUCATIE-NR.11-MAI-2022.pdf
- https://a1.ro/timp-liber/evenimente/cele-mai-importante-simboluri-pascale-id98260.html
- https://ro.scribd.com/document/389731720/Traditii-si-obiceiuri-de-Pasti-FINAL-pdf
- https://www.slideshare.net/MihaiMihai19/wwwniceppsro-7661-sarbatori-si-traditii-de-pasti
- https://www.monitorfg.ro/2020/04/18/simboluri-pascale-crucea-lumanarea-de-inviere-pasca-oua-rosii-mielul/
- https://www.flickr.com/photos/76930869@N03/6898401593/
- https://pdfcoffee.com/semnificatia-sarbatorilor-pascale-pdf-free.html
- https://ccd.isjtr.ro/wp-content/uploads/2021/11/Nr_16_Caleidoscop_didactic.pdf

TRADIȚII ȘI SEMNIFICAȚII CULTURALE ALE SĂRBĂTORII PAȘTELUI

Prof înv. primar ȘERBAN ROXANA CORINA
Școala Gimnazială Nr.1 Băneasa, jud. Galați

Cu fiecare venire a primăverii, lumea îmbrățișează cu bucurie și speranță sărbătoarea luminii și a renașterii- Paștele. Această sărbătoare ancestrală este înrădăcinată în tradiții vechi și încredere în noi începuturi. Într-o lume în continuă schimbare, Paștele rămâne o ancoră a spiritualității și a comunității, un moment în care sărbătorim viața, iertarea și speranța.

În acest referat vom explora tradițiile și semnificațiile culturale ale acestei sărbători universale, căutând să înțelegem mai profund rolul său în viața oamenilor de-a lungul timpului.

Paştile sau Învierea Domnului este cea mai mare şi îmbucurătoare dintre toate sărbatorile de peste an, întâi pentru că în această zi Hristos a înviat din morţi, şi în al doilea rând pentru că ea cade întotdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos şi mai plăcut, când natura reînvie.

”Oul se zice că reprezintă Creatorul lumii…Oul era emblema universului, opera divinității supreme.”

In mod tradițional, până înainte de joia mare, bărbații lucrau munca câmpului. Odată cu joia mare, începeau și lucrările de pe lângă casă. Se tăiau mieii sau după caz purceii, se mătura curtea și strada din fața casei și se pregăteau hainele de sărbătoare.

Vinerea Mare este zi de post aspru în care nu se gătește. Oamenii merg la biserică cu flori si trec pe sub o masă pe care este așezat Sfântul Epitaf – o pânza pe care se află imprimată icoana punerii în mormânt a lui Iisus Hristos. Pe lânga recrearea momentului, există credința că, odata cu trecerea pe sub masă, oamenii au parte de un nou început si că le va merge mai bine. Seara are loc Prohodul, slujba de înmormantare a Mântuitorului, care se încheie cu înconjurarea bisericii de alaiul de credincioși.

In Sâmbăta Mare, gospodinele se pot reapuca de gătit. Acum se pregătesc felurile principale pentru mesele de Paști: drob, stufat, ciorba de miel, friptura etc. De asemenea, în aceasta zi se mai pot înroși ouă și se pot coace pasca si cozonacii. Spre seară, se pregătește un cos cu mâncărurile de sărbatoare care este dus la biserică, la slujba de Inviere, pentru sfințirea mâncării.

Învierea lui Isus Hristos

Învierea lui Isus Hristos este evenimentul central al sărbătorii de Paște. Conform tradiției creștine, Isus a fost răstignit și a murit pe cruce, iar la trei zile după moartea sa a înviat din morți. Acest eveniment este considerat de creștini drept dovada supremă a puterii lui Dumnezeu și a credinței în viața veșnică.

Semnificația Paștelui este una dintre cele mai importante din calendarul creștin. Învierea lui Isus Hristos este considerată drept momentul de eliberare de păcate și un nou început în viață. De asemenea, Paștele este o sărbătoare a speranței și a renașterii, așa cum învierea lui Isus simbolizează viața veșnică și înnoirea spirituală.

Se crede că mielul de Paște este bine să fie sacrificat in Vinerea Mare făcându-se, în acest fel, o apropiere între sacrificiul lui Hristos, care este răstignit, si cel al mielului, care este unul din simbolurile sub care, înainte de instituirea oficială a religiei creștine, era reprezentat Domnul Iisus Hristos. Friptura de miel si drobul sunt feluri de mâncare care trebuie să se găsească pe masa de Paște a tuturor creștinilor.

Despre proveniența religioasă a **ouălor** de Paști sunt multe legende. Una dintre ele povestește despre Maria care s-a dus la Iisus când acesta era răstignit pe cruce. În marea ei durere, Maria începu să plângă și puse un coș cu ouă la picioarele lui Iisus. S-a scurs sânge pe ouă, așa că ele s-au înroșit. Văzând ouăle roșii Iisus a spus: „de-acum să faceți și voi ouă roșii împestrițate în aducere aminte despre răstignirea mea”.

Se zice că după învierea Mântuitorului, Maria a făcut ouă roșii și Pască pe care le-a împărțit fiecărui om pe care îl întâlnea pe stradă și-i zicea „Hristos a înviat!”.

Pasca, alt simbol al Paștelui si Invierii, vorbește prin forma ei si prin ingredientele folosite, de ceea ce înseamna trupul lui Hristos. Pasca are întotdeauna forma rotundă, care o leagă de discul solar, cel ce este menit să crească si să dea vigoare întegii vegetații si oamenilor. De jur împrejur se face din aluat o funie, o împletitura în două care întruchipează neamurile care se succed. Pe mijloc se află crucea răstignirii, făcută din două șuvițe de aluat, iar în cele patru locuri se pune brânza.

Similar cu pasca, cozonacul de Paște reprezintă o pâine dulce a învierii și renașterii întregii creații, putând la fel de bine să fie pus pe masa în loc de pască sau împreună cu aceasta.

Similar cu pasca, cozonacul de Paște reprezintă o pâine dulce a învierii și renașterii întregii creații, putând la fel de bine să fie pus pe masa în loc de pască sau împreună cu aceasta. Întrucât cozonacii sunt asociați si cu sărbătoarea Crăciunului sau alte sărbatori religioase, simbolistica lor pascală este puțin diminuată față de aceea a păștii, dar rămâne valabilă reprezentarea ritualică a jertfei Mântuitorului, prin stropirea cozonacului cu vin sfințit, la biserică.

Sâmbată seara, în ținută de sărbătoare, îmbrăcați cu haine noi, așa cum cere tradiția, oamenii merg la slujba de Inviere, unii din credință, alții din obișnuință.

Lumânarea, poate cel mai important simbol al Invierii, reprezintă biruința vieții asupra morții si a binelui asupra răului. Tradiția spune că, după slujbă, lumânarea trebuie adusă acasa aprinsă. Lumânarea de la Inviere nu se aruncă, ci este păstrată cu sfințenie pentru a fi aprinsă la necazuri. Conform credinței populare, lumânarea de Inviere se aprinde în fața unei icoane în caz de primejdie sau necazuri mari, la cutremure si vreme rea.

Povestea Iepurasului de Paste

Un moment deosebit de important așteptat, mai ales de copii, este venirea Iepurașului. Se crede că Iepurașul de Paște își are originea în credințele pre-cristiane ale fertilității. Iepurele, cel mai fertil animal, era văzut ca un simbol al renașterii întregii naturi în această perioadă a primăverii. Pentru că Iepurașul are obiceiul să lase cadourile pe unde nici nu gândești, copiii trebuie să le găsească .

Tradițiile și obiceiurile de Paște ne îmbogățesc viața și ne conectează la rădăcinile noastre culturale și religioase. În ciuda diversității lor, aceste practici au un impact profund asupra comunităților noastre, aducând împreună oameni și perpetuând valorile și învățăturile transmise de generații. În timp ce sărbătorim această perioadă de reînviere și bucurie, să nu uităm să păstrăm și să transmitem mai departe aceste tradiții prețioase, să le onorăm și să le prețuim în fiecare an. În acest fel, putem continua să ne bucurăm de bogăția și frumusețea tradițiilor de Paște pentru generațiile viitoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Brătulescu, Cătălin, Tradiții și obiceiuri de Paște în spatial românesc", Editura Etnologică, 2017
2. Dumitru, Diana, și Ionel Dumitru, "Obiceiuri de Paște din România", Editura Lumen, 2018

SĂRBĂTORILE PASCALE LA ROMÂNI

Prof.înv.preșcolar: ȘERBAN SPERANȚA
Grădinița 240, Sector 3, București

Sărbătoarea Paştelui poate fi asociată şi cu primăvara. Retrezirea naturii la viaţă simbolizează tocmai noua viaţă pe care creştinii au câştigat-o prin crucificarea şi învierea lui Iisus. Paştele creştin este similar cu 2 tradiţii antice : una evreiască şi alta păgană. Ambele tradiţii sărbătoresc trezirea la viaţă.

Învierea Mântuitorului, al cărui imn Troparul Paştilor-este cel mai triumfal pe care l-a cântat şi l-a auzit vreodată neamul omenesc, creează în noi, creştinii, o stare sufletească ce nu se poate compara cu nici una din cele prin care trec oamenii. Învierea lui Iisus Hristos este un fundament doctrinar şi ritual pentru credinţa creştină-catolică, ortodoxă şi reformată.

Febra pregătirilor Sărbătorii de Paşti începe cu mult timp înainte, în timpul Postului Mare, iar una dintre cele mai vestite preocupări ale oamenilor este încondeiatul ouălelor , un obicei prezent în toate zonele ţării, dar nicăieri adus la nivel de artă, cum se întâmplă în Bucovina. La Paşte, pe mesele localnicilor pot fi văzute adevărate opere de artă**.**

Sărbătoarea de Paşte

Sărbătoarea Paştelui începe cu Duminica Floriilor, ziua când se serbează întoarcerea lui Hristos în Ierusalim. Începând din această zi oamenii îşi amenajează grădinile, în ziua de duminică dimineaţă pleacă la biserici cu crenguţe de salcie, simbol al fertilităţii vieţii, ca mai apoi să le agaţe de streşinile caselor.

De ziua Floriilor oamenii îşi scoteau marţişorul şi îl agăţau de un pom roditor, dacă pomul rodea din abundenţă atunci aveai parte de un an bogat.

Cei ce locuiau în apropierea unui râu obişnuiau să iasă la malul lui – în special fetele şi băieţii – împletind cununi din ramuri de salcie şi le aruncau pe ape. Următoarea zi importantă din ajunul Paştelui este joi. În această zi clopotele bisericii încetează să mai bată. În ultima joie a postului se înroşesc ouăle.

Vinerea este Ziua Răstignirii lui Hristos, cea mai mare zi de post. Se zice că ziua de vineri este o zi fară noroc. În această zi nu se practică munci grele de cultivarea pământului, nu se aprindea focul în sobă şi nu se cocea pâinea.

Sâmbăta clopotele bisericii işi reluau dangătul. Cel mai important moment e sfinţirea apei, botezarea la biserică. În seara zilei de sâmbătă, familiile merg la biserică pentru a asculta slujba Învierii şi a lua „lumină" de la lumanările preoţilor. Cu aceste lumânări aprinse ei vor reveni în case şi vor aprinde candela, lumânarea nu trebuie să se stingă pe tot parcursul drumului.

După aceea vor ciocni ouă vopsite zicând „Hristos a Înviat" primind răspunsul „Adevărat a Înviat!"

În ziua Paştelui, dimineaţa, oamenii obişnuiesc să pună ouă roşii în apă şi să se spele din aceasta pentru a se proteja de boli. În alte zone se adaugă şi ouă albe şi bani. Mâncarea tradiţională de Paşti este: ouă vopsite, friptura de miel şi pasca. Mielul - este considerat simbolul lui Hristos, ouăle – simbolul Divinităţii care fiind ciocnite de Paşti sunt sacrificate. Paştele este o sărbătoare religioasă creştină, ce comemorează învierea lui Iisus Hristos, la trei zile după crucificarea Sa în Vinerea sfântă, lucru care marchează sfârşitul postului Paştelui. Paştile sunt sărbătoarea cea mai sfântă din calendarul creştin, urmate de Crăciun şi recunoscute ca zile libere în majoritatea ţărilor de tradiţie creştină, cu excepţia notabilă a Statelor Unite, unde este sărbătorită doar duminica Paştelui (şi nu şi lunea Paştelui). Paştile creştine au loc nu departe în calendar de sărbătoarea Paştelui evreiesc - Pesah, care comemorează Exodul, pentru că se crede că Isus a înviat în zilele în care se ţinea această festivitate.

Paştele sunt sărbători a căror dată este variabilă, pentru că nu corespunde unei date fixe din calendarul gregorian (care urmăreşte mişcarea Soarelui şi schimbarea anotimpurilor). De fapt, ele sunt bazate pe calendarul lunar, ca şi cel utilizat de iudei. După primul sinod de la Niceea din 325, s-a decis ca Paştile să fie sărbătorite duminica de după a 14-a zi din prima lună lunară din primăvară (teoretic, prima duminică după o lună plină, începând cu data echinocţiului de primăvară). În sfârşit, toate Bisericile acceptă metoda de la Alexandria, care plasează echinocţiul din emisfera nordică pe 21 martie (poate apărea două zile mai devreme sau mai târziu), data lunii pline fiind determinată după ciclul metonic. O problemă care a apărut mai târziu este diferenţa de practică dintre Bisericile apusene şi răsăritene. Primele au adoptat calendarul gregorian pentru a calcula data Paştelor, iar ultimele calendarul iulian. Există totuşi un număr însemnat de biserici răsăritene ce folosesc calendarul gregorian. A fost propusă o reformă pentru metodologia de calculare a datei Paştilor prin summitul de la Alep, (Siria), din 1997. Aceasta ar fi permis eliminarea diferenţelor de dată între bisericile occidentale şi orientale; reforma ar fi trebuit să intre în vigoare în 2001, dar a eşuat. Calculul datei Paştelui, cunoscut sub numele de păscălie (lat computus), este destul de complicat. În timp au apărut pe lângă metodele tradiţionale şi unii algoritmi, precum cel realizat de matematicianul Carl Friedrich Gauss .

Bibliografie :

1."Sfântul Chiril al Ierusalimului"-Traducere de Preot Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti 1945.

2.”Credinţa Ortodoxă”, Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Iaşi 2000.
3.” Îndrumări Misionare”, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române , Bucureşti 1986.

PAȘTELE – BUCURIE ÎN SUFLET DE COPIL

Prof. înv. Primar RALUCA IOANA ŞIMONCA
Şcoala Gimnazială Gherţa Mică, Jud. Satu Mare

Educația religioasă a copiilor trebuie și poate fi începută de la cea mai fragedă vârstă, pentru că primii ani ai copilăriei sunt hotărâtori pentru evoluția ulterioara a individului. În viața copilului și în pregătirea lui ca om, familia îndeplinește un rol hotărâtor. Ea acționează cel mai temeinic asupra copilului, întrucât îi formează deprinderile și caracterul din cea mai fragedă vârstă și face aceasta prin puterea dragostei, a exemlului, a conduitei morale a părinților.

Perioada preșcolară este perioada în care influențele exterioare lasă urme durabile asupra personalității copilului. Copilul, încă de mic, vine în contact cu realități, simboluri și manifestări religioase ale căror semnificații, în înțelesul lor cel mai simplu, este bine să le cunoască.

Copilul trebuie format în spiritul binelui, a adevărului, a frumuseții sufletești, a credinței și a iubirii, iar acest obiectiv se poate realiza începând din grădiniță.

Printre multe sarcini ale grădiniței se găsește și cea care privește transmiterea fondului de valori ale creației populare, fiind știut faptul că un popor care nu păstrează și cultivă tradițiile își va pierde identitatea.

Paștele, cea mai importantă sărbătoare creștină, care și-a păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind alături de Sărbătoarea Crăciunului un moment de liniște sufletească deplină și de apropiere de Dumnezeu și de semeni, este iubită de copii.

Farmecul deosebit al acestei mari sărbători este dat atât de semnificația religioasă, cât și de tradiții. Semnificația religioasă rememorează și consfințește trei mari evenimente din istoria mântuirii neamului creștinesc; Patimile, Moartea și Învierea Domnului.

Importanța acestei sărbători din punct de vedere tradițional este dată de o multitudine de obiceiuri și credințe, unele adaptate pe parcursul timpului și preluate în practica bunului creștin, altele persistând chiar daca nu au nimic de-a face cu învățătura bisericii.

În prima zi de Paști, ouale roșii nu pot lipsi de pe masa oricărui creștin, acestea simbolizând mormântul lui Hristos, care s-a deschis odată cu învierea Sa din morți, fapt pentru care creștinii atunci când ciocnesc ouăle și cand se salută își spun unul altuia ,,Hristos a înviat!,, - ,,Adevărat a înviat!,, Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus care s-a scurs pe cruce pentru mântuirea lumii.

Mielul jertfit și mâncat de evrei de Paști era o prefigurare a jertfei Mântuitorului Iisus Hristos, ,,Mielul lui Dumnezeu,, Așa cum cum mielul era sacrificat de către evrei pentru iertare, așa s-a sacrificat Iisus pentru salvarea lumii. El a murit ca un miel nevinovat pentru ca oamenii să fie mai buni, mai generoși.

În dimineața de Paști creștinii pun pe masă un vas cu apă sfințită în care se găsește un ou roșu, un ban, un inel de aur și un fir de busuioc, se spală pe față cu aghiazmă, se dau cu oul roșu să fie tot anul sănătoși și roșii în obraji, cu banul să fie bogați, cu inelul să fie prețuiți ca aurul și cu busuiocul să miroase frumos tot anul.

Sărbătoarea Paștelui este așteptată cu multă bucurie și nerăbdare de copii, de aceea , sătămâna premergătoare sărbătorilor pascale, a devenit un bun prilej de a introduce elemente de educație religioasă în activitățile zilnice din grădiniță.

Contactul cu manifestările religioase, cu simbolurile și personajele biblice îi fac pe copii să întrebe, să cerceteze. Activitățile moral-religioase satisfac curiozitatea copiilor și îi ajută să găsească răspunsuri la problemele și întrebările pe care le pun, de aceea , în această perioadă , am planificat o vizită la biserica din cartier unde preotul le va putea explica cu mai multă înțelepciune datinile specifice sărbătorilor de Paști. După sfaturile și poveșele date de preot cum să fie mai buni, mai cuminți, să asculte de părinți și educatori, să facă fapte bune, să spună dimineața și seara rugăciunile, copiii vor trece prin fața altarului cu lumânarea aprinsă si vor primi Sfînta Împărtășanie.

Copiii trebuie să știe că Mântuitorul Iisus Hrisos reprezintă un model de comportament uman ideal, un exemplu demn de urmat pentru că a dovedit o deplină dragoste pentru oameni, ajungând până la jertfa de sine spre a le șterge acestora păcatele în fața lui Dumnezeu.

Educația moral-civică și cea religioasă nu se bazează numai pe cunoașterea de către copil a normelor morale, a regulilor de comportare civilizată, a ceea ce este bine și rău, ci și pe sentimentele copiilor, pe stările lor emoționale, pe trăirile afective. Ea se realizează prin acțiuni extracurriculare. Atunci când în jurul nostru există și copii aflați în dificultate avem datoria morală nu numai de a-i ajuta, dar și de a sădi în sufletul copiilor pe care îi educăm, dragostea pentru semeni.

Pentru dezvoltarea unor calități morale și realizarea unor acțiuni caritabile, am desfășurat împreună cu copiii de la grupă și voluntarii de la Centrul ,,Speranța,, un proiect educațional în parteneriat. În perioada premergătoare Paștelui parinții la îndemnul copiilor au cumpărat cozonaci, sucuri, fructe, pe care le-au dăruit persoanelor în vârstă de la Centrul de zi pentru bătrâni, din oraș. Bătrânii s-au bucurat foarte mult de darurile primite și au mulțumit, cu lacrimi în ochi, copiilor. Pentru ca bucuria bătrânilor să fie deplină, am dat împreună cu copiii un mic spectacol pentru care am fost rasplătiți cu aplauze.

Pentru ca latura formativă a religiei să se poată realiza în grădiniță, educatoarea are sarcina de a pune în lumină învățămintele ei, ori de câte ori este posibil. Copiii de astăzi vor fi creștinii de mâine, transmițători de valori spirituale.

Primăvara şi Paştele copiilor

Primăvara a bătut timid la uşa tututor şi i s-a deschis cu mare drag. Doar ea, primăvara dă putere firului de iarbă să ţâşnească din pământul generos, care l-a găzduit cu-atâta bunătate peste iarnă. Tot ea dă putere ghiocelului să străpungă frunzele căzute astă-toamnă sau chiar bucăţile de gheaţă, să-şi scoată căpşorul afară pentru a-şi striga bucuria de a trăi.

Acesta face horă mare cu viorelele şi, când s-a încins mai iute jocul, se retrag obosiţi. Au venit doar să ne spună că viaţa a învins iar şi iar.

Şi dacă nu înţelegem cu toţii că viaţa triumfă mereu, vine o mare sărbătoare a Creştinătăţii, Paştele, să spună asta de peste două mii de ani. Sărbătoarea Paştelui poate fi asociată cu primăvara. Retrezirea naturii la viaţă simbolizează noua viaţă pe care creştinii au câştigat-o prin crucificarea şi învierea lui Iisus.

Această mare sărbătoare este precedată de un post de 40 de zile, perioadă numită Postul Paştelui. Ultima săptămână, numită Săptămâna Patimilor, are menirea de a pregăti credincioşii pentru Înviere, imediat după ultima săptămână dinaintea Paştelui, cea a Floriilor, în care se sărbătoreşte intrarea lui Iisus în Ierusalim. De a doua zi, în Săptămâna Mare, se rememorează tot ce a făcut Mântuitorul pe pământ. Prin post, reculegere şi rugăciune, credincioşii parcurg acum cele şapte trepte ale ultimelor zile ale lui Hristos-Omul, fiecare zi din Săptămâna Patimilor, semnificând un nou pas al lui Iisus pe drumul către răstignire şi Înviere.

Cu prilejul acestei sărbători, întreaga suflare se bucură, dar copiii o fac într-un mod aparte. Aşa s-a născut ideea unui proiect, "PRIMĂVARA ŞI PAŞTELE COPIILOR". Ei s-au întrecut în propuneri de activităţi care se vor desfăşura sub semnul semnificaţiei Floriilor şi Paştelui.

Petru început vor planta în ghivece speciale boabe sănătoase de grâu pe care-l vor îngriji cu toată dăruirea pentru că vor ornamenta cu el Sfânta Masă de Paşte, de pe care nu va lipsi pasca pe care o vor coace mamele creştine, dar şi mielul care îl simbolizează chiar pe Mântiutorul nostru Iisus Hristos, care s-a jertfit pentru păcatele lumii şi a murit pe cruce ca un miel nevinovat.

Vor picta apoi icoane cu care-şi vor împodobi sala de clasă şi un colţ din camera lor , în care se vor ruga în taină. Într-o altă activitate se vor apleca asupra cărţilor cu poveşti, care reprezintă schimbarea anotimpurilor, poveşti care păstrează spiritul Paştelui. Vor merge şi la biserică, pentru că una din bucuriile cele mai mari ale copilăriei este mersul la denie. Vor aduce laudă lui Iisus Hristos, se vor ruga pentru ei, pentru familiile lor şi pentru cei aflaţi în nevoie.

Cu câteva zile înainte de Marea Sărbătoare vor picta ouă. Până la această vârstă, copiii au aflat deja că oul încondeiat ne transmite bucurie, uimire, smerenie, împăcare, pentru că în ornamentaţia lui se operează cu simboluri (soare, lună, cruce), cu modele din natură (plante, animale, obiecte casnice) şi cu modele de ţesături populare, cu tot repertoriul lor de semne sacre.

În noaptea de Înviere, copiii vor merge la biserică. Va purta fiecare o lumânere, pe care o va aprinde din Lumina adusă de preot de pe Masa Sfântului Altar. Această lumânare este simbolul învierii, al biruinţei vieţii asupra morţii şi Luminii lui Dumnezeu împotriva păcatului.

Toate acestea umplu sufletul copiilor, dar şi al nostru, al adulţilor, de bucurie

Sfintele Paşti este cea mai mare sărbătoare a creştinătăţii, este mult mai vastă în semnificaţii cât şi în obiceiuri.

Să nu uităm niciodată câtă bucurie poate fi în sufletul unui copil în clipa în care ciocneşte un ou roşu. “Hristos a înviat!”, “Adevărat a înviat!”. Şi jocul cu cine are cel mai tare ou roşu stârneşte competiţia şi tradiţia merge mai departe.

Bibliografie:

- Băncilă, Vasile – ,,Inițierea religioasă a copilului,, București, Editura ,,Anastasia,, 1996;
- Cucoș, Constantin – ,,Educație religioasă,, Iași, Editura, ,,Polirom,, 2000
- Daniel, Î.P.S., Mitropolital Moldovei şi Bucovinei, Făclii de Înviere, Editura Trinitas, Iaşi, 2005;
- Viu este Dumnezeu (Catehism pentru familie), Editura Harisma, Bucureşti, 1992;
- Grigorie de Nyssa, Sfântul, Despre suflet şi Înviere, Editura Herald, Bucureşti, 2006

PAȘTELE ȘI DATINIILE ACESTEI SĂRBATORI

Profesor ȘOACHETE IOANA OTILIA
Liceul Tehnologic „Ion Mincu” din Tg-Jiu

Sărbătoarea Pascală este probabil cea mai mare sărbătoare creștină. Din punct de vedere religios ea semnifică învierea Domnului Iisus din morți. Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă. Ziua de Paște este tot timpul duminica. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui” sau „săptămâna luminată”.

În tradiţia ortodoxă, începutul sărbatorii e marcat o dată cu postul de șapte săptamâni.Postul reprezintă apropierea de Dumnezeu, dorinţa de a fi mai buni, mai toleranţi, de a ne ajuta aproapele.

În Săptămana Mare, credincioșii se ocupă de curăţenie în case, în gospodării și în fiecare după-amiază merg la slujbele numite denii.

Joia Mare, este cea mai importantă zi dinaintea Paștelui.Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus.Joia Mare este cunoscută sub denumirea de joia morţilor sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor sai.

Vinerea Paștelui este cunoscută ca Vinerea Patimilor.Este ziua de doliu a creștinătăţii, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul.

Sâmbăta seara, toţi membrii familei merg la slujbă și iau Lumina Sfântă, care îi apără de rele.

Odată cu înnoirea naturii este obiceiul ca oamenii să-și înnoiască și îmbrăcămintea.
Simbolurile Paștelui sunt ouăle, mielul și pasca.Se vopsesc ouă în diferite culori.Roșul simbolizează sângele, verdele învierea naturii, galbenul soarele și albastrul cerul și apa.Ouăle se ciocnesc de Paște și oamenii spun: "Hristos a înviat!" și "Adevărat a înviat!".Oamenii uită de supărări, sunt mai buni, mai generoși și mai prietenoși.
Salutul "Hristos a înviat!" se adresează timp de patruzeci de zile până la sărbătoarea Înălţării Domnului la cer, când se încheie praznicul Învierii Domnului.
În lumea tradiţional românească, oamenii se pregătesc cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post), cât și din punct de vedere lumesc.
Sunt multe obiceiuri și tradiţii de Paște în România.Ele diferă în funcţie de zonă. În preajma sărbătorilor, în unele zone sunt multe festivaluri la care se promovează obiceiuri și tradiţii de Paște din România.Aici, tinerii sunt încurajati să îmbrace portul naţional și să participe la concursuri de încondeiat ouă.
Indiferent din ce zona a tării facem parte, important este să transmitem copiilor noștri obiceiurile și tradiţiile stravechi legate de anumite sărbători pentru ca aceștia să cunoască și să asimileze trăsături caracteristice poporului român: bucuria de a munci, întelepciunea, isteţimea, cinstea, demnitatea, modestia, simţul umorului, spiritul întrajutorarii, al solidarităţii.
Promovarea unui sistem de valori dezirabil la elevii noștri este unul dintre obiectivele ce orientează întreaga activitate didactică școlară, extrașcolară și extracurriculară.

Bibliografie:

- Ghinoiu I., "Sărbători și obiceiuri românești", Editura Elion, București, 2003
- Simion Florea Marian, "Sărbătorile la români", vol.II, Editura Fundaţiei Cultural Române, București, 1994.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Profesor înv preșc: ȘTEFAN ALEXANDRA
G.P.P,, BOBOCEI DIN MICRO III''

Tradițiile și obiceiurile pascale au o semnificație profundă și o istorie bogată, fiind transmise din generație în generație în multe culturi din întreaga lume.
În acest eseu, detaliez unele tradiții și obiceiuri, explorând originea lor și importanța lor în comunitățile respective.
În multe culturi creștine, Paștele este una dintre cele mai importante sărbători, marcând învierea lui Iisus Hristos. Tradițiile asociate cu această sărbătoare includ atât aspecte religioase, cât și aspecte culturale.

De exemplu, multe biserici organizează slujbe speciale de Înviere în timpul cărora credincioșii sărbătoresc învierea lui Hristos prin rugăciuni și cântări. Aceste slujbe sunt adesea urmate de festivități la care participă întreaga comunitate.
Unul dintre cele mai cunoscute obiceiuri pascale este cel al ouălor vopsite. Originea acestui obicei poate fi găsită în tradițiile precreștine de primăvară, care sărbătoreau renașterea naturii după iarnă. Ouăle erau vopsite în culori strălucitoare și oferite ca daruri pentru a aduce noroc și fertilitate.

O altă explicație este legată de oul în sine, care simbolizează viața și regenerarea.
Astăzi, vopsirea ouălor este o activitate populară în multe gospodării, iar ouăle vopsite sunt adesea folosite în diverse jocuri și concursuri de Paște.
Altă tradiție importantă este cea legată de cozonac și pasca. Aceste dulciuri tradiționale sunt asociate cu bogăția și belșugul și sunt consumate în mod tradițional în timpul sărbătorii de Paște.

Cozonacul este un pâine îndulcită, umplută cu nucă, stafide sau alte ingrediente, iar pasca este un tort cu brânză dulce, care simbolizează taina învierii lui Hristos.

În multe culturi, prepararea acestor delicii este o activitate de familie care aduce împreună membrii familiei înainte de sărbătoare.

Un alt obicei important este cel al agheasmei sau apei sfințite.

În ziua de Paști, credincioșii aduc apă la biserică pentru a fi sfințită de către preot. Această apă sfințită este considerată a avea puteri vindecătoare și protectoare și este folosită pentru binecuvântarea casei și a membrilor familiei.

Mulți cred că consumul apei sfințite de Paște le aduce sănătate și noroc în noul an.

Tradițiile și obiceiurile pascale sunt o parte importantă a moștenirii culturale și spirituale a multor comunități din întreaga lume. Ele nu numai că ne conectează cu trecutul nostru și cu valorile noastre religioase, dar aduc și bucurie și unitate în comunitățile noastre.

Indiferent de modul în care sărbătorim Paștele, aceste tradiții ne amintesc de speranță, regenerare și solidaritate într-o lume în continuă schimbare.

TRADIȚII DE PAȘTE

Prof înv preșc: ȘULĂ SORINA-ANDREEA
Grădinița nr.42, sector 1, București

În România cele mai mari sărbători sunt Crăciunul (nașterea Domnului Iisus Hristos) și Paștele (învierea Domnului Iisus Hristos). Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă. Ziua de Paște este tot timpul duminica. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui" sau „săptămâna luminată". Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor. Tradiția de dinainte de orice sărbătoare mare (Crăciun sau Paște) este de a te pregăti cu multă sârguință atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc. Astfel că, în săptămâna Patimilor se terminau toate pregătirile. Locuințele trebuiau să fie îngrijite și curate, se pregăteau ouăle, se făcea pasca și se tăiau mieii. Tradiția spune că până înainte de joia mare bărbații lucrau munca câmpului. Odată cu joia mare, începeau și lucrările de pe lângă casă. Se tăiau mieii sau după caz purceii, se mătura curtea și strada din fața casei și se pregăteau hainele de sărbătoare. Frumusețea acestei mari sărbători este dată de tradițiile din diferite zone ale țării. De exemplu, în zona Banatului și zona Transilvaniei se crede că în joia mare nu ai voie să dormi ziua fiindcă cel care doarme va fi „leneș, puturos și netrebnic" tot anul. Orice om se zice că trebuie să aibă cel puțin o piesă vestimentară nouă în ziua de Paște și în vinerea mare se ține post negru, nu se mănâncă, nu se bea și nu se lucrează nimic.

Puțină lume știe însă că pasca este cea care a dat numele sărbătorii. Aceasta este coptura din făină de grâu, din aluat dospit, cu sare și lapte de vacă. Are forma circulară cu împletituri pe margine sau chiar pe mijloc. Împletiturile din mijloc au forma crucii, pe care a fost răstignit Iisus. Pasca se duce de sâmbătă în biserică, pentru a fi sfințită în dimineața Sărbătorii Pascale. Pasca se coace în joia mare sau sâmbăta, dinainte de Paște. În Transilvania pasca se cocea miercurea și se sfințea la biserică în Joia Mare. De asemenea, înroșirea ouălelor provine din mai multe legende. Una dintre ele presupune faptul că Maria care s-a dus la Iisus când acesta era răstignit pe cruce iar în marea ei durere, Maria a început să plângă și a pus un coș cu ouă la picioarele lui Iisus. S-a scurs sânge pe ouă, așa că ele s-au înroșit. Văzând ouăle roșii Iisus a spus: „de acum să faceți și voi ouă roșii împestrițate în aducere aminte despre răstignirea mea". Se zice că după învierea Mântuitorului, Maria a făcut ouă roșii și Pască pe care le-a împărțit fiecărui om pe care îl întâlnea pe stradă și-i zicea „Hristos a înviat!". Un obicei care s-a ăstrat doar în anumite zone ale țării este împiestrirea

ouălor. Aceasta se face cu un instrument numit „chișiță” (sau pișiță). Procesul împiestririi (a încondeierii) ouălor presupune decorarea cu modelele diferite.
Desenele se fac cu cu chișița și cu ceară de albine. Ceara se pune într-un păhărel deasupra unei lumânări pentru a fi topită. Cu chișița se ia pe vârful acului ceara topită, după care se întinde ceara cu acul chișiții obținând modelul dorit. Motivele decorative folosite la încondeierea ouălor sunt multiple. Găsim o varietate mare de brâuri care se desenează împrejurul oului. Alte motive sunt: crucea, furca, bradul, frunza stejarului, motive florale sau zoomorfe. În zilele noastre înroșirea ouălelor se face cu prafuri chimice. În anii de demult însă, înroșirea se făcea cu scoarță de arin roșu. Chiar și ciocnirea ouălelor presupune anumite tradiții, mulți cred că cei care ciocnesc ouă se vor întâlni pe lumea cealaltă. Atunci când două persoane ciocnesc ouă, ele își vor ura „Hristos a înviat” și „Adevărat a înviat”. Din acest motiv ei caută ca personele cu care ciocnesc să le fie prieteni.

În noaptea Învierii oamenii merg la biserică și asistă la slujbă. Cine nu merge se zice că se îmbolnăvește și petrece tot anul până la Paștele viitor în neajunsuri și boli. Una dintre datinile procesiunii este înconjurarea bisericii. Toți credincioșii au în mână câte o lumânare pe care o aprind de la flacăra preotului. Cei fără lumină se consideră a fi ticăloși și netrebnici. La finalul slujbei, preotul din ușa bisericii va oferi enoriașilor pască îmbibată în vin. Toate aceste tradiții diferă de la o zonă la alta. O credință larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paște merg direct în Rai, porțile acestuia fiind deschise în această zi, și, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaților se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi.

Sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism.

Bibliografie:

- https://www.travelguideromania.com/ro/traditii-de-paste

TRADIȚII DE PAȘTE IN JUDEȚUL GORJ

Prof.înv.primar, TALIANU ELENA-GABRIELA
Colegiul Național „Spiru Haret” Târgu Jiu, Gorj

Pentru fiecare dintre noi , Paștele presupune purificarea sufletului prin post, prin iertare, prin spovedanie, prin regretul săvârșirii păcatelor și, implicit, iertarea acestora.

De asemenea, Paștele este un moment de reîntoarcere la tradiții și la obiceiurile vechi ale strămoșilor noștri.

Din păcate, secolul vitezei, al tehnologiei face ca tinerele generații să uite de aceste tradiții, iar în alte situații, să nu le cunoască din cauza superficialității care monopolizează noua generație. Însă, lăsând de-o parte generalizarea, sunt zone în care oamenii sunt păstrători ai tradițiilor pascale și nu numai. De exemplu, în județul Gorj, satul păstrează câteva tradiții deosebite pentru Joia Mare și anume: în ziua respectivă, oamenii merg la biserică pentru a se spovedi și pentru a fi împărtășiți, iar tradiția „ spune’’ că cine doarme la prânz, în Joia Mare, va fi leneș în tot timpul anului. Tot joi este și ziua de pomenire a celor trecuți în neființă, iar oamenii duc la biserică mâncare și băutură pentru a se sfinți și a se da de pomană. Se consideră ca morții se întorc la casele lor, iar oamenii aprind focuri mari pentru spiritele acestora.

Cu privere la Vinerea Mare, numită și Vinerea Paștilor, oamenii obișnuiesc să țină post negru, având credința că vor fi mai sănătoși și feriți de ce este rău. Un rol foarte important în această zi, îl ocupă Denia Prohodului. Acesta este una dintre cele mai importante slujbe și presupune ca oamenii să meargă cu flori la biserică.

În Sâmbăta Mare, femeile pregătesc cea mai mare parte a bucatelor tradiționale : miel, cozonaci, ouă roșii, etc, dar cel mai important moment al zilei este acela în care se pregatește pasca. Înainte de a merge la Slujba de Înviere ,oamenii merg la morminte pentru a oferi lumină și celor adormiți .

În Duminica Învierii, conform tradiției, oamenii poartă haine noi, stau și petrec alături de familie și de cei dragi, iar cea mai importantă tradiție este credința în Dumnezeu și iubirea față de aproapele nostru.

Bibliografie :

- https://www.crestinortodox.ro/paste/obiceiuri-traditii-paste/

PAȘTELE LA ROMÂNI

Prof. TOADER LUCIANA
Școala Gimnazială Nr.55, Sector 3, București

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină, iar anul acesta se sărbătorește pe data de 16 aprilie. În tradiţia ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de şapte săptămâni. Pentru românii de pretutindeni, pregătirea pentru Paște înseamnă în principal aranjarea casei de sărbătoare, realizarea unei curățenii atât a casei, cât și a corpului, prin respectarea postului, prepararea bucatelor tradiționale.

O semnificaţie foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp şi se concentrează asupra casei și curţii, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca şi să vopsească ouăle.

Vinerea Mare este ultima zi de vineri dinaintea Paștelui și din Postul Mare. În Vinerea Mare se țin obiceiuri și tradiții, Iisus fiind răstignit în această zi. În această zi se ține post negru. Conform credinței creștine, în Vinerea Mare a avut loc răstignirea lui Iisus pe cruce și moartea lui pentru salvarea oamenilor de păcate. În această zi se ține slujba numită Ceasurile împărătești și Vecernia, în timpul căreia se face scoaterea Epitafului în mijlocul bisericii pentru închinare. Este o zi de mare doliu a creștinătății. Se face pomenire în această zi la patimile lui Hristos. Potrivit unor tradiții și obiceiurilor în Vinerea Mare femeile merg la morminte unde aprind lumânări și îi plâng pe cei morți, apoi împreună cu preotul care duce Sfântul Epitaf, înconjoară de trei ori, biserica cu lumânări aprinse. Creștinii nu concep să lipsească de la scoaterea Epitafului în biserică. Simbolul este acela al coborârii de pe Cruce a lui Hristos și a pregătirii trupului său spre înmormântare.

Deși sărbătoarea Paștelui este una plină de obiceiuri şi tradiţii care diferă de la o zonă la alta a țării, semnificația principală este dată de acel sentiment unic din interiorul nostru, care ne oferă atât bucurie și liniște, cât și speranță că indiferent de cât de grea ar fi viața vom putea mereu să o luam de la început.

Potrivit tradiţiei, la miezul nopţii între zilele de sâmbătă şi duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, îşi pun haine noi, iau câte o lumânare şi pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie şi crucea în mână, urmat de alaiul de credincioşi, iese cu lumânarea aprinsă. Când preotul rostește „Hristos a înviat!” toţi cei prezenţi spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoaşterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă şi face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roşii, carnea de miel, sarea şi vinul) abia după ce acestea se sfinţesc şi după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Cele mai populare tradiții și obiceiuri de Paște din țara noastră, care sunt menite să ne aducă noroc și să ne ferească de cumpene.

Ouale rosii- În dimineața zilei de Paște este bine să ne spălăm pe față cu apa dintr-un vas în care sunt puse oua roșii și monede de argint. Totodata, ouale rosii se ciocnesc la masa de Paște alături de binecunoscuta replica "Hristos a Inviat! - Adevarat a Inviat!", care simbolizează iertarea unui păcat greu al celor care au spus-o.

Hainele noi - În prima zi de Paste exista obiceiul de a se purta haine noi. Gestul simbolizează reînnoirea trupului și a sufletului.

Ciocnitul ouălelor- Tradiția spune că pentru a fi mereu împreuna cu cei dragi trebuie să împărțim primul ou ciocnit la toți membrii familiei. De asemenea, trebuie ca oul să fie spart de către capul familiei. Tot acesta îl și curăță, iar fiecare își va lua bucățica din acel ou și îl vor mânca deodată.

Preparatele tradiționale sunt doar din miel În țara noastră, toate familiile servesc la masa de Paște carne de miel, pregătită fie sub formă de friptură, drob sau ciorbă. Mielul îl simbolizează pe Iisus Hristos, care a fost sacrificat pentru salvarea omenirii.

Sărbătorile Pascale și-au păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie. Aceste sentimente sunt date atât de semnificația religioasă, întotdeauna mai există o șansă de mântuire, cât și de tradiții: oul pictat, iepurașul, masa cu mâncăruri tradiționale de Paște, slujba de sâmbătă seara și luarea luminii sfinte.

Bibliografie:

- Editura Basilica, Elemente de educație religioasă- Pr. Dr. Cosmin Santi
- Locuitori ai satelor: Ștefănești și Ileana, Județul Călărași

OBICEIURI DE PAȘTE PE ÎNȚELESUL CELOR MICI

Prof. Înv.preșcolar UNGUREAN LOREDANA-LUMINIȚA
Prof. Înv.preșcolar OBEADĂ SANDA
Școala Gimnazială Nr.27/ G.P.P.NR.3 Timișoara, Jud. Timiș

În întreaga lume, unele dintre cele mai frumoase tradiţii au loc în preajma marilor sărbători religioase. Aceste tradiţii sunt prezente mai pregnant în zonele rurale, deoarece au fost mai puţin atinse de practicile economice moderne şi de dezvoltarea tehnologică. Din păcate, unele dintre aceste manifestări ale bucuriei umane sunt pe cale de dispariţie, dar în zilele noastre există o largă varietate de instrumente care ne pot ajuta să conservăm frumuseţea autentică a acestei moşteniri culturale. Însă, ca şi cetăţeni europeni, nu trebuie să ne rezumăm la cunoaşterea şi conservarea propriilor tradiţii, ci trebuie să depăşim graniţele culturale şi să ne raportăm la culturile celorlalte popoare, iar astfel să determinăm modul în care trecerea timpului sau diferenţele geografice au afectat tradiţiile şi obiceiurile pascale.

Grădinița este cadrul în care preşcolarii învaţă să se poarte în societate, să ia contact cu propria cultură, dar şi cu culturi diferite. Dirijarea lor spre o atitudine de promovare a valorilor naţionale vine în întimpinarea nevoilor fundamentale ale societăţii noastre, şi anume acelea de a-şi păstra o identitate la care să se raporteze permanent.

Chiar dacă tendinţa epocii contemporane este de a se rupe de o parte dintre datini şi de valorile pe care acestea le susţin, fiecare dintre noi avem o mare datorie - aceea de a ne şti tradiţiile şi obiceiurile.

Trăind într-un spaţiu multicultural, precum ţara noastră, este necesară cunoaşterea şi valorificarea culturii minorităţilor naţionale, pentru o bună convieţuire. Având în vedere fenomenul

de globalizare care a luat amploare în ultimii ani, dar şi accentul care se pune pe valorile naţionale, este imperios necesar ca educaţia să se concentreze şi pe promovarea propriilor valori, dar şi pe cunoaşterea şi aprecierea altor culturi.

Orice copil trebuie să cunoască principalele tradiții și obiceiuri de Paște, deoarece îl ajută să perceapă și partea spirituală a acestei perioade, nu doar pe cea materială în care se primesc cadouri de la iepuraș și se ciocnesc ouă roșii. Este important să ajutăm copilul să pătrundă în spiritul sărbătorii pascale, explicându-i cateva tradiții și învățându-l să respecte câteva obiceiuri populare, pentru a trăi trup și suflet acest moment important din religia creștină. Înțelegând obiceiurile populare și tradiția acestei sărbători, copilul poate înțelege sensul înroșirii ouălor, a mersului la biserică dupa lumina sfântă sau a hăinuțelor noi pe care le poartă în Duminica Paștelui.

Nu îi vom pomeni de post, deoarece este prea mic să înțeleagă și nici nu este cazul, la vârsta lui, să respecte această datină. Dar îi putem explica că este săptămâna în care se face curățenie generală și se gătesc toate bunătățile de Paște, lucruri la care copilul poate ajuta din plin. De asemenea, îi putem spune că în Joia Mare din Săptămâna Patimilor se vopsesc ouăle roșii.

Sâmbătă noapte toată lumea merge la biserică, deoarece este momentul în care Domnul Iisus Hristos învie din morți, moment care este marcat de primirea Sfintei Lumini de la preot. Este chiar indicat să ducem copilul la biserică în noaptea Învierii, pentru a înțelege și afla mai multe despre momentul care marchează primirea Luminii în case și în suflete. Îl vom învăța să cânte și tradiționalul "Hristos a înviat din morți!", care marchează bucuria învierii și începutul sărbătorilor pascale.

Ouăle roșii simbolizează sângele pe care Mântuitorul l-a vărsat pe cruce pentru omenire. Copilul trebuie să știe că ouăle se vopsesc în Joia Mare și se ciocnesc în Duminica Paștelui, ciocnitul ouălor marcând bucuria învierii Domnului.

Îi putem explica micuțului că se strigă "Hristos a înviat" și în momentul în care se ciocnesc ouăle, iar cel cu care cicnește răspunde cu "Adevărat a înviat". Tradiția spune că persoana care "ciocănește" prima oul este întotdeauna cea mai în vârstă. Hăinuțele noi cumpărate de Paște reprezintă respectul pentru această sărbătoare, pentru nou, iar tradiția spune că așa cum primăvara natura revine la viață, așa și noi trebuie să ne îmbrăcăm cu haine noi de Paște.

Tradițiile și obiceiurile de Paște sunt păstrate întocmai ca în trecut în diferite regiuni din România. Caracteristic pentru țara noastră în preajma Paștelui sunt ouăle încondeiate. Tehnica încondeierii este realizată în mod unic, iar acest meștesug se transmite din generație în generație.

În fiecare an, copiii așteaptă venirea iepurașului în noaptea Invierii Domnului. În ajunul zilei de Paște, ei culeg iarba, pentru a-i pregăti culcușul în care va lasa cadourile. Aceasta este o tradiție frumoasă, întrucât ea aduce zâmbete și fericire pe fetele tuturor copiilor. Totodată, tradiția cere ca pe masa fiecărui român să fie ouă roșii, cozonacul tradițțonal și drobul de miel sărbătorind Învierea Domnului.

Se crede că este bine ca în dimineața de Paști să îți speli fața în apa neîncepută în care ai pus un ou roșu, o monedă și o frunză de urzică. Astfel, obrajii vor fi sănătoși și îmbujorați precum oul rosu, vei fi tare precum moneda și aspru precum urzica. În timp ce îți speli obrazul se spune: “Să fiu sănătos/ă și obrazul să-mi fie roșu ca oul; toți să mă dorească și să mă aștepte, așa cum sunt așteptate ouăle roșii de Paște; să fiu iubit/ă ca ouăle în zilele de Paște”. În anumite zone ale țării, firul de urzică este substituit de un fir de iarbă, simbol al belșugului, iar moneda de un bănuț de argint, sugerând tot bunăstarea.

În vremuri de demult, în cea de-a doua zi de Paște, exista “obiceiul udatului”: băieții obișnuiau să stropească fetele cu apă de la fântână. Se credea că tinerelor le va merge bine tot anul, vor fi frumoase și curtate de flăcăi care mai de care mai mândri.

Ca și în ziua de Revelion, dacă vrei să ai parte de un an benefic, prima persoană care îți trece pragul în ziua de Paște trebuie să fie o persoană de sex masculin.

Paștele este sărbătorit întotdeauna duminica.

Bibliografie:
- Maria și Nicolae Zahacinschi, 1992, Ouăle de Paști la români , Ed. Sport-Turism, București;
- Simion Florea Marian, 1994, Sărbătorile la români, Ed. Fundației culturale Române, București

OBICEIURI PASCALE LA ROMÂNI

Prof. VARGA ALEXANDRA – BIANCA
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Arad

În ţara noastră sunt multe tradiţii și obiceiuri de Paște, multe dintre ele sunt moștenire de la strămoșii noștri și transmise din generatie în generatie.Paștele este cea mai veche și importantă sărbatoare creștină. Ea are loc întotdeauna în anotimpul primăvara, când și natura renaște.

Paștele reprezintă sărbătoarea Invierii lui Iisus Hristos.Este o sărbătoare mult așteptată de toţi creștinii, dar mai ales de către copii.Săptămâna premergătoare Paștelui se numește "Săptamâna Patimilor", iar săptămâna de dupa Pași se numește "Săptămâna luminată", deoarece Iisus a luminat lumea dupa înviere.

În tradiţia ortodoxă, începutul sărbatorii e marcat o dată cu postul de șapte săptamâni.Postul reprezintă apropierea de Dumnezeu, dorinţa de a fi mai buni, mai toleranţi, de a ne ajuta aproapele.

În Săptămana Mare, credincioșii se ocupă de curăţenie în case, în gospodării și în fiecare după-amiază merg la slujbele numite ***denii.***

Joia Mare, este cea mai importantă zi dinaintea Paștelui.Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus.Joia Mare este cunoscută sub denumirea de joia morţilor sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor sai.

Vinerea Paștelui este cunoscută ca Vinerea Patimilor.Este ziua de doliu a creștinătăţii, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul.

Sâmbăta seara, toţi membrii familei merg la slujbă și iau Lumina Sfântă, care îi apără de rele.

Odată cu înnoirea naturii este obiceiul ca oamenii să-și înnoiască și îmbrăcămintea.

Simbolurile Paștelui sunt ouăle, mielul și pasca.Se vopsesc ouă în diferite culori.Roșul simbolizează sângele, verdele învierea naturii, galbenul soarele și albastrul cerul și apa.Ouăle se ciocnesc de Paște și oamenii spun: "Hristos a înviat!" și "Adevărat a înviat!".Oamenii uită de supărări, sunt mai buni, mai generoși și mai prietenoși.

Salutul "Hristos a înviat!" se adresează timp de patruzeci de zile până la sărbătoarea Înălţării Domnului la cer, când se încheie praznicul Învierii Domnului.

În lumea tradiţional românească, oamenii se pregătesc cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post), cât și din punct de vedere lumesc.

Sunt multe obiceiuri și tradiţii de Paște în România.Ele diferă în funcţie de zonă. În preajma sărbătorilor, în unele zone sunt multe festivaluri la care se promovează obiceiuri și tradiţii de Paște din România.Aici, tinerii sunt încurajati să îmbrace portul naţional și să participe la concursuri de încondeiat ouă.

Indiferent din ce zona a tării facem parte, important este să transmitem copiilor noștri obiceiurile și tradiţiile stravechi legate de anumite sărbători pentru ca aceștia să cunoască și să asimileze trăsături caracteristice poporului român: bucuria de a munci, întelepciunea, isteţimea, cinstea, demnitatea, modestia, simţul umorului, spiritul întrajutorarii, al solidarităţii.

Promovarea unui sistem de valori dezirabil la elevii noștri este unul dintre obiectivele ce orientează întreaga activitate didactică școlară, extrașcolară și extracurriculară.

Bibliografie:

1. Ghinoiu I., "Sărbători și obiceiuri românești", Editura Elion, București, 2003
2. Simion Florea Marian, "Sărbătorile la români", vol.II, Editura Fundaţiei Cultural Române, București,

1994.

PAȘTELE LA ROMÂNI

Profesor învățământ preșcolar: VASILACHE IRINA CRISTINA
Grădiniță Nr 191, Sector 3, București

Sărbătoarea Paștelui este pentru români, alături de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregatește cu mult timp înainte prin postul ținut cu atâta evlavie. În biserica ortodoxă, oamenii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paști prin "postul Paștelui", numit și "Postul Cel Mare", post care durează 48 de zile. În mod oficial, postul începe după "Duminica iertării", în ziua de luni a săptămânii a 7-a de dinaintea sărbătorii de Paști.

Ultima săptămână din Postul Paștelui se numește "Săptămâna Patimilor" și începe în duminica Floriilor, duminica în care se comemorează intrarea lui Iisus în Ierusalim. "Săptămâna Patimilor" comemorează prinderea lui Iisus, crucificarea și moartea Lui. În acestă ultimă săptămână, multe biserici țin slujbe în fiecare seară, slujbe numite "Denie". De luni până joi se comemorează ultima masă, prinderea și închiderea lui Iisus. Ziua de joi se numește "Joia Mare". Vineri, numită "Vinerea Mare", se comemorează crucificarea și moartea lui Iisus pe cruce. În acestă zi se ține "post negru", adică nu se mănâncă nimic. Deși această sărbătoarea reprezintă pentru toți românii învierea Domnului Iisus Hristos, ea se sărbătorește oarecum diferit în regiunile României. Astfel...

În **Bucovina**, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și, așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a- și arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

În zona **Câmpulung Moldovenesc**, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucatele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, dupa orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga seceta), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belsug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), făină (pentru ca rodul grâului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pasca, șunca, brânza, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfeclă roșie cu hrean și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie.

La **Călărași**, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonac și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții.

Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocoș cântă primul. Este un semn că, în anul respectiv, în O foarte frumoasă datină se păstrează în Maramureș, zona Lăpușului. Dimineața în primei zi de Paști, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor "Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de Paști (vin și pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel.

În Țara Moților, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine și a fost furată, sunt pedepsiți ca a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfruptă atât "hoții", cât și "păgubașii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

În Țara Bârsei, în jurul Brașovului, se face o petrecere care adună întreagă comunitate

– obiceiul Junii Brașovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de călușari sau de colindători, cu vataf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, dupa care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În Moldova, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ou roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copiii trebuie să- și clătească fața cu apa și să- și atingă obrajii cu ouăle pentru a avea un an plin de bogății.

SFINTELE PAȘTI ÎN INIMA COPIILOR

Profesor: VASILESCU DELIA-ELENA
Școala Gimnazială Domnească,Târgu Neamț

Copiii țin minte sărbătorile petrecute acasă, împreună cu familia. Își amintesc atmosfera festivă și mirosul de cozonac din cuptorul mamei. Tradițiile neamului nostru sunt cu adevărat frumoase și merită păstrate. Această perioadă nu este numai despre o masă bogată, este despre credință, iubire, trăiri profunde și împăcare.

Odinioară, ouăle de Paşti erau vopsite în culori vegetale, fiind preparate după reţete vechi transmise din generaţie în generaţie, cu o mare varietate de procedee și tehnici.

Înroșirea ouălor și ciocnirea acestora în Ziua mare a Învierii Domnului este unul dintre cele mai răspândite obiceiuri în ziua de Paște. Potrivit legendei, Maica Domnului a așezat un coș de ouă lângă crucea Domnului, iar acestea s-au înroșit din sângele picurat din rănile Lui. Astfel, acest obicei a rămas unul dintre cele mai puternice și în ziua de azi, când evenimentul de încondeiere reprezintă un simbol al renașterii. Ciocnitul ouălor roșii este considerat mai amuzant decât mâncatul lor și mesajul tradițional ortodox pascal: „Hristos a înviat!” cu răspunsul „Adevărat a Înviat” se spune 40 de zile după ziua de Paște.

Mersul la biserică, în noaptea de Înviere, pentru Lumina Sfântă, este un alt obicei urmat de creștini. O lumânare aprinsă de Lumina scoasă de preot din altar, cu care românii merg acasă și păstrează restul lumânării, după ce s-a stins flacăra. Acest obicei simbolizând Învierea și biruința luminii în fața întunericului. În perioada sărbătorii Paștelui, românii pregătesc și o serie de rețete culinare specifice perioadei.

Rețete de pască, preparate din miel și o mulțime de rețete de prăjituri de casă pentru masa în familie. În Sâmbăta Sfântă, bucătăresele se pun pe pregătit bucate, care vor fi duse la miezul nopții la biserică. Acolo sunt sfințite de preoți pentru a fi servite apoi în Duminica Paștelui. În toată această perioadă, oamenii sunt mai liniștiți și mai tăcuți, amintindu-și de răstignirea lui Iisus. În dimineața zilei de Duminică se aud din nou clopotele, care anunță Învierea Domnului, iar oamenii se adună la masă și consumă produse tradiționale precum friptură de miel și salată de ouă fierte.

Implicarea copiilor în pregătirile Pascale ajută la păstrarea tradițiilor .Orice asociere cu sărbătorile de Paști este una plină de duioșie, de bucuria de a vopsi și ciocni ouă roșii și de aroma de cozonaci. Frumusețea tradițiilor pascale trebuie preţuită şi de către generaţiile actuale.

Ce poate fi mai plăcut decât o adiere de aer curat, mireasma dulce a florilor de primăvară, copacii înfloriți și oamenii dragi alături, zâmbete calde și multă voie bună pentru a împărtăși bucuria sărbătorilor luminoase, Bucuria Învierii Domnului - când se aud voci împreună cântând cu sufletul: Hristos a înviat din morți,cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le!

Nimic nu poate fi mai de preț decât, să vezi cum este păstrată identitatea unui popor, prin ducere mai departe, a unor valori și autohtone și a credinței din străbuni lăsată.

Bibliografie:

- Ivan Evseev, *Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale*, Timișoara, Amarcord, 1994
- Guiciu, Mihaela, Maria; Leonte, Corina; Mihală, Despina, Florina, *Ghid pentru profesori care predau disciplina Religie* , Editura Basilica, București, 2015

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

Prof. înv. preșc: VASILESCU NICOLETA-TATIANA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

Învierea Domnului sau Sărbătoarea de Paște este una dintre cele mai mari sărbători religioase ale anului care constituie fundația de bază a credinței și a Bisericii creștine. Sărbătoarea Paștelui simbolizează astfel bucurie, lumină și speranță. Credincioșii din întreaga lume primesc marea sărbătoare a Paștelui cu iubire, împlinire sufletească și veselie.

Sărbătorile religioase și creștine sunt acele zile când omul îi mulţumeşte lui Dumnezeu pentru toate binefacerile primite, se căieşte pentru păcatele sale, cere sprijin divinității împotriva ispitelor de la orice pas ale societății actuale. Sărbătorile sunt prilej de desăvârșire în planul moralității, de promovare a iubirii de Dumnezeu și de oameni. Omul modern apare, astfel, ca un potențial care se afirma și se modelează în permanență, in funcție de influențele pe care le suportă, de dorința de schimbare. În plus, o dovadă în sprijinul acestei afirmații, este ca sărbătorile constituie o prezență permanentă în viața omului.

Sărbătoarea Paștelui este un moment plin de emoție de care toți copiii se bucură din plin. Tradițiile acestei sărbători presupun o serie de activități desfășurate atât acasă, cât și la biserică.

În grădiniță sunt planificate și desfășurate activități tematice pentru sărbătoarea Paștelui care au rolul de a-i ajuta pe cei mici să înțeleagă semnificația acestei sărbători, să le provoace bucurie și să le stârnească interesul pentru cunoaștere.

Vopsitul ouălelor și încondeiatul acestora sunt tradiții foarte îndrăgite de copii. Aceasta tradiție este păstrată și în grădiniță, unde copiii pictează, vopsesc și încodeiează ouă în fiecare an. Semnificativă pentru această sărbătoare este culoarea roșie a ouălelor, care simbolizează sângele lui Hristos. Cei mici sunt foarte impresionați atât de povestea lui Hristos, cât și de legeanda ouălelor roșii. În Joia Mare gospodinele vopsesc ouălele și pregătesc pasca și totodată fac curat în casă și în curte pentru a întâmpina Paștele în curățenie.

O altă tradiție foarte importantă o reprezintă mersul la biserică în noaptea Învierii. Conform tradiției străvechi, la miezul nopții dintre zilele sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc auzind clopotele care bat, se spală cu apă curată, se îmbracă în haine noi și pornesc către biserică având cu ei o lumânare cu care iau lumină sfântă de la preot. Preotul iese din biserică ținând Sfânta Evanghelie, crucea și o lumânare, urmat de toți credincioșii din biserică, și împarte lumina toți celor prezenți în fața bisericii, strigând ,,Hristos a înviat!".

În ziua de Paște, toată familia se așază la masă și ciocnesc ouă, mănâncă preparate din miel, cozonac, pască, se roagă și binecuvântează toate cele avute.

Totodată, în această perioadă sunt create felicitări și cadouri tematice pentru cei dragi. Acestea servesc drept amintire al fiecărui Paște petrecut alături de cei dragi.

Copiii sunt foarte încântați de aceste tradiții, care au o valoare formativă și îi ajută să se dezvolte din punct de vedere moral și să experimenteze cu plăcere lumea exterioară din punct de vedere cultural.

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII PRIN ART - TERAPIE

profesor psihopedagog: VIEZURE ISABELLE ELENA
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni

Dezvoltarea plenară a personalităţii umane este posibilă numai prin educaţie. "Omul nu poate deveni om decât prin educaţie" (Kant) şi aceasta prin latura sa estetică îl formează în dublă ipostază: ca receptor şi apoi creator al frumosului, cu alte cuvinte dezvoltă percepţia, trăirea, înţelegerea, asimilarea şi în ultimă instanţă crearea frumosului. Astfel, pornind de la conştientizarea emoţiilor estetice se ajunge treptat la cele mai înalte forme de trăire a frumosului, adică la sentimentele estetice, la trăiri profunde, de durată, specific umane (Musu, I., Taflan, A. 1999, p. 146).

Art-terapia reprezintă folosirea terapeutică a creației artistice pentru îmbunătățirea stării emoționale a persoanelor care au diferite dificultăți de adaptare sau a celor care își doresc dezvoltarea personală. Ideea de bază în art-terapie este aceea că procesul creativ ajută oamenii în dezvoltarea abilităților personale și interpersonale (comunicare, relaționare, inteligență emoțională), în creșterea stimei de sine și a autoconștientizării, în gestionarea comportamentului și reducerea stresului, în dezvoltarea capacităților cognitive prin stimularea atenției, imaginației și a gândirii; toate acestea desfășurându-se sub îndrumarea unui psihoterapeut sau a unui psihopedagog ce coordonează întreaga activitate. Psihoterapeutul din Centrul de recuperare, în activitatea de stimulare/ recuperare a copilului autist, folosește frecvent desenul, modelajul, colajul, pictura în atingerea obiectivelor: dezvoltarea abilităților personale și interpersonale (comunicare, relaționare, inteligență emoțională), îmbunătățirea motricității, a calităților analizatorilor.

Art-terapia utilizează toate formele expresive: pictura, sculptura, muzica, literatura, poezia, teatrul și dansul ca mijloace de punere în valoare și îmbogățire a personalității fiecăruia, ajutându-l să exprime emoțiile profunde și dificultățiile pe care le întâmpină sau pur și simplu să se dezvolte armonios. Copiii au rareori limbajul și dezvoltarea cognitivă necesară procesării și redării experiențelor lor numai prin intermediul cuvintelor, astfel încât ei își completează comunicările în mod spontan cu ajutorul formelor simbolice de expresie și comunicare, cum ar fi joaca, metaforele și o varietate de imagini vizuale, auditive și kinestezice. Desenul și pictura sunt utilizate pentru a ajuta copilul să devină conștient de sine, de existența sa în lume. Desenele pot fi folosite în moduri variate, cu scopuri multiple și la diferite nivele. Prin intermediul picturii (inclusiv cea cu degetele) copilul își exprimă emoțiile. Simplul act de a desena fără intervenție exterioară reprezintă o

puternică exprimare a sinelui care ajută stabilirea identității persoanei și este o cale de exprimare a sentimentelor chiar și la copilul autist.
Cu ocazia sărbătorilor pascale, elevii si-au exersat si perfectionat abilitatile necesare confectionarii colajelor. Au avut oportunitatea de a socializa si a lega prietenii cu colegii de la diferite clase, facilitandu-se, astfel, integrarea in mediul social.

Desenul le oferă de asemenea, posibilitate de a a avea succes. Învățând să aibă încredere în propriile forțe, copilul se dezvoltă. Modelajul oferă atât experiențe kinestezice, cât și tactile. Flexibilitatea și maleabilitatea lutului se potrivesc unei varietăți de nevoi. El pare să spargă adesea, blocajele copilului, putând fi utilizat cu succes și de cei care au mari dificultăți în exprimarea sentimentelor. Copiii "supărați" pot atinge un sentiment al controlului și stăpânirii de sine, prin intermediul lutului. Copilul agresiv poate folosi lutul pentru a-l lovi și sfărâma. Se utilizează de asemenea și plastilina. Lutul și plastilina au și un efect benefic în sensul relaxării mâinilor, în urma realizării unor exerciții specifice. Modelajul este una dintre activitățile preferate de copii. Colajul ajută la eliberarea imaginației și poate fi utilizat ca exprimare senzorială și emoțională, folosind diverse exerciții. Ajută foarte mult și în ceea ce privește îmbunătățirea motricității fine. Poveștile și confecționarea de măști au rolul de a-l ajuta pe copil să asimileze experiențele trăite și realitatea în general. Copilul învață să dea sens lumii din afara lui dar și să-și structureze gândurile. Alte tehnici folosite sunt teatrul de păpuși, jocul de rol, jocurile de mișcare, muzica și dansul, etc. Artterapia este o modalitate de stimulare plăcută pentru copii, care se adresează tuturor ariilor în care copiii prezintă dificultăți de execuție și adaptare la cerințele de mediu. Activitățile artterapeutice au și un scop educativ, ele având o anumită tematică din care copiii au ocazia să învețe.

Bibliografie:

- Musu, I., Taflan, A.. Terapia educaţională integrată, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 1999 .

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE RESPECTATE ÎN ZONA MOLDOVEI

Profesor: VODĂ ANA-MARIA
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret", Piatra Neamț

Paștele este una dintre cele mai importante sărbatori, prin Învierea lui Iisus Hristos. Pentru ortodocși, Paștele semnifică trecerea de la moarte la înviere și la viața veșnică. Viaţa şi moartea, învierea, poruncile lui Iisus − exemplu sigur de urmat pentru toţi creştinii întru nemurire. În fiecare an, Sfintele Paști se sărbătorește în anotimpul de primăvară.

Sărbătoarea Paștelui conține câteva etape îndelungate de pregătire a trupului și sufletului pentru întâlnirea și petrecerea acesteia prin ținerea postului de șapte săptămâni.

Indiferent de zonă, obiceiurile de Paște sunt multiple și sunt respectate an de an de către persoanele care petrec această sărbatoare.

După un post de şapte săptămâni, gospodinele încep încă din Joia Mare din Săptâmâna Patimilor să pregătească cele mai bune bucate de Paşte.

În joia seacă se vopsesc ouăle în culoarea roșie (roșul reprezintă sângele vărsat de Mântuitor) folosindu-se coloranți naturali: flori, frunze, fructe și coji de copaci. Odată cu vopsirea ouălor într-o singură culoare s-a practicat și se continuă încondeierea ouălor cu diverse motive decorative. Oul este considerat drept simbol universal al nașterii, în cazul religiei creștine este atribuit mai frecvent simbolului renașterii, al nemuririi, făcând parte și din simbolurile reînvierii naturii și vegetației.

Tot în această zi se coace pasca şi cozonacii. Pasca se frământă din făină curată de grâu la care se adaugă lapte și ouă. Pasca are formă rotundă pe marginile căreia se pune un colac împletit în trei în mijlocul căreia se face o cruce din aluat simbolizând crucea pe care a fost răstignit Iisus Hristos. Între împletituri se pune brânză dulce frământată cu ou și stafide. Cozonacul este frământat cu grijă din făină albă de grâu și umplut cu nucă, stafide și rahat.

Următoarea zi, în vinerea mare, gospodinele ţin post negru, nu se coace pentru că este considerat un păcat. Seara, întreaga familie se îmbracă de sărbătoare şi porneşte spre biserică. Acolo se trece pe sub Sfânta Masă de 3 ori, apoi se cântă Prohodul. După Prohod, preotul împreună cu tot alaiul de enoriaşi ies afară să înconjoare biserica purtând în spate crucea pe care este întruchipat Iisus Hristos.

Un alt obicei este sacrificarea mielului la această sărbătoare care este preluat din practici precreștine, pentru a marca începutul perioadei de renovare a timpului. Mielul tăiat la sărbătoarea Paștelui, este identificat simbolic de creștini cu Iisus Hristos, prin care este reactualizată moartea sa fizică, simbol al purității și inocenței.

Ziua Învierii Domnului sau Paștele începe la miezul nopții, când se spune că mormântul s-a deschis și a înviat Hristos. În această noapte sfântă credincioșii merg la biserică la Sfânta Liturghie îmbrăcați cu haine noi, îmbrăcămintea nouă, la fel ca şi apa, are un rol purificator. Ei vin la Slujba Învierii să ia lumină pe care o duc mai apoi la cimitir, la cei cei care au trcut în neființă și mai apoi merg cu lumânarea aprinsă acasă. Lumânarea de la Înviere se păstrează peste an și se aprinde în caz de nevoie (problemă familială, boală, supărări, calamități naturale, etc.)

Pentru creștini, Lumina Sfântă reprezintă o minune ce se întâmplă an de an la Sfântul Mormânt din Ierusalim. Această minune are loc în Sâmbăta dinaintea Paștelui Ortodox, numită Sâmbăta Mare. De la Ierusalim, Lumina este transportată în toate țările creștine și la fiecare Biserică. Credincioșii așteaptă la miezul nopții Sfânta Lumină, la Biserica cea mai apropiată de ei.

În dimineaţa următoare după noaptea Învierii se pune un ou roşu într-un bol ce trebuie să conţină monezi cu apă neîncepută. Întreaga familie trebuie să-şi clătească faţă cu apa din bol pentru a avea un an plin de bogăţii şi să-şi atingă obrajii cu oul roşu pentru a-i avea roșii și frumoși. Ultimul membru al familiei care se spală cu apa din bol ia monedele și oul cu care va ciocni pentru prima dată. Cu toții se așează apoi la masă și încep a ciocni ouă roșii spunând Hristos a Înviat! (cel care lovește) și răspunzând Adevărat a Înviat! (celălalt). Din acest moment salutul obișnuit se va înlocui cu Hristos a Înviat!/ Adevărat a Înviat! timp de 40 de zile până la Înălțare când se va spune Hristos S-a Înălțat!/ Adevărat S-a Înălțat!.

Paștele este a una dintre cele mai importante sărbători pentru creștini, ce este celebrată anual. Paștele comemorează evenimentul de bază al creștinismului, Învierea lui Iisus. Acesta a fost

răstignit, a murit pe cruce, iar după trei zile, a înviat. Astfel, Paștele reprezintă o perioadă în care oamenii sărbătoresc jertfa lui Iisus pentru omenire.

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE SFINTELE PAȘTI

Prof. VOINEA ELENA DANIELA
Școala Gimnazială Nr. 88, București

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante şi mai frumoase sărbatori ale creştinătăţii. Ea are darul de a aduce familia împreună, fiind plină de tradiţii şi semnificaţii străvechi, mult mai vechi decât sărbătoarea în sine.

În România sărbătoarea pascală, este alături de cea de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregăteşte cu mult timp înainte prin post. Românii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paşti prin "postul Paştelui", post care durează 40 de zile. Sâmbătă seara, îmbrăcaţi cu haine noi, oamenii merg la slujba de Înviere.

Lumânarea folosită la slujbă reprezintă biruinţa vieţii asupra morţii şi a binelui asupra răului. După slujbă, oamenii duc lumânarea acasă aprinsă. Lumânarea de la Înviere nu se aruncă, ci este păstrată cu sfinţenie pentru a fi aprinsă la necazuri. Lumânarea de Înviere se aprinde în faţa unei icoane în caz de primejdie sau necazuri mari, la cutremure şi vreme rea.

Pe masa de Paşte a românilor există ouă roşii, pască şi miel. Ouăle roşii sunt un obicei transmis din timpuri străvechi şi au la bază o legendă care spune că, însăşi Maica Domnului ar fi pus un coş cu ouă sub crucea pe care fiul ei era răstignit. Erau ouăle pe care voia să le dea soldaţilor ca să-i înduplece să aibă milă de fiul ei. Sângele Mântuitorului, simbol al vieţii, care a curs peste ouăle din coş, le-a înroşit. Ouăle de pe masa de Paşte, simbolizează jertfa Mântuitorului, sângele vărsat şi bucuria Învierii. Ouăle se ciocnesc din prima zi de Paşte până la Înălţare şi se rosteşte cu bucurie formula tradiţională "Hristos a înviat!" la care cealaltă persoană răspunde, "Adevărat a înviat!" Acestea sunt nelipsite de pe masa copioasă din prima zi a acestei sărbători şi face deliciul celor mici, care abia aşteaptă să le ciocnească.

Vopsitul lor are loc in joia din săptămâna de dinaintea Paştelui, niciodată în Vinerea Mare. Oul vopsit este simbolul Mântuitorului, care părăseşte mormântul şi se întoarce la viaţă.
Ouale roşii sunt numite în Bucovina merişoare, iar cele cu ornamente sunt numite încondeiate, închistrite sau împistrite. Apoi, cojile ouălor, sunt aruncate în râu, pentru ca apa să le poarte la "Blajini" (fiinţe imaginare, încarnări ale copiilor morţi nebotezaţi, al căror loc de vieţuire se află la "capătul lumii", aproape de Apa Sâmbetei). În felul acesta şi Blajinii ştiu că pentru toţi creştinii a venit Paştele.

În dimineaţa din duminica Paştelui, ţăranii aveau obiceiul să-şi spele faţa cu apă nouă sau apă neîncepută, în care pun un ou roşu, având credinţa că astfel vor fi frumoşi şi sănătoşi tot anul ca un ou roşu. După consumarea ouălor, cojile roşii sunt păstrate pentru a fi puse în brazde, la arat, crezându-se astfel că pământul va da rod bun.

Carnea de miel servită la masa de Paşte poate fi preparată sub diverse forme. Fie că este vorba despre friptură sau drob, cei mici şi cei mari se bucură de carnea gustoasă.

Mielul este simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea. Se crede ca mielul de Paşte este bine să fie sacrificat în Vinerea Mare făcându-se, în acest fel, o apropiere între sacrificiul lui Hristos, care este răstignit şi cel al mielului, care este unul din simbolurile sub care, înainte de instituirea oficială a religiei creştine, era reprezentat Domnul Iisus Hristos.

Un alt simbol al Paştelui şi Învierii, pasca, vorbeşte prin forma ei şi prin ingredientele folosite, de ceea ce înseamnă trupului lui Hristos. Acest preparat dulce obţinut din aluat, brânză şi

stafide este printre felurile preferate ale celor mici. Pasca are întotdeauna forma rotundă, care o leagă de discul solar, cel ce este menit să crească şi să dea vigoare întregii vegetaţii şi oamenilor. De jur imprejur se face din aluat o împletitură în două care întruchipează neamurile care se succed. Pe mijloc se află crucea răstignirii, făcută din două şuviţe de aluat, iar în cele patru locuri se pune branză.

Sfânta sărbătoare a Învierii Domnului Iisus Hristos se sărbătoreşte diferit în regiunile României. Spre exemplu, în zona Ardealului, tradiţia spune că în noaptea ce premerge Joia Mare se deschid mormintele, iar sufletele morţilor se întorc la casele lor. Acum se aprind Focurile de Joii Mari, care se spune că încălzesc sufletele celor plecaţi dintre vii, dar şi că deţin valenţe purificatoare pentru întreaga gospodărie. În judeţul Cluj, familia căreia i-a decedat un membru în ultimul an împodobeşte o creangă de pom cu nouă covrigi, nouă turte, nouă bomboane şi o duce la biserică pentru a fi sfinţită. După slujbă, cei care beneficiază de „darurile pomului" sunt copiii şi oamenii sărmani din comunitate, urmând ca ramura să fie pusă pe mormântul celui pentru care s-a împodobit. Acest gest ritualic simbolizează legătura dintre cele două lumi, cea reală şi lumea imaginară a celor „plecaţi".

În Câmpia Transilvaniei, de Paşti există un obicei cu scop moralizator, numit „briscălitul". În ziua de Paşti se pedepseau acei feciori care încălcau morala satului în "postul mare". În funcţie de gravitatea faptelor lor, "poliţeii" le aplicau pedepse cu lovituri de nuiele peste spate." Conform tradiției, în ziua de Paşti oamenii au locuințele curate şi alimentele rituale pregătite. Pasca, ouăle roşii şi mielul constituie elemente purtătoare ale simbolului sacrificiului pascal şi al Învierii.

Un alt obicei practicat şi la Gura Rîului, judeţul Sibiu este mersul cu udatul. Băieții stropesc fata cu parfum, după care sunt răsplătiţi cu ouă roşii, băutură şi prăjituri. Se obişnuieşte ca în cea de a doua zi de Paşti, atât bărbaţii căsătoriţi cât şi băieţii, să stropească femeile şi fetele. Au prioritate rudele sau persoanele cu care există relaţii de prietenie. Stropitul simbolizează dorinţa de bunăstare şi beatitudine.

La Călăraşi, la slujba de Înviere, credincioşii aduc în coşul pascal, pentru binecuvântare, ouă roşii, cozonoc şi cocoşi albi. Cocoşii sunt crescuţi anume pentru împlinirea acestei tradiţii. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoşii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocoş cânta primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belşug. După slujbă, cocoşii sunt dăruiţi oamenilor săraci.

În Maramureş, în zona Lăpuşului, dimineaţa, în prima zi de Paşti, copiii merg la prieteni şi la vecini să le anunţe Învierea Domnului. Gazda dăruieşte fiecărui urător un ou roşu. La plecare, copiii mulţumesc pentru dar şi urează gospodarilor "Sărbători fericite!". La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paşti, se practică tradiţia tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primeşte o linguriţă de paşti (vin+pâine sfinţită). La această masă festivă se include ciolanul de porc fiert, ouăle albe şi mâncărurile tradiţionale, adică friptura de miel.

În Ţara Moţilor, în noaptea de Paşti, se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir şi este pazită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine şi a fost furată, sunt pedepsiţi ca a doua zi să dea un ospăţ, adică mâncăruri şi băuturi din care se înfruptă atât "hoţii", cât şi "păgubaşii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reuşit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospăţul.

În zona Braşovului, se face o petrecere la care se adună întreaga comunitate, numită Junii Braşovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de călușari sau de colindători, cu vătaf şi casier, strâng ouă de la tinerele fete, dupa care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri.

În Moldova, în dimineaţa următoare după noaptea Învierii se pune un ou roşu şi unul alb într-un bol cu apa ce trebuie să conţină monezi, copiii trebuie să-şi clătească faţa cu apă şi să-şi atingă obrajii cu ouă pentru a avea un an plin de bogăţii.

Copiii de pretutindeni aşteaptă această sărbătoare sfântă, ce este celebrată în diferite moduri cum ar fi: În România are loc un fel de „întrecere”: oul cărui copil va rămâne întreg după ce va fi ciocnit de celelalte? Un moment deosebit de important aşteptat, de copii, este venirea Iepuraşului. Se crede că Iepuraşul de Paşte işi are originea în credinţele pre-creştine ale fertilităţii. Iepurele, cel mai fertil animal, era văzut ca un simbol al renaşterii întregii naturi în această perioadă a primăverii. Pentru că Iepuraşul are obiceiul să lase cadourile pe unde nici nu gândeşti, copiii sunt trimişi să le caute pe afară, în grădină, realizând vânătoarea de ouă.

În Noaptea de înviere creştinii merg la biserică să ia "lumina", iar preotul va da lumină fiecărui creştin venit la slujbă. Cu lumânarea aprinsă de la Înviere ne întoarcem acasă după slujba de la miezul nopţii, pentru a aduce lumina şi în casele noastre. Lumânarea de Înviere este simbolul Învierii, al biruinţei vieţii asupra morţii şi al luminii lui Hristos asupra întunericului, păcatului.

În mai multe zone ale ţării există obiceiul ca a doua zi de Paşti, tinerii să stropească fetele, iar acestea la rândul lor să le dea băieţilor de băut şi să le ofere daruri. Se zice că fetei care nu a fost udată, nu o să îi meargă bine tot anul. În trecut, stropitul se făcea cu apă de fântână; astăzi este obiceiul ca fetele să fie udate cu apă de colonie. În fiecare primăvară, se reaprinde în sufletul nostru flacăra speranței și a încrederii în Învierea din veac, așa cum natura reînvie an de an, mai gingașă cu fiecare ghiocel, mai caldă cu fiecare mărțișor, mai plină de taine cu fiecare mugur și fiecare frunză.

Bibliografie:

- 1.Ghinoiu Ion, 1997, Obiceiuri populare de peste an. Dicționar, Editura Fundației Culturale Române, București;
- Simeon Florea Marian, 2012, Sărbătorile la români, Editura Saeculum I.O.,București;
- 3.Zamfir Dejeu, 1976, Cântece, dansuri, obiceiuri din Câmpia Transilvaniei, Cluj Napoca.

NILĂ IEPURILĂ

Educatoare: VRĂJITORU ALEXANDRA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

Nilă Iepurilă, un iepuraș mic și drăgălaș s-a gândit să se ducă în cuibarul găinii și să-și aleagă cel mai mare ou. Căutând, căutând acesta găsește un ou atât de mare cum nu mai văzuse până atunci.

Nilă a chemat doi vecini : domnul Curcănescu și Lady Miau. Aceștia l-au ajutat să care oul până în hambar unde Nilă Iepurilă trebuia să-l încondeieze.

Paștele apropiindu-se cu pași repezi, Nilă era foarte îngrijorat ca nu are timp să termine cel mai frumos ou pentru târgul de Paște. Avea culori precum roșu, galben, verde.. chiar și albastru și roz.

Începând să plângă de emoții, Lady Miau l-a auzit și-a venit la geamul lui:

- Nilă Iepurilă, de ce plângi, dragă vecine?

- Lady Miau n-am cum să termin oul meu frumos de Paști, ca să fiu mândru de mine pentru ce am realizat.

Lady Miau auzind spusele iepurașului, imediat l-a chemat pe domnul Curcănescu și s-au apucat de treabă. L-au încondeiat zi și noapte, noapte și zi, fiecare venind cu câte o idee fabuloasă care-i încânta inima micuțului Nilă.

A venit ziua concursului, iar după foarte multă muncă și multe emoții s-au aflat câștigătorii concursului. Nilă Iepurilă, domnul Curcănescu și Lady Miau au câștigat locul 1, deoarece lucrând împreună și ajutându-se unul pe celălalt au reușit să aibă cel mai frumos ou de Paște.

Bucurii de la iepuraș
Alexandra Vrăjitoru

Primăvară când sosește
Soarele ne încălzește.
Și Copiii-s fericiți,
Pentru ca .. ia ghiciți?
Iepurașii au ieșit
După cat ei au lipsit.
Acum zburdă prin câmpii
Să ne înveselim, copii!

Iepuraș de ciocolată
De Alexandra Vrăjioru

Vine Paștele în data
Cu surprize mii și mii,
Iepuraș de ciocolată
Pentru cei mai mici copii.
Prin grădină se ascund
Printre ouă colorate,
Niciodată nu-i vezi stand
Ei nu vor să se arate.
Dar noi suntem mai dibaci
Și-o surpriză le-am făcut,
Am pus și niște colaci
Ca să fie mai plăcut.

AZI E SĂRBĂTOARE

Prof. înv. Preșc.: ZÎRNĂ ANDREEA-MARIA
Grădinița Nr.191, Sector 3, București

Azi e sărbătoare,
Cu toții ne-am adunat
La biserica cea mare
Sub cerul întunecat.

Lumânări aprinse avem,
Cu lumină sfântă,
Îngerii privesc din cer,
Bucuria-i multă.

Multe pregătiri

A făcut bunica
Ajutată însă,
De mine și mămica.

Ouă multe am vopsit
În culori de toate,
Iepurașul a sosit
Cu daruri bogate.

Învierea lui Iisus
Azi ne-a adunat,
Și îți spun cu bucurie:
“Hristos a Înviat!”